

SZŐCS KATALIN

FÖLD-ANYA

TARTALOM

1. A Székúr	5
2. Sarlós Boldogasszony	8
3. A Föld, Hold és Szín	17
4. A KŐ-úr-ős	21
5. A szent KŐ	23
6. A Hold és a Nap	29
7. A napnyugat és a napnyugta	31
8. A Föld-anya	34
9. A föld-elem és Föld-anya	42
10. Lényünk rétegei	50
11. Hetedhét ország	59
12. A föld-elem kristályai	63
13. Az élet virága	67
14. A Föld-anya és Fia, a kecskefi	71
15. A szent négyesség	76
16. A négy égtáj és a körmenet	80
17. A tükör és letükröződés	86
18. Irodalom	90
19. Ábrák	92

FÖLD-ANYA

„*Boldoganya leüleplék
az ő áldott aranyos székibe.*”
(Régi ima)

1. A SZÉKÚR

Világunkat a Teremtő rendje és széke uralja. A létezés egységes rendszerű.

A Teremtő és mindent átható szellemi mozgás végtelen. A hun bölcselet Kör-égősnek, illetve Ég kerekének nevezi a teremtő erőt, akit anyai jellegűnek vél. Az egyiptomiak hitében a teremtő neve volt a Seker, magyarul Székúr. Egyiptomban a Nap volt a RA nevű ég urának a szekere. A szekér szóból származhat a trónon ülő Seker napisten. Ő volt az User is, azaz Ősúr. Az ő teremtő szelleméből származik a lélek. Magyarul érthető, hogy az ember lelke maga Seket (Szék-út), mely a Sekhemben (Székem) rejtőzik. Sakaris istenség a lelkeket szállította a szekeren. Az egyiptomi Föld-anya neve a *szép* szavunknak megfelelően Seb. A világ népei szépek szépeinek nevezték az istenanyát. Az egyiptomi építmények belső szentélye az istennő fennhatósága alá tartozott. Neve Szentek Szentje, és a mennyezetét kék alapon ötös csillagok díszítik. A kék szín és az ötágú csillag az őszanya képjeleihez tartozott.

Szék szavunkkal rezonál a görög ősiszennő, Sige, aki anyja volt Aphroditénak. A skandináv népek Odin nevű hőse Saga istennő gyermeke volt. A maják székhelyének nevében szintén benne foglaltatik *szék* szavunk: Sacbe, istenük neve pedig Chak. A japánok istennője Sakati, a hinduké Shakti. A hébereknél létezik Sekinah istennő és fája. Az évi nagy ünnepeik szakrális helyei Sukkot, Sikhem.

A skandinávoknál a földistennő neve Saga, aki körül fekete hollók repültek. Nevében *szék* szavunk rejtőzik, a fekete pedig a Föld-anyához rendelődő szín.

Az ókorban a teremtő istenanyákat kőszéken vagy kőhalmazon ülve ábrázolták. Így jelenik meg a mezopotámiai pecséthengereken Inanna, Istár, az egyiptomi Ízisz és Szehmet. A tibetiek istene hegyen uralkodott, és neve a mi Kör-szék szavunkhoz hasonló: Gar-sak. A mordváknál a Teremtő kősziklán ül.

Egy adott lakóterület központja a székhely. A Teremtő Egy körét az ember lemintázta itt lenn a földön is. Az ókorban a településeket, várakat, lakóhelyeket kör alakúra építették. A település helye az égi birodalomnak, Sekernek a földi megfelelője.

Aki kormányoz, az megüli a széket. *Ország* szavunk eredője Úr-szék.

A jó uralkodót korona és trónszék illeti mennyben és földön egyaránt.

Az ókor népe a világot a Föld-anyától származtatta. Ő volt a KŐ-úr, a Szék-Úr, a Nagy hegy, a szakrális KŐ-SZiKla. A csiszolt SzeGeletkövek a védelmet, biztonságot szolgálták. *SZÉK*, *SZiK*, *SzeG* és *SZiKla* szavunk közös gyökerű, hasonló rezgéssel bír.

Az istennő védelme alatt álló vár régen SziKlára épült. Ez az építési mód a hunokra volt jellemző és követőikre, a SZKítákra, SZaKákra, az etruszKokra, keltákra. A védelemre szolgáló várakban mindig ott volt a vezetők SZÉKe és az istennő és imádatára szolgáló SzéKház, a mai értelemben vett székesegyház. Az istennő maga volt a SzékÚr vagy az Ő földi helytartója, a későbbi király.

Az istennő földi helytartói szakrális uralkodók voltak. A latin *sacra* – szent szónak *székúr-a* szavunkéhoz hasonló rezgése van.

Nyelvünk a *szék* szavunkban többrétű tudást raktározott el. Boldogasszony-imádatunk gyökereit kutatva találtam rá a különböző székek gyökereire: szék, trónszék, székülés, szék-központ mind megannyi vezető központi hely vagy az élethez szükséges alapminőség.

A legrégebbi babiloni pecséthengereken a Szék-Úr bikák vontatta szekéren ül, kövekből álló széken, melyet egy holdsarló tart fenn. Ő a Föld-anya a holdsarlón elhelyezett KŐtrónuson (SziKlán). Ő volt a FŐ-Kő-s. Kezében tartja a fo-KOst (SZEKercét). A fokos is a holdsarló alakját mintázza. A Székúrral együtt jelenik meg a nyilazó napisten.

Az ókor istenanyjának ülő alkalmatossága a holdsarlón álló trónszék volt. A mezopotámiai agyagtáblák és pecséthengerek mintázatán a Föld-anya kövek halmazán áll, vagy trónszéke van kövekből. Ugyancsak

kőhalmazból emelkedik ki sz istenfiú is. Kőszéken ábrázolják a mezopotámiai Inannát, az egyiptomi Íziszt és Szehmetet.

A mai templomi ábrázolásoknál az istenanya legtöbbször holdsarlón áll. A kőszegi templom egyik ol-tárán az istennő kőhalmazból emelkedik ki. Az ungvári rotunda régi freskójain az istennő mellett kőszék vagy kőasztal látható. A keresztény művészetben kőszéken ábrázolják olykor az Istenanyát és fiát. A soproni kecsketemplom rendházának bejárata felett az istenfiút lemintázó kereszt emelkedik ki a kövekből. A kolozsvári Szent Mihály-templom kereszthajójának ablakán Jézus ül a trónszéken, az istennő a koronát tartja kezében.

A kő és az Istenanya vagy a kő és az Istenfiú kapcsolata népi hagyományunkban máig megőrződött. Archaikus imáinkban a Boldogasszony tartja a kőoltárt, vagy mellette van a kőkápolna, a paradicsom kőkertje stb.

Régi imáink tanúskodnak népünk Boldoganya-tiszteletéről. Bornemissza imádsága így kezdődik:

„Nemes asszonyom, Boldoganya
Beméne szent templomába,
Leüleplék az ő áldott aranyos székibe.” [20]

Archaikus imáinkban Jézus a kőkertben ül az aranyos székben:

„Ül vala Krisztus urunk az ő
Siralmas kőkertjében
Szent aranyos székiben...” [20]

A legrégebbi várakat dombra vagy sziklára építették a hunok, az etruszok, kelták és rokon törzseik, ilyen Székesfehérvár, Segovia, Sekura, Segesvár, Kőhalom, Ság hegye, Kőboldogasszony, Boldogkővár stb.

A Székúr köve a lét keletkezéséhez és szerkezetéhez tartozik. A Kő-be irányult fény nyílhegye ütközésekor pattintásszerű K hang keletkezett. A szellemi erő letükrözésével szilárd Kő jön létre. Ilyen letükrözött szimmetria jellemzi a szilikátok szerkezetét. Az égi Teremtő erő hangjának anyagba ütközésével K-occanás jön létre. Úgy visszhangzik, mint egy éK-kel való ütközés. ÉK alakú rovásírásunk K betűje. A teremtést elindító ős sokK energiája az ősi KŐ-be ágyazódik be. A megfogant teremtés a KŐ visszhangjában, az eKhÓ-ban jelzett vissza. Ő volt a teremtő erővel bíró Ukko istennő és az istenfiúk: Adi, Eka, Echad, Achat.

A teremtő energiájának megfelelő KöR maga a KŐ-úr képjele. A Kő-(u)R az égi akarat földi útja. Olyan, mint a KeRék, mely az ok és okozat körbeáramlása, a KöR-oK. Olyan, mint egy nagy hologram vagy fraktálrendszer. A lét holografikus részei vagyunk. Az anyai jellegű anyag KŐ-jét lelkünk formálja maga KÖRÉ mint egyedi minőséget. Az anyai jellegű körbeáramlás az óramutatóval ellentétes irányú balspirált képez. Ilyen áramlás jellemzi Galaktikánkat, a Naprendszer bolygóinak mozgását, a Hold Föld körüli keringését.

A szellem a föld KÖvébe gyökerezteteti a teremtést. Halhatatlan részünk a Teremtő szelleméből származik, mely a Kő-be ütközött.

A Föld-anya maga a KŐ-ős. A Fő- KŐ-S, jele a FoKoS.

A Fő- Kő-S kezében lévő fokos és az istennő trónusát tartó holdsarló hasonló mintázatú. A hunok istennője volt a homlokán Holddal ékes Boldogasszony. Ukko maga a Föld-anya, az Ó-KŐ. Azért lehet a holdsarló a jele. A holdsarló két dologgal kapcsolatos képjel. Az egyik az Ég és Föld kapcsolatában a Nap-Hold párosnál a holdsarló a Földet képviseli. A másik ok a földi lét anyatermészetét jelölő változó és víz-elemű holdjelleggel kapcsolatos.

A mezopotámiai cseréptöredékek rajzolatain az ülő alkalmasosság kőből vagy kövek halmazából áll. Az istennő a holdsarlóra helyezett kőtrónon ül. Az Istennő volt a Föld-anya, Jó KŐ, a KŐjő, a Gaia, a Gojomarti, Kajani, Gaiarti, Pan-ku, Pan-gajo, Ku-marbi, Kev, Keve, Gu.

Az istennő neve olykor nem *Kő* szavunkra, hanem *anya-anna* szavunkra emlékeztet. Az ókor szemléletében a Föld-anya volt a termékenység istennője, a gyógyító, a segítő. *Any*a szavunkhoz hasonlít a kelta Aine bőségkirálynő, a mezopotámiai Anu, Inanna, Anahita, Anina, valamint az egyiptomi Nu, Nut istennők neve. Az Ilona – Tündér Ilona – nevünk is az anyai jellegű lét Él-hona nevéhez hasonló. Ilona – Tündér, Tündaris – volt a teremtő Tejút-istennő a hunoknál, görögöknél, akárcsak az indiánoknál, Awaou-ilon. Az istennő oltalmazó ereje és fokosa vagy holdsarlója kapcsolódott más ókori segítőkhöz, mint a kelta Aeracura (Örök-ura) és Damara, a maja Is-csel, a hindu Laksmi, a skandináv Freyja, a babiloni Istár.

A későbbi időkben a fokos eltűnt az Istennő kezéből, valamint a kőtrón is, de megmaradt lába alatt a holdsarló. Templomainkban ma holdsarlón áll maga a Boldogasszony.

Az istennőt imádó hunokat széki hunoknak nevezték. [24] Az istennő volt a Székúr, és fejedelmi éke volt a szekerce, az egyik mai népjellemző fokos. Etimológiai hasonlóság létezik más népeknél is. A fokost, fejszét vagy szekercét Hérodotosz sigurnak, a dákoknál securenek nevezik. Az istennő földi helytartója volt a görögök által leírt sicamber, földrajzi helye Sicambria. Az ókor leírója, Sztrabón az Elba folyónál is megemlíti a sicamber és kimber nevű népeket. [24, 54, 67]

Őseinket a görögök szkítáknak nevezték. A *szkíta* szóhoz hasonló rezgésűek a *széki-ta*, *szék-ta*, *ős-kút-a* szavaink. A sumereknél a szik-u-uli letelepedő, lakóhellyel rendelkező népet jelentett.

A világtalasz többszáz települést vagy helynevet sorol, melyekben a *sic*, *sec*, *sac* szavak rejtőznek.

Szék szavunk nemcsak a székely székek elnevezésében maradt fenn, hanem több településünk nevében: Székesfehérvár, Kőszeg, Zalaegerszeg, Szilágyszeg, Szárszeg (Bihar m.), Bakonyszeg, Körösszeg, Borszeg, Szeghalom, Székesút és Székudvar (Arad m.), Szikfa és Szék (Kolozs m.), Háromszék, Borszék, Bükkzék, Magyarszék, Fehérszék, Bátaszék, Rónaszék, Segesvár, Hátszeg, Kőszeg, Isaszeg, Kalotaszeg, Szeged, Almaszeg, Szegvára, Felszeg, Alszeg, Szigetfalu-Sculia, Temesszékás-Secaş, Krassószékás-Secaşeni, Kemenceszék-Secu (Resica), Székpaták-Secu (Toplica), Kisbaton-Sicfa Unguraş (Kolozs m.), Székásbesenyő-Secaşel (Fehér m.), Székesfalu-Sikevita (Krassó-Szörény), Felsőszék-Sig (Szilágyság), Sricula-Sikula (Arad m.), Sic (Arad m.) stb. A világtalaszban 59 helynév Sac-val és 19 Sec-vel kezdődik, és ezeken kívül még sok így végződik.

A helynévképző -ság, -ség szintén a települést jelentő *szék* szavunkból származik: Szilágyság, Bánság, Kunság, Szerémség stb.

Szék szavunk cseng vissza a szikomorfa nevében. A szikomorfa szerepel a Bibliában és archaikus imáinkban is. Tápláló levelei az életet tartják fenn a sivatagban. Ez a fa bírja a nap melegét és a szárazságot. Úgy tartják, hogy az Egyiptomban tanító hetérák fája volt. A hitrege szerint a szikomorfa a napnyugta kapuiban áll és az ember lelkét segíti. A nyugati irányhoz és az őszhez pedig a föld-elem rendelődik.

Szék szavunk az egyiptomi hitregékben fennmaradt az istennők legnagyobbikához tartozik az Ég Királynője, a neve Szehmet. *Szék* szavunk rejlik a hindu Shakti istennő, a héber Sekinah nevében is. Az istennőnek a teremtéskor a madarak segítettek, vagy ő változott madárrá. *Madár* szavunk mad, med, math, meth gyökere van meg a *szék* mellett az egyiptomi Szehmet istennő nevében, akárcsak Metatron nevében is. Ez utóbbinál a Föld-jegyű *szék* helyett az istennőhöz rendelődő *trón* szó is megtalálható. Az ókori hitregékben ezekhez az istennőkhöz fény, isteni erő, béke társul. Ők a szentség házai, de büntető kéznek is nevezik Sekinahot. Az igazság keze, áldást osztó kéz mindenik, a segítő fehér fény Metatron, Shakti pedig maga a nagy erő.

A Math-Meth volt az igazság szelleme, mely a királyi augusztus hónapban osztotta ítéleteit, akárcsak Árpád-házi királyaink Nagyboldogasszonykor. A legrégebbi piramisok Szakkarában (*Szék-ura*) épültek, ahol szintén a Nagy Istennőt imádták.

Szék szavunk rejtőzik az afrikai Szakkarában. Egyiptom legrégebbi piramisa Szakkarában található. Szakkara, a temető mai arab elnevezése az óegyiptomi Sakaris név átvétele. Sakaris a halottak segítőinek és a mesterembereknek a neve. A szakkarai piramis volt az első, amelyet hatalmas mészkőtömbökből építettek. Csak a tiszta szívűek léphettek be a piramis területére, amikor ez volt a Hórusz Szeme Misztérium-iskola székhelye.

A héberek életfájánál a föld-elemhez kapcsolódik az isteni szférához tartozó Sekinah istenség lénye. Ő segítette a sivatagban Mózeszt és népét. Ábrázolásánál megjelenik a víz háromszögű jele és szárnyak is. A japánok Föld-anyja Sakati, akire két órállat vigyáz fel, akárcsak a babiloni a pálmafára.

Régi székváros lehetett Szukkot, ahol az izraeliták rendezik az évi hálaadás ünnepét, melyen pálmaágat, gyümölcsöket és fűzfaágat használnak szakrális díszítésként. Hozzánk a virágvasárnapi bárkában jutott el ez a hagyomány. A Zsoltárok könyvében példabeszéd formájában együvé tartozik Szichem és Szukkot:

„Így szólt az Úr szentélyében:

Újjongva osztom fel Szichemet,

Felmérem Szukkot völgyét.” (Zsolt 108,8)

Sri Lanka szentnek tartott hegye a kősziklából álló Sigiriya. Régi hun–baszk várak és székhelyek maradtak fenn baszk földön, melyek neveikben is őrzik: Montsegur, Saissec, Sequra.

Mexikóban Socorro helységben csillagászati megfigyelő épült. Spanyol és portugál területen több várba felvívó út neve *socorro* (Segovia, Lisszabon).

A Balatonhoz közel fekvő területet Sokorának, illetve Sukorának hívják.

A hagyományos székre, akár a Föld-anya mértani képjelére, a négypontú szimmetria jellemző. A különböző népek hagyományában a teremtő Föld-anyára a négyesség jellemző. Képjele a négypontú szimmetrián alapuló kocka. Négyszögűek voltak az istennő imádatára épült templomok, várak, udvarok, a későbbi rendszékházak kerengői.

2. SARLÓS BOLDOGASSZONY

„Szent ősatyák nagy Istene” (276. ének)

Az ókorban a gömb és a holdsarló a Föld-anya jele volt. A hun bölcséletben a teremtő Föld-anya, Ukko volt homlokán holddal ékes. [26] A kolozsvári Bánffy-palota homlokzatán áll a holddal ékes Boldogasszony szobra kutyával az oldalán.

Ma a Boldogasszonyok szobrai állnak holdsarlón.

Régi népi hagyományok őrzik a nyári nagy ünnepet, július 2-án. Sarlós Boldogasszony napja egyike a Föld-anyához kapcsolódó ünnepeknek. Régen ekkor egyezették és figyelték meg a Nap állását a világ különböző tájain lakó hun törzsek. A százévenként tartott nappálya idejének egyeztetésekor nagy népünnepély volt, melyet neveztek Nagyszalának, Kö(u)rszalának. [24] Salamanca a neve annak a spanyol városnak, ahonnan a régi hagyományon alapuló tanítás kiindult. Ott vált híressé és tanító-gyógyítóvá Szent Ferenc is.

Sarlós Boldogasszony volt „ősatyáink nagy Istene”. A templomainkban ilyenkor ma is énekelt Boldogasszony-énekben megőrződött a régi ünnepekre való utalás. Sarlós Boldogasszony ünnepén énekeljük ma is a templomban a 276., „Köszöntsünk most...” kezdetű éneket, melynek 5. szakasza így szól:

„Szent ősatyák nagy Istene,
Magasztal minden nemzedék.
Zarándok létünk útjain
Vedd most a haza énekét.”

A rábaközi hun hagyomány tudás alapú hitünkre vet fényt. A népszellem az egyedek számától és hitétől függ.

„Minden Isten olyan erős,
Mint amennyire hisznek benne,
Mint amennyire szítanak hozzá népei.” [26]

A szertartásaink alatti szellemi együttlét, a napok forgásában az együttérzés gyarapítja a népszellemet.

„Az isteni eredet minden porcikája istenség.
Teremthet bármit, amire ereje futja.” [26]

Az összefogás és a közös akarat egy népnek teremtő képességet kölcsönöz, akárcsak a rá készen álló embernek:

„Hiszen ők is Istenből vannak,
S a szellemanyagukból
Sokat eggyé olvasztanak,
Abból istenség támadhat.
Ez az eszmék jó vagy rossz,
De nagy erejének magyarázata.
A vakhitek rontó erejének titka is ez.” [26]

A hun tanítás az egység fontosságára figyelmeztet:

„Az oktalan kövesse az okosat,
Az okos a még okosabbat,
Csak egység leendjen,
Mert minden széthúzás
Az én erőmet gyengíti,
Ki oltalmazó Istenetek vagyok.” [26]

Védelemért ma is a Boldogasszonyhoz folyamodunk. A 234. ének így szól:

„Boldogasszony anyánk, égi nagy pátrónánk,
Légy velünk, légy velünk.
Sok kiáltásunkra siess oltalmunkra.”

A mennyből oltalomért szintén a Boldogasszony nyújtja ki a kezét nekünk a „Nyújtsd ki mennyből, ó szent Anyánk, kezedet...” kezdetű 235. énekben.

Sarlós Boldogasszony napján énekeljük a templomainkban a 229., „Boldogasszony édes...” kezdetű éneket:

„Boldogasszony édes, hozzád esd ma néped,
Veszni indult lelkét hogy Te mentened meg,
Édes Szűzanyánk.”

A nagy népi ünnepek ideje a nyár. Sarlós Boldogasszony ünnepe a nyári fénytel teli napokon van. A hosszú napok és a meleg nyári idő mindig alkalmas volt sokadalmakra, ünneplésre. Ilyenkor vannak ma is a hagyományos népiünnepélyek. Nyáron tartják ma is legtöbbször Portugáliában a zöld természet ölen a falunapokat, a környező magaslatokon a települések ünnepeit. A nyári falunapok nevében *szék* vagy *szer* szavunk rejtőzik. A Sarlós Boldogasszony előtti és utáni nyolcadban zajlanak a helyi versenyek, a lófuttatás.

Nálunk a nyári aratáshoz tartozó ünnep királynéja a Sarlós Boldogasszony. A csíksomlyói napvárta kő és a Sarlós Boldogasszony tiszteletére épült templom ennek a régi hagyománynak a bizonyítéka. A felkelő napot reggel köszöntötték és figyelték az égbolton való elmozdulását. Ezt a hagyományt a csíksomlyói búcsún ma is ápolják a csángók és a székelyek.

A nyári napforduló fontos mozzanat az ember testi-lelki életében. Ez a Sarlós Boldogasszony ünnepe, az aratásé, az elmúlásé, a befelé fordulásé. Az éjszakai virasztás, ima, ének mögött régi tudás áll. A napfigyelés régi rítusa lelhető fel a csíksomlyói búcsúkor szokásos reggeli napvárásban. Nem véletlen Sarlós Boldogasszony védnöksége a templom felett.

A reggeli napba nézés is régi rítusokat idéz. A Csíksomlyón feltárt naptárkö az i. e. 1800 körüli ősi napjárás megfigyelésére utal. Ugyanakkor a rovások által behatárolt 12 beosztás régi tudással kapcsolatos. A 12-es szám az univerzum mérőpálcája. A napjárás megfigyelésére szolgálhattak a régészek szerint rejtélynek számító tatárlaki (Temes megye) agyagtáblák is, amelyek i. e. 5200-ból valók. Az agyagtáblák mellett alabástrom istenanya szobrokat is találtak, akárcsak Tordosnál.

A nyári hosszú napok után csökken a Nap fénye. A Tejutat a Nap évente kétszer keresztezi: a téli és a nyári napfordulókor. A tejút szélessége miatt az együttállás több napig eltart. Télen Karácsony táján és a nyári napfordulókor hosszabban ünnepel a nép.

A nyári és téli napforduló két energiamínőséget képvisel. Nyáron a fény teljében van. Ez az évszak a napistenhez kapcsolódó tűz-elem ideje, de a vízjegyű Ősanya hónapja is egyben. A nyári napfordulókor vannak a szentiváni tűzijátékok. Télen a fénytelenységnek megfelelő Hold uralkodik, mely a víz-elem égitestje, az érzelmi oldal és az Ősanya jele.

A nyári Rák jegy égitestje a Hold. A Rák az anyai jellegű teremtő erő állatképjele. A Hold, a Vénusz és az Orion csillaghalmaz hasonló hatással és értelemmel bír. A Vénusz is változó fényű, szintén holdsarlóhoz hasonló alakja van. Tündér Ilonánk és az ókor istennőihez tartozik, akárcsak a Hold. Az asztrológiai ismeretek szerint az Orion csillagkép a Nap éjszakai lelke. Ugyanis a nyári napfordulókor van a Nap az Orion csillagképben, a Tejút alján. A Hold–Vénusz–Orion típusú energiák az anyai, illetve az érzelmi oldalunkhoz kötődnek. Mindeniket holdsarlóval jelenítik meg.

A mezopotámiai és a kora egyiptomi hitvilágban a Holdnak nagyobb szerep jutott, mint a Napnak. A telehold is kör alakú. A köztük levő rokoni kapcsolatban a Hold volt a Nap anyja: Szin holdisten nemzette Samast. Az egyiptomi hagyományban is Nu istennő hozta a világra a Napot és a csillagokat, akárcsak a hun hitregékben. A napisten lett az Istennő férje. A természetben a Nap termékenyíti meg a Földet. A nyári nap teljéhez rendelődik a fény-fiú és a teremtő istennő ünnepe is.

A Sarlós Boldogasszony egyike a Boldogasszony-ünnepeknek, melyek a földön való megélhetés munkálataihoz is kötődnek.

A Boldogasszony-ünnepek lényegében tavasszal kezdődnek. Tavasszal Gyümölcsoltó Boldogasszony, illetve Virágvasárnap ünnepén ma is fűzfa virágos ágával, barkával vagy pimpóval ünnepelünk. Ez a tavaszi teremtés ünnepe.

A hunok egyik hitregéjében Ukko Föld-anya szülte szellemanyagából a világot. Istenpárjának neve Buda, Tupa. Míg Gyümölcsoltó Boldogasszony a születés ünnepe, Sarlós Boldogasszony a beteljesülés, az érett termés és egyben az elmúlásé. A Nap fényének csökkenése az elmúláshoz kapcsolódik.

Az aratás, illetve a halál nem pusztulást jelent, hanem újabb születés lehetőségét:

„Születés meg halál
Kapuk ismétlődő váltakozásai.” [26]

Az aratás egyik szerszáma, a kasza szintén a holdsarló alakját veszi fel. Az aratás a beért termés leszedése, az elmúlás jellegét ölti magára. Nem véletlen, hogy a kasza lett a keresztény értelmezésben a halál képeje.

A Sarlós Boldogasszony imádatának bűvköre nagyon régi. A legrégebbi ábrázolások a bronzkorból származnak. Az Istennőt a bronzkortól kezdve holdsarlón állva ábrázolták.

Az aztékok Sarlós Madonnája, Kotakawana szintén termékenység-istennő. Guadelupában az indián sámánnak holdsarlón jelent meg a madonna. Ennek a látomásnak a hatására vették fel a keresztény hitet. Feltételezhető, hogy az indiánok is Sarlós Istenanya-imádók voltak. Nyári körmeneteiknél a menet élén viszik az Istennő szobrát. Ezt teszik a portugálok és sok spanyol település ünnepe is.

Ákár a kard, valamint a sarló is a fokos, illetve a Hold alakját idézi. A mezopotámiai pecsétengereken a fokos az istennőhöz tartozó képjel. Kettős fokos a jele a bártfai Sarlós Boldogasszonynak. Szeghalmon a tűzoltók címerében őrződött meg. A keresztbe tett fokos két szára az abák jelét írja le, mely rovásos B betűnkhez hasonló mintázatot képez. Szombathelyen a Sarlós Boldogasszony templom keresztjén ez a B jel kiemelt. Ugyanezt a mintázatot alkotja a ferencesek jele is, ahol két kéz formálja meg. A görögök Föld-istennőjének, Déméternek sarló volt az egyik jele. Magyar vonatkozású hagyományok is fennmaradtak. A világot teremtő, homlokán holddal ékes Boldogasszony régi neve Ukko. Szabadkán és Kolozsváron láttam sarlós istenanya-szobrokat.

A sarló alakja az istenanya ékéhez hasonló. Kalotaszegen a nők fejfájára is festettek sarlót vagy olvasót. Régen sarlóval arattak. Holdsarlóhoz hasonlít a fokos, kosár, kehely, pajzs stb. A holdsarló, akár a kehely és a pajzs, az istenanyához tartozó képjelek. Mindegyik anyai jellegű erőket képjelez. Az ókori madáris-tennők kezében gyakran kehely van, akárcsak a hermeneutikai képeken. A Boldogasszony-imádók utódai pajzsra emelték a királyukat, akárcsak a honfoglaló magyarok.

A nyári napfigyelésekkor nemcsak a napistennek áldoztak, hanem ezzel együtt járt az Istennőhöz intézett óhajok sora is. A földi megélhetéshez szükséges munkák elvégzéséhez az Istennő áldását kérték mindig. A régi Istennő-tisztelet egyik mai keresztény megfelelője az aratás megkezdésekor Sarlós Boldogasszony napja július 2-án. Ekkor van a csíksomlyói templom ünnepe.

Régen a Sarlós Boldogasszony-ünnep utáni nyolcadban tartották az új termés ünnepét. Ma új kenyér ünnepének nevezzük, mely az utolsó nyolcadba esik.

„Erdő, mező vadjainak
Ekkor eledelt raknak ki –
Mert részük van a termésből –
Isten rendelése szerint.” [26]

A nyári napfigyelővel egybekötött rítusok hagyománya ma is él a csíksomlyói búcsún. A nyári napforduló régi ünnepeinek örököse július elején az Ezer székely lány ünnepe Csíksomlyón.

A nyári Sarlós Boldogasszony napi búcsús körmenetet, kenyérszentelést ma is tartják Lőcsén, Bártfán, valamint Szegváron. A körmenethez Bártfán viszik a labarumot, akárcsak Csíksomlyón.

A mai Szent Egyed és Giles templomok régen Sarlós Boldogasszony tiszteletére épülhettek. Ma is Sarlós Boldogasszony napja idején tartják a bártfai körmenetet és ekkor áldják meg a kenyeret. A bártfai Szent Egyed-templom freskói a XV. századból valók. A középkori magyar egyház ezen a napon – július 2-án – áldotta meg az új kenyeret, amellyel nyilvánvalóan archaikus hagyományt szentelt meg. Az áldást (benedictio novi panis in festo divisionis Apostolorum) a Telegdi Miklós-féle Agendarius (1583) még közli: „Benedic Domine +: creaturam hanc novi panis, in alimentum hominum, sicut benedixisti quinque panes in deserto, ut gustantes ex eo, tam corporis, quam animae percipiant sanitatem. Per Christum Dominum nostrum Amen. Et aspergatur aqua benedicta.”

Az új kenyérnek e naphoz kötött hazai liturgiáját későbbre tették, mely Sarlós Boldogasszony napjának utolsó nyolcadába esik. A magyar néphagyomány máig őrzi a kenyérszentelés szakrális szándékát, jelentőségét.

Az új kenyér, illetve új búza mindig fontos volt az éhes emberek, állatok számára. Ennek a kenyérszentelő hagyománynak régi gyökerei vannak. A hunok ilyenkor látták el a rászorulókat az évi termésből:

„A hadakban csonkultaknak,
A hadakban elesettek árváinak, özvegyeinek
Olyankor tisztelegnek,
És adják oda részüket minden termésemből,
Hadi sikerek nyomós oka ez.” [26]

A néphez orvosok, lelki tanítók is tartoztak. Ilyenkor osztották ki a termést az előljáróknak is:

„A nép előljáróit:
Táltosokat, harsányokat,
Tudókat, orvosokat, bácsákat,
Csöszöket, strázsákat...
Mindennemű barmok őrzőit ekkor látták el
Eszendőre szóló étellel, szolgálatjuk szerint.” [26]

A rábaközi tudók szerint ekkor látták el élelemmel egy évre az özvegyeket, árvákat, rokkantakat, a nép előljáróit, védőit. A régi szokás hagyománya ma is él. Ezért tartják ma is, hogy Sarlós Boldogasszony az aratás édesanyja és királynéja, aki gondoskodik a szegényekről és az ég madarairól is, a szegények és a szükségben szenvedők gondviselője, a betegségben és fogságban gyötrődők pártfogója, a halottak oltalmazója.

A nyári napforduló utáni hónap az anyai jellegű Rák havához tartozik. Nem véletlen, hogy a nép Sarlós Boldogasszonyt a várandós édesanyák vigyázójának is tartja.

Sarlós Boldogasszony nyolcadában a hunok megáldották a település környéki vizeket:

„A táltosok ekkor áldják meg
A forrásokat, kutakat, csorgókat,
Kenyeret is áldanak és osztanak
Belőle bárkinek, aki érte nyúl.” [26]

A Boldogasszonyhoz fordulunk ma is áldásért. A 328., „Üdvösség szerzője...” kezdetű Boldogasszony-énekünkben ez áll:

„Áldd meg a gabonát sok bő terméssel,
Szőlőnket, fáinkat szép jó gyümölcscsel.”

A település környéki szakrális helyeket az elemi őserőknek megfelelően képezték ki, ahová ajándékot visznek:

„Magaslatok, Völgyek,
Források, Folyók Őrszellemeinek
Ilyenkor ajándékot visznek.”

Hun eleink hegyeknek, völgyeknek Úr-emlékoszlopokat, Orukat, őrző szellemeket, őrző ördögöket emeltek. Ezeknél tisztelték az elemek szellemeit. Ismeretes az Istennő Bába, Babba neve. A vasból készült istennő-szobor a Vas-ORU Bába. Az őseink természetvallásának kigúnyolásából keletkezett a negatív töltetű Vasorrú bába.

„Emelj ORU-kat
Vasból, kőből, fából,
Állítsd őket magaslatokra,
Állítsd őket völgyekbe,
Istenekre, Ördögökre,
Vizek, mezők, erdők,
Völgyek, hegyek szellemeire
Emlékeztetendő.

Áldomásul mutasd nekik évente:
 Családod, nemzetséged, nemzeted tagjai ők.
 Írass képeket hősoőrökről, azok cselekedeteiről,
 Faragtas kőbe, fába, vasba,
 Írattass képbe virágokat, fákat, madarakat,
 Meg álmaid, vágyaid képeit,
 Hogy emlékeztessenek a teremtés szépségére.

Helységed Őrszellemait tiszteld meg ünnepekkel,
 Körmenetes vigadalommal, áldomással.”
 (Yotengrit, 26)

A hegyek, vizek, völgyek szellemeinek segítségével való hit sok népünnepélyt varázsolt pihenésre, testi-lelki gyógyulásra. Az Őrszellemek oszlopainál, faragott köveinél, ORU-inál szertartást tartanak:

„Ahol képet, ORU-t állítottak nevüknek,
 Ott termékeket áldanak nevüknek.

...

Nemzetünk, népünk tagja vagy,
 Serényen örökdő Szellem-testvérünk,
 Íme, részed legyen termésünkből.” [26]

A Boldogasszony volt a Babba, a szépek szépe:

„Ó, áldott Szűzanya, mennyei szép rózsza,
 Boldog mennyországna drága gyöngyvirága” (234b ének).

A Boldogasszony nemcsak a szépek szépe, az egek ékessége:

„Egek ékessége, földnek dicsősége,
 Magyarok asszonya, királynéja.”
 (300. ének, Dicséjétek az Urat, 1998)

Ő az Ég Királynéja. A „Túlcsordul a lelkünk...” kezdetű 252. énekünkben ez áll:

„Királynénkra nézünk
 Szent örömet érzünk.”

A nyári napfordulókor tartott ünnepeken őseink tüzet raktak, gyümölcsöket, illatos füveket, virágokat füstöltek, melyeket gyógyításra használtak. Ma ez a hagyomány a szentiváni, illetve szentjánosi tűzijátékokon tovább él. Egy mondóka is maradt erről fenn:

„Füstöld meg, füvecském,
 Tisztessid meg, hasznosid meg.” [39]

Egyes helyeken szokás virággal, zöld ággal feldíszített kapukat, úgynevezett díszkapukat készíteni. Ezek valamikor napfigyelő kapuk is lehettek, amilyen Stonehenge, Sarmisegetuza. Az ókor a négy fontosabb napállásnak négy kaput használt. A megalitikus körépítmények négy részében kettős kőoszlopok között megjelenő nap és árnyéka jelezte a nap évi járásának fontosabb szakaszait.

Ázsiai nomád rokonaink most is kidíszített kapuval ünnepelenek. A díszkapu a székelynél ma is szokásban van.

Gyerekjátékainkban a fénykapu aranykapu néven él tovább, mintegy utalva a kapu és a Nap, illetve a szellemi fényhez hasonló harmonikus kapcsolatra:

„Bújj, bújj zöld ág, zöld levelecske,
 Nyitva van az aranykapu, hadd bújjanak benne.”

A kapu egy fényátjáró, ahová egymással való összefogással lehet bejutni:

„Virágos kapukat is állítanak fel ilyenkor,
 Születés meg halál értelmére figyelmeztető.
 A születés kapuját piros virágokkal,
 A halálét fehér virágokkal díszítik,
 Mert fehér a halál színe, a gyászé is.” [26]

Az föld-istennőhöz a négyszöges motívumok tartoznak. A négyszöges díszítőmotívumok nálunk nagyon gyakoriak. A kapuknál a négyszögben kiképzett parkettszerű berakási mintát a néprajz magyaros

mintának nevezi. Nemcsak a fa berakásának módja, hanem a kapuk vagy ajtók tükrös szerkezete is gyakran tartalmaz négyszöges mintákat.

Népünk hagyománya szerint a nyári napfordulóhoz kötött ünnepekkor áldják meg a kutakat, forrásokat, és virággal díszítik a díszkapukat. A hét-, illetve a kilencféle fából szentelt tűzbe vizet öntenek a Boldogasszony tiszteletére. A hunoktól maradt ránk a díszkapuk készítésének hagyománya. Gyerekkoromban emlékszem a gyergyóújfalui díszkapura, melyet nyáron állítottak fel. Falunk védőszentje szintén Sarlós Boldogasszony.

A holdsarló volt a Föld-anya éke. A hun hagyományban Ukko istenanya homlokát díszítette a Hold. A hinduknál a hármas istenségek közül Lalita fejét díszíti a hármas korona és a holdsarló (tripura). Hármas koronás Sarlós Boldogasszony-szobrok találhatóak Csíksomlyón, Krakóban, Szombathelyen, Futásfalván, Bártfa címerében.

A víz-elemhez az égitestek közül szintén a Hold rendelődik. Ezért nem véletlen, hogy a termékenység királynőjének ünnepe a Rák jegyében van, ahol az uralkodó bolygó maga a Hold. A sarló a Hold alakját mintázza. Régen a nyári napfigyeléssel egybekötött ünnepeken szokás volt a kardos és a sarlós tánc, amit a fiatalok jártak:

„Kard-táncban tombolódnak
Sarlós Boldogasszony ünnepén.
Sarlós táncokat is lejtene,
És kőkorszókból csorgatva
Vizet áldoznak Ukkonak,
Ősanyánknak, Föld-istenünknek.” [26]

Az aratáshoz tartozó ünnepnek tartjuk a Sarlós Boldogasszonyt. A hunok Zöld Bibliája szerint az istenanya nyáron aratással összeszedte istenpárjának magjait, és magához az égbe vitte őt. Szekerét hét hatyú vontatta. Mi ma a Göncölt nevezük Boldogasszony társzekerének, melynek hét csillaga van:

„Úgy regélik, aranyos sarló jelent meg az égen,
Ukko Istenanyánk Holdsarlója,
Aval magához aratá
Földi teste tarlójáról Örök Szerelmesét,
És hét hatyú vontatta csillagszekéren égbe vivé.” [26]

Az életet fenntaró gabonák az istennői termékenységhez tartoztak. Nemcsak régi imáinkban, hanem a világ számos helyén Jónak hívták a Teremtőt és életnek a búzát. Az istennők nevei *Jó* szavunkból eredhet: Yotengrit, Jól, Joli, Jao, Jaw, Ji, Jámi, Jáma, Jom, Jah. A Nap is az igazi jó.

A nyári napfordulókor, Sarlós Boldogasszony ünnepe után kezdődött az aratás. A búza, illetve a növények magva Isten ajándéka. A Boldogasszony arat, de a konkolyt a búzától Krisztus választja el. A székelek a búzát ma is „élet”-nek hívják. Krisztus az isteni mag. Az oltáriszentség maga Krisztus teste.

A magvak gyakran az Istenatyához vagy az istenfiúhoz kapcsolódnak. Az egyiptomi Geb volt a gabona istene. A magok beérése nyáron történik, az egyiptomi Geb istenség évszakában. Neve *gabona* szavunkban őrződött meg. A rábaközi hun hagyomány szerint az Istenatyá részeiből kikelt gabonát aratta le a Boldogasszony és teremtette újra, hogy majd felvigye az égbe. [26]

A magok kerekded alakja különbözőképpen jelenik meg az ókori ábrázolásokon: kör vagy tojásdad alakú, még a holdsarló is ide sorolható. A Holdnak egy hónapban kétszer van tojásszerű alakja. A tojáshoz vagy almához hasonlító magok rendszerint az ókori szárnyas lények kezében vagy az életfán jelennek meg.

A mag a belső lényeket foglalja magában. A szent közép örömének harmonikus nyugalmát képjelezi a magok. Geometriai szempontból a teremtő köréhez a szent közép a mandulamagot utánzó mandorla. Ebbe írható be a háromszöges szerkezetű Isten szeme.

Az éginek nevezett hármas teremtő erő egyik szakrális eleme a félmandorla. A féltojásszerű alakzat három kör egymással való metszésénél alakul ki.

Épületeink díszítőelemeként a kör mellett a félkör vagy a félmandorla is ismert. Félmandorla alakú falmélyedésbe helyezik gyakran a Boldogasszony-szobrokat, a szentek, szerzetesek szobrai is.

A félmandorla mintázata fellelhető a Szent Koronán, templomaink külső architektúrájánál és belső díszítéseinél. A csíksomlyói búcsún, akárcsak a bártfai Sarlós Boldogasszony-kikerülésen ilyen félmag alakú labariumot visznek a menet élén.

A gótika egyik jellemző eleme félmandorlából alakult ki. Gótikus templomaink meghitt légkörét ezek az elemek biztosítják. A félmandorla templomi díszítőelem is, például a stációk képeinek megformálásában. A kolozsvári piarista templom és a celldömölki templom egyik oltárán szintén félmandorla mintázata látható.

A görögök hitében a föld köldöke mint szakrális központi hely jelenik meg. Neve Omphalos, mely félmandorla alakú kő. Egyes görög régiségeken két kő jelenik meg, vagy két madár egy kövön. A mezopotámiai agyagtáblákról és az egyiptomi rajzokról is ismert a szakrális félmandorla alakú smaragd kő.

Félmandorla alakja van a méhkasnak, mely épületeink díszítő és jelentést hordozó része. Az egyiptomi falirajzok egyik eleme szintén a méhkas.

A méhkas vagy félmandorla szakrális jelentése nagyon régi időkbe vezet vissza. Az Egyiptomból származó hermészi tanok művelői képein is szerepel a félmandorla. A középkori fűvészkönyvek rajzain a félmandorla jelzi a férfi és női típusú anyagok energiáját. Ezek egyensúlyából érhető el a mindent átalakítani tudó elixír, a *quinta essentia*.

A kettős erő letisztult formája képes csak a teremtésre. A tiszta erő lehet anyai, illetve befogadó és érzelmi, vagy apai és ható erő. Mindkettőt a hermetikában méhkasszerű mintázattal ábrázolták.

A magokat nyáron szüreteljük, és alakjuk a Holdhoz hasonlóan íves. Sarlós Boldogasszony nyolcadában olyan ünnepeket vannak, amelyeken megjelenik a ló mint lovas versenyek győztese, lóáldozat vagy megáldás. Holdállat maga a ló is. Patája szintén a holdsarló alakját veszi fel.

A ló a magyarok istenének, Mának volt az állata. A nyári ünnepeken régen vetélkedőket tartottak:

„Má ünnepén a fiatalok
Birokra kelnek, birkóznak,
És fegyverekkel vetélkednek.
Kardtáncot Má ünnepén is járnak.” [26]

A lóáldozat a legjelentősebb áldozat a védikus hindu rítusban. Harappában ma is látható a lóáldozási hely. A lóáldozatot, az asvamédát (Ős-a-méd) csak a győzelmes király mutathatta be. Ez hasonlít az újévet szentelő áldásos újrakezdés rítusához. „Így tehát a lóáldozat azonos a Nap melegével” (Brihadáranjaka upaniszad, I. 2). A Holdhoz tartozik a vizek áramlása. Az áldozat része a víz is. A feláldozandó mént először egy vizes tócsán vezették át. A teremtést ismétli meg az áldozat. A Föld-anya jelképeként a feláldozott mén mellett megjelenik a négy (király)nő. A lóhoz kapcsolódik a nagy istennő, Varuna (Aditi), a víz istene, Jama és a levegő istene, Szóma. Az istennő szerepe azzal is kihangsúlyozódik, hogy tehenet is áldoztak fel a ló mellett. A rítusokban a királynő – egy beöltöztetett lány – mindig ott kell álljon a feláldozott állat mellett. A ló jelkép a Víznő Visnu mellett is megjelenik. Visnu utolsó inkarnációját fehér ló alakjában képzelik el, amely megváltást és békét hoz a földre. Az óind Tirját szintén fehér ló alakjában ábrázolták. Harappában ma is látható a lóáldozati oltár.

A fehér ló spirituális motívuma tovább folytatódott a keleti hagyományban. Buddha egy fehér lovon indult el a Nagy Útra. Ő az ősmagyar hithez kapcsolódik, mert spirituális irányítója egy szkíta sámán volt: Szkitianosz.

A fehér ló motívum a mohamedánoknál is ismert. Az iszlámok Mohamedet fehér lovon várják vissza.

A görögök szárnyas lova, a Pegazus Hold-ló volt, félkör alakú patával ábrázolták, a Hold pedig az istennők égitestje. A régi Athénban a dögvész megszűnéséért fehér lovat áldoztak fel. Az ókori lóábrázolások közül fennmaradt két szobor vagy annak mintázata: Lakóné és Marcus Aureliusé. Lóval ábrázolták a trójai fejedelmet, Lakónt, akit a falóval bejuttatott harcosok győztek le. Ugyancsak felemelt lábú lovon mintázták meg Marcus Aureliust, a bölcs római császárt. Rovásos történelmi leírásunkból tudjuk, hogy magát velünk rokonnak vallotta. Itt a Duna mentén írta filozofikus műveit, és valószínűleg itt érezte otthon magát. Különben a római vallás szerint fehér lovak csak Jupiternek (Jó-Botúr) jártak. [71]

Lovas szobor a régi időkben kizárólag kivételes szellemi alkatú személynek készülhetett. A hunoknál csak a beavatott sámán lovas fejedelmeket ábrázolták lovon. A római császárok közül egyedül Nagy Konstantin emlékére állítottak lovas szobrot.

A hunok a fiatalok képzésénél nagy szerepet szántak a lovaglás megtanulásának. Külön kiképző központjaik voltak a többszintű tanügyi rendszerükben. [24]

A ló és lovasa motívum megtalálható Skandináviában, Németországban, Japánban is a régi mítoszokban a fiatal fiúk beavatásánál. Egy spirituális beavatásról van szó. A kovács patkolja a lovakat, a táltos ló

pedig szellemi segítő. A beavatáson a fiút patkolási rítuson vezetik át, melynek során jelképesen meghal és utána feltámad. [70]

Az egyszarvúhoz nagyon régi hun regék kapcsolódnak, melyek a világ teremtése előtti állapotokról szólnak. A Magyarok Istenének neve Má vagy Mén, fehér lovon ül. A fehér lónak szarva volt. „A lovak szent égi ördöge szép, tündöklően fehér ló volt, homlokán kék lángú szarvval.” Má, miután legyőzte a lovak szellemét, megragadván szarva által, átváltozott a lovak földi őrévé. A lovak fején egy bütyök tanúsítja, hogy volt szarva valamikor. Attól kezdve az emberek lovakat terelgettek és használták őket a földi megélhetéshez. Hadak járása idején őseink Mának áldoztak. [26]

„Ő a mi oltalmazó Istenünk, kinek körmenetekben
Megáldozott fehér lovat vezetnek,
Veretes nyergű, szövött takarójú,
Ékköves szerszámú fehér mént.
Nevesembiztos fejedelemlő atyánk volt ő valaha.
Egyik így mondja: MÁ, amaz MAR-t vagy MÉN-t.
Nemzetünkre ügyelő, a Kettős Világörvény Körein
Minket szemmel tartó Őrszellemünk
Egekből vigyáz ránk, mint kotlós csibéire.” [26]

A Magyarok Istene legyőzte az egyszarvút, és ő az, akit fehér lovon ábrázoltak. A magyarok lovas istenétől félték a keleti népek. Nagy hatalommal bírónak és igazságosnak tartották.

„Ő ott találkozott MÁ Isten-ösünkkel is,
És látta, hogy lova fehér, íja aranyos, drágaköves,
De látta ő ott más égi ősokeket is, más színű lovakon.
Mának ennek okáért Manó óta fehér lovat áldanak,
De közénk valóra áldoztatnak ama égi ősök is,
Kik annyira valóságos nagy Égi Őrszellemek,
Hogy még a názárok szent könyvei is
Tisztelettel szólnak róluk és félelemmel.” [26]

Má istenség legyőzte az egyszarvút, letörte szarvát, és azóta nincs a lónak szarva.

A Bibliában az egyszarvú az Ótestamentumban jelenik meg mint egyszarvú kecske. A kecske alakja az ókorban az istenfiúhoz kapcsolódott. Dániel látta, „ahogy egy kecskebak jöve napnyugat felől az egész föld színére, és nem is illett a földet, és ennek a baknak tekintélyes szarva volt az ő szemei között”, azután legyőzte a kétszarvú kost (Dán 8,5–7).

Az egyszarvú a mondák legkecsesebb és legköltőbb teremtménye. A hold típusú jellemzők közé sorolják, akár a lovat vagy a víz-elemet.

A különböző népek regéi az egyszarvút a teremtéskori ősállapothoz rendelik. A legrégebbinek tartott mezopotámiai regékben az egyszarvú, akár a ló, a szűz hold-istennőkhöz tartozott. A teremtő szeretet egyik jelképe volt. Az egyiptomi hagyományban az erények összességét jelenti. Ezért történhetett meg, hogy a régi Kínában az egyszarvú jelentése a sárkányokéhoz rendelődik.

Az egyszarvú a tiszta és egyensúlyban levő energia teremtő erejét képjelezi. A taoizmusban az egyszarvú a világot alkotó öt elemi erő összességét fogja egybe. Nemes állat, még a fűre sem lép rá. Az egyszarvú neve a keleti népeknél a mi *kő* szavunkkal rezonál, ami az istenfiú régi neve: kilin a kínaiaknál és kirin a japánoknál. Megjelenéséhez bőség és uralkodói hatalom kapcsolódik. Az egyszarvú ugyanakkor az eső ura, aki szárazság idején az egyensúly érdekében harcba száll a Nappal.

Az egyszarvú kedvelt témája az európai vallásos művészetnek, irodalomnak és képzőművészetnek. Egyetlen középben elhelyezkedő szarva a szent lelki egyensúlyt szemlélteti, ahová csak nagyon kevesek juthattak el. Az egyházi vallásos ábrázolásoknál szűzi és magányos állatként a szerzetesi élet jelképévé is vált.

A világ népeinek regéiben az egyszarvú a szarvashoz, a lóhoz és a kecskéhez kötődik.

A trákoknál és a magyaroknál a fehér ló az uralkodó jellegzetes eleme. A lovas temetkezés pedig szintén őseink hunjaira volt jellemző. Hérodotosz ír a szkíták lóáldozatairól.

A ló holdállat. Talán nem véletlen, hogy Mátyás király lovát Holdasnak hívták.

Anonymus Krónikájában említi Ond, Ketel és Tarcal fehér ló áldozatát a pogány szokás szerint. A magyar honfoglalás mondáiban olvashatjuk, hogy Ménmarót is lovat áldozott minden nagyobb ünnepen.

A palócok hagyományában összekapcsolódik az Istenanya életfájának hetes szintje és lovának áldozata. Ők a gyógyítás céljából feláldozott lovat hét vagy tizennégy részre darabolják, akár az egyiptomi és a spártai hagyományban. [72]

A csángóknál a gyógyító ráolvasó szövegekben a Szűzanya áldozza fel a lovat a beteg meggyógyításáért. [69]

A rábaközi tudók hagyatéka szerint a magyarok ősenek tartott Má vitéz egy „hasán öt csillagos” medve után vadászott, ahogy mind távolabbra került el a hazájától. A medve legyőzte Mát, a lova pedig addig búsult utána, hogy az is kimúlt a világból. Fejéből és bőréből egy citeraszerű hangszert készítettek és azzal búcsúztatták el a vitézt. A citera szép hangja segítségével Má lelke az égbe ment, onnan fehér ló alakjában ölt testet és úgy segíti a magyarokat. [26]

„Ég Istene, naporcájú Yotengrit atyánk tiszteletére
Fehér lovat vágtak és ettek őseink...” [26]

A lélek pünkösdi ünnepe, Ispiláng a nagy lófuttatások ünnepe. Pünkösöd ideje a Sarlós Boldogasszony előtti nyolcad. A versenyben győztes lovat megáldozzák, és az év többi ünnepén azt vezetik a körmenetekben.

„Ispiláng a nagy tűzgyújtások hete is.
Ősei áldomását rendezi ki-ki ekkortájt.
Ez a nagy lófuttatás ideje is.
Ekkor döntenek el versenyben, melyik ló áldoztatik
Mának, a Magyarok Istenének.
Azt a lovat megáldozzák és attól kezdve
Azt vezetik körmenetekben.” [26]

A hinduk a világot egy lóval mint az anyatermészet jelével ábrázolják. Az ember a Föld–Hold gyermeke. A lóáldozat a hálaadáshoz tartozott.

A fehér lóra mint szimbolikus teremtmény erőre vonatkozó magyar emlékezés a Fehérlófia-mese. A történet egyenesen a fehér lótól származtatja hősét. Meséinkben ismertebb a ló táltos szerepköre. A táltos ló viszi a mesehőst át a különböző világokon, segíti a harcában és védelmezi őt. Olyan segítő szerepet játszik, mint a griffmadár. A segítség szélparipán jár, vagy a félig lótestű tündérek által. [87] Meséinkben négy ló húzza a Szélkirály szekerét.

A ló feláldozásának motívuma megőrződött a csíkszentdomokosi lakodalmas szokásokban. A ló a nőelemhez és az őshöz kapcsolódik. Akárcsak az útlezárás, a lakodalmas menet szórakoztatására szolgál a ló álarcába öltözött nő. A szöveg a lóvásárról szól. Mivel nem tudnak megegyezni, a lovat, úgymond, leütik, és az álarcot viselő idősebb asszony előbújik nagy vigadalom közepette. [56]

A medve is a Föld-anya régi állati képjeleihez tartozott. A ló és medve kapcsolata hagyományként fennmaradt a magyar szokásokban. A Magyarok Istenének körmeneténél megjelenik a medve is:

„MÁ körmenetében
Táltosok öltöznek medvebőrbe.
A medve táncolva vezeti a körmenetet.
Van, hol valóságos medvét vezetnek.
Mögötte íjas, késes vadászok mennek,
Úgy téve, mintha cserkelnének.” [26]

Gyerekkoromban láttam Gyergyóújfaluban a faluünnepen, Sarlós Boldogasszony napján, táncoló medvét.

A medve a bikaszarvval egy lényegű képjel. A bikaszarv szintén a holdsarlót mintázza le. Jelentése a szeretet igazságához kapcsolódik, akárcsak a holdsarló esetében. A holdsarló a fokos, a bikaszarv képjelek az Istennő hatáskörébe tartoznak. A ló is holdállat. Az északi népeknél a ló álarcú személy hozza az ajándékot.

A holdsarló és a bikaszarv a víz-elemű Rák jegyének egyik képjele. Hitbeli szervezetünkénél, az Anyaszentegyházban Sarlós Boldogasszony ünnepén a bikaszarvval képjelezett Lukács evangéliuma a textus. Bikaszarv a képjele Lukács evangélistának. Az évi nagyobb ünnepi rituálékkor mindig Lukács evangélista írásából olvasnak fel. Ez anyaföldünket és anyatermészetünket is szimbolizálja.

Ugyanez a jelentése a szilágylompéti templom mennyezetkazettáinak, ahol holdsarló veszi körbe vilá-gunkat. Világunk anyatermészetű.

A koronázási palást részlete szintén anya-világegyetemet tár elénk. A térben a négy holdsarló a Föld-anyához tartozó és a földi életet uraló érzelmeket képjelezi le. A világot és az embert érzelmei vezetik.

A keresztény ábrázolásoknál a bikaszarv szintén a holdsarló alakját képezi le. Mint a víz-elem képjele, az északi irányhoz és az éjszakához rendelődik. A kolozsvári Szent Mihály-templomban a bikafejű Lukács evangélistát a szentély északi oszlopán láthatjuk. Ugyancsak bikafej van Szécsényben a ferences templom sekrestyéjének északi oldalán, a krakkói vártemplom belső falán, valamint a dubrovnikai ferences kerengő északi oszlopán.

A Bibliában is megjelenik az északi iránynak megfelelő képjel. A bikafejű szellemlény az Ószövetségben is egyike a négy égtájon megjelent lényeknek. János Jelenéseiben a bikafejű lénynek szárnya volt (Jel 4,5–69), akárcsak Ezékielnél (Ez 1,5–10), Dánielnél pedig az északi állat inkább medvére hasonlított (Dán 7,2–8).

3. A FÖLD, HOLD ÉS SZÍN

Az ókorban a Föld-istennő egyben Hold-istennő is, és a régebbi ábrázolásainál fokos volt a kísézőjegye. A Föld-anyát a bronzkortól kezdve inkább holdsarlón állva ábrázolták. A fokos a Boldogasszony-imádat helyein mint Aba-jel (rovásos B betű) a templom keresztjén látható, vagy bekerült a címerekbe.

A keleti népek szent fényjelében található meg a napkorong a holdsarlóval. A képjel két egyenlő energiát mutat be. Valójában a holderő jóval kisebb a naperőnél. A képjelben a holdsarló a fekete Napot (Santanya) képjelezi, melyben a fényes és fénytelen bölceleti páros található meg. A Nap mellett kell létezzen egy fénytelen energia, mely a bolygóinkat arra készíti, hogy ellipszis alakú pályán keringjenek.

Az ókor bölceletében az Ég–Föld összefüggésben a holdsarló képjelezte a Földet, a Nap az égi erőt.

A holdsarló a Székúr éke. A Hold régi népi neve Szín. Szakrális szavainkhoz tartozik *Szék* szavunk mellett a *Szín* is. Innen ered az a kifejezés, hogy Isten színe elé járulunk. A szakrális Szék és a szent Szín is a Föld-anyához, illetve az Ég Királynőjéhez kötődik.

A földi közegre utaló *szín* szavunkhoz hasonló kezdetű a keleti népek szan-szarája, mely szintén a földi létre utal.

Imáinkkal Isten színe elé járulunk, vagy olyan nagy hatalmú lényhez vagy szenthez, aki közvetít Ég és Föld között.

A nyugati népek *saint – szent* szava a Föld-anyának a Holddal való kapcsolatával állhat összefüggésben. A bibliai Sion hegy régi istennői imádat helye.

„Sionról azt mondják majd: Anyánk,
Mert mindegyik benne született.” (Zsolt 87,5)

„Nagy az Úr Sionon,
Fenséges minden nap felett.” (Zsolt 99, 2)

A világtalaszban 188 *Sinnel* kezdődő helység fedezhető fel.

Nálunk Erdélyben található Szinalja, Sinfalva, Szinérvár, Sicel-Szancsal, Sincsed-Szencsed, Singer-Mezőszengyel, Szind-Sändulești, Szineka-Sintea Mica, Szinérszeg-Sinersig, Színfalu-Sii, Színice-Svinita, Szinte-Sintea Mare, Șineu-Esenyő, Szentes-Sintești, Szinád.

Egy pécskai balladában a három árva a Boldogasszonyhoz fordul segítségül és az ő lelkületével dolgozik:

„Hosszú útnak nagy a pora,
A szívemnek nagy bánatja.
Hová méysz, te három árva?
Szinádra mék szolgálatra.”

A Hold egyik népi neve a Szín. Az istennő régi Szín (a Hold régi neve) neve található meg a Karácsonyhoz kötődően az angolszász nyelvjárásban. Hsin és shona karácsonyt jelentő szavak. A karácsonyi idő a víz-elem évszaka. A víz jele a holdsarló. Ebben a sötét időszakban nő a nap fénye és születik az istenfiú. A babiloni mondákban Samas napistent Sin isten(istennő) nemzette. Gilgames anyja volt Nin-San.

A belgrádi szirt kelta neve – amelyre a vár épült – *szín* szavunkkal kezdődik, *kő* szavunk értelmű a gu, és a vége a domb-töm névvel rezonál: Singidum.

A Hold a hitregékben a teremtés kori sötét állapotú erőkhöz és a vizes földhöz tartozik. A teremtésről szóló hitregékben a kezdeteknél sötétség volt. Az első a Föld volt, az is a sötéthez tartozott, amely az ősvízből kiemelkedett. Sötét jellemezte a görögök Kaosz és Pistis (Sophia) teremtőjét. Mezopotámiában Tiámat az a nőnemű teremtő erő, aki a káoszon uralkodik. A hinduknál a Sötétség volt az Anya–Atya (II. Stanza 5).

A hunok Yotengrit istennőjének szellemanyaga, melyből a világ létrejött, vízszerűen folyékony volt. A babiloni Babapis (Baba-víz) hegyén a vízkapura épült a szent vár. Jeruzsálem sziklája is leért a szent vizekhez. Az indián hitregékben olykor ketten teremtenek. A teremtő párból a sötéttel jelölt rész teremti meg a hegyeket és a vizeket. A teremtő Ős-egy a tengerből merült fel, csónakban, madártoll vagy madár formájában, vagy egy szigeten levő sziklán, mint életfa. A hindi bölcelet szerint a kezdeti vízhez kapcsolódó Visnuból emelkedett ki Brahma, akinek az egyik elnevezése a lótusz-szülött.

Az ősi Egyiptomban úgy tartották, hogy a teremtés hajnalán az Ős óceánból, Nu-ból emelkedett kis vörös tavi rózsza és magával hozta a Napot. A lótuszvirág a placentához hasonló függelékével hozzá van kötve az anyaföldhöz, vagyis Ízisz méhéhez. Az anyaméh műhelyében értelmes teremtő erő működött, mely élő lelket kapcsolt a fizikai anyagba. Az isteni csíra méhét Khnoom (Kő-honom) rejti magában. Khnoom istenség, minden dolognak princípiuma, lótusz-körülfogta trónuson ül. A lótusz növény Kínában is fontos jelkép. Ho Hszien-Ku, a taoista Nyolc Halhatatlan egyikének jele. Nevében *szín* és *kő* szavunk rejtőzik.

A magyar táltos tudók hagyatéka szerint a világ egy tengernyi méretű istenanyától származik, neve Yotengrit, aki homlokán Holddal ékes. Tengerből vízililiom kelyhében jött világra a mi Boldogasszonyunk, hanem a görög Aphrodité, az egyiptomi Nut, a hindu Visnu, Laksmi, a sumerek első mestere Oannész. Mind teremtő Föld-anyák voltak. Jellemzőik a víz vagy tenger, valamint a sziklán vagy szigeten lévő fa.

A hegyek között alakulnak ki a tengerszemnek nevezett kis tavak. A *tengerszem* szavunk jelzi a kapcsolatot a víz-elem végtelenségének teremtő és összetartó ereje és a Föld-anya között.

A Föld és a Hold hasonló lényegiséggel rendelkeznek. Nemcsak a teremtésnél találhatók együtt, hanem a lét minden mozzanatánál. A Föld őstörténeti korában az élővilág a Holdnak köszönhetően maradt meg. Onnan származnak a magok a zarathusztrai hagyomány szerint. [2]

A hindu bölceletben az Ős gyökérfajú embereket holdbeli ősöknek nevezik, akik a mennyei emberek leszármazottai. Az óind hagyományban a Hold adta a lét magját (VII. Stanza 4).

Az egyiptomi Halottak Könyvében az ember lelke a Holdból ered. Szerintük az ember a Holdból jött elő.

A hun teremtéstörténet szerint az istenek az embereket és az állatokat a Hold segítségével mentették meg a vízőzön és a tűzőzön borzalmaitól. Az istenek ezért „láncot kötének a Félhold szarvára, leereszték a Hold ladikját. Abba bele terelének az állatok minden neméből hetet-hetet nemenként és felvonák őket az egek tág mezejére.” [43]

A hindu bölceletben Ég és Föld a teremtő Egynek két felét képezi. Ilyen minőségben mindkettő ható természettel rendelkezik, azaz jang jellegű. Hasonló jelleget találunk meg az egyiptomi tanításban, a hermetikában. A hermetikában az Égnek megfelelő Napot és a Földnek megfelelő Holdat is férfiként ábrázolják. Az alkímistáknál a két férfinak a fejfedője különbözik: az egyiknek holdsarló alakú koronája van, a másiknak pedig egy a Naphoz hasonlóan kerekdeden kidomborodó kucsmája. [79]

A régi görögök és egyiptomiak kiemelten foglalkoznak a Holddal. A Hold a Királyné és a Király is egy személyben. Az egyiptomiaknál Hekaté volt a megszemélyesített Hold, de ő volt a Nap is. Megjelenése hármas, mint a tűz-elemé: Diana-Hekaté-Luna, három az egyben. Hekaté maga a hármas Diva, három fej egy nyakon, akárcsak Brahmâ-Visnu-Siva. Ez a hármasság nemcsak a hinduknál, hanem a görögöknél is megtalálható a Moiráknál. A Hold a mi Háromságunknak ősképe.

A Hold jelképénél nem volt több jelentésű még a Nap jelképe sem. Egyes népeknél hímnemű, mint például a hindu Soma király és a káldeai Sin. Mégis Sin nemzette a Napistent. Más népeknél nőnemű volt, mint a görög Artemisz, a perzsa Anaitis, a szép Diana, Luna, Ilythia, Lucina istennők.

A Holddal képjelezett Föld nagy hatóerővel rendelkezett. Az őserők közül a föld-elem jang jellegű. A föld-elem erejét a különböző népek tudatában a sziklák képviselték. A sziklák, a hegyek az éginek nevezett szellemi erő felé vezetik képletesen az embert.

Nem véletlen, hogy régen sziklákra, dombokra építették a Boldogasszony-kegyhelyeket. Nekünk a Kárpát-medencében van Boldogkővárunk, Kőboldogasszonyunk, Fehérvárunk. A Gibraltári-szoros melletti sziklás kegyhely neve is Boldogasszony. Talán még a kolozsvári Kőmál melletti Nap-ó-kő domb is az ő imádatának a helye. Ma tűzköveknek hívják a földre beágyazott gömbölyű köveket. A mitikus Panagea volt a magyar nyelv zöngésének megfelelően a Pan-a-kő-a.

A szakrális helynek központi elemét nyugalom és öröm jellemzi. A különböző népek hitregéiben ennek a központi helynek a neve Paradése az óindeknél, Paradesa a hébereknél, Paradis a latin népeknél, Pardes a káldeusoknál, Paradicsom nálunk. Másik neve Tula, az ázsiai népeknél, görögöknél, óindeknél, Mexikóban. Az ókori szövegekben a központi paradicsomi helyet Agartának is nevezik. Olykor a szent helyet egy hegy képezi, mint az óindek Meruja. Szerintük az égbolt azért kék színű, mert a Meruról visszaverődő fény is az. A muszlimok szent hegye a Kaf. [67, 76]

Kínában felszentelési szokás volt az öt égtáj földjéből egy piramis alakú dombot rakni a királyság központjában új király avatásakor. Ez a hagyomány az íreknél is megtalálható mint az új vezér kövének nevezett piramis alakú domb készítésének szokása. Az írek az országot is négy részre osztották, és egy középső rész, Meath (Mide) vezette a négy részt. Középre ők egy nagy követ helyeztek, és minden tavasszal összegyűltek egy közös rituáléra.

A teremtő és összetartó erő, akár a Föld, a sötét színnel jellemezhető. A hindu, hun, egyiptomi, görög, skandináv népeknél találunk fekete vizeket, fekete kutyát, lovat, hollót, kacsát vagy fekete örvényt. A hindu Agni tűzisten hetedik fekete lánya Kali. A görögöknél két fekete galamb repült a dodonai tölgyfákra. Noé fekete hollót bocsát ki a galambbal együtt. Odin fekete hollói repültek Saga istennő körül. Kínában Kwan-Jin istennő az ábrázolásaiban fekete vízi madáron utazik, a Napban fekete madár lakik.

A teremtéssel kapcsolatos ősi sötét föld és a szellemi erő madara a holló. A fekete holló latin Corone nevének rezgése is a Teremtő körére utal és fekete, akárcsak a korom. A szellem fényköre a sötét anyagba van zárva. A keleti rokonaink *kara* szava szintén feketét jelent.

A különböző népek regéiben a világ sötét káoszából, világtojásból, szűzi mennyből származik. Ezt jelzik a sötét színű állatok. A teremtő erőhöz kapcsolódik még a sötét színű ruha, a farkas, a Sátán, törpék stb.

A földi létben a külső sötétséget az évszakok közül a tél, a napszakok közül az éj képviseli. Télen a föld-elemű Bak jegyében van a víz-elem erőben. A víz-elem az érzelmekhez tartozó őserő. A téli sötét és a víz-elem állata a kutya, illetve a farkas. Ekkor van a farkassötétség. Az indiánoknál a farkas teremti meg a világot, a cseremiszek hitében a fekete kutyák. Az éjnek fekete ló felel meg az egyiptomi szláv és ógermán regékben.

Több népnél a Sátán vagy ördög teremti meg a világot (mordva, török). Meséinkben az ördög földből alkotta meg az embert. [87] Az ördög nem jelent mindig negatív tulajdonságot. Rapsonné várába az Ördögút vezet fel. Egy gyalui monda szerint a határban levő Ördögkertjében csodás fény és virágok találhatók. Egy szigetvári regében az ördögnek négy szarva van, lófejű és medvelábú. Az ördög a föld belsejében lakik. [87] A sötét a Bak útja, a föld-elem és víz-elem felségterülete, a pok(bak)ol.

A föld ásványaihoz a bolygók közül a Szaturnusz rendelődik. Az évkörben a karácsonyi föld-elem tartozik a Szaturnusz fennhatósága alá. Ég és Föld kapcsolatában a Föld a sötét oldalt jelenti. A karácsonyi időben jut a legkevesebb fény a földre. Ez a kara-ülű, illetve a kerecsensólymok ünnepe, mely szintén sötét színű madár.

A földi anyagi és érzelmi-szellemi világot a Hold és a Szaturnusz uralja. A Holdhoz hasonló a Szaturnusz. A Hold 29 és fél nap alatt teszi meg égi útját, a Szaturnusz 29 és fél év alatt. A Hold megadja minden hónapban a változás lehetőségét, a Szaturnusz pedig a tapasztalatok során tanít minket. A Szaturnusz egyik képjele szintén a holdsarló.

A sötéttel jelzett föld-elemhez tartoznak az ásványok. A szabályos kristályok mintázatai a köbös kocka alakú rácsba írhatók. Köbös rácsban kristályosodik a föld köveinek egy része és a fémek zöme. Nem véletlenül a világot az ókor bölcelete a körbe írható Metatron kockához köti, és minden dolog eredetéként tartja számon. A Metatron kocka a világ anyatermészetéhez, illetve az ősanya mértani mintázataihoz tar-

tozik, akárcsak az élet virága. Nem véletlenül építették régen a várakat sziklára vagy a rendházakat négy-szögű udvarral.

Fizikai testünk és a víz-elemű Hold által képviselt érzelmeink együvé tartoznak.

Lényünk anyai oldala és a gyökérközpontunk a sötéttel jelölt erőkhöz tartozik. Onnan kell érzelmeink tisztítása által kibontani lelkünk fényét. A Hold az éjjeli Naphoz, az ideális összetételű és természetű teremtmény minőségű, anyagba zárt szellemi fényhez rendelődik.

A holdsarlóval jelzett sötét részünkben rejlik lelkünk fénye. Az egyiptomi *Halottak Könyve* LXXX. fejezetében a Hold így nevezi magát: „A Sötétségben ragyogó Világosság”. Ugyanott az anyai oldal megfelelője: a „Nő-Világosság”.

A holdsarló alakja képjelként jelentkezik a világ népeinek hitregéiben mint az istennők kísérőjegye. Holdistennő volt a mezopotámiai Inanna, az egyiptomi Heket, a görög Hekaté, Diana, Artemisz, a walesi Arianrhod, a skandináv Freyja. A maoriknál a Szél istenét holdsarlóval együtt ábrázolták. Az északi népek termékenység-istenét (Cernunnos vagy Carnün) a holdsarlót mintázó kosszarvval és kígyóval jelenítették meg. Kosfejjel ábrázolták az egyiptomi Hnum termékenység-istenét. Holdsarló alakja van a kos, bak, bika szarvának is.

Holdsarlóval ábrázolják az érzelmeinknek megfelelő bal oldalunkat, és érzelmeinkhez kötődő szakrális erőközpontunkat. A gyökérközpontunk és a hegy a föld-elemhez tartozik. Az ókor Baál istennőimádata a hegyszerű kiemelkedésekhez kötődött. Az istennői oldal érzelmeire utal *bal* szavunk, az érzelmi energiákhoz tartozó bal oldalunk. Érzelmi bal oldalunk szimbóluma a holdsarló. Az életet teremtő és összekötő szeretet a bensőnk lényege, a *bel*. A *bel* a teremtő erőhöz, Istenhez tartozik, melyet Jézus Abának mondott. Az Aba maga a Babba, Babilon (Babba-ilona), Bábólna, Babba Mária, az istennőimádat megannyi kifejeződése. Az erdélyi Bélbor és Hollókő helységek egymáshoz közel fekszenek.

Bal oldalunk és *bel* szavunk lényünk bensejéhez és érzelmi oldalához tartozik. Érzelmeinket és a föld-elemű gyökérközpontunkat a képi megjelenítésnél a sötét régiókhoz soroljuk. A sötéttől kel fel a Nap. A sötétben rejtőzik a fények fénye. A holdsarló, illetve a holló rejti magában a világosságot.

A földi létben a látható fényerő reggel a napfelkeltevel indul el. A Napot figyelő kiemelkedések nevében gyakran ott van *Kel* szavunk, akárcsak a törökök által használt belgrádi kőszirt nevében: *Kalemagdan*; *Kelemen* szavunk pedig sok Kárpát-medencei hegy vagy kiemelkedés nevében.

Az ókor hitében a hegy a Föld-anyaéhoz tartozott. A hegy hasonló az Egyhez, a teremtőhöz. Hozzá felfelé kell menni. A Hegy az ég felé emelkedik. A hegy és a kő a Föld-anya szimbóluma. Az ember beleérző oldala a Föld-anyával van kapcsolatban. Nem véletlen, hogy a bibliai Mózes a hegyen és kőtáblára írta fel a parancsolatokat.

A teremtő Egynek a Földön van az Egy háza, az Egyház. Véletlen lenne, hogy van (volt) Szent Egyed-templom itt a Kárpát-medencében kettő is: Enyeden és Bártfán? Enyed neve a régi templom nevéből ered. Moldvában létezik Egyedhalma néven település. A prágai Szent Egyed-templomnak ma Szent Vitus-, angliai megfelelőjének Szent Giles-templom a neve. Van nekünk ménhírre emlékeztető Egyeskönk Erdélyben, Van H-EGYES-halmunk és sokféle Egyházánk: Szentegyháza, Fehéregyháza, Vörösegyháza, Kiskunfélegyháza stb.

Az ókor népe a templomokat hegyre vagy valamilyen kiemelkedő dombra építette. A hegynek összetett jelképes jelentése van: az Ég és a Föld találkozásának pontja, az égi lajtorja hasonmása. Mindkettőt a népi hagyomány jelképesen a lelki felemelkedés lehetőségéhez társítja. Akárcsak Jákob lajtorjáján, a lelkek haladnak rajta: „...és imé az Istenek angyalai fel és alá járnak vala azon” (1Móz 28, 12).

Egyes népek mítosza szerint néha ezen a mitikus hegyen áll az életfa. A mezopotámiai toronytemplom, a helytelenül kiolvasott zikkurat, az akkori világ közepét, az Ég Urát képjelezte. A toronyszerű lépcsőzetes építmények voltak az Ég és a Föld találkozásának helyei. A babiloniak úgy tekintették, hogy alapja a Föld köldökén, csúcsa pedig az Égben van. Emeletein keresztül a megigazult feljuthat az Égbe. Ugyanilyen lépcsőzetes-piramisszerűen építkeztek a maják szent helyein. A hunok ezeket peremes épületeknek nevezték.

A hegy, az oszlop köti össze az Eget a Földdel. A régi irániak földpiramisokat is építettek kultikus helynek. Ezek ugyanazt a célt szolgálták, mint a kőépítmények, a zikkuratok. Szent helyek voltak, mivel a hegyszerű építmények mind az ember lelki fejlődésének bástyái. A perzsák a földpiramis megnevezésére a

vara, bar szavakat használták. E szavak magyar megfelelője a *vár, város*, mely szavakat a hunok is ismerték. Avar őseink is a földváraikról kaphatták nevüket.

Az ókorban és a középkorban a várak, a tornyok képezték a menedéket veszély esetén. Imáinkban a segítséget a Boldogasszonytól kérjük. A Fehérvár-Nándorfehérvár elnevezés régi istennői imádatról ad hírt. A fehér az égi irányhoz tartozó tér-elem, illetve a Nagy Anya színe.

A világ teremtésmítoszaiban a dombot olykor a tenger közepén álló sziget helyettesíti. A szigetet szikla is alkothatja. A teremtő Föld-anya Gaia neve a *Kőjő* szavunkkal rezonál. Van Ukko istenanyánk, szent Kőtrón, Kübelé termékenység-istennőnk is.

Minden népnek van létező vagy mítoszaiban előforduló szent hegye, amely lehet áldozóhely, zarándokhely vagy rituális cselekmények helye. A mítoszok szerint az élet is a víz melletti homokhordalékon alakult ki. Itt kelt ki az őstojásból, az Egyből az Ős és az égbolt is. Az élet szerkezetét megjelenítő mitikus életfa helye szintén a tengerből kiemelkedő sziget.

Ilyen szentnek tartott hegy az Olümposz, a Sínai-hegy, a Himalája, a Tábor-hegy, a maláj Batu-Ribu, a jávai Borobudur, a Meru, a Mandara, a babiloni Babapis. Talán a mi Maguráink is Mag-Urak lakhelye vagy épp az Ūrnőké. Ugyanis a természeti népek és az ókor népe is a hegyet a termékenység Istennőjéhez társította, a Nagy Anyához. A szent hegyek része a kő (hegy) és víz, mely elemek az Istennőhöz tartoztak. A babiloni szent tornyok, templomok nevei a hegy szóhoz kötődnek: Ház Hegye, Minden Földek hegyének Háza, Viharok hegye, országok Hegye. A nép hitében mindenik kapocs volt Ég és Föld között. A szent szeren a pap amikor felment a lépcsős emelvényre, kijelentette, hogy felért a világmindenség csúcsára. Kínában a központi szent hely a *Kő* szavunkkal rokon Kien-Mu dombjára épült. Jeruzsálem vára is a Tahom kősziklán emelkedett, mely alatt vizes barlang terül el. [54]

Az óind bölcséletben a szent kiemelkedésről vagy oszlopról ez áll: „Emelkedj, ó, erdőnek Ura, a Föld csúcspontján” (Rigvéda, III. 8, 3). „Csúcsodon hordozod az eget, közeped betölti a levegőt, lábad megszilárdítja a Földet” (Satapata brahmana, III. 7, 14).

Az oltárhoz és a toronyhoz kapcsolódnak a hallható zene és az illatok. A harangokat a templom tornyában helyezik el. Mindkettő az Istennőhöz rendelődik. A zenét harangokkal vagy épp dobpergéssel, az illatot pedig virágokkal hozzák létre. A mohamedán magas tornyok, a minaretek is a müezzin imára hívó énekének kikiáltó helyei. A buddhista rítusokhoz használt sztúpák négyszögletű alapja is az istenanyára utal vissza.

Hun őseink a hegyek tetejére kővárakat építettek lakhelyül és/vagy menedékül. Ott áldoztak a Föld-anyának. Van Boldogkővárunk, Kőboldogasszony településünk, Kőhegyi Boldogasszonyunk itt a Kárpát-medencében.

Szkíta őseinkről tudjuk, hogy kint a szabadban domboknál, völgyeknél tartották szent szereiket, ahol fontos döntéseket csak előzetes szertartás után hoztak. A történelemből ismeretes az is, hogy régi magyar szokás volt nagyobb alkalmakkor, királyválasztáskor a vármegyéből hozott földből felszentelési halmot alkotni.

Kárpát-medence-szerte többszáz a halomszerű kiemelkedés, az ún. kunhalmok, Erdélyben pedig sok település mellett emelkedik domb vagy hegy, melyek rendszerint a napkelte felé adnak nagyobb kilátást. Több ilyen kiemelkedésen templom, piramishegy, várrom vagy kőemlék áll. Ezek a halmok és kiemelkedések régi kultikus rítusok emlékeit őrzik, melyek nagy része a napkeltéhez kötődik.

A hegy az Újszövetségben fontos rituális hely. Jézus az apostolokat az Olajfák Hegyén tanította. Jézus Hegyi beszédét az Isten megnyilatkozásának tekinthetjük (Mt 5,1–29). Hegyen történt az apostolok kiválasztása (Mk 3,13–19), imája (Lk 6,12–17) és az Olajfák Hegyén mondott beszéd (Mt 26,30–46, Mk 14,26–41).

4. A KŐ-úr-ős

Körben jár a Nap az égen. Korongja kör alakú. A kör az Ūs-Egy-ség jele. Minden az EGYből származik, az Égből. Egy töből erednek *kör, kerék, kereszt, korona* szavaink. Napkerék volt a hunok, kelták és indek teremtőjének jele, valamint a zarathusztrai vallás egyik szakrális képjele.

A hun bölcelet szerint Kör-Ég-Őstől származik a világ. [26] A teremtéskor az „Ég kereke” lendült mozgásba. [26] A kör, a kerék az anyatermészetű Egy teremtő szellemi erőit jelöli. A hindu bölcelet szerint a lét az anya-szellemtől származik (VII. Stanza 1).

A hindu teremtés-mítoszban a világ szerkezete egy kerékhez hasonló (Rigvéda, I. 164).

A KÖ-úr-ban *kör* szavunk rejtőzik. Az eredeti KÖR maga a Kő-úr, a KÖ-ős, a sötéttel jellemzett Káosz.

A hindu bölcelet a kezdeti sötét anyamélységet Káosznak nevezi, akárcsak a görögök. A létnek ebben az állapotában benne foglaltatik a szűzi tojás. A szellemi rezgés megindulásakor a sötét anyaméhből létrejön a fiú, mely felragyog, mint a Nap (III. Stanza).

A mezopotámiai képjeleknél körrel ábrázolták a Teremtőt, a bölcsességet és a Napot.

A Nap reggelente a látóhatár mogul kel fel. A napkelte az istenanyához rendelődik. Régi népi imáinkban az Istenanya a piros hajnali órában ül le aranyos székébe:

„Én felkelek szép piros hajnalban,
Kimenék ajtóm elejibe,
Feltekintek napkeletre,
Ott vagyon fehér kőkáponya,
Küjjel aranyos, belől irgalmas.
Abba üle szent aszonyunk
Szent urunk székibe,
Szent haja leeresztve...” [20]

Az ókori ábrázolásokon az ősanýához a kőhalmazon kívül kör és kerék társult. Ő volt a Kör-Ég-Ős, az Ég Kereke, melynek megmozdulásával teremtődött a világ.

A Smaragdtáblák szerint a teremtő Egy-nek és a világ egységének jele a kör:

„Halld most a titkok titkát:
Ismerd meg a kört, a kezdet és vég nélkülit.
Annak az alakját, aki Egy és mindenütt jelen lévő.” [15]

A Smaragdtáblához hasonló információ olvasható a Rigvédában; a hindu teremtésmondában a teremtő Egy kerékagyában nyugvó energia tartja össze a világot:

„A Meg-nem születő kerékagyában
Nyugvó EGY tartja össze az összes teremtményt.”
(Rigvéda, X. 82)

A kerék, akár a kör, nagyon régi és elterjedt jelkép, nemcsak a kör tökéletességét mintázza, hanem mozgásjelet is képez. A körforgást, a változást szimbolizálja. A balra haladó spirális mozgás az anyatermészet sajátja.

A kozmikus kerék mozgatója a keresztényeknél maga Isten, keleten Csakravarti, a keltáknál Mag Ruith. Kerékekkel együtt ábrázolták az indiánok istenét, a Quetzalcoatlt. A hatküllős kerék Zeusz, illetve Jupiter képjele. Az óind hitregékben a nyolcküllős kereket maga Visnu a mindenség tetején egy nyolcszirmú lótuszon ülve mozgatja. A hindu Krisna – Kő-úrós-(ho)na – a nagy istenanya, Visnu gyermeke, akitől a Bhagavad-gítá származik (Bak-avat-Kúta). Krisnát négy karral és táncolva ábrázolják, vagy fehér papírpák vontatta székéren ül (Szék-úr).

A buddhisták Dharmacsakrája nyolc küllővel rendelkezik. A lángoló napkerék hordozza a napot Hélios, illetve Illés szekerén. Sámson a börtönben forgatja a világ malmát (Bír 16, 20). Isten kereke izzó parázból van (Dán 7, 9). Az indiánoknál az Élet kereke a gyógyító erővel kapcsolatban jelenik meg. A kelta Brigid istennőt, a Tavasz lányát is kerékekkel ábrázolták. Az európai hagyományban a sors kerekét Nemeszis vagy Fortuna forgatja. A keresztény képjelek között Szent Katalinhoz társul a kerék

A kerék motívum a Bibliában Ezékielnél és Zakariásnál is megjelenik. Ezékielnél négy őrző lény van a világ négy sarkán. Az őrző lények lelke kerékként jelenik meg (Ez 1,6–27). Zakariásnál négy kocsi jön a négy égtáj felől (Zak 6, 1–6). Archaikus imáinkban a házunk négy szögletén szent kerekek forognak. [40]

Körben (Kő-úr-ban) forog a lét. A világot teremtő és fenntartó energia olyan végtelen és önmagába hajló, akár a kör. Az ókor bölceletében és szemléletében a körszerű mértani idomok az istennői, illetve anyai energiákra vonatkoztak.

A rábaközi tudók hagyatéka szerint a Kör-Ég-Ős maga a szellemanyag, amiből a világ létrejött: „az Ősistenség kezdetben egyedül volt, ki magában hordozá még a férfit is, mint várandós asszony méhében a fiát. Teremte hegyeket, völgyeket, testet ölte sziklákban, kövekben, alkotá azokat szítáló ködnél finomabb szellemanyagából.” Hatalmas méretű és szeretettel teli, ezért neve Yotengrit, a Boldogasszony. [26]

Az energiaörvényt is kör alakúnak írják le régi imáink, így őrzik tudóink hagyatéka, valamint így ábrázolja a népművészet. Magát a Boldogasszonynak nevezett szellemanyag mozgását, a Teremtő örvényt a Nagy Kerék lódíttatásának nevezi a rábaközi eredetmítoszunk:

„Legelső hajnal hasadása volt az,
a Nagy Kerék lódíttatása,
minden idők kezdete,
a legelső moccanás.” [26]

A kereket a székelyek „őseink szent igájának” nevezik. A kerék, az Iga és az Ige is a kezdetekhez kötődik. A Bibliánkban áll: „Kezdetben volt az Ige” (Jel 1,1).

A négyküllős kerék az égtájakat képezi le. Olyan, mint a körbe írt kereszt. A kerékhez a szellemi erőt társították a kelták, hunok, hinduk, indiánok.

KŐ-(ú)r vagy *Kör* szavunk fedezhető fel több nép Karácsonyt jelentő szavaiban: kerfees: kör-faős vagy kör-fiős, kirihimete: Kör-i-méd(mad)e(a), christmas: k(ö)roszt-más(a), keshmish: kő-ős-más(a), kilisimasi: k(ö)élő-más-a.

Rio de Janeiróban a Krisztus szobor a Corcovado sziklán áll. A pápua hitrege napistene maga a Tudó-Köre: Dudugera. Guru néven ismeretes a keleti népek segítőtje.

A napkörhöz mint a szellem fényéhez elsősorban a Föld-anya tartozott. A napisten jele a kör vagy a szárnyas Nap volt. A hitregék szerint az Istennő szülte a Napot, illetve a fényt.

A kerék- vagy a gömbmotívum templomok szakrális díszítőeleme. A kolozsvári Szent Mihály-templom kőtárában látható a Boldogasszony a napkeréken. A napkeréket tartja kezében a szécsényi ferences templom sekrestyéjében és a kassai domonkos templom címerében ábrázolt Istenanya. Ugyanezt képezi le a szombathelyi kegyszobor istennőjének az ingujja. A kerék megtalálható a Rákóczi és a Korda család, valamint Pozsony címerében is. A bonchidai Bánffy-kastély lovardájának oromzatán szekérben ült a Szék-úr. A kerek alatt ott van az istenanya jele, a rák, és a királynői minőséget jelző oroszlán is.

A Boldogasszony kerekéből lett később a művészetek múzsájának kocsikereke.

A különböző népeknél nemcsak a teremtés, hanem a termékenység és áldás is a nagy anyaistennőhöz tartozott. Ilyenek voltak az egyiptomi Szehmet, Nut, Ptah, Hnum, Atum, Min, a mezopotámiai Inanna, Istár, a japán Amaterasu, a görög Déméter, a kelta Dana, Ana, Brigid, Bran, Don, Govannan, Modron, Madrun, Cerridwen, az ír Daghdha, a nigériai Obbathol, a kínai Pan-ku, a skandináv Ymir, Freyja, a kelta Taramis, az inkák Pachamamája, a hindu Brahma.

A kerek idomok voltak a szépek. Az istennő maga a szépek szépe, a szentek szentje, a Babba. Az őszanya, illetve Istenanya volt a világ szépe, a babba. A telehold nekünk Babba Mária. Babilon nevében Babba Ilonánk rejtőzik, akárcsak Bába, Bábahalma, Bábca, Bábony, Babsa, Bábolna, Lóna vagy Léna hely- és személyneveinkben is. A mézeskalácsból készült bábu ünnepeinket teszi színesebbé. Istenanya-bábuk bukkannak elő a föld alól a régi hit ereklyéiként Tordos, Tatárlaka helységeiben. A Bucsecs-hegységbeli Babele szintén az ősi istenanya-imádatra vezethető vissza. A Déli-Kárpátok völgyeinél sok a Boldogasszony (Doamnei) nevű völgy és patak. Erdély volt Ilona Aranyröges Birodalma. [24]

5. A SZENT KŐ

Az ókor népe a Föld-anyától származtatja a világot. A világ különböző tájain élő népek teremtéstörténete szerint az élet egy vízből kiemelkedő halmon keletkezett.

A hitregékben a Föld-anya megfelelője volt a hegy, a kőszikla, a faragott kőtömb. *Kő* szavunkból ered Gaia földistennő neve. Másrészt a világ Káoszból keletkezett, ami szintén a Kő-ős-sel kapcsolatos. Az Istennő a szerető és gondoskodó KŐ-Jó, valamint a tápláló ka-ja. Az irániak istene Gojómart. Az északi népek istene Kajani (Kyani). Az óind hitregék Indrját Gaiarti nevű sasa hozta le az égből. Az indiánok szent szelleme Ku Kulkan kígyó. A maják Teremtője és égi őre Hunab Ku.

Az égi eredetű fényerő rezgésének csökkenésével létrejött az anyag. A megszilárdult fény maga a Kő. A szellemi erő szele beleütközik a KŐ-be. Az égi Teremtő erő hangjának anyagba ütközésével K-occanás jön létre. Ez az ősi soKK. A k-occanást hang követi. A Kovakő utánozza ezt a hangot. A koccanást és hangját szolgálja a kő pattintásakor az ÉK. A K-occanáskor szikrázó fény is keletkezik. A Kovakő hozza létre a fényszikrát. Rombusszal, vagy épp a villámhoz hasonló cikázó fényjellel írjuk rovásírásunk K betűjét. A K betű rombusza egy ékhez hasonló. A Kő pattintásakor keletkezett K hang vált éKké és az égi fényhez hasonlóvá. Az égi letükröződött fény É-K alakú és szikrázó, akárcsak rovásunk K-ja. Az éK és az eKe égi eredetű és éKes. Nemcsak nyelvi kép az, hogy a hunok egyik égi eredetű éke volt az eke, a fokos a tál és az iga mellett.

A hun bölcelet szerint a teremtő közeg nemcsak sötét és sűrű, hanem nehéz és kemény, mint a kőszikla. Olyan kemény, hogy belebotlik a fény és a fény hegye beletörlik. [26]

A hang és a szél a levegő-elemhez, illetve a szellemi erőhöz kapcsolódik. A szellemi erőhöz rendelődő levegő-elem mértani jele a kettős piramis vagy oktaéder. Ilyen alakú az ÉK is. Az oktaéder a síkban egy rombuszt alkot, akárcsak rovásunk K betűje.

A földpátfélék és a kőzetek nagy része olyan, mint a fény letükröződött szilárd mása. Az égi ékes fény a Földön koccanásként, illetve anyagként tükröződött le. A fényhez az őserői elemek közül a tűz-elem tartozik. A tűz-elem jele a tetraéder. Olyan, mint egy ék, mely letükröződve megalkotja a saját mását. Letükröződött szimmetriájú kettős tetraédert alkot a szilikátok egy része, például a piroxén szerkezete. Tetraéderes szerkezetük van a Földünk 70 %-át képező szilikátoknak.

Az oktaéder és a tetraéder geometriai vonalait a térerők határozzák meg. A világot behálózó energia rezgéseinek kölcsönhatásából szintén mértani formák keletkeznek. A kristályok vonalai az anyagba ágyazott energia áramlása szerint alakulnak ki. A kristályos kőzetek geometriai formával rendelkeznek. A molekuláris fizika szerint ugyancsak kristályvonalakkal jellemezhető az anyagok belső molekuláris szerkezete. A platóni geometria szerint nemcsak a kristályok, hanem az ember gondolati-szellemi rezgései is a mértani testek vonalait követik.

Az ókor népe a köveket *fénykövek*nek tartotta, melyek visszatükrözik mindazt, ami a Földön történik. A kő, mint a Föld kristályainak szimbóluma, a kozmikus és földi erővonalak természetére utal. Az ausztrál bennszülöttek szerint a mennybolt kő kristályokból, Isten trónusa pedig kvarckőből áll.

Az egyiptomi hitben a világot összekötő energia neve Ka, mely a Föld kőzeteiben és az emberben tárolódik. Az egyiptomi bölceletben a segítő isteni lények neve is *Kő* szavunkhoz kapcsolódik. Nevük: Kau urai.

A Földet átfogó energia erővonalai a lét terében a kristályok geometriai vonalai szerint rendeződnek. Ez maga a kristushálóznak nevezett erőteré térszerkezete. Így a kövek a világok közti átjárhatóság rezgés-mintáit őrzik és képezik le.

A létben a föld-elem tárolja a többi erőket. Ez az információ geometriai szempontból levetíthető. A föld-elem kockájába minden szabályos mértani test beírható. A Föld kőzetei a kristályok geometriai mintái és kristályvizei segítségével információkat tárolnak életünkről. A kövek a földi léttel járó rezgéseket a kristályvonalak szerinti mintákban tárolják. A Föld kőzetei és a köztük lévő víz elraktározzák a rajta élő emberek erőterének lenyomatait. A régi települések helyét épp e memóriatárolás mentén fedezik fel.

A kő a Föld-istennőhöz rendelődik. Az ókor népe kő kristályhoz vagy négyszög alakú mintázatokhoz köti a Föld-anya képzetét. A Föld-anya imádatának helyére fa- vagy kőoszlopokat emeltek.

Az ókor feketének tartotta az ősanagyot. Ég–Föld vonatkozásában a föld színe a fekete vagy a vörös. A sötéttel jelzett őskézdet a Föld-anyához tartozott. Az istennő mása volt a kocka vagy faragott kő. Később az ő kövén tette le a király az esküt. *Eskü* szavunk az őskőből ered, akárcsak *király*, *káva*, *kába*, *kamat*, *bankó* szavaink.

A sötét kő kocka a Smaragdtáblák teremtő Horlet (Úr-lét) nevű istenénél is megjelenik. Kozmikus ereje által ő a világ kormányzója. Az elsődleges anyagból, mely Egyetemes anyag, készítette a négyszög alakú *feketéllő* szentélyét, amely az élet virágához vezető kapu. [15]

Sötét színű kő kocka a muszlimok Kába köve. A maják szent köve a Coba, a muszlimoké Kába, a kínaiaké a Jádé. Az ausztrál őslakóknál és az indiánoknál ma is létezik a mindenható sötét színű Kristály.

A skandináv hitvilágban a világegyetem árnyszerű csírája a káprázat (Maya) sötét kelyhében fekszik. Miután a csíra éltető cseppekké alakul, azok megteremtik az első embert, a tehenet, Audumlat (Ó-töm-

lő). A tehén tőgyéből négy tejfolyam fakadt, melyet a kocka képvisel (Volupsa). Az egyiptomiaknál Nut istennő volt a föld-anya, illetve az égi tehén, a hinduknál a tehén a teremtő erővel kapcsolatos.

A hindu bölcséletben is ismert a sötét elsődleges anyag és annak négyes jellege. A Visnu-purána szerint a sötét tojásból születik meg a négy elem, az ötödiken, a téren belül. A tojások nevei: Purusha, Élet szelleme, Mahat és a világ ura, Brahma. Ebben a tojásban voltak a szárazföldek, a tengerek, a bolygók, az istenek és az emberiség (Visnu-purána, I. könyv, 2. fejezet).

Az őszanyag, a fekete *materia prima* fogalma az ókor bölcséletében, a hermetikában is megjelenik. Ebből jöhet létre a mindent átalakítani képes bölcsek köve.

Az évkörrel kapcsolatban a sötét a téli időkhöz és az éjszakához tartozik. A kövek, ásványok égitestje a Szaturnusz. Az ókori Rómában a szaturnáliáknak nevezett ünnepsort a karácsonyi időkben tartották. Az ünnephez tartozó körmenet élén egy kocka alakú követ vittek, mely Jakkosz istenség erejét képjelezte. Karácsony nyolcadának végén, ami Gyertyaszentelő Boldogasszony napjára esik, kőkockák dobásával szórákoztak. Ez a mai farsangi krampuszos jelenésekhez hasonlatos.

Az ókor áldozati oltárai is faragott kocka alakú vagy hatszöges kövekből állottak. A kőkorszaki vagy kora bronzkori őszanya-imádat jelei az ún. kis Venus-szobrok: Lespuges, Laussel, Willendorf, Garina. Ide sorolhatók a tatárlaki és a tordosi kis szobrocskák is. A hunok Föld-anyját Julinak hívták, aki a világot teremtette. Szibéria vadásztörzsei ma is hordanak magukkal védelmező erőként kis *dzuli* istennő-szobrocskákat.

A székeltek a kockához hasonló alakú fadarabokat kókának nevezik. A Kárpátok keleti kanyarulatánál, a Bucsecs-hegységben a Babele kőtömböket a dákok Ba-kauká-nak nevezték. Az istennő régies Babba-Baba neve is benne foglaltatik a nevükben a *kóka* szó előtt. [74] Meséinkben és szóhasználatunkban is szerepel a csodálkozást kifejező felkiáltás: „szent Habakuk”.

Hasonló rezgésű név a Baku, Bákó, Bak, Bakai, Bakaja és több mint száz földrajzi név vagy helynév.

A világon több helyen vannak szakrális kőhegyek vagy kőépitmények: Olümposz, Hargita, Machu Picchu, Silbury Hill, Stonehenge, Iona, Uluru, Sachahuaman, Teotihuacan, Tiahuanacu, Giza, Avebury, Chichen Itza, Mount Ararat, Gunung Agung, Shasta, Mount Fuji, Mount Meru, Gunung Raja.

A görögöknél a világ központja egy szent kő, maga Omphalos, mely köldököt jelent. A görögök Omphalosa lényegében egy kő, ugyanakkor az istenség helyét is jelöli. A hébereknél ezt Béth-el-nek hívják, ami maga az Isten háza. Jákob adta ezt a nevet arról a helyről, ahol álmában megjelent neki az Úr. Ennek emlékére az éjszakai pihenőhelyén talált követ Jákob felállította, mely oszlop gyanánt vezetett fel az Úr felé. Hasonló értelmű az elő-ázsiai Kübele istennő fekete köve. Ilyen égisz alatt állították fel a kelták a menhíreket, a kínaiak a királyavató dombokat, akárcsak őseink a koronázási dombokat. A régi istennő-imádat utójeleként egyes népek az új királyt fekete kőre léptették fel királyavatáskor. Ma is van fekete kőkocka a skót parlamentben.

Az egyiptomiaknak is volt szakrális smaragdkövéük. Ez a központi hely olyan, mint a kerékagy. A sumereknél a napkerék volt a központi erő. *Nap* szavunk fedezhető fel több nép istenének nevében. A szanszkritban nabhi a központi kerékagy neve, akárcsak nap és nav a gall és kelta nyelvben. A kelták ugyanúgy hívják a vezetőt és Istent is.

Az őszanyai jelleget régen körbe írt négyszöggel, illetve kockával ábrázolták.

A mindent magába zárni tudó négyes kristályrácsú kőzetek nemcsak a bronzkor Föld-anyjához tartoztak. *Kő* szavunk rejlik a különböző népek teremtőjében, vagy a teremtés a sziklához kapcsolódik. Az ősi kínaiak szerint a teremtés előtt létezett egy ősz Pan-ku, amely átfogja a kozmoszt az alvilágtól a mennyig. A Pan-kuban meglévő *kővel* rezonáló szavunk a világ mítoszaiban többször előfordul mint a világot összetartó energia, vagy épp a születőfélben levő szellem. A yuki indiánok teremtőjének nevében benne van a *kőmál* szavunk: Taikomol. A hun teremtéstörténetben a világot teremtő Istennő neve szintén *kő* szavunkhoz kapcsolódik. Ukko vagy Ő-Kő. Ukko neve rokon a babiloni teremtésmonda Ukkanú Fa-istennőjével. Jordániában az égből hullott ménkövet kabának hívják. Mi a kerecsensólymot kabasólyomnak is nevezzük. Ku-bu volt az egyik neve a teremtő Istennőnek Babilonban. A zunyi indiánoknál a Föld-anya a Világ Négy Méhüregében, a hasában szüli az embereket.

A babiloni teremtésmitoszból Ku-bu a teremtő Istenanya (Tiámat) egyik neve, vagy Ki a Föld-anya neve és a kis-ázsiai Ku-baba istenanyjának is. En-KI volt a Föld ura, az ő utóda a kis-ázsiai Kübele és a római Kübelé. Az istenanya imádatára jellemző Babilon régi városa, Ka-dingiri, a dingir-tündér anya székhelye. A csiszolt kő tükrös felületét a sumerek ku-babbar-nak hívták, benne *kő* és az istenanyára jellemző

babba szavunkkal. A kínaiaknál Pan-ku volt a Teremtő, Kave a finneknél, Kev a kambodzsai teremtő neve. A görögök Gaia Föld-anyja *kő* szavunkhoz kapcsolódik. Ő a Kőjő, a tápláló Kaja.

A hun regékben a világot teremtő Istennő neve szintén *kő* szavunkhoz kapcsolódik. Ug-Kő-An vagy Ő-Kő, illetve Ukko volt a Bódi Fa Királynője. Ő a mítoszok jó földje, jó köve, ő az ő Kőjő (Gaia, Keó, KÉ, Pan-ku, Pangajo, Nu-Kua, Kogajon, Jakkosz), az ó kő, Ukko Istenanyánk. Az aztékok termékenység-istennője Kotakawana.

Az eszkimók gyógyító gyümölcsleve Kajani (Kyani), amely az ők nyelvükön a Teremtőt is jelenti. A tibetiek gyógyító füve gozsi, azaz kő-ősi. A tibetiek istene Gayomard.

A sziklát vagy a hegyet a Föld-anyával azonosítják a görögök, a kelták, az indiánok és a maorik. Az egyiptomi Atum földisten dombként emelkedik ki az ősvízből. A skandináv vánok főistene, Freyja hegyeken, sziklákon él. A szikla szentsége, a *petra genitrix* az ősanához kapcsolódik. Taranis kelta istennő maga a Mennykő. A skandináv Ymir testéből lett a föld és véreből a vizek. Az egyiptomi Khnum és a kínai Nu Gua istennők földből alkották az embert, míg a kínai Pan-ku, az indián Manabush és a farkas, valamint a maori Papa (Baba) sziklából teremtett. A mezopotámiai teremtő istennő egyik neve a *kő* szavunkkal rezonál: Ku. A maorik hármas istene közül Papatuanu-ku a föld és a kövek istennője.

Az aztékok naptemploma a Kuri Kancsa hegyen állt. Az indiánok védő szelleme a Ku Kulkan kígyó. A maják teremtője és égi őre Hunab Ku, a maorik mindentudója Kahuna. A kínai anyaistennő, Sziwangmu a Kunlun hegyen él, és a Jádé kővel társítják. Az elefántcsontparti bennszülöttek istennőjének a neve Kafolo. Az ő nyelvükön Kafolo maga a Mianyánk, aki egyben az erdő tündére. Szent fája a *kutige* fa, a férfiak körét kaekuru-nak (kő-köre) nevezik. A tibeiek Gayomard istene hegyről uralkodik. Lánya, Ainyahita a sziklán ül.

Az egyiptomi hitregékben Ízisz istennő kovakővé változik át.

Tündérhez vagy lányhoz kapcsolódnak egyes mondák: Panagia (Csalhó), Bagolykő, Sárkánykert, Szűzkő, Tordai-hasadék, Asztagkő, Babakáj, Banya hegye, Hollókő, Dinnyeskő, Ördögzikla, itt a Kárpát-medencében.

A különböző népek eredetmondáiban nemcsak az istennőt illette meg a kőhöz hasonló név, hanem az istenfiakat is.

Nem véletlenül kapcsolódik az istenfiúi jelleg a *kő* szavunkhoz. Az egymástól távol eső természeti népek hitregékben a köveket a Föld-anyja gyermekeinek tartják. Az Istennő vagy a Teremtő sötéttel jelzett társa – a prérifarkas – teremti a hegyeket és az embereket. A földi élet és megélhetés szintén az ő védnöksége alatt áll. Az első szerszám a Föld-anyja ékességéhez tartozott. A szakrális fokos később átkerült a földi helytartója kezébe.

A hitregék szerint a Föld-anyától erednek nemcsak a kövek, hanem az ércek is. A fémek feldolgozása is az ő felügyelete vagy felügyelője alatt történik. A hun hitrege szerint a Föld-anyja férje tanította meg az embereket az ércek feldolgozására. Nem véletlen, hogy több nép hitregéjében az istenségek a kovácsmesterséghez tartoztak, vagy a *kő* szavunkhoz hasonló névvel rendelkeznek. Az ázsiai perzsa rokonainknál az isten kovácsának neve: Keve. Az iráni mitikus kovács Káve, az uralkodó dinasztia őseként tartják számon. A kongói mitikus kovácsokat bangóknak, az ázsiai népek mágikus kovácsát Kevének hívják. Az afrikai joruba törzs istenének neve Kev, az indiánoké Taikomol. Kvarena a perzsák istennője. Kailas a tibetiek szent hegye, melyet az istennő színéről fehér piramisnak hívnak, és a világ közepének tartanak.

A kínai kettős teremtő nevében is *kő* szavunk található: Kwan-Jin és fia, Kwan-Shi-Jin. Mindkettő anyai jellegű. Kwan-Jin neve *Kő-hon* szavunkhoz hasonló. Az ő fia a Shi, azaz az Ős-I, az első megnyilvánult lény, a Kő-Ős-honi.

Az istenfiak voltak az élet csírái a hindu és az egyiptomi hitvilágban. Egyiptomban az életcsíra mint a tojás a Khnoomban (Kő-honom) érlelődik. Az indeknél Fohat istenfiú szilárdította meg az anyagot, miután fénylő tojásként a Mija istennő ölében érlelődött.

A világ népeinek hitregéiben a továbbmozgató és teremtő erő az isteni maghoz, az istenfiúhoz tartozik. A hindu bölcséletben a Fohat istenfiú által gerjesztett forgószél mozgatja meg a világ négy kerekét (V. Stanza 3). Fohat istenfiú megjelenése szilárdítja meg az atomokat. Fohatot az isteni Anya küldi le (III. Stanza 6).

A kelta anyaistennő fia, Gowion Bach *kő* és *bak* szavainkkal cseng össze. Személye a teremtéssel kapcsolatos két kör metszéséből kialakult mandorlához vagy ősmaghoz hasonlít. Ő gabonaszemmé változott,

melyet a tyúk lenyelt és megszületett a teljesség, Taliessin. Ősmag jellege van a bogynak vagy toboznak, mely Pán istenfiú, Odüsszeusz és Bacchus ábrázolásához társul. Hermész caduceus botja tobozfejben végződik.

A kő vagy a szikla több istenfiúhoz is kapcsolódik. A görög főisten, Zeusz vagy Papas megtermékenyít egy Agdosz (Égdísz) nevű követ és fia születik. Egyik kánaáni mítoszban Kumarbi istenség egyesül a sziklatömbbel és egy kőgyerek születik, Ulikummi. Kumarbit a tűz istensége, Tesab győzhette le. Hő kell a kőzetekből kivonni a fémeket. Mitra is kősziklából emelkedett ki. Taranis a kelta Mennykő-isten. A vogulok Teremtőjének a fia kőből és földből alkotta meg az embereket és állatokat.

A kínai Juhuang istenfiúhoz a jádekő rendelődik. A kínai Izanagi és Izanami istenpár fia Kagutsuki.

Gaia istennő a gyermekeinek vélt köveket adott Kronosznak (Kő-uRhONOS), kit Szaturnuszként ünnepeltek. A görög Erósz az őállapotban Káosz (Köös) gyermeke volt. A kelta Cailleach (Banya) vagy Beáta istennő kötényéből kövek hullnak ki. Istenfiú az ír Cu Chulain. A druida Merlin kristályokba vagy barlangba bújt el. A kínai Pan-ku sziklából faragta ki gyermekeit egy fokos-kalapács segítségével. Rio de Janeiróban a Krisztus-szobor a Corcovado sziklán áll.

Több nép szakrális kifejezéseiben hasonló rezgésű szavak vannak. A hinduknál az égi körök urai a Kumarák. Az etruszkoknál és Észak-Afrikában a dogonok főistene Khimaira, akit kőszoborként ábrázolnak, mint Kő-Maurt, Kő-Mah-Úrt, Kő-Mag-Úrt oroszán és bak együttesében. A mezopotámiai eredetmondában az istenfiú neve Kumarbi. A mongolok segítő Istenének neve: Kiimori, az irániak égi segítője Kaimor, a hinduknál a tér szellemurai Kumarák. Ugyanakkor ismerünk olyan helyneveket, mint Kumara, Komárom, Komárnik stb. Kambodzsában az angkori kőtemplomokat a Kmer dinasztia építette i. e. 600 körül: négyszögű keretben öt-öt templomot és tavat. A templomok alakja a megalitikus kori falloszokra, illetve tojásra emlékeztet. A néphagyomány a Kmereket halfarkú istennővel jelképezett Nágáktól származtatja. A világ teremtésmítoszaiban az istenanya, a madár és a tojás, valamint a vízi lények együtt szerepelnek. Ugyancsak etimológia szempontból ide sorolható a Mah-uR-Kő-ből eredeztethető Marokkó is.

Kő vagy *kő-úr* szavunkhoz más szakrális nevek is kapcsolódnak. Az Alpok egyik szép csúcsának neve Oko, mely hasonlít Ukko Föld-anyánk nevéhez. Az indiánok istene Hunab Ku, a segítő szereteterő pedig Munay KI. A mezopotámiai föld urának neve En-Ki. Az afrikaiak segítő istene Gu. A keleti népeknél az életerő neve Ka, illetve Chi.

A ószövegségi Hagar (Ó-kör) neve követ jelent. A perzsák szent könyvének, a Koránnak a neve *kör* és *hon* szavainkból ered. Jelképük a régi istenanya-imádatra utaló holdsarló és fehér lófarok. A dolmenek és menhirek áldozati asztalul-oltárukat szolgálták az istennői kultusznál. *Dél* és *menny* szavunkat rejtik, mely szintén az anyai jellegű szellemi erő és az anyai jellegű érzelmi oldal megfelelője.

A Károli Bibliában Mózes a búcsúimájában az Istent nevezte Kősziklának: „Kőszikla! Te vagy a egyedüli igaz Isten.”

KŐ és *NEMes* szavunk megmaradt a királyi kinevezés iratában. A római időkben a királyt kinevező okmányt Aknamének nevezték.

Egy veszprémi archaikus imánkban a szoba közepén a Boldogasszony és a kő láb említődik:

„Az én szobám közepén
Kő láb kő lábán,
Aranyág aranyágon,
Kerülj körül, Szűzanyám...” [20]

Kőhalmazból emelkedik ki az istennő a kőszegi templom egyik oltárán.

A kőhöz mint a föld-elemhez tartozó minőség színe vörös. Archaikus imánkban a „hajnal, hajnal, vörös hajnal”-nál jelenik meg az istenfiú, vagy épp a Hajnal hegyen ül:

„Tekints fel a Hajnal hegyre,
ott meglátod szent fiadat.” [20]

Egyik régi reggeli imánkban a vörös hajnalban kőkápolna rendelődik az Istenfiú mellé:

„Hegyet hágék, lőtőt lépék,
Kőkápolnácskát láték,
Belül aranyos, kívül irgalmas,
Szent Világ Jézus benne lakik vala.” [20]

A keresztény ábrázolásoknál Jézus ruhája vörös színű. A hajnali óra a tavaszhoz, illetve a megújuláshoz is kapcsolódik. Tavasszal van a mi Húsvétünk.

„Te kegyelmet mindig oszthatsz,
Feltámadtál s feltámaszthatsz,
Hogyha én is akarom...”
(Dsidá Jenő: *Húsvéti ének*)

Régi népi imáinkban Jézushoz szintén kapcsolódik a kerek kő vagy kőkápolna, amikor elfogták és tövissel megkoszorúzták:

„Így ül vala kerek kőbe, kápolnába,
Térdig érő vérbe, könnyökig könnyűbe.”
(Bogdánfalva, [19])
„Harmadnapon megfogták,
Kő lábhoz kötötték,
Szembe, orrba verték.”
(Pusztina, [19])
„Harmadnapon megfogták,
Kőhöz, lophoz lophozták,
Vas keccsüvel ostorozták.”
(Bálványos, [19])

A Biblia szerint Jézus az „a kő, melyet az építők megvetettek”, mely a „szegelet fejére” lett teremtve (Lk 20,17). Ugyancsak Ő „a lelki kőszikla, melyből az élet vize fakad” (1Kor 10,4). A 114., „Alleluja” kezdetű pünkösdi énekünkben a Teremtő egy „félredobott terméskövet állít szegletkőnek”.

Az Egyiptomból származó hermetikában a mindent átalakítani tudó anyagot a szűz kövének, *petra genitrix*nek, bölcsök kövének nevezték. A hermészi tanokat valló bölcselők szerint Krisztus a lelki Kő, mely betölti a mindenséget. Mi mind eleven kövek vagyunk, az egyetemes nagy kő részei. Az alkímisták szerint a bölcsök kövét az emberből kell kinyerni. A Kő-nek a gyökere a kísérletező lelkében növekvő szeretet. [54, 70, 75]

A hun hagyományban Bak hava az istenfiak hónapja. Ez a kövek égitestjének, a Szaturnusznak a felségterülete és a föld-elem ura.

Az istenfiúhoz és a nagy Istenanyához, szellemünk teremtő irányítójához a Kő-Út vezet.

A négyszög, a kocka az ókor Föld-anyagához tartozott. Négyszög alapra épült a legrégebbi keresztény templom, a Hagia Szophia, a Jó és Szó Fia. Archaikus imáinkban a szent Jó maga az istenanya, a hitregék víz-eleme. Gaia Föld-anya szava a *Kő* és *Jó* szavakhoz hasonlít, akár csak a dákok Kogaion hegyének neve. [74]

Négyszöget alkotnak a kora középkori templomok falai, amelyeket jellegzetes díszítőelemeikkel *román koriaknak* nevezünk.

Nagyon régen és ma is az ősi Fa-, illetve Föld-istennő tiszteletére imahelyeket állítottak fel, melyeknek szerkezete négyes, olykor körbe futnak az ablakok és az udvarok. Ma is a kolostorok keringői és udvara négyszög alakú, középen kúttal. Ezt a szerkezetet a muszlimok máig megőrizték.

Ugyancsak négyszög alakot vesz fel sok erődítmény, vár: Vécsvára, Mikóvára, a diósgyőri királynék vára stb. Négyes szerkezetet és napkorongot rejtenek kapuink, házaink, az adventi koszorú, az érdem- és lovagrendek képelei stb.

A KŐ tükrözi az OK. Ugyancsak gyakran az istennő felségterülete az OK. Földünk anyaföld, az ember is anyatermészetű. A Föld az érzelmek felerősödésének helye. Az embert érzelmei uralják. Az embernek jutott a híd-szerep a fizikai és a szellemi világ között. A hajtóerő az anyai oldalunkhoz rendelődő istennői szeretet szabadsága, illetve az érzelmek területe.

A lét a szellemi erő tükrözése, illetve visszhangja. A létezés visszhangja maga az eKhÓ. A létben az eGóra a fennmaradásért volt szükség. Ez az Ó-Kő, illetve Ukko Föld-anyánk vagy az istenfiú hangja. A Kő maga az Ok is. Az Ok a magerő, mely továbbviszi a teremtést. Ő a Magóg, a mag-Ok.

Sorsa az embert mindig előre hajtja, egy tökéletesebb okozat felé:

„A Kezdet kezdete volt az Ős ok,
Amiből minden létező keletkezett.

Te magad vagy az okozat
És egyben oka is a következő okozatnak.” [15]

Soha semmi nem történik ok nélkül. Az, ami volt, mindig összefügg azzal, ami lesz. Amit mi véletlennek nevezünk, nem más, mint valamely rejtett ismeretlen ok kifejeződése.

A világon minden az ok és okozat elve szerint működik. Minden teremtés okozat, amely mögött egy teremtő erő áll. A teremtő erő akarata a teremtettben nyilvánul meg. Ami történni fog, az nem véletlen, nem jutalom és nem büntetés, hanem kizárólag ok és okozat. Mindenki tette következményeiként azt kapja, amit okozott. Ez a törvénye az egyén szabadságát semmiben nem korlátozza. Mindenki szabadon döntheti el, mit akar vetni. Aratni viszont azt fogja, amit elvetett.

6. A HOLD ÉS A NAP

A Nap mellett a Hold az Ég és Föld kapcsolatáról beszél. Ebben az összefüggésben a Hold maga a Föld. Az égi erőt napkoronggal is szokták jelölni. A földi közeg jele a holdsarló.

A teremtésmondákban az eget a Nap, a Földet pedig a Hold jelképezi. Az égi erőt fehér színnel, a földi erőt pedig sötét színnel szokták jelölni. Az égi részhez a tűz-elemnek és a levegő-elemnek megfelelő szellemi erő járul. A levegő képjele a madár. A föld-elem vagy víz-elem a sötéttel jelzett részhez tartozik. Ég és föld kapcsolódásánál az égihez tartozó szellemi erő a világos fél. A földi közeghez a vízszerű állapot rendelődik.

A hitregék szerint Ég és Föld első találkozásakor a Földet a vízszerűen folyékony közeg képezte. A folyékony földi közeg nemcsak egy kezdeti állapotot jelent, hanem egyben szimbólum is. Az összekötő erő folyékony közegként fogja egységbe a létet. Az összekötő erő nemcsak a kezdetekhez rendelődik. A hitregékben és imákban a víz-elem a föld-elemmel együtt jelentkezik.

A holdsarló mintázata a Föld-anya és a víz képjeleihez tartozott. A Hold szabályozza a vizeket és az éj sötétjében jelenik meg az égen. Nem véletlen, hogy a föld-elemhez és a víz-elemhez a sötét szín rendelődik.

A Nap és a Hold az Ég és Föld kapcsolatáról képjelez. A hindu bölcsletben Ég és Föld a teremtő Egynek két felét képezi. Ilyen minőségben mindkettő ható természettel rendelkezik, azaz jang jellegű. Hasonló jelleget találunk az egyiptomi tanításban, a hermetikában. A hermetikában az Égnek megfelelő Napot és a Földnek megfelelő Holdat is férfiként ábrázolják.

A Hold és a Vénusz minden más égitestnél közelebbi viszonyban áll a Földdel. A Hold a mi gömbünk-földünk életet adója. Míg a Hold a havonkénti megújuláshoz járul hozzá, addig a Vénusz a magzatfejlődést szabályozza. A Hold és a Vénusz mind az istennőhöz, mind a Fiához odatartozik. A Hold maga a Királyné és a Király. Ilyen értelemben jelenik meg a Vénusz is. A Vénusz változó, akár a Hold. A változás fázisaiban holdsarlóként jelenik meg. Az istennők égitestjének tartják és így jelenik meg a hitregékben is. Nálunk Tündér Ilonához kapcsolódik. A Vénuszt mégis csillagként tartjuk számon, keringésében ellenkező irányban halad, mint a többi égitestek. Mint csillag, inkább a fényes oldalhoz, illetve a teremtő erő ható feléhez tartozik. Ezért az istenfiúk egyik égiteste a Vénusz. Népiesen a Szél csillagának nevezzük. A mozgó levegő a szél elvében az istenfiak hatóerejéhez besorolt erő. A Vénusz olyan, mint a Hold: az istennői jelleget és az istenfiúi teremtő erőt is képviseli.

Ég és Föld, lent és fent két különböző minőségű energiát jelent. Mindkettő erőteljes teremtő erővel rendelkezik. Az égi Egy ereje letükröződött és létrejött az anyagi világ. teremtéskori Egy, illetve Isten égi szellemi ereje leszállt az anyagba. Ezt a letükröződést a természeti elemek közül a fa képjelezi. A fa gyökerei az égi szférákban lévő ágakhoz hasonlóan elágaznak a földben.

A Nap- és a Hold-erő, a fizikai és a szellemi világ kettőssége a világmindenségben mint két ellentétes pólus nyilvánul meg. A létben Ég és Föld munkálkodik együtt.

A díszítőművészetben Nappal jelölik ható, férfias oldalunkat és holdsarlóval az anyai-érzelmi oldalunkat: Ég és Föld viszonyában a holdsarló fizikai testünket képviseli.

A holdsarló összetett szimbólum. Jelenti a földi közeget, a magvak hozóját, a belső fénymagot, mely érzelmeinkben rejlik.

Az anyai oldalunkhoz kapcsolódik a lélek, és a tiszta szeretet állapotában válik érezhetővé. Lelkünk az anyai oldalunk gyermeke. Apai és anyai oldalunk egyensúlyában valósulhat meg a lélek harmóniája. Ez maga a hármasság: apa, anya, lélekgyermek.

A hármasság a teremtő harmonikus erőhöz tartozik. Az ókorban a szeretetet háromszöggel ábrázták. A sumer jelrendszerben a kozmikus rend maga a szeretet. [35] A szeretet rendje teremt és fenntart. Két lényegében különböző dolgot egy harmadik elem tud összekötni. A világot alkotó két összetevő közti együttműködést a hermetikában háromszöggel jelenítették meg. A háromszög csúcsainál van a Nap, Hold és Csillag képjele. [62, 67, 75, 76]

Tót Smaragdtábláin csak a szeretettel lehet Isten teréhez kapcsolódni. A szeretet maga a kozmikus Rend.

„Tudd meg, hogy az egész Úr rendezett,
És csak a Rend által lehetsz a mindenséggel egy.” [15]

Ég és Föld kapcsolódása úgy valósult meg, hogy az égi erő letükröződött a Földre. A kettős háromszög a keleti népek szakrális képjele. Nálunk is látható templomaink ablakán. Ez a két erőteljes energia megnyilvánulásában nagy hatóerővel rendelkezik. Mindkettő jang természetű. Olyan, mint a tűz és a víz találkozása. A kettő csak úgy tud kapcsolódni, ha közösen alkotják meg az alapot. Ez már hármasság szerkezetűvé teszi a kapcsolódást.

Ég és Föld ereje az emberben együttműködik. Az ember úgy létezhet, hogy szelleme testébe van ágyazódva. Szelleme az égi erőhöz, fizikai teste a földi energiákhoz köti. A két erő egymásba kapcsolódik, mely a középső magot, a szívet hozza létre. A kettős háromszög és kapcsolódásuk az ember szerkezetének ábrázolásainál is megjelenik. Az ember erőterét egy Nap- és egy Föld-tetraéder képezi le. Ez a mértani alakzat háromszögekből áll. A Nap- és Föld-erő egymásba hatol, a szív tájékán közös erőt alakít ki. A szívcsakrának ez a csillagmintázat a jele. Ez a szent közép energia már egy harmadik minőséget képvisel. Ez nem más, mint maga a gyermeki lélek otthona.

A sumer táblákon is előfordul a ma Dávid-csillagnak nevezett mintázat. Régi tudást tár elénk. A csillag-tetraéder lényegében a Nap- és Hold-erő egységét a szent középnek nevezett csillag-erővel hozza harmóniába. A halhatatlan gyermeki lélek-mag erejével rendelkezik.

Az ember a Hold gyermeke, vallja az ókor embere. A Hold anyai elvű lényegiséget képvisel. Az istenfiú a Hold-istennő gyermeke. A földi létnek anyatermészete van.

A holdsarló nemcsak a földi természetet emeli ki. A holdjelleg fényt zár magába. Az ember fénye a gyermeki lélek. A mezopotámiai pecséthengereken, a hermetikai rajzokon és a Szaturnusz ábrázolásain az istenfiúhoz holdsarló tartozik. Lelkünk a holdsarlóval jelzett sötét oldalon van elrejtve. Lelkünk érzelmeink, illetve fizikai testünk rejtekében lakozik.

Az anyai jelleg érvényes a világra is. Az egyiptomi Nut teste feszül ki az égbolton. A mi Tündér Ilonánk is maga a Tejút. Ott lakik az égig érő fa tetején. Az egyiptomiaknál a holdsarlón az istenfiú utazik, nálunk az istenfiú a Vénuszhoz kötődik. A Vénuszhoz kapcsolódtak Mithrász, Kumara, Barnumbir istenfiúk is.

Az alkimisták hitében a Hold az anyag lelke, de ő maga a Királynő is. A Királynő fennhatósága alatt végezték kísérleteiket, és az ő kegyeit keresték a műveletek sikeréhez. A megjelenő új elixír pedig az istenfiúhoz társított bölcsék köve.

Az ókorban a szüzesség istennői, mint Inanna, Anahita, Démétér, Artemisz, Ízisz mind a Holdhoz kötődnek. Mind régi Föld-anyák voltak. A Hold és a csillag képviselte az istennőt és fiát is. Ugyanakkor a Vénusz csillag volt a másik jegye Ízisznek, Anahitának, Astarténak, Artemisznek.

A Nap és a Hold együttese alkotja a keleti népek szent fény-képjelét. A Nap a Hold sarlójának ölében szakrális díszítőelemként nemcsak a keleti bölcséletben jelenik meg. A keresztény ábrázolásoknál a Nap-Hold együttesét a kehely és ostya képjelében fedezhetjük fel, ugyanakkor írásos párnáink mintázataként is. Az egyiptomi fejkoronáknál a holdsarlón nyugszik a napkorong. A hettiták Kimaira istenének képi ábrázolásában a naperőt az oroslán, a földerőt a kecske és annak szarva képjelezi. A napkorong és a holdsarló mintázata szerepel a mi karácsonyi népi díszjeleinkben is. A perzsa szobornál a napkorongot maga a napjegyű oroslán képezi le, melynek fejét a holdsarló tartja fenn. [78]

A mezopotámiai pecséthengereken az Istennő mellett gyakran megjelenik a holdsarló vagy a kígyó. A holdsarló és a kígyó hasonló jelentéstartalommal bírnak. A kígyózó vonal, akárcsak a holdsarló, szintén az anyai oldal és a lélek jellemzői közé tartozik. A sumer jelrendszerben a Föld egyik képjele épp az áramvo-

nalas testű kígyó volt. A fénykígyó a hinduknál és az egyiptomiaknál az istenfiú megjelöléséhez tartozott. Az egyiptomi Hnum teremtő maga Ra napisten lelke. Ő hozta létre az őstojást, amiből a világ keletkezett. A szent közép harmóniáját képező tojás alakú mandorla az istenfiakhoz rendelődő lélek mintázatát képezi. Hnum a vízi állatok, a krokodilok ura.

Sok pecséthenger mintázatán az Istennő mellett van nemcsak a holdsarló, hanem a kecske, az életfa és a kutya is. A kecske a karácsonyi istenfiú jele, a kutya pedig az istennői oldal kútja.

7. A NAPNYUGAT ÉS A NAPNYUGTA

Az ókori hitregékben a Föld-anya, illetve a Boldogasszony szülte a Napot, a napistent. Ezt vallják Egyiptomban, a hinduk, hunok, indiánok.

A földünk forgásában a Nap az égi útján keleten kel fel és nyugaton nyugszik le. A keleti napkelte egyirányú kapcsolatban van a napnyugtával. A napkelte és a napnyugta páros erőt képvisel.

A reggeli és az esti fényt a nappalon átívelő energia kapcsolja össze. A napkelte ideje az évszakok közül a tavaszhoz és a napnyugta az őszhöz kapcsolódik. Reggel és este, illetve a tavasz és az ősz kapcsolata a téren át valósul meg.

A földi létben négy égtáj erői hatnak. A létben kozmikus rend uralkodik. A fényből szövődött világ a fényháromszög letükörözésével jött létre. Nap–Hold–Csillaggal képjelezett szereteterő vetülésével létrejön a világ. A keletre és nyugatra rendelődő csillag a szellemi erőt képjelezi. A csillag az ókor képrendszerében a lélek madarának felel meg. A kelet és a nyugat a madárral jelzett szellemi erő iránya. Északra a holdsarlóval jelzett vízerő található, délre a napkoronggal jelzett fényerő van teljében.

A reggeli és az esti fényben különös szellemi erő rejtezik. A szellemi erő képjele a madár. Régen szárnyakkal ábrázolták a reggeli napkeltéhez kötött Éosz hajnal-istennőt, és az esti fényhez tartozó Nüxot vagy Astartét.

A kelethez tartozik a reggel és a tavasz. A nyugathoz rendelődik az ősz és az est.

Kelet és nyugat, reggel és este, illetve a tavasz és az ősz kiemelten a megnövekedett szellemi erő iránya és ideje. Tavasszal és ősszel a szellemi erő különbözőképpen kapcsolódik az elemi erőkhöz. Kelet felé, illetve reggel és tavasszal az érzelmeink kapcsolódnak szorosabban lelkünkhöz. Ez anyai jellegű erőket képvisel. Nyugat felé, illetve napnyugtakor és ősszel fizikai testünk kerül közelebbi kapcsolatba szellemünkkel. Ez ható apai erőkhöz hasonlítható.

A Smaragdtáblák [15] szerint a négy égtájnak megfelelő irányt őrzők védik. Ami különös ebben, az, hogy a keleti és nyugati irányt két-két őrző vigyázza fel. A tibeti bölcséletben is ismert a hat őrző nemzetiség.

A keleti és nyugati irány a csillaggal vagy madárral jelzett megnövekedett szellemi erő iránya. Ez a minőség az évszakok közül a tavaszhoz és az őszhöz kapcsolódik. Nem véletlenül repülnek ilyenkor a vándormadarak. A napszakoknál a reggel és este, illetve a napkelte és napnyugta bír nagyobb szellemi erővel. Reggel és este csapatokban repülnek a madarak a települések felett, reggel a keleti, este a nyugati irányba.

A madár vagy madárszárny a szellemi erőnek megfelelő légmozgást is képviseli. A légmozgás adja a hangot, mely mint a Teremtő Igéje előfordul nemcsak a Bibliában, hanem a különböző népek hitregéjében is. A hang teremtő erejét a hangszerek, sípok, kürtök, dobok képjelezi. Dob van a Sárvári kastély belső freskóján a keleti és nyugati irányban, a gyergyószentmiklósi templomban nyugati irányában az orgona alatt. A kolozsvári Sétatéren a szökőkút keleti és nyugati irányában kürttel a kezében ábrázolják a kentaurt. Az unitárius templom mennyezetfreskóján tárogató jelzi a két irányt.

A kolozsvári Szent Mihály-templom főbejáratának ajtaja kelet–nyugat irányú. Az ajtó keleti felső sarkát sas díszíti, a nyugatit pedig egy kisebb csőrű madár.

A reggeli erőkhöz a levegő-elemhez tartozó zöld szín rendelődik, a naplementei erőkhöz a föld-elemnek megfelelő piros szín tartozik. A föld-elem energiáihoz rendelődő égtáj a nyugat, évszaka az ősz, színe pedig a vörös. A napnyugtára összpontosító rítusok a lemenő napot használták fel belső szemlélődésre. Ennek a rítusnak a jelei tükröződhetnek az Estúr, Iszter, Istár, Asztúr szakrális nevekben. Neve szerint Esztergom is régi Boldogasszony-kegyhely lehetett. Gyerekeink mondókái, énekei emlékeztetnek. Ma az eszterláncot járjuk a régi rítus maradékeként.

Az istennői erők megjelenítésénél olykor mindkét jelleg jelen van. Nyugat anyakirálynője a kínai Szivangmu istennő, akit jádekövel azonosítanak, sárkányos trónon ül és darumadár van mellette. Szivangmu sárkányos jele a föld-elemhez, illetve nyugathoz tartozónak jellemzi őt, de a jádekö zöld színével a kelethez is kapcsolja. A madár mindkét erőhöz kötődőnek jelzi.

Archaikus imáinkban is a reggeli napkelte energiái kapcsolatban állnak a naplemente erejével. Az esti föld-elemhez rendelődő piros szín a reggeli imákban is megjelenik. A piros hajnal a Boldogasszony tartozéka. Ez az ókori teremtő Föld-anyának az emlékét idézi, aki szülte a Napot, illetve a napistent.

Archaikus imáinkban a Boldogasszony szerepét Mária veszi át:

„Hajnal, hajnal, piros hajnal,
Kiben Mária nyugodik,
Nap tetőled származik,
Urunk tőled születik.” [20]

Míg a reggeli hajnal-istennői energiák nőiesen lágyak, addig naplementekor erősebbek. A reggelhez és a kelethez tartozó levegő-elem nőiesen lágú, jin típusú energiákat rejt magába. Az esthez és a nyugathoz rendelődő föld-elem erős ható teremtő erőt képvisel, azaz jang jellegű. Ezt vörös színe is jelzi.

Egyiptomban a nyugati naperő egyik neve Nuguti, *nyugati* szavunkhoz hasonló. A nyugati naperő másik neve, a sötét urának megfelelő Setutra vagy Esutra a föld-elem sötéthez tartozó lényegét jelzi. A nyugati naperő harmadik neve Atum. Ez a *töm, temet* szavainkhoz hasonló név a mezopotámiai Tiámat, és a görög Démétér, a tibeti Damkan, Temes Föld-anyák nevében is megtalálható. Szükség esetén betakar, védelmez, eltemet.

A föld-elem vörös színét rejt magában a hettita Wurusemu istennő. Ő volt a Vörösszemű.

A nyugati, illetve a naplementei energiákhoz kapcsolódnak az ókor nagy Föld-istennői, akiket kettős kígyóval ábrázolnak: Démétér, Hekaté, Anahita, Istár, Argimpasza.

A keleti és reggeli irány lágú nőies erőket zár magába. A napnyugtai erők erősek, férfiasak. Ez a tudás megőrződött népi hagyományunkban. *A mindent járó malmocska* című mesénkben a naplemente királyának fia van és az ökröcskével játszik. A napkelte királyának lánya van. A fiú és a föld-elemhez rendelődő ökrök szintén a napnyugat és napnyugta jang jellegét húzzák alá. Az indiánok és a szibériai népek kultikus házainak keleti ajtaját a nők, a nyugati ajtót a férfiak használják.

Egy palóc dalban, mely Mátyás királyról szól, megtalálható e kettős jelleg:

„Szeretője szép hajnali
S ő estéli csillag lett.
Láthatod, itt ragyognak
a Hollókői vár felett.” [87]

A tavaszi teremtéshez tartozó Bika csillagképhez a föld-elem energiái rendelődnek. A föld-elem energiái este és nyugaton erőteljesebben érvényesülnek. Nem lehet véletlen, hogy az egyiptomi Hermész városának nyugati oszlopát bikafej díszítette.

Az őszi időben van a Föld-anya Szűz csillagképe ideje, a kalászosoké, az új kenyér szentelésének ünnepe. Ide tartozik a Mérleg csillagkép a maga egyensúlyozó erőivel. Ugyancsak besegít az érzelmek vízjegyében a Skorpió csillagkép is érzelmek kitisztításában.

A felkelő és lenyugvó nap figyelésével összekötött belső szemlélődés a hun–esszénus hagyományból, de inkább keleti hagyományként maradt ránk.

Az ókorban valószínű, hogy már a település helyének kijelölésénél figyelembe vették a domborzati formákat. A napfigyeléshez legalább egy kis magaslatra volt szükség. A régi települések sok helyen már magaslatra épültek. Ez biztonságot is jelentett az ott lakók számára. Feltűnően sok a Kelemen nevű kis domb vagy éppen hegy a Kárpát-medencében. A Kel-e(ö)-menny fontos volt az ember számára. Az a kiemelkedés vált szent hellyé, ahonnan láthatta a napfelkeltét és a napnyugtát.

A napnyugathoz és napnyugtához kapcsolódó elemi erő a föld-elem. A föld-elem mértani jele a kocka. A napkelethez az őserő elemek közül a levegős lélek-elem rendelődik, melynek geometriai megfelelője a dupla piramis vagy oktaéder. Az anyagok közül a kősó kristályszerkezetében fordul elő e két összetevő. A konyhasó alapkristályrácsa köbös. A kocka magába zárja az oktaéderez kristályokat is.

Népi hagyományunkban nemcsak a kelő, hanem a lenyugvó nap idején végzett ima és meditáció is jótékony hatású. Egy Somogy megyei népi imában a napkeltében és este az Úr szünetében van Istennek szállása:

„Úr szünete, szünete,
Nap kelete, kelete,
Pokol tőle távozik,
Ott Istennek szállása,
Angyaliknak gyűlése.” [20]

A szabadban végzett hajnali és naplementei meditálás legalkalmasabb az egyensúlyunk kialakítására. A hun–esszénus tanításban a hajnali és esti hála öröme fogalmazódik meg:

„Te adsz az embernek örök életet, hogy dicsérje
Hajnalban és este a Te munkádat és csodáidat
Örömteli énekben.” [42]

A napkelte és naplemente energiái a szellemi erőkhöz erőteljesebben kapcsolódnak. A kapcsolódás még erősebb tavasszal.

A napnyugta a napi teendők utáni elrendezés ideje. Az ősz a betakarítás, az aratás és a szüret évszaka. A tavaszi napéjegyenlőség idején elvetett magot ősszel learatjuk. A tavasszal ültetett és gondozott fákról leszedjük a gyümölcsöt. Amit elindítottunk magunkon belül vagy kívül, most láthatóvá válik. Az őszi napéjegyenlőség a Föld-energia pontja. A begyűjtött termést és tapasztalatot elraktározzuk. Abból táplálkozunk és abból merítünk a téli elmúlás idején a következő hónapokban. Ahogy a külső fény csökken, úgy fordulunk a belső munka felé. Ilyenkor megláthatjuk, milyen elindított energiák tértek vagy térnek vissza hozzánk. Felismerhetjük tudatos vagy öntudatlan teremtéseinket, amelyek visszatértek hozzánk.

Ősszel vagy napnyugtával tudatosabban elengedhetünk dolgokat az életünkből, melyek visszatérnek hozzánk okulni általuk. Ilyenkor elhagyhatjuk idejét múlt módszereinket, avitt elképzeléseinket, kinőtt ruháinkat és életvitelünket. Esténkénti belső szemlélődéssel könnyebben megszabadulhatunk félelmeinktől, rögeszméinktől.

A napnyugta és napnyugat őszi ideje segíti a belső számbavételt, a mérlegelést, mert közelebb van az egyensúlyi ponthoz. Ez az időpont a fény–sötétség, a tudatos–tudattalan világ egyensúlyát hordozza magában. Nem az ültetés ideje, hanem inkább alkalmas a számvetésre. A fény eltűnésének idején a láthatatlan világ felé közeledünk. Ez inkább a halál vagy a szellemi világ régiójához tartozik. Az átváltozás, elengedés időszaka következik. Az őszi terméstől eltávolítjuk a hordozó szálakat, ágakat, a nem megfelelő minőségűeket. Magunkból ki kell szórjunk a felesleges dolgokat, hogy rendet rakjunk lelkünkben is. Azt hagyjuk meg kint és bent, amire szükségünk van és ami elfér. A napnyugat és napnyugta telihold természetű, jang, erőt adó. Az ősz táplálékának bőségében elég energiánk van ahhoz, hogy olyan helyen is takarítsunk, ahol máskor nem lenne elég erőnk. Kint és bent a felgyülemlett rögzöttséget, a szenvedést most meg tudjuk ragadni és kidobni. Ilyenkor van a kenyérrel és borral való ünneplés ideje.

A nap járásában a reggel után jön a dél és utána az esti órák. A dél az égi iránynak felel meg. Ez a tér-elem felségterülete. A tavaszi reggeleken összekapcsolódik a keleti erő az égi iránnyal és a nyugattal. A magyar nyelv szemléletesen fejezi ki a három erőminőség kapcsolódását. A kelet és a reggel a megújulásra való ébredést jelenti. *Kel, keletkezik* igénk valami új létrejöttét mutatják. A dél a tel-teljes igék tartalmát hordozza. A fényerő teljében délben bontakozik ki. A nyugat nemcsak a megnyugvásra utal. A naplemente energiája összetart és körülölel.

Az égtájak közül a kelet és a nyugat, illetve a reggeli napkelte és a napnyugta az égi iránynak megfelelő tér-elem energiáiban kötődik össze. Az egyiptomiak szerint a napkelte és napnyugta együttes energiáival napkeltekor lehet találkozni. Úgy vélték, hogy a napkelte a legjobb idő a levegőjegyű Shuval, a földjegyű Atummal és a világot behálózó Ré energiáival való találkozáshoz. A teremtő istennőhöz rendelődő levegős jegyű Shu színe a zöld. Ugyanez megtalálható a hinduk vallásában is. A hindu Nagy istennő, Visnu is három területet jelképezett: a hajnalt, a delet és a napnyugatot.

A tavaszi napéjegyenlőség körüli idők energiája a létet öleli át. A tér tavaszi erőiben összekötődik a levegő-elem szellemi ereje a föld-elem erőteljes hatóerejével. Ezzel a tavaszhoz és az őszhöz kapcsolódó rezgések együttesen a térben ölelik át világunkat. A napkelte és a naplemente energiáihoz az egyiptomiak mindig madarakat társítottak.

A tér-elem színe a fehér, iránya az égi irány. A különböző népek hagyományában a tér keleti megünneplésében a zöld szín a fehérrel egylényegűvé válik. A tibeti bölcseletben is a kelethez a fehér szín társul. A keleti kapuőr fehér színű és lóképű. A ló képzete szintén az Istenanyához kötődik. A Hold az őszanya bolygója, a ló pedig a Hold állata.

A fehér szín a Nagyboldogasszony színe. Imáinkban a Nagyboldogasszony szerepét Mária vette át. A felkelő nap virága a fehér rózsza. Nem véletlen tehát, hogy több archaikus népi imánk úgy kezdődik:

„Fehér rózsza, Mária,
Reggel, mikor felkelek,
Napkeletre tekintek...” [20]

A hunok a tavaszi napéjegyenlőséget tartották a teremtés ünneplése idejének. [26] A tavaszhoz kapcsolódó ünnepeken a nép fehér ruhában jelent meg. A fehér szín a keresztények Húsvét ünnepénél is kiemelt jelentőségű, különösen Húsvét nyolcadának napjain. A Húsvétot követő vasárnapot ma is Fehér vasárnapnak hívják.

A tibeti Köztes Lét könyvében az ember szellemének őrzője a napkeltei Fehér Égi Anya. A hinduk Fehér Tarája a mi Nagyboldogasszonyunknak felel meg.

A kelethez rendelődik a zöld, a nyugathoz a vörös szín és az ég felé a fehér szín. A fehér-vörös sávok a zölddel együtt a térnek megfelelő szellem, illetve a Nagy Anya, az Ég Anya színei. Régi imáinkban a Boldogasszonyhoz vagy Máriához kapcsolódik a reggeli zöld és fehér, valamint az esti vörös szín.

Talán erre érezhetett rá Weöres Sándor, amikor így fogalmaz versében: „Erős ház, szép zászló, jó anya.”

A piros-fehér-zöld sávok szent irányokat jelölnek meg, régi szent rítus elemeivel vannak kapcsolatban.

A nyugatra rendelődő föld-elem mindent magába záró jellege a mértani megfelelésénél, a kockánál is megjelenik. A hexaéder minden szabályos mértani testet magába tud zárni. Valami hasonló elven alapszik a régi templomok szimbolikájában a föld-elem és a nyugati irány kapcsolódása. A templomok nyugati irányába helyezik el az ún. rózszaablakokat. Az ablakok kör alakú rózsája mindig sokszöves: nyolc, tizenkettő vagy ezek kétszerese.

A nyugati irányhoz rendelődő föld-elemhez a Fa-anya, a hetes szimbolikája is hozzátartozik. A Fa-anya a Föld-anya megfelelője. Hetes osztatú ablaka van a jáki apátság templom nyugati ablakának és a kolozsvári Szent Mihály-templom nyugati ajtóparkányának. A celldömölki templom nyugati oltárán a Boldogasszonyt hetes sugár övezi.

A régi templomok jól meghatározott irányban épültek. A szentély és az oltárok legtöbbször kelet felé néznek. Olykor az égtájakat a belső oszlopokon jelzik. A kolozsvári Szent Mihály-templomban a négy égtáj felé a négy evangélista képjele látható az oszlopokon. Máté a kelethez, János a nyugathoz rendelődik. Mindkettőhöz madarat vagy szárnyakat társítanak. Így látjuk a betléri kastélyban, a krakkói bencés templom rotundájában is.

A régi templomokban az égtájak jelölésénél megtalálható az az információ, hogy a kelet és nyugat egymáshoz hasonló energiamínőséget képvisel. Mindkettőt jellemzi a megnövekedett szellemi erő. A szárny vagy a madár a megnövekedett szellemi erőt jelzi a régi templomok képjelein. A keleti és a nyugati irányt gyakran az evangélistákkal jelölik.

A Bibliánkban a Jelenésekben a nyugati irányban hol szárnyas lény, hol gyermek jelenik meg, Dánielnél párdúc, Ezékielnél emberarc. A régi gótikus templomok nyugati sarkán olykor gyerek- vagy fiatal férfiarc, akárcsak János Jelenéseiben. Így látható Szécsény és Dubrovnik ferences templomának sekrestyéjében, az udvarhelyi Szent Miklós-templom oltára felett, a zsigrai Szentháromság-templomban. A kolozsvári unitárius templom asztalánál nyugatot egy könyvet tartó ifjú jelzi.

8. A FÖLD-ANYA

Az őszanya és a föld fogalma a világ népeinek eredetmondáiban összekapcsolódik. Ő volt a Föld-anya. Mi anyaföldnek nevezzük.

Az özönvíz előtti sumer népek az Anyaistennőt imádták. En-Ki (Anu-Ki) istennő volt a Föld ura. A többi népeknél is az istennő a tisztelt Föld-anya, a Szűzanya, aki létrehozta a világot, életet adott, védett és gyógyított. A Szűzanya fogalma kezdetben Inanna alakjában terjedt el, de szerepel Anahita, Anina,

Istár és Artemisz néven is. Az imádott Istenanya szerepét vette tőlük át a japán Amateraszu, a görög Sophia, Gaia, Démétér, Aphrodité, Athéné, a római Minerva és Venus, valamint a természeti népek Nagy Anyja.

A mondákban a szellemtől megtermékenyült Föld-anyja szűznemzéssel hozza létre a világot, a gyermekeit, az embereket. A mítoszokban Tiámat, Démétér, Szehmet, Amateraszu, Gojómart, mindegyik mint ősanya vagy istennő jelenik meg. Föld-anyja a kínai Sziwangmu, a hundu Varuna, aki a nyugat királynője.

A hun–esszéus tanításban ez áll:

„Tiszteld Föld-anyádat,
Hogy hosszú életed legyen a Földön.” [35]

A Föld-anyja szülte a Napot, az égitesteket és mindent a világon. Mint ősanyai teremtő erőhöz férfiasan erős, ható természet kapcsolódik hozzá. Nem véletlen, hogy az ókor szimbolikájában hozzá tartozott a jang jellegű kör és a négyzet is.

A világot létrehozó Istennőt imádta az ókor népe, még a zsidók is a babiloni fogságig (Jer 44,15–18). Az ókor népének ő volt a Föld-anyja, az Ég Királynéja. A hunok Yotengrit nevű Föld-anyája az a szellemanyag, amiből a világ létrejött. [26]

Földünket anyaföldnek hívjuk. Létünk a Föld közepén található erőközpont rezgései szerint vette fel formáit. Ezt az erőcsokrot Tót az élet virágának nevezi, a tudomány a Föld belső magjának:

„Mélyen a föld közepén van a virág,
A Szellem forrása, mely megköt minden alakzatot.
Mert tudd, hogy a föld testben él,
Mint ahogy te is saját alakodban lakozol.” [15]

A világot és az embert az ókor népe és a ma élő természeti népek is a Föld-anyától származtatják. A Föld-anyát kövek halmazán vagy kőszéken ábrázolták. A kövek a föld-elemhez tartoznak.

A mezopotámiai Inanna istennő ábrázolásain a térde kiemelten látható. Inanna térdén szemmotívum van. Magyarul egy tőről erednek *térd, tér, teremtés* szavaink. Ennek a képjelnek nemcsak etimológiai gyökere van. Az ember erőterében a térdhez a föld-elem energiái kapcsolódnak. Átvitt értelemben az ember a Föld-anyától származik. Hozzá kapcsolódik a kő, hegy, a torony és a térd is.

Az anyaföld nemcsak állandóan újrateremti magát, hanem véd és táplál is. A Föld-anyja védő szerepéről is szólnak a régi hitregék. Az egyiptomi hitregékben a nagy teremtő a Nap perzselő hevétől úgy védte meg a földi világot, hogy vörös földből és árpaőrleményből készített iszappal fedte be. A hunok Yotengrit nevű Boldogasszonya a barlangba rejtette gyermekeit, hogy megvédje a nap hevétől és a hidegtől őket. [26]

A régi istennő-imádattal kapcsolatosak az ókorból ránk maradt kis szobrok. Egyre több bronzkori istenanya-szobrocska kerül elő a régészeti ásatásokkor, így Tatárlakán és Tordoson. A nyugati világ Venusoknak nevezi a Lespuges, Laussel, Willendorf, Garina közelében talált kis szobrocskákat. Észak-Ázsia vadásztörzsei ma is fa- vagy kőszobrocskákat hordoznak magukkal. Az ősanyával lehet kapcsolatos a szobrocskák *dzsuli* neve. Szerintük törzsük tőle származik, aki védi a családot és a lakhelyet. Vadászat után ételáldozatot mutatnak be neki. A lakóházukban is tartanak kis szobrocskákat a nőnek megfelelő hájrész polcain.

Az ókor szimbolizmusában a négyesség az ősanyai teremtő jelleghez tartozott. Négy fejjel és vagy karral ábrázolták az ókor szakrális személyeit vagy szellemeit. A Föld-anyja jellemzője a négyes szám, illetve a négypontú szimmetrián alapuló mértani idomok.

A Föld-anyához társított négyes jelleg több ókori istennő ábrázolásánál fellelhető. Négy fejjel ábrázolták az egyiptomi Amont és a görög Sophiát. Négy karral ábrázolták a hinduk Visnut, az egyik Törökországban előkerült szkíta istennőt és a tibeti Önmegszabadítót. Az óind táncoló Sivát szintén négy karral mintázták meg. A szigetvári regében az ördögnek négy szarva van. [87]

Az ókor hitregéiben a teremtést elősegítő istenségeknél jelen van a négyes szerkezet. Négyszög és kerék volt a kísérő jegye a kelta Mennykő-istennek, Taramisnak. A nigériai joruba törzs tagjai az évi Odudua istennő tiszteletére tartott nagy ünnepen keresztet viselnek magukon és fokossal a kezükben táncolnak. Brahmát a hinduk négy fejjel, Laksmít négy kézzel ábrázolták. Az egyiptomi Neith-nek négy lecsüngő hajfonala volt. A japánok hitében a Négy Égi Király védi a világ négy égtáját. északon Vaisravana, keleten

Dhrtarastra, nyugaton Virupaksa, délen Virudhaka. A kínaiak szerint szintén négy istenség véd: délen Moli Hong, nyugaton Moli Hai, északon Moli Shu, keleten Moli Csing. [67]

Minden a föld-elem energiáiból fakad és általa válik a teremtés befejezetté. A Szellem, az Ige a földbe gyökereztetni a teremtést. A teremtés lényege csak a négyes által tud testet öltetni. A négy az anyag száma. Az ókor bölcséletében az ősanéhoz rendelődik a szabályos négyzet alakú tér, templom, kerengő. Ugyan-ez a négyes szerkezet a térben szemlélve létrehozza a Föld-anya kockáját vagy hexaéderét.

A Föld-anya magába zár mindent. Minden szabályos mértani test a Föld-anya kockájába írható. A hun-esszénus tanításban a többi őserő a Föld-anya szent hírvivője: Nap anyyala, Víz anyyala, Levegő anyyala, Ég anyyala.

Az ókor bölcsellete a lét kölcsönhatási formáihoz egy-egy mértani testet kapcsolt. Úgy tartották, hogy mindent a világon mértani idomokkal lehet jellemezni, és még a filozófia betűi nem mások, mint kör, háromszög és négyszög. A számokat és a geometriát a hinduk is szentnek tartották. A hindu bölcséletben a létezésben a kör, háromszög és négyszög a hét isteni anya szikrái (III. Stanza 12).

A sumer mértani képelek ugyanazok, mint a hindu bölcséletben: kör, háromszög és négyszög. A kör a teremtő erőt, a háromszög a szeretetet, a négyszög az erőt jelentette. [43] Az ember is körből, háromszögből és négyszögből tevődik össze.

A négy égtájban a teremtő szellem hármasságának négyes szakralitása jelenik meg. A négyes szerkezet alapja a szakrális hármas. Az esszénusoknál a teremtő kozmikus rendjének geometriai megfelelője volt a Nap–Hold–Csillag hármasából alkotott szeretet mintázata.

A szent hármasnak az anyagban való megnyilvánulásánál négyesség alakul ki. A Nap–Hold–Csillag hármas ereje lényegében az őserőket is magában foglalja. A tűz-elemet a Nap, a víz-elemet a Hold és a levegő-elemet a Csillag képelezi. E hármas erő teremti meg a föld-elemet is.

Ahogy fent, úgy lent, mondja az ősi bölcsesség. Az ember úgy van felépítve, ahogy a világban a dolgok vannak. Az ember az ismeretek, a tudás alapú Törvény letérképezése és tanítója is egyben. Magába zárja az erőt, a bölcsességet és a szeretetet.

A földi lét az égi szellemi erőből ered. A négyszög két háromszögből tevődik össze. Az égi Nap–Hold–Csillag harmonikus erő a földre megkétszerezve jött le. Két égi hármas erő földi négyes szimmetriát alkot.

A négyes jellegű lét a népek hitregéjében magának a Föld-anyának a fogalmában jelenik meg. A hindu bölcsélet a körbe írt háromszöget négyességnek tartja (IV. Stanza 5). A templomainkban Isten szeme az istennőhöz tartozik. Így található meg a kiscelli templom oltárán.

Az isteni Gondolat fogékonnyá válásával a három négyé alakul át. Ez a szeplőtelen fogantatás régi fogalmának alapja.

Az ókor szimbolikájából kiindulva a világot teremtő Istenanya, a Szent Jó, illetve Szent Kőtrón és Oltár ugyanazon mértani idomokból kell hogy felépüljön, mint a világ és az ember szellemének szerkezetét mintázó piramis. Ahogy Galilei állította, nem lehet más, mint kör, háromszög és négyszög.

Ezekből a mértani idomokból – kör, háromszög, négyszög – tevődik össze a Karácsonyhoz kapcsolódó betlehemes játékok toronydíszé. Ugyancsak mértani mintázatok jellemzik az ostayatartó, a mostancia alakját. Tornyaiink szintén köridomokból, háromszögekből és négyszögekből álló mintázatokat zárnak magukba.

Az ember a Föld-anya gyermeke.

Az élet periodikus megújulása az anyai elvű létben az istennővel kapcsolatos. A születés és a halál a körforgás összetevői. A hinduk is az anyaföldbe térnek vissza a halál után: „Térj békességgel már az anyaföldbe / a széles, mély öblű, kedves szülőbe” (Rigveda, X. 18,10).

Földből származunk és oda térünk vissza. A létezés méhe a teremtő anyaföld. A talpunk alatti szilárd talajnak ezért mondjuk, hogy anyaföld. Világunkat anya-világegyetemnek hívjuk. Nem véletlen, hogy *anyag* szavunk gyökere az *anya*. A négyes szerkezet a bennünk működő istennővel van kapcsolatban. Ugyanakkor a kör és kerek idomok mind az anyai jelleg mértani megfelelői.

A hun bölcsélet szerint a Föld-anya teremtette a világot. A rábaközi tudók hagyatéka a kezdeti szellem-anyagról beszél: „Az Ősistenség kezdetben egyedül volt, ki magában hordozá még a férfit is, mint várandós asszony méhében a fiát. Teremte hegyeket, völgyeket, testet ölte sziklákban, kövekben, alkotá azokat szitaló ködnél finomabb szellemanyagából.” Hatalmas méretű, mint a tenger, és szeretettel teli, ezért neve Yotengrit. Belőle jött létre a napisten és a Boldogasszony. [26]

A hun–esszénus ima így szól:

„Áldott a Fény Gyermeke,
Aki ismeri Föld Anyját!
Mert Ő az élet adója.” [42]

A kereszténységnek az ősi Boldogasszony szerepe Annára, illetve Máriára ruházódott át. A rovasos leírások szerint Anna Nimród vonalán született sarj. Neve összecseng a népek ősanáinak Anu, Nu, Inanna, Awauilona, Anina, Nu-wa, Amana, Hanna, Ni, Il-h-ona nevével. Több archaikus népi imánk szól a világ keletkezéséről és Jézus eredetéről. Az életfa a világ természetét és szerkezetét szimbolizálja. Világunk az égiek munkája nyomán alakult ki. A Föld szülte az eget. Az ég szülte az életfát, valamint Szent Annát:

„Piros hajnal hasadott,
Melyben Mária nyugodott,
Föld szülte eget,
Ég szülte fát,
Fa szülte Szent Annát,
Anna szülte Máriát,
Mária szülte a világ Megváltóját.” [40]

„Ég szülte fáját...
Fája szülte Annát...”

Urunk tőle született,
Világ tőle származott...” [19, 20, 21]

Archaikus népi imáinkban a Nap és a Hold az ősi Szűz Istenanyától, a Föld-anyától származik, akár csak az egyiptomi teremtéstörténetben. A kereszténységben ez a képzet Máriára ruházódott át:

„Hajnal, hajnal, piros hajnal,
Kiben Mária nyugodék,
Nap tüled származék,
Hold tetüled születék...” [20]

*Any*a és *anyag* szavunk hasonló gyökerű, akár csak a latin nyelvek *mat*, *material* szavai. A Smaragdtáblák [15] szerint a létezés kezdetén az elsődleges fekete anyag, az Egyetemes Anya a térben formát ölt.

A tibeti hagyományban a szellemi alkotó és segítő az Egyetemes Jó, aki maga az Ég Úrnője. Az Egyetemes Jóságának van férfielvű és női elvű oldala. Ő egyben a Fényhozó is. [28]

A tudománytörténet a legrégebbi teremtésmondának tartja a mezopotámiai Enuma Elist. Az eposz nevében benne vannak a *nem-es*, *nemzés*, *nemzet*, valamint az *élő*, *élős* szavaink. Az eposz szerint az Istennő az embert földből és élő anyag keverékéből (Tiámat istennő) formálta meg, akár a növényeket. A dogonok Amma istene agyagból formázott meg mindent, az indiánok Michaboja földből gyúrta az embereket. Az egyiptomi Hnum (Honom) Föld-isten a földből teremtette az első őstojást. Őt nevezik Ré lelkének.

Tiámat (Temet) istennő nevében rejtőzik a Föld-anya képzetből származó *temet*, *betakar* szavunk. A mezopotámiai hagyományt követőknél még olyan szakrális nevek jelennek meg, mint Temuz, Domuz, Dumuzi. Ugyancsak *töm*, *temet* szavunkkal rezonál az egyiptomi Atum, a négy elem föld-istene, valamint a görög Démétér és a keleti népek Damkan istene. Hasonlóan cseng Damaszkusz nevében is, ahol szintén a nagy istennőt imádták. Az Egyiptomi Halottaskönyv szerint Atum a Földből jött elő, aki önmaga keletkezik anyja, Nut ölén.

A Föld-any

A Föld-any

Örökkévaló! Látom Brahmát, a teremtőt, benned trónolva a lótoszon”, mondja a Bhagavad-gitá egyik verse. A teremtő erőt képviselő Brahma istenség szeretettel telve mindenben jelen van, és törvényeivel kormányozza a földi világot.

A Föld-anya egyik képviselője volt a hegy. Az égi irány, a hegyek, magaslatok képjelezték az istennő másának szakrális helyeit. A Földanya-imádatnak megfelelően minden népnek volt szent hegye. Nyelvünk ritmusában összecseng az EGY-gyel az *Ég*, a *Hegy* és a *Négy* szavunk. Átvitt értelemben is össze vannak kötve. A négyessel jellemezhető világot a teremtő Egy hozta létre, mely az Égből származott. A Hegy az Ég és Föld találkozásának helye, az istenek lakhelye. A hegy az Éghez közelebb van. A hegyre való felmenéskor a teremtő erőkhöz lehet közelebb kerülni. Ilyen mitikus hegy az Olümposz, Sínai-hegy, a Himalája, Hargita, Tábor hegy, a maláj Batu-Ribu, a jávai Borobudur, a Meru, a Mandara, a babiloni Babapis. Talán a mi Maguráink is Mag-Urak lakhelye vagy épp az Úrnőké. Ugyanis a természeti népek és az ókor is a hegyet a termékenység Istennőjéhez társította, a Nagy Anyához. A szent hegyek tartozéka a kő(hegy) és a víz, mely elemek az Istennőhöz kötődnek. A Négy a Föld-anya jellemzőihez tartozik.

A Föld-anyát imádók völgyekben vagy domboldalakon tartották rítusaikat. Egyes szentnek tartott hely valamely nagy szellemet kisugárzó őshöz kapcsolódik. Jó példa erre a görög Olümposz, a valamikor földön járó istenek hegye, a ceyloni Saman Deviyo, a nép őrszellemének hegye, valamint sok olyan hely, ami Buddha szellemi lábnyomát viseli. Közel a Tordai-hasadékhoz Szent László lovának patkója nyomát idéző kőmintázat fordul elő.

Az istennő-imádatból eredhet, hogy a tornyok, épületek nevében a *hegy* szavunk szerepel. Mindenik hegyes vége az ég felé mutat. A babiloni szent tornyok, templomok nevei a *hegy* szóhoz kötődnek: Ház Hegye, Minden Földek hegyének Háza, Viharok hegye, országok Hegye.

A nép hitében mindegyik kiemelkedő domb, hegy, oszlop, torony kapocs Ég és Föld között. A szibériai népek szent szerén a pap, amikor felmegy a lépcsős emelvényre, kijelenti, hogy felért a világmindenség csúcsára. Kínában a központi szent hely a *kő* szavunkkal rokon Kien-Mu dombjára, Jeruzsálem vára is a Tahom kősziklára épült, mely alatt vizes barlang terül el. A dákok szent hegye a Ko-gajon (Kő-Gaia) vagy aba-köve a Ba-kauka. [83]

Az Ég és a Hegy az Egy lakhelye. A Zsoltárok könyvében a teremtőt maga a szikla képviseli: „Áldott legyen az Úr, az én sziklám” (Zsolt 144,1).

Az ókor népe a templomokat hegyre vagy valamilyen kiemelkedő dombra építette. Hun őseink, az etruszkok, kelták a hegyek tetejére kővárakat emeltek lakhelyül és/vagy menedékkül. Ott áldoztak a Föld-anyának. Van Boldogkővárunk, Kőboldogasszony településünk, Kőhegyi Boldogasszonyunk itt a Kárpát-medencében. A Földanya-imádatkal kapcsolatos lehet az is, hogy hitbéli szervezetünket anyaszentegyháznak hívjuk.

A Bibliában a Zsoltárok könyvében több helyen van szó Sion szent hegyéről mint a régi Föld-anya imádat egyik helyéről:

„Az Úr kiválasztotta Siont,
Lakóhelyül kiszemelte.”
(Zsolt 132, 13)

A várakról és hegyekről szóló regéinkben a hegyszerű kiemelkedéseknél lakik az öreganyó, a tündér, a Kőasszony vagy a kővé vált lány, a boszorkány: Regéc, Tihany, Bálványos, Babakáj stb.

Lakóhelyünk, tornyaink kiemelkednek a földből. A trón és a torony is az istennőhöz kapcsolódott, akár a hegy. A falu vagy a város egy rendezett épületsor. Házunk tartóoszlopa és tűzhelye is a Boldogasszony fennhatósága alatt áll. Talán a lakóközösség épületei is. A római kori műalkotásokon a várost koronát viselő női alakként ábrázolták. A tornyos paloták a regékben a tündérek lakhelyei. A keresztény művészetben Szűz Máriához társítják a tornyokat.

Az ókorban és a középkorban a várak, a tornyok szolgáltak menedékkül veszély esetén. Imáinkban a segítségért a Boldogasszonytól kérjük. A lakótornyok a régi várak részei.

Az ősi Istenanya jellemzői a kereszténységben Máriára ruházódtak át. A Lorettói Litánia szerint Szűz Mária Dávid tornya: „Szűz Mária, Dávid tornya, könyörögj érettünk.”

Istenanyával találkozunk nemcsak a magyar, hanem a tibeti és ógörög hagyományban is. A magyar népi imákban a Föld-anya mása maga a „szent Jó”, a „szent Kőtrón”, mely együtt szerepel a fehér rózsával, és az istennő pecsétjével:

„Jöjj el hozzám, én Istenem,
Világítsd meg én szívemet.
Szent Jó!
Szent Kőtrón!
Fehér rózsza Mária,
Aranygyűrű pecsétlik,
Házam négyszögében négy angyal,
Szent kerekék, forogjatok,
Szent kereszték, áramljatok!” [20]

A reggelhez kötődő archaikus imáinkban a piros hajnalban jelenik meg Szent Asszonyunk, az aranyos kápolna, valamint az erénylétra is:

„Én felkelek szép piros hajnalban,
Kimenék ajtóm elejibe,
Feltekintek napkeletre,
Ott vagyon fehér kőkáponya,
Küjjel aranyos, belől irgalmas.
Abba üle Szent Asszonyunk
Szent urunk székibe,
Szent haja leeresztve...” [20]

A reggeli világosságot szülő Istenanya és a szent oltár archaikus imáinkban együvé tartozik. A Boldogasszony a szent oltár:

„Égen menő szép madár,
Szárnya alatt szent oltár,
Szent oltáron Boldogasszony...” [20]

Egy reggeli imánkban Mária tartja a kezében az oltárt, aki a zöld ággal jelképezett Fa-istenanya mása:

„Én kilépek ajtóm elejébe,
Ott vagyon zöld ág,
Abban vagyon szép Szűz Mária,
Kezében van kis oltárka,
Nyakában van kőolvasó.” [20]

Egy másik imánk szerint: „Szobám közepén szent oltár, szent oltáron Boldogasszony”. [20]

A ház belső tartóoszlopát, mely a mestergerendát tartja, Boldoganyának nevezik egyes helyeken ma is a Kárpát-medencében. Nemcsak a tartóoszlop, hanem a tűz felhasználása is hozzá kötődik: „Boldogasszony tűzhelyemen” – szól egyik régi imánk. [40]

Régen kőkocka volt a Föld-istennő oltára.

Egyik archaikus imánkban kőláb szerepel a Boldogasszony kockája vagy oszlopa helyett a szoba közepén:

„Házunk közepén egy kőláb,
A kőlábban van szent oltár,
Kerülj csak körül, Szűzanyám,
Mit latol a fényes napon?” [20]

Az istennő oltárához és tornyához kapcsolódik az anyai-érzelmi oldalra ható zene és az illatok. A harangokat a templom tornyába helyezik el. A zenét harangokkal vagy épp dobpergéssel hozzák létre, az illatot pedig virágokkal. A mohamedán magas tornyok, a minaretek is a müezzin imára hívó énekének kiáltó helyei. A buddhista rítusokhoz használt sztúpák négyszögletű alapja is az istenanyára utal vissza. A nyelvtudomány úgy tartja, hogy a *minaret* az arab *fényt adó* szóból alakult ki, de összecseng az istennő felségterületéhez tartozó *menny* szavunkkal is. A sztúpa Napot idéző kör alakjával a napszülő istennő és fiának egyik képi megjelenítése.

Az ókor szimbolikájából kiindulva a világot teremtő Istenanya, a Szent Jó, illetve Szent Kőtrón és Oltár ugyanazon mértani idomokból kell hogy felépüljön mint a világ és az ember szellemi összetevőinek megfelelő képjel. Ahogy Galilei állította, nem lehet más, mint kör, háromszög és négyszög.

Tornyaink és házaink alakja megőrizte a régi tudást. Nemcsak nyelvünk, hanem formavilágunk is elraktározta mindazt, ami a világgépünkre vonatkozik. Útkeresztveződéseknél, dombhajlatoknál vagy egyes rítusok helyein a csapott fedeles házakhoz hasonló imahelyet jelző kis építmények vagy kereszték állnak. Szerkezetük szintén háromszögekből, négyszögekből és körből áll. Bennük gyertyát lehet gyújtani. A keleti népeknél – kínai, japán – a körszerű házikó gyakoribb.

A Kárpát-medence népi szokásainál is felfedezhető a szent házikó vagy trón alakja. Téli betlehemes szokásainkban megőrződött egy háromszögekből és négyszögű idomokból álló piramisszerű oltár, melyet a fejen hordoztak körbe áldást hozó aktusként. Ennek jótékony jelentése hasonlít a virgácsoláshoz, a búzahintéshez, a víz kiöntéséhez vagy akár a virágos ággal való meglegyintéshez és a locsoláshoz. A képen Korniss Péter albumából láthatunk két felvételt. [33] A Kolozsvárról elszármazott Korniss Péter Erdélyben és a Felvidéken gyűjtött betlehemes szokásokat. Neki köszönhetjük, a kakasdi képeket.

Tornyaink ugyancsak szakrális mértani idomokból állnak. Egyik újévi énekünkben az Istenanya nem más, mint „országunk tornya” (57. ének). Január nem véletlenül a Boldogasszony hónapja.

Az oltár, a torony a régi istenanya-imádatból maradt ránk. A betlehemes köszöntőnél viszik az oltárszerű tornyot, a körmenetnél az istennő szobrát vagy a labariumot. A síksomlyói és a bártfai körmenetnél a menet élén viszik a labariumot. A köríves labarium védelmező és kegyelmező erőt jelképez. Ezek az Istenanyához rendelődő erők. Az egyháztörténet szerint a világ anyjához rendelődő szellemiséget képjelezi. A labariumot nem akárki viheti, csak ennek a magasztos célnak megfelelő személyre bízják.

A védikus Indiában az áldozati oltárt nőnek tekintették: neve Vedi. A teremtésmítoszuk neve magyarul érthető: *régi isteni védő* trón: Rigveda. Az oltáron végzett rituális tűzcsiholást férfias energiának tekintették, melynek neve a mi *égni* szavunkkal rezonál: Agni. A szakrális tűz a női és férfi princípiumból keletkezik egyesülésük által, melyet két fa összedörzsölésével kapnak. Így a hinduk hitében a trón egy fához hasonló lényiséget fejez ki. A Föld-anya és fa-anya egylényeg fogalmakat jelent.

Karácsonyi betlehemes szokásaink népünk tudás alapú hitvilágának régi nyomait őrizték meg, akár csak archaikus imáink.

A toronyszerű mintázatok, akár a Boldoganya-oszlop vagy az életfa, mind szakrális jelképek. Az istenanyával együtt lényünk anyai természetére is vonatkoznak. Érzelmi oldalunkban van elrejtve a teremtő képességünk, a gyógyulásunk, a lelki védelmünk, a szeretetünk.

A kővár, az Istenanya és fia együtt szerepel a görög mitológiában. Az istennő nevében a kút és a tej is megtalálható: Leukotheé. Neve magyarul az Élőkúttej hangzásával harmonizál. Ő a görögöknél a tejszínű, a Fehér Istennő. Fia a négyszög alakú kővárban él mint szent kecskebak. A szakrális kecske a hindu és a tibeti mitológiában is ismert. Az ókor mitológiájában a világot segítő fiú a Bak hónapjában születik. Ez a mi karácsonyunk. Ezért a Bak havát az Istenfiúk hónapjának hívták. A Bak havát a Szaturnusz bolygó uralja, mely az ásványok égitestje.

Az ókori hitregékben a Föld-anya maga Fa-anya is. Az egyiptomi teremtő Nut-ot Fa-anyaként ábrázolták, akár csak a görögök Leukotheéját. Tündér Ilonánk az égig érő fa tetején lakik, a hunok Föld-anya az életfa ötödik emeletén. Az alkimisták istennője maga az életfa, és lába alatt hevernek az őselemek.

A rábaközi magyar hagyományban megőrződött az a régi szokás, hogy egyes helyeken az Istenanyának, Istenatyának vagy valamelyik őrszellemnek oszlopot, szobrot vagy festett képet állítottak. Ezt nevezték ORU-nak, mely az Úr-mása, Úré megfelelője. A fából készült oszlop Oru volt, a vasból készült a Vas Oru. Helyi engesztelő ünnepeken ezeket körbejárták. [26]

„Emelj ORU-kat
Vasból, kőből, fából,
Állítsd őket magaslatokra,
Állítsd őket völgyekbe –
Istenekre, Ördögökre,
Vizek, mezők, erdők,
Völgyek, hegyek szellemeire
Emlékeztetendő.
Áldomással mutasd nekik évente,
Családod, nemzetséged, nemzeted tagjai ók.” [26]

Az őserőkhöz és a helyi földenergiákhoz kapcsolódtak a felállított oszlopok, fák. Az őserők voltak a vizek, mezők, erdők, völgyek, hegyekhez kapcsolódó energiák. A rábaközi tudók hagyatéka szerint őseinket arra intették, hogy használják díszítő jelképeiket, vagy ha nincs, készítsenek:

„Írass képeket hősökről, azok cselekedeteiről,
Faragtas kőbe, fába, vasba,
Írattass képbe virágokat, fákat, madarakat
Meg álmaid, vágyaid képeit,
Hogy emlékeztessenek a teremtés szépségére,
Emlékeztessenek álmaid, vágyaid megvalósítására.” [26]

A rítusok az isteni szellemhez való emelkedést, a harmóniába kerülést szolgálták. Az ünnep fontos volt az élet szebbé, vígabbá tételéhez és a pihenéshez. A jelképek tették az ünnepet felemelőbbé:

„Legyenek szünnapjaid, legyenek ünnepeid!
Rívass hangszeren
Hosszi énekbe szedett történeteket hősökről,
Dalokat vágyról, szerelemről,
Kívánalmak minden fajtájáról,
Hallgasd mesélők meséit, vígakat, bánatosokat,
Mert művészet az élet harmata.” [26]

Őseink a dombok és ligetek Őrszellemeinek oszlopainál, festett vagy faragott képeinél ünnepeltek. Év közben az Őrszellemelek jelképeinél tiszteletet adókat a környék lakóinak fogadniuk kellett:

„Tájékodon ha Őrszellemelek tiszteletére emelt ORU-k alá
Harsányok, regösök, táltosok ütik föl tanyájukat,
Keresd föl őket, ügyelj szavaikra.
Bárki fia, bárki leánya vagy,
Ne feledd el őket étellel-itallal kínálni!
Zord időben szállást adj nekik,
Miként az utasnak szállást adsz.”

Az évköri ünnepeken az őrszellemelek oszlopainál, fáinál végezték a körmeneteket:

„Helységed Őrszellemeit tiszteld meg ünnepekkel,
Körmenetes vigalommal, áldomással.” [26]

A sumer-esszénus vonalon a Földet Anyának és szent Növénynek nevezik, és kígyózó utakkal jelölik. [35] A Föld-anyát Fa-anyaként ábrázolják Egyiptomban, Mezopotámiában, a hinduknál, és a természeti népeknél. A hitregékben a Föld-anyá az életfán lakik.

Őseink jelképei nemcsak a nemzetségbeli hovatartozást jelölték, hanem a hitbeli megjelölést is. A honfoglalás kori írott emlékekben életfa-tisztelőknak nevezték az Istennő-hívőket. Ez a mai Boldogasszony-tiszteletnek felel meg. A Vérszerződés 9. pontja így szól: „Az Uruk-mani egyistenhiten lévőök az Öreg Ősten-hívőkkel és az Életfa-tisztelőkkal kötelesek a Tíznyíl Szövetségben a Nimród–Gilgames–Álmos tanításai alapján a hazát tíz vezéri birodalomra felosztani és minden fontos ügyben a fejedelem döntésével kormányozni.” [24]

Az ókorban a Föld-anyá jele a körbe írható kocka, a hexaéder volt. A világot és az embert az ókor népe és a ma élő természeti népek is a Föld-anyától származtatják. A négyes szerkezet az Istennővel van kapcsolatban. Az Istennő pedig a bennünk lévő teremtő szeretet anyai jellegének megszemélyesítője.

Nyelvünk régi tudást őriz. A földet anyaföldnek tartjuk, a felszántatlan parlagot szűzföldnek. A Föld-anyá teremtő volta a termékenységgel kapcsolatos. Mi emberek az ő gyermekei vagyunk. Egyek vagyunk vele, ahogy az esszénus imában is kifejeződik:

„A Föld-anyá és én Egyek vagyunk.
Gyökereim benne vannak,
És ő örömét leli bennem
A Szent Törvénynek megfelelően.” [42]

A sumer képjeleknél a Földet kígyózó vonallal ábrázolják, és szent növénynek nevezik.

Az ókor istennőihez tartoznak a fa- és a kígyós motívumok is. A történettudomány kígyós istennőknek nevezi azokat az istenanya-szobrokat, ahol az istenanya kezében, fején vagy épp mellette kígyó látha-

tó. A kígyós és madárfejű istennők a világ több részén ismertek: Krétán, Indiában, Sumerban, Japánban, Egyiptomban, Görögországban, de még Polinéziában és a majáknál is. A maja indiánok Égi Anyjának jelképe a tollas kígyó, mely Venus szülte.

A mezopotámiai Anahita és Istár ábrázolásaihoz tartoznak a kétkígyós díszítmények. Kígyós istennőként ábrázolták a görög Föld-anyát, Démétért, Hekatét, az indiai Anantát.

Az aztékok teremő Istenét jelképezi a Quetzalcoatl nevű szárnyas kígyó.

Földünk erőterében gyengébb vagy épp felerősödő energiasugárzási zónák találhatók. Az energia terjedésének természete a kígyózó vonallal képjelezhető, melyet a keleti hagyomány a sárkányokhoz társít. A lakóterület kiválasztása és a régi építkezések a földsugárzásokkal kapcsolatosak. Építkezés előtt a földrajzi hely kijelölésénél régi rejtett tudás érvényesült. A városok építőihez valami szakrális földrajzi tudás kapcsolódott. A templomok és várak elhelyezésénél ebből a régi tudásból merítettek. Sok régi székesegyház a Szent György-vonalakra épült.

A földsugárzásokat a keleti népek a sárkányerőkhöz kötik. Úgy tartják, hogy a sárkányenergiák bennünk és a világban is kifejtik hatásukat. A hitregék szerint a sárkány királyok a tenger fenekén lévő palotákban laktak. A mitikus keleti tengerben vagy a boldogság tengerében voltak a szentek szigetei, a halhatatlanok otthona. A halhatatlanság földje, a szentek földje, a boldogok földje hasonló rejtett tudást tükröz, mely a földi boldogulást az érzékfeletti világhoz való bejutással kötötte egybe.

A földi sugárzások, illetve a sárkányerők a teremő energiáknak megfelelőek. Hatásuk a szeretet–szereztelenség kettőssége szerint érvényesül. A földsugárzások igazságosak, ezért segítők vagy büntető jellegűek is lehetnek. A segítők Szent György-vonalak mellett megtalálhatók az ártó Hartmann-csíkok, melyek szabályos négyszöges rendszerben hálózák be a Földet. Ilyen a babiloni Istár, akinek számos megfelelője volt: Mezopotámiában Asthar, Attar, Ashtarte, Abessziniában Astar, a görögöknél Astarte, a Közel-Keleten Artemisz. A teremő igazságos és szeretők anyaistennőkhöz tartozott Inanna sumer istennő és Ízisz, illetve Szehmet egyiptomi istennő, valamint Varuna és Kama az indeknél.

9. A FÖLD-ELEM ÉS FÖLD-ANYA

A Föld az égi erő levetített mása. Az égi teremő fényerő a Földön szilárd anyagként nyilvánul meg. A fény rovásunk K betűjével képjelezhető. Olyan, mint az ÉK. A tűz-elem mértani alakja ugyancsak az ékhez hasonló tetraéder. Ugyancsak ilyen ék alakú háromszögekből álló tetraéderek alkotják a szilikátok szerkezetét. Ez maga a KŐ.

A földi ásványokat zömében szilikátok alkotják. Földünk ásványai magukba zárják a fénytermészet mintázatát. Ahogy az égi erő a fény, úgy a földi létben a fényszerkezet. Amint fent a mennyben van, úgy van itt lent a földön is. A fenti világhoz hasonló állandó visszatérés körfolyama a fizikai világban a négyes szerkezettel együtt létezik. A tetraéder négy lappal rendelkezik. A kerék negyedik küllője a mi anyánk, a Föld (VI. Stanza 7).

A teremő Egy, akár a hármass erő, szellemi töltetű. Három őserő uralja a szellemi létet: tűz, víz, levegő. E három elemi erő együttese hozza létre a föld-elemet, a lenti világot. Az anyag maga anyaölként jelenik meg, Maiaként. A hindu bölcelet úgy fejezi ki: „A három a négybe hull Maia ölében” (II. Stanza 4).

A négyesség a létezés állandó energiamozgásával jön létre. A lét olyan, mint egy körfolyam. Az anyagba ágyazott létezés energiáinak körmozgásában kettős erők vesznek részt. Ugyanakkor több kettősség kíséri a létezést: fent–lent, négy őserő, négy hatás. Az élő megnyilatkozás maga a négyesség. A szent hármasszöge a Földön tökéletes négyzetté lesz, illetve négyzetes lapú kockává válik.

Az égi teremő erő a földi teremőtségben a négyben nyilvánul meg. A lét látható részére a négyesség jellemző. Ez a négyes szerkezet a geometria segítségével kimutatható. Minden egyenlő oldalú háromszög magában rejt négy egyenlő oldalú kisebb háromszöget. A fény jeleként számon tartott tetraéder négy háromszögű síklappal rendelkezik. A letükrözéssel kialakult kettős tetraéder kockába írható.

A világot teremő és behálózó energia harmonikus rezgésben és egységben van. Az őserői elemeknek megfelelő rezgési vonalakkal rendelkezik. A világot fenntartó elemi energiák rezgése a szabályos mértani

testek alakját veszi fel. A lét erőinek áramlásához rendelődő mértani testek lényegében a rezgési vonalak interferencia-síkjaiból tevődnek össze.

Az ókor bölcselete minden elemi erőhöz egy-egy szabályos mértani testet kapcsolt. Úgy tartották, hogy mindent a világon mértani idomokkal lehet jellemezni, és még a filozófia betűi sem mások, mint kör, háromszög és négyszög. A létnek matematikai, illetve geometriai szerkezete van. A lét formái az elemi erők kölcsönhatásából alakultak ki.

A platóni geometriában a világot alkotó elemi energiák a mértani testekhez kötődnek. A fizikai és az érzékfeletti világban minden a szabályos mértani testek vonalainak megfelelő rezgésminta szerint működik. A filozófia, a szellemtudomány egyértelműen bizonyítja, hogy a különböző energiarezgések és azok interferenciái a szabályos mértani testek alakját mintázzák le.

Ákárcsak a keleti népek ismereteiben, a magyar népi gyógymódok szerint is testünk a négy őserőnek megfelelő négy elemből – föld, tűz, víz, levegő – szövődött.

Az elemek elvi megértése alkotja a gyógyászat és a pszichológia alapját.

Az embernek az elemekhez való viszonya alakítja létezésének minőségét. Ha a természetet élőnek tekintjük, akkor tele lesz számunkra élő szellemmel. Testünk pedig mint Isten temploma a legjobb járműként visz minket tovább. A szentség kapcsolatba hoz azzal, ami bennünk szent. Bensőnkbe vezet, az önismerethez, előre a spirituális úton.

A természetes elemekkel való kölcsönhatás felfrissíti az embert. Felélénkülünk és megnyugszunk a hegyi friss levegőn, a zöld tájon, a csobogó víz mellett, a napon kinn a természetben. Ők alkotják a Nagy Anyagot, a Nagy Anyát, amiből származunk. Hatásukat a mi hagyományunk is az angyalokhoz vagy az Istennőhöz köti. Rítussal összekötött ünnepeik máig fennmaradtak a Boldogasszony-ünnepekben. A tűz vagy fény ünnepe a Gyertyaszentelő Boldogasszony és a Karácsony, de szentségével minden ünnephez hozzárendelődik a tűz. A Föld ünnepe a Sarlós Boldogasszony, a Kisboldogasszony és a Karácsony. A tér ünnepe a Gyümölcsoltó Boldogasszony és Nagyboldogasszony. A víz a Húsvéthoz és a Vízkereszthez kapcsolódik, de a Rák jegyű Sarlós Boldogasszony is tartalmazza. A víz-elem szentsége szinte minden ünnepben benne van. A levegős lélekünnep a Pünkösöd és a Rózsafüzér Királynéja.

Az elemek belsőnkre vonatkoztatva inkább elemi energiáknak tekinthetők. Ezek az erők pumpálják a vért, szállítják a nedveket, feldolgozzák az ételt, kiválasztják a vizeletet, hővel látják el testünket. Az elemi energiák jelenléte teszi lehetővé az akupunktúrás gyógyítást, a Reiki, a feng shui és más emberi erőterre ható módszer alkalmazhatóságát. Az elemi energiák összeadásakor keletkezik a tömegek különös magatartása is, a tömeghisztéria vagy az eufória.

A kocka vagy a hexaéder egyike a platóni szabályos mértani testeknek. A föld-elem jele a kocka, a tűz-elemé a tetraéder, a levegő-elemé az oktaéder, a víz-elemé az ikozaéder, a tér energiái pedig a dodekaéder mértani vonalai szerint rendeződnek. Szabályos mértani alakot vesznek fel olykor az ostyatartóink.

Az anyag alapformája a kocka. A kockában benne foglaltatik a világ fénytermészetét leíró tetraéder is. A tetraéder a szakrális geometria szerint nap-elem, férfi jellegű. Ugyancsak ható erőt képvisel a föld-elemű hexaéder is. Az őserők közül női befogadó jellegű az ikozaéderrel képjelezett víz-elem és az oktaéderrel ábrázolt levegős lélekerő. A gömb és a tér-elem dodekaédere adja a semleges princípiumot.

Mindegyik őserői energiának sajátos szín felel meg: A föld-elem vörös, a tűz-elem sárga, a víz-elem kék, a levegő-elem zöld és a tér-elem fehér. Ugyanakkor mindenik egy-egy égtájnak felel meg. Mindenik rezgési mintázat háromszögekből áll. Ezért történhet meg, hogy a világot és minket behálózó energiák érzéseinken keresztül érzékelhetők. Nem véletlen, hogy a szeretet háromszöge a víz, az érzelem és a fény energiáinak mintázata.

Az elemek a személyiségünkhöz kapcsolódnak. A négy ősprincípium keveréke jellemünk alapja. A tűz jelenti a Nap életet adó energiáját, testünk melegét, de érzelmeink hőjét, az együttérzésünket is. A föld-elem adja testünk szilárdságát, a csontozatot. Ugyanakkor ennek az elemnek az energiája adja lényünk megalapozottságát, magabiztosságunk érzését. A víz-elem nemcsak testnedveinket biztosítja, hanem érzelmeink egyensúlyát is befolyásolja. Érzelmeik bolygója maga a Föld. A levegő-elem nyújtja a lelkünk testbe való ágyazását, a lélegzetünket, de ugyanakkor rugalmasságunkat, nyitottságunkat és fejlődő képességünket. A tér-elem adja testünk-szemlemünk tereit és a tudatosságunkat.

Az őserők jellegük szerint lehetnek nőiesen lágyak, vagy erős ható természettel rendelkeznek. A föld-elem mint a hatóerők egyike jang jellegű.

A föld-elem a befogadó jellegével az anyát szimbolizálja. A kocka vagy a hexaéder magába zárja a szabályos mértani testeket. Teremtésre képes. A Föld-anya maga a Fa-anya. A magyar Istenfának a neve EGYfa, Ügyfa, Rutafa, de van Jézusfánk, Boldogasszonyfa stb. A rutafának van egy történelmi előképe. A hunok Föld-anyjának volt a mindentudó kovács társa, Ruda, aki a Földön való éléshez szükséges munkák elvégzésére tanította az embereket. A hindu Rudra istenség szintén a hegyekben, az ércek között tett-vett, gyógyított. Radna, Abrud stb. helyneveink emlékeztetnek rá.

A szabályos mértani testek mind a Föld-anya kockájába írhatók. A Föld kőzeteinek nagy része kristályos formájú. A mértani formák nemcsak a kristályok szerkezetére jellemzőek. Minden anyag belső szerkezetében részt vevő kis részek szintén mértani formák szerint rendeződnek el egymáshoz viszonyítva. Nem véletlenül nevezik a belső ligandumteret kristálytérnek.

A föld-elem jele a kocka vagy hexaéder. A hexaéderes kristálytérrel rendelkező ligandumok erőtere csavarosan hurkos, illetve kettős hélix található. Ezért nem véletlen, hogy az ókori istenanyákat kettős kígyóval ábrázolták: Inanna, Anahita, Hekaté, Argimpasza, a hindu Nágák, a gyerőmonostori madárlány, a szkíta istennők stb.

A föld-elem a vörössel jelzett nyugati irányhoz, a naplementéhez és az őszhez rendelődik. Egy befejezett állapotot jelent. Bőséget és a jövő csíráit hozza el magával.

Az ember és a világ teremtése az eredetmondák szerint egy szent egyesülésből, Ég és Föld szent nászából indul ki. Erről szól az ókor termékenység-vallása, és ebből indult ki a kísérletező tudományok alapgondolata is. A PoR-ból lettünk, ereinkben PiRos VéR folyik. A hinduk VaRunája maga a VöRös színben feltüntetett szakrális lény, aki a nyugati égtájat uralja. A föld-elem színét veszi fel a PaRázs, mely VaRázsoláshoz és szertartáshoz szolgál kellékül.

Ég és Föld viszonyában a Föld színe a fekete, PoR vagy piros PiR. A Föld-anya nagy hatóerővel rendelkezik: sokat BíRt el nemcsak a teremtéskor, hanem kiBíRja az állandó változást is.

A PoRból összeállott Föld az istennő BiRodalma. Az Égi BiRodalom törvényei az ember BíRájává válnak: Csak BíRni kell a szeretet igazsága szerint élni.

A hitregék teremtéskori éjjeli fekete madara nem más, mint a sötét színű PoR és PáRaszerű szellemi erő keveréke. A hun bölcselet szerint ez a teremtésre kész Anya maga a „tenger végtelen szítáló ködnél finomabb szellemanyag”. Neve Yotengrit, Boldogasszony. Jele, illetve segítője a sötét színű madár: holló, varjú, karókatona, kacska, bagyoly, kerecsensólyom stb.

A Föld-anyához két szín rendelődik: a piros és a fekete. Imádatának helyére Vörös (PiR) tornyot vagy épületet emeltek, vagy épp fekete kőkockával (PoR) jelölték. Az óindeknél a teremtő szellem ismert PuRusa és Brahma néven. Brahma maga az istenanya és az istenfiú.

Az istenfiúhoz szintén a vörös szín tartozik. A keresztény ábrázolásokon Jézus ruhájának színe vörös. Az Új Jeruzsálem is a Föld-anya színeiben pompázik: úgy ragyogott, mint a jáspis (Jel 21,9–18). Négy-szögű fala volt, négy kapuval a négy égtáj felé. Mindenik kapunak 3–3 bejárata volt. A város falát jáspisből rakták ki, a kövezet különféle színű drágakövekből: jáspis, zafír, kalcedon, smaragd, szárdom, karniol.

Piros szavunk bújlik meg a Föld napját tartalmazó áprilisban is. A Föld világnapja áPRilisban van, 22-én. Ez számtanilag 4 és 4-et jelent.

Áthangzás révén a P hang B vagy V hanggá alakulhat. A PiRos maga a VöRös vagy épp a BaRnás vörös. A vogul monda szerint az istenfiú vörös evet bőrét ölti magára, amikor tanácskozni megy fel az égbe Koros istenhez.

A kelták nyelvén a holló neve BRan. Ez a neve a mi VöRöstoronyi várunknak is. A BRanban megtalálható a PoR, illetve a vörös PiR is. A ViRág szokásainkban, énekeinkben gyakran a női oldalhoz társul.

A vörös és a bíBoR szintén a piros színhez tartozik. A hajnal pirosan pirkad. A tűz pirít, illetve aki nagyon szereti, az piromániás. Az ember föld-elemű gyökércsakrájának fennhatósága alatt képződik a csontja, PoR és a vére, PiR. A föld-elem vörös színe szerint a vér szintén piros, illetve veres, amihez hozzáér, az véres lesz. A vérerektől veres a bőr színe, vérmes lesz, ha ütés éri.

A sötét piroshoz hasonló a BaRna. A barnamedve a bronzkor szent állata volt. Az első lények BaRomnak tűnhettek. A mitoszok szerint a Föld-anya BaRlangba rejtette el gyermekeit védelem céljából. A földalatti barlangnak, vízérnek szerepe lehet BaR-anya megye nevében. A jégkorszak idején az ember a barlang-

ban élte túl a hideget. Barlangban húzódik meg a barna medve is. A medvetoros ünnepet ülő hunok alapították meg a BaRna medve által képjelezett BeRlint, BeRn-t. [26]

Az istenfiút a fény, a PiR jellemzi, de ő is a PoRból teremtett. Az ausztrál bennszülöttek istenfiának neve BaRnumBirRr. A görög mitológiában PRometheus istenfiú hozza el a tüzet, de a sziklához láncolták. Jele a Saint Germain ábrázolásai szerint a fokos-PöRöly, illetve a szent Abák jele, mely rovásírásunk B betűjéhez hasonló. Másik képjele a BoRos kehely alakú holdsarló. A holdsarló az istenfiak kísézőjegye. A szeretet erejének harmóniáját a caduceus bot jelzi. A holdsarló és a caduceus bot is az istennői érzelmenek, a szeretetnek az útját képjelezi. A bot égi szivárványútján a görög hitrege szerint Irisz istennő jár. Nálunk talán Bar-anya visz el az élet vizéhez, a földi PaRadicsomba.

BaRanyában terem a jó BoR. A keltáknak is van BoR istennőjük.

A szkítákkal kapcsolatosan Hérodotosz jegyezte föl az általa megismert összesen három szkíta eredettörténet közül azt a másik változatot is, mely szerint az első szkíta férfiú, Targita(os) (Hargita) Zeus és BoRisztenész fia volt. Ezek szerint anyjának neve BOR-isten volt. Targitaos idején esett le az égből a fokos, eke, iga és tál az égből az örökléssel kapcsolatosan a kisebb fiának. A szkítáknál a Párducbőr viselése az uralkodót illette meg mint királyi ék. Ez a szokás az áRPád-házi uralkodóknál is fennmaradt.

A fémek gyártásánál a PoR, illetve földi természetű ércekből való fémkinyeréskor azok a magas hőmérséklet során PiRosak lesznek. A kelta kovácsistennő neve BRigid meg BRide. Az ókor bölcséletéből merítő alkimisták Piros BoRt adtak az anyagkeverékükhöz az Istennő kegyeinek megnyeréséért és a kísérlet sikeréért. Nálunk a bányászok védőszentje nem véletlenül Szent BoRbála. A karácsonyi sötétségből kibontakozó újratemtéskor vízben csíráztatjuk ki a BoRbála-ágakat. Az ágak csírája maga az új kis PiR gyermek. A Fa-anya égéssel adja a hőt és a tüzet. A hun teremtéstörténet szerint a hasznosítható tüzet és annak felhasználási módját az ember a BoR medvefiútól kapta. A fényt jelentő *fenyő* szavunknak a szláv BRad felel meg.

A PiR a BoRhoz hasonlóan világító fényt jelent. A hinduk legszentebb teremtője Brahma, mely az égi PiRt lehozta a PoRba, a VöRössel jelzett Földre. A hindu bölcséletben BRahma maga a teremtő Föld-anya.

A kelták (kovács)istennőjének neve Brigid. A borneói dajakok Föld-anyjának neve BuRung Une, aki fa formájában fogant meg, miután egy VöRös korallszikla keletkezett a földön. [70] Archaikus imáinkban a Boldogasszony mellett vörös márvány vagy vörös rózsza jelenik meg.

A hegyek közt van a PiRicske név a Gyergyói-medencében és Tusnádfürdőn.

A gnosztikusok (Egyiptom, Nag Hammadi) írásaiban a teremtő Mindenek Urából három erő származik: a fény-anya a PiR, BaRbelon istennő az ég ura és Cristos, az istenfiú. [67]

A létezésben az égi BiRodalom a Földre költözött le. Porból vétettünk. Nem véletlen, hogy a bányászok védőszentje BoRbála, akit olykor liliummal a kezében ábrázolnak. Liliom a szűzi tisztaságú lénynek jár. A teremtő szellem is szűzi tisztaságú volt. [67]

Archaikus imáinkban szent Barbar jelenik meg:

„Szent Barbar a székben
Szakrament a kezében...” [19]

Az anyai oldal, illetve az érzelmek tisztítása árán, szeretettel teljesen lehet a szent közép harmóniájába eljutni, illetve teremteni. Ez a feláldozási eszme jelentkezik burkolt formában a dévai várhoz kapcsolódó „Tizenkét kőműves” balladában. Ugyanez a tudatosság szerepel szimbolikusan archaikus imáinkban is:

„Szent Barbar az égben,
Térdig érő vérben,
Arany haja leeresztve...” [19]

Az egyiptomi Nag Hammadiban előkerült szövegekben a teremtő szűzi erő maga Sophia. Sophiának anyai oldala BaRbelon, aki a gondolat által termékenyült meg. [67] A kelta érceket védő istennő neve BoR. Helyneveink: Borota, Borsa, Borsod, Bélbor, Borszék, Talabor, Baranya stb.

Ma is tüzes parazsat dobnak a vízbe, mely fekete szénné válik, és vizét a baj elhárítására használják. *Páros, parázs, piros* szavaink rokonok. Parázssal varázsolnak. Gyermekkoromban ha valamelyikünk gyengélkedett vagy fájt a feje, nagyanyám, Baricz Márta mindig izzó parazsat vetett egy pohárba, és annak vizével bekente homlokunkat. Archaikus imáinkban gyógyulásért a Földanyához fordulunk: „Földanyám, torokom fáj, gyógyíts meg!” [87]

Vörös szín kapcsolódik az ember gyökérközpontjához. Fizikai testünknek a föld-elem ereje ad szilárdságot. A föld-elem hatása az alsó erőközpontjainkban, csokrainkban jut kifejeződésre. Úgy is hívjuk: gyökérközpont. Helye a végbélnyílás és a nemi szerv között a farokcsonttal van összekötve. Elsősorban testünk szilárd váza van hozzárendelve: gerincoszlop, csontok, fogak, körmök, végbél, vastagbél, prosztatata. Ide tartozik a sejtek felépítése és a vérképzés is. Hozzárendelt mirigy a mellékvese. Érzékelésünkből a szaglás felel meg a gyökérközpont energiájának, illetve a föld-elemnek.

A föld-elem energiája az élet körforgását mutatja a létezők keletkezése és elporladása által. A modern mikrobiológiai kutatások azt bizonyítják, hogy bizonyos jellegzetességek és betegségek évszázadokig megmaradnak a csontokban elrejtőzve.

A gyökérközpontunk szimbolikus jele a körbe írt négyzet, akár a Föld-anya ókori ábrázolási mintázata:

„Ti egyek vagytok a Föld-anyával,
Ő van bennetek és ti Őbenne.
Neki születtek, Őbenne éltek,
És Őhöz fogtok visszatérni.” [42]

Vérképzésünk a gyökérközpont irányítása alatt áll. Lényünk jellemzői elrejtve találhatóak a föld-elem energiáiban a PiRos vérünkben. Gyökérközpontunk színe Vörös. Lényünk anyai és apai oldalának harmóniájából, a PiRos zónából kiáradó szeretetrezgéssel tobozmirigyünk aktiválódik, kibomlik lényünk *világossága*. A bennünk lévő szent Mag készenlétünket jelzi a PÍR kiáradásával. A megvilágosodás jele a toboz vagy a dió, melyek alakjához hasonlít a tobozmirigy. A fenyőtoboz magjai kettős spirálban helyezkednek el, akárcsak DNS-ünk. BRazília a dióról kapta a nevét.

A föld-elem színe a vörös, akár a vér. Éppúgy lehet az élet, mint a halál jele. Az európai népszokásokban a húsvéti piros tojás a termékenység jelképe.

A történelem előtti időkben az afrikai népek, az indiánok, az ausztrál bennszülöttek a halottak mellé vörös színű port szórtak a temetkezési szertartás során. Az ókori babonának tartott módszer állítólag megóv a démonoktól és a veszélyektől. Az egyiptomiak befestették fáikat, barmaikat, vagyontárgyaikat pirosra, hogy megvédjék a tűztől és más károktól, s hogy termékenyek legyenek. A zsidók ajtófélfáikat az áldozati bárányok vérével festették meg, hogy megóvják házaikat a tíz csapás öldöklő angyalától. Görögországban vörös leplet borítottak a halottakra, ezzel jelképesen áldozattá avatták, hogy kibékülve az alvilágiakkal, lejuthasson birodalmukba.

Az antikvitásban a vörös a szeretet, a szerelem, a szenvedély kifejezője; Rómában a menyasszony tűzpiros fátylat visel, ez a flammeum. A vörös negatív jelentése a testi szenvedélyek megőrzéséhez kapcsolódik. A piros lámpás házak színeként a paráznaságra utal.

A vörös az erő, tűz és hatalom jelképeként is szerepel. A királyok viseltek vörös ruhát. A zsidó és keresztény hagyományban a komolyság, a fenség színe.

Az Újszövetségben több tartalom társul a vörös színhez. A vörös a bűn, az engesztelés, a vezeklés és az áldozat színe is. A keresztény ábrázolásokon Jézus ruhájának színe vörös.

A vörös edény az alkimisták kemencéjét jelképezi, valamint a „Nagy Mű” harmadik fokozatát.

A föld-elem az őserők közül ható, férfias, jang jelleggel rendelkezik. Fizikai anyagból vétettünk. Csontjaink szilárdságát, bőrünket a föld-elem erői képezik le.

A föld-elem szakralitása a hinduknál a Makara képrendszerében őrződött meg. A hindu bölcséletben Makara a bölcsesség sárkánya, alakja is áramvonalas, akár a kígyóé, skorpióé vagy épp a krokodilusé. A hinduknál az istenfiú a fény kígyója, az egyiptomiaknál Hórusz maga az isteni krokodilus. A hinduknál Makara a szent karácsonyi föld-elem megtestesítője a hét fejével. A Makara feje és a négy lába egy antilopéhoz hasonló, a teste és a farka egy halé. Makara a Föld-anya sárkánya, és sötét jellemzi. A mi meséinkben hétfejű sárkányként jelenik meg. A dióshalmi templom mennyezeti díszítésén a hétfejű sárkányon az Istennő ül, akárcsak a zsigrai templom freskóin.

A föld-elem jelentése több, mint a termőföld. A Föld az ember számára az isteni természet megélését és megnyilvánítását szimbolizálja. A teremtéshez szükséges *földeltség* fontos eleme a föld. Testünk szilárdságát a föld-elem adja, akárcsak lényünk magabiztosságát. Egyiptomban a végtagjainkat megerősítő istenség neve Khnemu volt. Magyarul érthető: KŐ-nemű.

Szellemünk egyensúlyát és bölcsességünket ugyancsak a föld-elem energiája adja. Ha az emberben a föld-energia egyensúlyban van, az életében meghatározott jólétet és örömet tapasztal. Érzí, hogy szükségletét ki tudja elégíteni. Egészséges, és fizikai testét odafordulással támogatja. Tisztelettel fizikai környezetét, az egyszerű dolgok is örömet jelentenek számára. A föld-elem serkenti a gondolkodást, találékonyságot, és növeli a döntésképeséget.

A föld-elem uralmát az emberben megértés, meggondoltság jellemzi. A dolgok az emberben csak úgy működnek, ha megérti azokat. Gondolataihoz időre van szüksége, mert mindent a logika szerint szeret megérteni. Megszállottan tud egy bizonyos dolgot elvégezni, kikutatni. Mindig körülnéz, felméri a lehetőségeket, és ebben a rendszerben eredményesen dolgozik. Megért mindent, és látja, mit kell tenni. Öntetlenül tud élni, másokat is figyelembe vesz. Jó csapatmunkára való.

A túlzott föld típusú ember nem annyira a jelenben él, hanem inkább a múltban vagy a jövőben. Jellemző rá a töprengés, az emlékezés. A dolgok mélységéhez azonban a tapasztalásért időre van szüksége. A túlzott gondolati világában alig tud saját érzelmeire figyelni. Mindent megmagyaráz, ezért nem őszinte önön érzéseivel szemben sem. A föld-elem könnyen vegyül a víz-elemmel. Ezért a föld típusú emberre nagyon jellemző a nedvesség, a gyomor és a lép túlzott működése. Bizonyos kor után a túlzott föld típusú embernek a szíve és a veséje kimerül. Az erős gondolati munka elszívja az erőt az alsó központokból.

Ha lényünkben túl sok a föld-elem, fáradtak és tompák vagyunk. Gondolkodásunk nehézkes, és hiányzik belőlünk a kreativitás. Ilyen esetben ajánlatos könnyebb ételekkel táplálkozni. Az egyensúlyt a levegő- és a tűz-elem segítségével lehet helyrehozni.

Lényünkben a kevés föld-elem izgatottá és elégedetlenné tesz. Nem találjuk a helyünket és nyugalunkat. Fizikailag legyengültnek, fáradtnak érezzük magunkat. Hiányzik belőlünk az öröm és az élet teljességének érzése. Ilyenkor ajánlatos nehezebb ételekkel táplálkozni, összpontosító meditációt végezni. Ha szétszórtnak érzi magát az ember, ki kell menni a természetes környezetbe és érezni a földdel való kapcsolatot. Hatásos négyyszögű gödröt ásni és abba hasra feküdni, és érezni a földdel való kapcsolatot a napfonaton keresztül.

A föld-elem energiáját hidegnek, száraznak és melankolikusnak tartják. Az asztrológiában a Bika, a Szűz és a Bak csillagjegyekhez kapcsolódik. Gyakorlatiasság, óvatosság, az érzelmek megértésének képessége és olykor az együttérzés hiánya jellemzi a túlzott föld-elemű embereket.

A föld-elem egyensúlyának kialakításához szükséges, hogy minél gyakrabban természetes környezetbe menjünk ki. Jót tesz belső egyensúlyunknak, ha lakóhelyünkkel foglalkozunk. Időnként át kell rendeznünk és vonzóbbá kell tennünk otthonunkat. A természettel való egység érzésének átélése segít a bőség behozatalában életünkbe.

A föld-elemhez a nyugati irány társul és a Szaturnuszhoz kapcsolódó szombat. Az ókorban szombat volt a Föld-anyja napja. [42] Nagyanyámtól úgy tanultam, hogy a szombat a Szűzanya napja.

A föld-elem jegyében található meg a tavaszi teremtés és a téli fényteremtés is.

A májusi energiák a föld-elem uralma alatt zajlanak. Május elején van az anyák ünnepe is. A teremtés és újrateremtés az évszakok közül a tavaszhoz kapcsolódik.

A föld-elem jegyében van a Karácsony (Bak), a májusi Szó energiái (Bika) és a szeptemberi magok szürete (Szűz). A mordvák szerint Karácsony a Bábák ünnepe. [87]

A föld-elemnek erőt adó energiái vannak. A föld-elem adja testünk szilárd vázát és a táplálékot. Táplálékunk a magok, a gyümölcsök és a méz. Jó, ha a táplálkozást hálával végezzük, ha hálával fogadjuk és szemléljük minden ajándékát:

„Áldott a Fény Gyermeke, aki testében erős,
Mert egyesült a földdel.
Naponta fogsz ünnepet ülni
A Föld Angyalának minden ajándékával:
Az aranyló búzát és kukoricát,
Az ősz bíbor szőlőjét, a fák érett gyümölcsét,
A méhek borostyán mézét.” [42]

A föld-elem hatása az alsó erőközpontjainkban, csokrainkban jut kifejeződésre.

A hun-esszénus tanítás szerint a föld-elem energiái a csontjainkban rejtőznek:

„Tudd meg, hogy csontjaid keménysége
A Föld-anya csontjaiból,
A sziklából és kövekből született.” [42]

Csontjaink a teremtő szent Kő energiáit tartalmazzák. Népies nevén csontjaink a koncok. A régítől való farsangi búcsúzásakor Konc királynak hívjuk. Népmeséinkben a Kacor király ural mindent. Az állatok – állatövi jegyek – által ismeretlen sötét macskától mindenki fél.

A föld-elem energiái a gyökérközpontunkban vannak elrejtve. Ide tartoznak a csontok, gerincoszlop, lábak, köröm. A szerveink közül a lép társul a föld-elem energiájához. Csontjaink anyagát nagyjából kalcium alkotja. A kalcium sói szintén köbös kristályrácsban szilárdulnak meg.

Az ember számára a föld-elemű energia az isteni teremtő természet megélésére és megnyilvánulására szolgál. A szeretetsíra is a föld-elem energiájából táplálkozik. A föld-elem energiái kötődnek az ember legalsó csakrájához. Isteni önvalónk a gyökérközpontunkban van elrejtve, melynek jele a négyzet és a kör, akár az ókor Föld-anyjának. A gyökérközpont a vérképző szervünk, akárcsak a szilárd vázat adó csontjaink képződésének erőpontja. A vérképzéshez szükséges a két vegyértékű vas. A vasnak is köbös kristályszerkezete van, akárcsak a föld-elemnek.

Az ember testét véretek járják át. A mágneses típusú lelki impulzusokat a vér továbbítja. A vérben a vasnak jutott ez a szerep. Lényünk nem más, mint egy elektromágneses csomag. A vas lapcentrált vagy tércentrált kristálya már az élővilágra jellemző ötös szerkezetet is mintázza. Ezért az információt tároló cisz-transz ligandumok a vassal való kötődés segítségével működhetnek az élő sejtekben. A növények közül a csalán tartalmazza az ember számára az életerőhöz szükséges anyagokat. A vasat tartalmazó csalán hasznosan pótolja az ember szükségletét.

Az ember erőterében az életerő mint az életfa kiindulópontja a gyökérközpontban található. Innen ered és spirálisan megy a gerincoszlop mellett felfelé az ember életerege. Kígyózó spirálhoz hasonló. Az életfán felkúszó kígyó is ezt szimbolizálja. Ez az emberben működő sárkányenergia. Meséinkben sárkányként jelenik meg. A Tejút mint életfa szintén a sárkányenergiával kapcsolatos.

A mese alsó világa, amin hősünk át kell hogy haladjon, a kígyók, hüllők hazája. A mesehős a hétfejű sárkánnyal kel megvívjon, hogy kijuthasson a fényre. A Tejút-életfa alján található a Sárkány csillagkép. A kígyó, béka mint kételtű állat az ember életerejét működtető kettős gondolati-érzelmi oldal jellemzőit képjelezi. Meséink boszorkánya is kígyót, békát eszik.

A boszorkány lényünk sötét anya(g)i jellegét jelzi. Ide vannak bezárva a sötét oldalhoz sorolandó érzelmek és a lélekerő.

Lényünk sötétjében a lélek hangja és a tiszta gondolat-érzelem kettőse ad eligazítást. A gyermeki lélek állatképjele a kecske. A *Táltos kecske* című mesében a kecske hangja után igazodik a jó pásztorfiú. A lélekekhez és a tiszta gondolatokhoz az őserők közül a levegős lélek-elem, illetve a madár kapcsolódik. A mesékben a madarak vagy a szárnyas lények, mint a griff vagy a táltos ló, segítik a mesehőst. A Tejút mentén a Sárkány csillagképhez közel található a Sas és a Hattyú csillagkép.

A gondolati és érzelmi tisztaság növekedésével az életerőnek a gerincen való felfelé haladtában további átalakulásokra van szükség. Minden erőcsomópontban, csakrában újabb tisztulások történnek. A csakrák állatokkal képjelezhetők. Az alsó csakrát a kecske, a másodikat a hal vagy a kutya, a harmadikat az oroszlán képjelezi stb. Kozmogóniai szempontból a Tejút két oldalán egy egész sor más csillagzat található. Nagyon sok állatnak van megfelelő rajzolatú csillagzata: kutya, rák, kecske, hattyú, hal, bika, oroszlán, kos, skorpió, kígyó stb. Meséinkben a főhős útja során mint állattá varázsolt királylány vagy királyfiú jelennek meg.

A Tejút alján helyezkedik el a Bak csillagkép. Ez a legalsó csakránknak felel meg. Farkközpontunk vagy gyökércsakránk jele a körbe írt négyzet. Olyan, akár a megvilágosodás jele. Istenségünk a föld-elem által uralt részünkben lelhető fel. Egyiptomban KA volt az ember szellemének testhez tartozó része, mely halála után a csontokban marad. KA neve *Kő* szavunkkal rokon. Az egyiptomi mitológiában az emberi lélekhez rendelődő napisten a Khnoomban (Kő-honom-ban) található, az istennői Sekhemben. A hitregék szerint csontjaink a Föld-anya köveiből származnak. A csontok a gyökérközpontunk fennhatósága alá tartoznak, melyben a föld-elem az uralkodó őserő.

A szellemtudomány az ember fizikai testéhez rendelődő energiatestet KA-nak nevezi, akárcsak az egyiptomi bölcsélet. Az egyiptomi mitológiában az ember szellemének egy része volt a KA, melyet ember-

fejű madárral ábrázoltak. Ez a szellemi rész az ember halála után is a földön maradt, hogy újraszületésnél ismét csatlakozni tudjon az emberhez. A Steiner irányzat ezt nevezi asztrális testnek, a keletiek éter- vagy pránatestnek hívják. Ez az energiatest ugyanolyan méretű és alakú, mint a fizikai test, viszont láthatatlan energia természetű.

A keleti népeknél az életerő neve Ka, illetve Chi. A KA-test egy második láthatatlan test, amelynek mérete és alakja megegyezik a fizikai testével. A fizikai test minden sejt a KA-n belül található. Ez az energiatest egyrészt beburkolja, másrészt áthatja fizikai testet. A KA részben hasonlít az egyes tradíciókban (pl. taoizmus) Chi-testnek nevezetthez vagy bizonyos jógatradíciókban *pránikus testnek* vagy *étertestnek* nevezett testhez. Természeténél fogva a KA képes önmagához, majd a fizikai testhez vonzani a nagyon kedvező hatású energiákat. Az indiánoknál a segítő szereteterő neve Munay KI (menny-köve).

A kiindulópont az anyai oldal és az ember anyai jellege által rejtett Székúr. A Föld-anya jegyében az életerő az ember gyökérközpontjából indul ki. Az egyiptomiak Sekhemnek, a hinduk Shaktinak, a zsidók Shekinahnak nevezték a magyarul Székem jelentésű szakrális minőséget. A gyökérközpontból kiáradó lélekerő harmonikus szeretetfényként száll felfelé a gerincoszlop mentén, mint a madár. Két kiegyensúlyozó szárnya van. *Madár* szavunk mad, med, math, meth gyökere található meg a Szék mellett az egyiptomi Szhemet istennő nevében, akárcsak Metatron nevében is; ez utóbbinál a földjegyű szék helyett az istennőhöz rendelődő *trón* szó. Az ókori hitregékben ezekhez az istennőkhöz fény, isteni erő, béke társul. Ők a szentség házai, de büntető kéznek is nevezik Shekinahot. Az igazság keze, áldást osztó kéz mindenik. A segítő fehér fény Metatron, Shakti pedig maga a nagy erő. Az egyiptomi temetkezési helyeken látható falirajzok szerint az ember lelke az Amduaton keresztül megy be a csarnokába. Ennek a folyosónak a jele a madár. Az Amdiat lényegében a Mad-út, azaz a lélekmadár útja.

Csak belső harmóniánk kialakulása által juthatunk le a gyökérközpontunk és szakrális központunk szent energiáihoz. A Ka lélektestéhez a szeretet rezgése képezi a bejutás lehetőségét. Amikor a Ka szeretetfénytel feltöltődik, akkor rezgése növekszik. Ezt nevezik felemelkedésnek. A Ka erői a Sekhemben felemelkednek, tartja az egyiptomi bölcsélet. Ekkor egyesülhetünk a bennünk lévő isteni résszel, a gyermeki lélekkel. Az egyesülést jelzi a tobozmirigy.

A hinduknál Siva homlokszemének régióját kellett elérnie a Shaktiból felemelkedő kundalini erőnek.

A gyökérközpontból felfelé áramló szeretet egyensúlyát a tobozmirigy jelzi. A tobozmirigynek a mérésért felelős mágnesezhető kristályai szintén kocka alakúak. Az ember ugyan ötágú, de kockába írható. A DNS szálainak kötege egy kockában áll össze, akárcsak a bennünk lévő lelki Kő. Ez lehet „az égi gyémánt”, amiről a szent iratok regélnek.

Amikor harmóniába kerülünk önmagunkkal, akkor a két oldal – logikus és befogadó – erejének áramlása felfelé halad a maga spirális útján. A szeretet rezgésének a növekedésével az életerő az alsó energiaközpontból, a Sekhemből felfelé emelkedik. Az életerőt Egyiptomban Ka-nak, a kínaiak Ki-nak, a tibetiek Mahakalának nevezik. A szeretettel együtt növekednie kell a szellemi oldal igazságérzete is. Amikor elér a tobozmirigyhez és egységesíteni tudja a kettős természetét, akkor a Ka energiáival telítődik. Az alsó testközpontunkhoz kötődő vérképzéssel minden átalakulás eljut az emberi lény minden szintjéhez. Az átalakulás információi elérnek minden sejthez és a test egészségéhez járulnak hozzá.

A vér és a sejtfelépítés is az alsó erőközpontunknak van alárendelve. Innen indul életenergiánk. A gyökérközpontunkban, a csontjainkban, a vérünkben vannak elrejtve az új tudatosság, a világ világosságának csírái, bensőnk sötétjében pedig isteni szikránk, a halhatatlan részünk.

Ezért fontos a nyitottság, a kapcsolatunk minősége a Földdel és az anyagi világgal. Innen kapjuk az erőt terveink véghezviteléhez. Itt rejtőzik Kő-Föld-fa-anya és Fiával való kapcsolatunk. A Boldogasszony és fia a Bak jegyében együtt jelenik meg. Mindkettő a karácsonyi föld-elem energiáiban leledzik. Mindkettejük ókori neve kapcsolódik *kő* szavunkhoz. A föld-elem befogadó jellege által rejti magában a lelkünk fényét és adja meg az ember anyatermészetét.

10. LÉNYÜNK RÉTEGEI

„Legyenek mindnyájan Egy. Amint te, Atyám, bennem
vagy, s én benned, úgy legyenek ők is bennünk.”
(Jel 17,21)

A szellemi erő, illetve az ember lelke a Föld anyagába szövődött bele. Az ókor a szellemet anyatermészetűnek tartotta. Az anyag befogadó jellegű, szintén anyai természetet képvisel. Az *anyag* szó gyökere szintén az *anya*. Az anyai jellegű fizikai anyagba ágyazottan sugárzik kifelé az ember lelki tartalma. Az ember, akár a világegyetem, anyai jellegű.

Az anyai jelleghez tartozó föld-elem mértani alakja a hexaéder vagy a kocka. A hexaéder mindent magába záró jellege az anyatermészetéhez kapcsolódik.

Az ember mint állóhullám, rezgések halmazából áll. Minden, ami minket körülvesz, az rezgés. Érzékszerveinkkel érezzük, látjuk, halljuk, megfogjuk, amit megismerni akarunk. Mindez azért lehetséges, mert hasonló rezgésekből állunk mi magunk is.

A világot felépítő ős-elemek energiája valós és titokzatosan szent rendben alapszik. A külső világ és a testünk is a szent rend szerint épül fel. Szeretetből szövődött az élet. Minden a Teremtő forrásából ered.

Az ember a Föld-anya gyermeke. Nemcsak fizikai testünk, hanem egész lényünk egy Szent Föld:

„Ahogy a gyermek örökli atyja földjét,
Mi ugyanúgy örököltünk egy Szent Földet Atyáinktól.
Ez a föld azonban nem szántani való,
Hanem egy hely a bensőnkben,
Ahol megépíthetjük Szent Templomunkat.
A Szent Templom csak az ősi egyesülésekkel építhető,
Azokkal, amelyeket kimondanak, végiggondolnak,
És amelyeket megélnék.” [42]

A sumer tudásból táplálkozó esszénus tanítás az elemek tiszteletére, az élővilág egységére alapozta nézeteit. Az elemeket élőnek, angyaloknak, a meditálást, a szent beleérzést *egyesülésnek* nevezték:

„Csak a Mennyei Atya Angyalaival
Történő Egyesüléseken keresztül
Tanuljuk meg látni a láthatatlant,
Hallani azt, ami nem hallható,
És kimondani a kimondhatatlant.” [42]

A lelkünkkel való egyesülést nevezik istenélménynek, gyönyörűségnek, megvilágosodásnak stb. Az esti egyesüléseknél a föld-elemmel kapcsolatban átvitt értelmű kötöttségben élünk a Földdel:

„A hetedik egyesülés a mi Föld anyánkkal,
Ővele, aki elküldi Angyalaival,
Hogy vezessék az ember gyökereit
És küldjék el mélyen az áldott talajba...
A Föld Anya és én Egyek vagyunk.
Gyökereim benne vannak,
És ő örömét leli bennem
A Szent Törvénynek megfelelően.” [42]

Minden dolog a Nagy Anyában létezik, tartja a tibeti bölcsélet. A Nagy Anyához tartozik a négy őserő, a négy elemi energia és a tér is, amiben az anyag és az erő megnyilvánul. Ebben mozog az élet eredője, az őrláng, tibeti nyelven a *rlung*, a kínaiak *ling*-nek hívják. A mozgó őserőt életszélnek nevezik, akárcsak mi. Neve az egyik őserőhöz, a levegő-elemhez kapcsolódik. Az ember életszele spirálisan mozgó energia. A hinduknál az anyatermészetű világot lóval jelenítik meg. A tibetiekénél az életszelet a ló szimbolizálja. Az energiacsokraink tibeti neve *khör lo*, a nyelvükön kört jelent. [40] A magyar nyelv hangzásában *kör* és *ló* szavunkhoz hasonló.

Nemcsak a szellemi erőre, hanem az anyagokra is jellemző a növekvően ismétlődő tulajdonság. Mindkettőt az őserők rezgésvonalai jelenítik meg. Az élet minden rezgéshalmazában léteznek oktávok, ahogy a zenében is. A rezgések változó frekvenciája alkotja a hét lépcsőből álló oktávot. Az ember szellemének

szintén a változó frekvenciákhoz köthető tudatossági rétegei vannak. Az emberi testben a tudatosságnak hét szintje található.

Fizikai testünket a szellemünk körvonalazza. „A szellemed tölti be egész testedet” – tanítja a Smaragd-tábla. [15]

A szellemi erő testbe zárt részét nevezik léleknek. Az ember erőterében a gyökérközpont zárja magába a lélek rezgéseit. A gyökérközponthoz az őserők közül a föld-elem rendelődik. A föld-elem, illetve a földanya kockájába írható a szellemi erő kettős piramisa. A kettős piramis alkotja meg a lélekerő oktaéderét, illetve oldalnézetből a rombuszt. Rombuszba írható a hét tudatossági szint. Ezek a háromdimenziós világban a tudatosság lépcsőfokainak felelnek meg.

Ha a kétdimenziós valóságot a négyzet képezi le, akkor a háromdimenziós világot a kocka szemlélteti. Amíg a négyzet öt tényezéből, addig a kocka hétből áll. A kockának hat megnyilvánult határfelülete van, a hetedik jellemzőjét a benne foglalt tér alkotja meg. A háromdimenziós világ kulcsszáma a kockán keresztül a hetes.

A hetes szimbolika a nyugathoz rendelődő föld-elem egyik jellemzője. A kolozsvári Szent Mihály-templom nyugati ajtaja felett hetes rendszerű stukkó található. Ugyancsak hetes ablak látható a jáki templom nyugati homlokzatán a bejárati ajtó felett.

A lét rezgéseinek körkörös jellege a hitregékben fekete golyókként vagy gömbökként jelenik meg. A hun bölcsletben a fekete golyószerű lét–nemlét képezi világunk lényegét. A hindu bölcslet szerint gömbök képjelezik le a világokat és azok változásait. Fohat istenfiú hét égi gömböt teremt. Az A gömbön vannak az ásványok. A teremtő erők egy csoportja az ásványi létezés nem végzi be teljesen az A gömbön. Tovább lépve a B gömbben folytatják az ásványi létüket, ahol növényi létbe, majd állati létbe mennek át.

A hetes szám etimológiai hasonlósága fedezhető fel a hetérák nevében. Az egyiptomi őstörténetben ismertek a mi nyelvünkön hetéráknak nevezett Hathorok, akik a hang, az emberi szó erejének felhasználásával segítették az embereket. A nevükben benne foglaltatik a hang hetes oktávja, az energia terjedési módja. [19] A tibeti bölcsletben Hét törvénye van a Jogartartónak és a Fényhozónak is.

A Bölcsesség hét lélegzetének nevezi a hindu bölcslet a teremtést. A szellemi erő szelét hat kerék alkotja, középen a hetedikkel (V. Stanza).

A lélek útja, akár a fa, az ég felé, illetve a felső világba vezet. A négy alap őserői birodalomba a téren keresztül lehet bejutni. Ide szellemi lépcsők vezetnek. Az életfa emeletei, a kereszt vízszintes szárai és az erénylétre a lélek fejlődésének lépcsői. A különböző népek hagyományában hét lelki fokozat ismeretes, akárcsak a hangok ritmusában.

Az életfa hét szintje a világban és az emberben ható hét szellemi szintet térképezi le. A piramisba írható emberi szellem spirális energiájának függőleges metszésénél megkapjuk a hét szintet. A négyes szint jelentőségében kiemelkedik a többi közül. Az életfa szerkezetének ábrázolásánál több régi indiai, egyiptomi és mezopotámiai leleten kiemelve található a négyes szint.

A Földnek is változó rezgésszintjei vannak. Akár a fa emeleteinek, mindenik anyagnak és minden tudatossági szintnek sajátos rezgési tartománya van. A fizika nyelvén mindenikre egy-egy frekvenciasáv jellemző, melynek meghatározható közepes frekvenciája van. Ez a középfrekvencia a maga interferenciasávjával akár egy sajátos hullámlénynek tekinthető. A matematika törvényének megfelelően egyik szintről a másikra a frekvencia kétszer nő vagy csökken. Földünk a piramisba írható 4. szintnek megfelelő energiasávban bocsátja ki rezgéseit. A földszugarak rezgései összhangban állnak az emberekkel. Az emberek tudatossága emeli a rezgések frekvenciáját. A hindu bölcslet a szinteket körforgásnak nevezi. Úgy tanítja, hogy a negyedik körforgás után a fejlődés a tökéletes embert hozza létre, aki a szellem felé irányul (VI. Stanza 3, 4). A Fibonacci-törvény értelmében a négyes szint rezgésszáma 14 Hz. Az agyhullámoknál megtalálható a 14 és 28 Hz. Ezek egymással kölcsönösen együttműködnek. 7 Hz-re csak nagy nyugalmi állapotban megy le az agyhullám frekvenciája. Mikor a földszugárzás frekvenciája meghaladja a 14 Hz-et, lehetséges lesz nagyobb frekvenciákra való ugrás is, ha az agyhullámokhoz hasonlóan történnek a rezonanciák.

A hetes út a lelki fejlődés, a beavatás útja. A görögök epiphániának nevezték. Az epiphania, a megvalósuláshoz, a megjelenéshez kapcsolódik. Az epiphania nem más, mint az isteni erők megvalósulása kívül-belül. A hermészi beavatás során a tanuló az aranyat magából kell kiolvasza. Az arany nem egyéb, mint a halhatatlan gyermeki lélek, a hetedik láng, az isteni Én. Az ábrázolásokon hét bolygó jelenik meg,

melyeket a hermetikus és a hindu hagyomány a Teremtő hét lélegzetének nevez. Ez a hét lélegzet nem egyéb, mint a hangsor hét hangja, a szívárvány hét színe, a beavatás hét lépcsője.

Az ember erőterében hét energiacsokor található, melyek az energiarezgéseknek megfelelően a szívárvány színeit veszik fel. Az ember életerejé spirálisan áramló és rezgések frekvenciájának megfelelően szinteket képez le. Ismeretes, hogy a hang hetes szerkezetű oktávval rendelkezik. A fehér fény hét színből tevődik össze.

Nem véletlen, hogy az ókor embere az ember életerejét a kígyóhoz hasonlította. Metafizikai értelemben a kígyó az emberi életerő mozgási formája, melynek a gyökérközpont az őrzője. Ugyanakkor a teremtő erejéhez az ókor népe a kígyót társította. Az afrikai törzsek az őskígyót a szívárvánnyal azonosítják. A szívárványkígyó az ausztrál bennszülötteknél is szent teremtő és összetartó szerepet játszik. A maják nagy gyógyító istennője Is-csel, akit Szívárványhölgynek is neveznek.

A világot alkotó rezgések hozzák létre a fokokat, a lépcsőket. A rezgéshalmaz egyik megjelenési formája a párhuzamos világok léte. A párhuzamos világok ugyanazt a teret foglalják el, együtt léteznek. A világok közötti egyetlen különbség a rezgések energiaszintje. A létező rendszerint csak az egyik világ – a saját világa – energiaszintjét érzékeli, illetve azt, amelyikkel kompatibilis. Amivel nem lép kölcsönhatásba, az csak átmegy rajta és nem érzékeli. A látó azt látja, amivel ideiglenesen rezonanciába tud lépni. [15]

Fizikai értelemben mind a hét energiaszint sajátos jellemzőkkel bír. Jellemzőik közé tartoznak a fizikai paraméterek, mint a rezgésszint, szín stb. Ugyanakkor jelképes értelemben több jelentést hordoznak mind a fizikai, mind a szellemi világban.

A szellemi erőhöz, illetve a lélekhez a levegő-elem rendelődik, melynek mértani jele a piramis, illetve az oktaéder. Az oktaéderbe, illetve a rombuszba írható a hét tudatossági szint. A harmonikus energiát képviselő rombusz két szabályos háromszögből áll, akár a piramis látható és láthatatlan része.

A hétrétű ég a hun hagyományban is megőrződött. A lét egy hétemeletű életfához hasonló. [24] A lélek szellemi erejéhez a levegő-elem, illetve annak képjele, a madár rendelődik. A rábaközi magyar hagyományban a „hétrétű égnék” a madara a sas. [26] Az indiánok szerint a lét hét rétegét csak a sas tudja átrepülni. A szakrális madár több nép hitregéjében a szellemi erő segítőkészségéhez tartozik. A madár a levegős lélek-elem képjele. A levegő-elem a reggeli órákban van erőben. A tibetiek a megvilágosodást Nagy reggelnek nevezik.

A rábaközi tudók hagyatékában a változás hét Igéjéről van szó. A hétrétű ég a fejlődésünket szolgálja. A változások hét szent Igéjét belénk oltották:

„A változások hét szent Igéjét

Olták az istenek minden teremtményükbe.” [26]

A lét működését és a fejlődéshez szükséges hétlépcsős változást a kettős erők egyensúlya biztosítja. Ez érvényes az ember életerejére is. Az ember életerejét működtető erők párosak. A gondolati és érzelmi kapcsolódások jelentik létünk hajtóerejét. Nevezik az apai oldalhoz tartozó logikának és az anyai oldalhoz rendelődő érzelmek játéknak is. Az ábrázolásoknál a fehér és fekete táncaként vagy fekete és fehér lóként jelenik meg.

A hunok a változást előidéző páros erőt „ikerörvénylésnek”, illetve a „mérleg két serpenyőjének” nevezik. [26] Mind a hét tudatossági szintnek további hét alszintje van:

„Két örvényből fonódott Istenségünk

Bennünk lakozik, közel van hozzánk,

Mégis messze.

Csak ki bölcsességre törekszik meg jót cselekszik,

Az jut el hozzá önmaga belsejében,

Vándorolván lelke negyvenkilenc lépcsőfokán.” [26]

A hun–esszénus tanításban a kettős erőket a mennyei Atya és a Föld-anya angyalainak nevezik. Ez hasonló a lényünk apai–anyai oldalának megfelelő egyensúlyi rezgésekhez, állapothoz. Mindkét oldalnak hét lépcsőfoka van, melyek párosával képezik le a tudatossági szinteket. Belső szemlélődéssel, egyesüléssel ráléphetünk lelkünk felfelé vivő létrájára:

„Az Egyesülések jelentik a hidat az ember és az angyalok között.

Mint minden híd, csak türelemmel építhető.

Az Egyesülések száma tizennégy,

Mivel a Mennyei Atya angyalainak száma hét,
És a Föld anya angyalainak száma hét.” [42]

A mi Bibliánk Isten hét angyaláról beszél: „A trón előtt hét lobogó fáklya: Isten hét angyala” (Jel 2,5). A Báránynak hét szarva és hét szeme volt, Isten hét szelleme (Jel 5,6), Dánielnél az Istenfiúnak megfelelő lénynek hét szarva (Dán 7,2–8). A Szentek szentje bejáratának mérete hét könyök volt (Ez 40,48–49).

A lelki fejlődés spirálisan mozgó erők következtében és segítségével történik. Ilyen áramlások képjeleződnek le a kígyó testével az életfa szivárványhídján, valamint a csigavonalas mintázatoknál.

A tér természetét képjelező életfa szivárványhídja balra tekeredő spirált képez, akár a fa erőtere. Ez az anyai természetű energiák rezgési jellemzője.

Az ember életerejének spirálja is színes. A színek sorrendje a szivárvány színeire hasonlít.

A spirálisan áramló energia maga az örök örvénylő teremtő erőt képviseli. A lét energiáinak körkörös áramlásában rejlik a változás lehetősége is:

„Az Örök Örvénylés csigavonala mentén
Oltsuk be teremtményeinkbe ne csak a Lét,
Hanem a Változás Hét szent igéjét is,
Az Egy, Egyből Kettő, Kettő meg Egy
Varázsigt hét alakzatban.” [26]

A hét lelki-szellemi lépcső vagy Hét Ige egyazon tartalmú információt jelent. A világ és az ember minden egyes energiaszintjének közeli rezgési jellemzői vannak, melyek csoportként vagy rezgéscsomagként működnek.

Az ember erőterében is léteznek a különböző színű energetikai szintek. Minden szintnek sajátos frekvenciája van. Az ember testében hét energiacsokor található, öt csokor pedig azon kívül helyezkedik el.

A rezgéscsoportoknál a lét rendjének megfelelően változó frekvencia hozza létre a színeket.

Az ember gyökérközpontjának színe vörös. Ez az alsó szint. Utána következik a narancssárga szakrális központ, a sárga napfonat, majd a zöld színű szívközpont, a kék torok csakra és a lila fejtetőközpont.

E csakráknak nevezett központoknak a színe is a szivárvány színe szerint rendeződik. Ezért nem véletlen, hogy a hunok szerint az életfa hét emeletére a spirális szivárványhídon lehetett fel-lejutni. Az életfán lakik a világot létrehozó Föld-anya, akinek a legkisebbik fia a segítő istenfiú. A hindu bölcséletben ezen a hídon jön le segíteni a segítő istenség, valahányszor az emberiségnél eluralkodik a szeretetlenség. A hun rovásos történetírás szerint az Istenfiú fehér lovon jön le az égből segíteni az embereknek, az Istennő hét-szintű életfájának szivárványhídján. [24]

A föld-elem vörös színe és az állatok közül a kutya (farkas) a téli Boldogasszonyhoz, megvilágosodáshoz tartozik.

Meséinkben a hőst hét világon át kíséri a vörös kutya, vagy a pokol hétfejű kutyáját kell zsákba befogni. [87]

A teremtő szellemet az ókor anyatermészetűnek tartotta. A teremtő szellemének egy darabkája az emberben lélekként található meg. A lélek az ember anyai-érzelmi oldalához kapcsolódik. A lelki fejlődés az érzelmek tisztításával együtt kell történjen. Az ember anyatermészetű.

Az oltár szintén a lét anyai jellegét hangsúlyozza ki. Archaikus népi imánkban a mennyországban hét oltár van a Boldogasszony mellett:

„Reggel ha felkelek,
Napkeletre tekintek,
Ott látom mennyország ajtaját,
Kívül aranyos, belül irgalmas.
Benne vagyon hét oltár,
Hetediknél Boldogasszony.” [40]

A világ anyatermészete az almával mint képjellel is kapcsolatban áll. Az anyai jelleg nemcsak a mindent magába fogadó föld-elemben, hanem a lét terében is benne rejlik. A lét terére az ötésség jellemző, akárcsak az élővilágra. A pentagon rendszerbe sorolható dolgok rezgésük során almaszerű tórusz képeznek le. Az anyatermészetű létben a tudatossági szinteket képjelezi a fa mint életfa. Ugyanezt a tartalmat jeleníti meg az erénylétra vagy a kereszt is. A fán a levelek és ágak a balspirál törvényei szerint nőnek. Ilyen

balosztatú az anyai jellegű érzelmek spirálja is. Régi imánkban a lelki fejlődés útja „hétszer szentelt szent út”, mely halad fel a „hétszer szentelt szent körösztfán”, ahol a szent almafa is megtalálható:

„Elindultam hétszer szentelt szent útra,
Előtaláltam hétszer szentelt szent körösztfát,
Ez alatt vagon hétszer szentelt szent almafa...” [40]

A Molnár Anna-balladában is megjelenik a főhősnő mellett a hetes szerkezet:

„Burkus fának hat az ága,
Hetedik lesz Molnár Anna.”

Nevében az Anna összecseng az *anya*, a földi lét anyai jellegével, a *molnár* szó pedig kapcsolatban van a világot teremtő és fenntartó energia körkörös terjedési alakjával.

Tanulással és tapasztalattal, lelkünk-szellemünk tisztításával lehet az erénylétrán feljutni. Az erénylétrán fontos az istennői oldalon megfelelő szeretetlecke megtanulása. Gondolataink és érzelmeink képezik belső harmóniánkban a mérleg egyensúlyát. Csak tiszta érzelmekkel, félelem, harag, gőg nélkül haladhatunk az erénylétrán felfelé. Letisztult gondolatokkal és érzelmekkel lelkünk hangja adja meg a felfelé haladás irányát. Lelkünk-szellemünk régiója a hetedik tudatossági szinten, illetve azon felül helyezkedik el.

A tudatosság hetedik szintjét az istenfiak szintjének nevezik. Ez az ember lélekerejéhez kapcsolódik. Az istenfiúhoz hasonlóan tud hatni az ember lelke is.

A hindu bölcséletben a látható létet elindító hetedik istenfiú neve a nagy hatóerejű Fohat (Fő-út), illetve ő maga a szép-út is (Seboat). Az istengyermeki hetes fokozat a Mithrász-hitregében is megtalálható. A Mithrász-misztérium hét fokozatát a hét egymásból befelé nyúló barlang jelképezi. Aki a hetedik lét-fokra ér, eléri azt a szabadságot, ami öröktől fogva az övé.

A ráolvasó imában Jézusnak hétsinges olvasója van:

„Az Úrjézus imádkozik
Paradicsom kertjében,
Ő síralmas székibe,
Aranyhaja leeresztve.
Bal kezében hétsinges olvasó.” [41]

Az emberben és a világban is működik a hét szellemi eredetű energiaszint. Mindenik tudatossági szint egy-egy energiaszintnek, illetve megértési szintnek felel meg. Alul a kisebb frekvenciákon található a túlélés, illetve önfenntartás síkja. A második szint az érzelmek területe, az öröm, félelem és a fájdalom régiója. A harmadikon helyezkednek el a hatalmi szint rezgései. A negyedik sík a szerelem régiója. Az ötödik a hangban kifejeződő szerelem szintje. A hatodik síkon rezeg az életben megértett isteni erő. A hetedik szint az istenfiak szintje, azaz a lélekhez tartozó Én Vagyok ereje.

A tudatossági szinteket bizonyos erők felségterülete és egyensúlya jellemzi. Az életfa, kereszt és az erénylétra a lelki-szellemi szintek képjeleit képezi. A föld-elemből indul ki minden, mert az mindent magába tud zárni. Kövek halmazán áll az istennő és fia is a mezopotámiai agyagtáblák rajzolatain. A kecskeméti templom hátsó bejáratához közeli homlokzaton a kereszt emelkedik ki a kövekből. A kőszegi templom oltárán a Boldogasszony áll a kőhalmon.

Az életfa alsó szintje az ásványi birodalomnak megfelelő energiarezgéseket zárja magába. Ezt az erőt adó rezgéseket ásványi királyságnak is nevezik. Az első dimenzióhoz tartozik az ásványvilág, és elsősorban a bolygók és csillagok középpontjában létező kristálymag. Az emberi test szintjén a csontok és a fényttest kristályszerkezete is ide tartozik. Az ember erőterében ez a gyökérközpont energiájának felel meg.

Az erénylétrán való felfelé haladásunk kiindulópontja a gyökérközpont. A kis örökkévaló fényünk az úgynevezett kristályenergiákat tartalmazó gyökérközpontunkban van elrejtve. A föld-elemhez tartozó erőinket asztráltestnek is nevezik. Az asztrális testhez tartoznak testünk fizikai vázát adó csontjaink, bőrrünk és vérünk. Életerőnk függ az asztrális test állapotától. Szerkezete és működése a kettősségen alapszik. Mindennek van önmagát kiegészítő másik fele, azaz önmaga ellentéte. Az életerő áramlása e kettős erő dinamikáján alapszik. Ezek az emberben működő sárkányenergiák.

A második szint a növényi királyság, mely a víz-elem jegyében leledző érzelmi régióknak felel meg. Ez a rezgésszint a fejlődés csírait is magában hordozza. A második dimenzióhoz tartoznak az egyszerű baktériumstruktúrák, vírusok, gombák és növények. Itt rejtőznek a teremtő apa–anya páros erői és a nyirokrendszer. A víz-elem a maga egységbe hozó példájával a béke leckéjét tanítja. Jele a holdsarlóban tartott

napkorong, akárcsak a bölcsességének és a békének. A növényvilágban található meg a teremtő energia ún. semleges rezgéseinek kifejeződései. Ez egy harmonikus állapotú rezgés, mely feszültségmentes és egységbe hozó ereje van. A letisztult emberi szellem halad a teremtő energia semleges állapota felé. Az érzelmek és gondolatok bölcs uralmával lehet bejutni a szellem szakrális terébe. Az ember erőterében a második csokrot nem véletlenül nevezik szakrális csomópontnak. A víz-elem felségterülete kapcsolatban áll a lét terével. Érzéseinken keresztül juthatunk el a tér tiszta energiáihoz.

A harmadik szint a tűz-elem energiáinak megfelelő impulzusokkal kapcsolatos. Ez a szint az állati birodalomnak felel meg, ezért összeütközések színhelye. A harmadik rezgésszint a nagy építész, akinek energiái formálják fizikai testünket. Az ember erőterében a napfonat a teremtő akarat központja. Itt kapunk és adunk energiát. A harmadik csakrántat a tűz-elem energiái uralják. A szeretet tüze a nagy élet-erő, a csodák létrehozója, de rombolóvá is válhat. Ezen a szinten kerül sor a polarítások megélésére és a fény-árnyék harcra.

A negyedik szint az emberi birodalom. Ezen az energiaszinten jelenik meg az akarat az ellentétek harmonizálására. Itt történik meg a két ellentétes erő mérséklése a szeretettel való viszonyulás által. A szív-központ a levegő-elem birodalma. A lélekhez rendelődő öserő az elfogadó szeretetre és a segítségadásra ösztönöz. Ez a szint együtt dolgozik a víz-elemhez rendelődő érzelmekkel. Az ember erőterében ez a szív-központ energiarezgésének felel meg. A legtisztább érzelmeknek, a szeretetnek ez az otthona.

A negyedik szinten helyezkednek el azok a szellemek, akiket foglalkoztat a hit, és csatlakoznak valamelyik csoporthoz. A negyedik dimenzióhoz rendelődik a kollektív tudatosság. A negyedik dimenzió felsőbb oktávja az álmok helye. Álmunkban ide utazunk, amikor tanításokat és csodálatosabb élményeket élünk meg.

Az ötödik dimenzió a kimondott és a cselekvő akarat energiaszintje. Itt válik nyilvánvalóvá, mi a fontos az életünkben. Mindazt, amit szeretünk itt a Földön, valójában ez a térhez tartozó erő szüli. Az ember erőterében a beszédközpontnak, illetve a torokcsakrának felel meg. Az ötödik tudatossági szint a tanulási vágy, illetve a tudományok régióját képezi. Itt időznek azok a szellemek, akiket a tudásvágy, a lét törvényszerűségének megértése, a szellem és az anyag kapcsolata érdekel.

Az ötödik dimenzió a szeretet, öröm és kreativitás létsíkja. A Plejádok csillagrendszere és az Androméda-konstelláció csillagai tartoznak többek között ide.

A hatodik szintet a cselekvés harmóniája jellemzi. Ez a megnyilvánuló akarat energiaszintje. Aki a hatodik szinten mozog, az elgondolása szerint teremti meg az életét. A kiegyensúlyozatlan rezdülések is itt megvalósulnak. Ez a szint a szeretet vonalán haladva egyszerűsítést igényel. Ez a harmadik szem felségterülete. A létbe való beleérzéssel ez a szint a művészetek régiója. A hatodik dimenzió a szakrális geometria otthona. Itt rejtőznek a formateremtő erők. Minden látható mögött létezik egy láthatatlan energiátér, azaz őskép. Ez hívja életre a megnyilvánultat. Ebbe az energiamezőbe a szíriusziak tartoznak. Ez a teremtő elv szférája. Az élet virága a legfontosabb teremtő szimbólum.

A hetedik szint az istenfiaak rezgési szintje. Az ember erőterében ez a koronaközpontnak, illetve a fejtetőcsakrának felel meg. A hetedik szint már a tiszta szellem világa, ahol a szeretet igazsága uralkodik. Itt tartózkodnak azok az önzetlen szellemek, akik a jót magáért a jó cselekedetért művelik. A hetedik dimenzió a fény galaktikus információs hálózata. Maga a Tejút erőinek megnyilvánulása és hatása tartozik ide. Ezen keresztül kerül kapcsolatba minden mindennel, és megvalósul az ahogy fent, úgy lent elvének igazsága. A Tejút ezüst hídjára van felfűzve minden csillag és bolygó láthatatlan fényszálakkal. E síkhoz tartozik az „ezüst zsinór” is, amely lelkünket testünkkel kapcsolja össze. Fénytestünk Ká csatornarendszere is ide tartozik. A hetedik dimenziós tudatosság teszi lehetővé, hogy megértsük azt, hogy a jó és rossz, a fény és sötétség egységéből születő egyensúly hatja át a világot.

A nyolcadik dimenzió síkján létezik a Galaktikus tanács kozmikus rendje, és itt születnek a galaktikus törvények. Az ok-okozat és sorsösvény bonyolult összefüggő rendszere szintén itt bontakozik ki.

A kilencedik dimenzió a számunkra értelmezhető világegyetemnek a forrása. Ide tartozik minden bolygó testében futó sűrű energiahálózat.

A földi mérték hét tudatosságról szól.

Mindenik tudatosság erőinek saját útja és munkája van. Mindenik célja a szeretet honába való jutás.

„Semelyik tudat nem követi az előzőek útját,
Mert akkor minden csak hiábavaló ismétlés volna.

Minden tudat saját útján jár
És iránya a legvégső cél felé tart.” [15]

A tudatszinteknek sajátos különálló rezgésük és szerepük van. Mindenik tudatszint kiterjedése különböző, de egyik kiegészíti a másikat. A munkájukhoz az is hozzátartozik, hogy magukat tisztítsák. A köztük lévő különbség hasonlítható a gyermek- és felnőttkori tudatosságához.

„A kozmikus tervben mindenkinek szerepe van.
Mindenkinek dolga, hogy a saját útját tökéletesítse.
Az alattad levő ciklus nem alattad van,
Csak a szükség hozta létre.” [15]

Az egyik növekedése hatással van a másikra. Mindenik egyformán fontos, bár egyesek nagyobb feladatot képesek ellátni. A Smaragdtábla tanítása szerint az egyes tartományok urai a többi szinteken is megnyilvánulnak, hogy az emberek lelkében bizonyos növekedést segítsenek elő.

„A ciklusok eszközei a tudás gyarapításának...
A tudás munkálkodik benne és
Kipróbálja a náladnál kevesebbet.

Tudd, hogy amint egyre többre törekszel,
Feletted ott vannak, kik szintén munkálkodnak, ahogyan te,
De más törvények által.” [15]

Valójában minden lelki-szellemi szint az Egyhez tartozik, ahogy minden lélek egy.

„Semmi sincs a valóságban, mi alattad lenne,
Csupán a törvény használatában van különbség.

Nézz föl vagy nézz le, ugyanazt találsz mindenütt.
Minden az Egy része,
Ahonnan a törvény származik.” [15]

A hét tudatossági szintet három világ alkotja. Ez meséink alsó, középső és felső világa. A maori kahunák a három tudati réteget nevezik tudatalattinak, a tudatosnak és a tudatfeletti tudatnak.

Az alsó három szintet a keleti bölcsélet alsó világnak, a nyugati pszichológia tudatalattinak nevezi. Népmeséinkben alsó világként jelenik meg. Ezt a tudatalattinak nevezett tudatréteget alsó énnak hívják a kahunák. Ez az énrész közel áll az állatokra jellemző ösztönökhöz. Felelős a test fizikai funkcióiért, fejlődési folyamataiért, anyagcseréjéért. Az izmok tudatos mozgása a középső én hatáskörébe tartozik.

Az alsó én óriási memóriaraktár. Tárolja azt, ami már velünk megtörtént, beleértve az elmúlt eseményekhez társuló érzelmeket is. Ezenkívül tárolja az evolúció során összegyűlt ösztudást is, az Akasát. Az alsó én az érzelmek által fejezi ki magát.

Az alsó énnak három tudatossági rétege van. Az alsó tudatossági fokon helyezkedik el az az ember, aki csak a családjáról vagy saját kis lakásáról gondoskodik. A második fokozaton élő személyek kisebb rokon körön belül élnek ki segítőkész hajlamukat. A harmadik fokozaton léteznek a családi és rokoni fokozatokon kívül segítő kapcsolatban vannak más személyekkel is: munkahely, szomszéd, szakmai körök. Az ezeken a szinteken élők saját természetes hajlamuk szerint sodródnak az egyik csoportból a másik felé.

A tudatosnak nevezett harmadik tudatréteg a középső erők rezgésszintjének felel meg. Ez már tudatosabb, mint az alsó én. Középső énnak is szokták nevezni. Ez képes logikusan gondolkodni, és a gondolatait mások által érthető formákban kifejezni. Van beszélőképessége és akaratereje, amellyel befolyásolhatja a tudatalattit.

A tudatos felső világhoz sorolják a negyedik, ötödik és hatodik tudatossági szintet is. Ezek a szinteken a szellem nemcsak a közeli személyek iránti vonzalom alapján cselekszik. Itt már segíteni igyekszik az emberi közösségeken, népeken vagy az egész emberiségen. Szabad elhatározás és jó cselekedetek alapján a felső fokozatok egyikén vagy másíkan időz többet.

A hetesnél nagyobb énszinteket tudatfelettinek, illetve felső énnak nevezik. A felső énnak egyéni jelleme van és csak az emberi lényekhez tartozik. Több vallási hagyomány az egyénhez kötődő védőszellemként vagy védőangyalként ismeri a felső ént. A kahuna a felső ént két lény, egy hímnemű és egy nőnemű tökéletes egyesítésének formájában ábrázolja. Egy olyan felső lényként jeleníti meg, mely női és férfi jel-

lemmel egyaránt bír. Harmonikus kettősként ábrázolják a hermetikában is. Az egyik ábrázolási mód szerint a két emberi lény egy-egy lábbal kapcsolódik egymáshoz, csak a fejfedőjük képezi le a Holdat és a Napot. A másik megjelenítési módban egy emberi testen két fej található: egy női és egy férfi fej.

A spirál törvénye szerint a különböző tudatszintnek megfelelő rezgéstartományok nincsenek elkülönülve, hanem egymásban léteznek.

A lelki-szellemi szintek energiája spirálisan örvénylik le- és felfelé, mialatt rezgő jellemzői változnak. A harmonikus energia spiráljának szintjei a piramis méreteinek megfelelően egy-egy sajátos frekvenciasávban rezegnek. A fénynek mint elektromágneses rezgésnek a változó frekvenciája különböző színeket eredményez. Ezek a rezgési sávok a szivárvány színeinek megfelelő színűek.

Az ember erőterében az életerő mozgása nemcsak a szivárvány színeiben történik, hanem a zenei hangsornak megfelelően is áramlik. A hét erőcsokornak megfelelően a zenei skála egy-egy hangrezgése jellemző. Mindenik erőcsokorhoz egy-egy zenei hang tartozik. A zongora billentyűinek megfelelően az oktávban két félhanghiány van, a harmadik és hetedik hangnál. A gyökércsakrához a *dó* hang, a második szakrális központhoz a *re* hang, a harmadiknak tartott napfonathoz a *mi* hang rendelődik, és így tovább.

A félhanghiány lényünk külső-belső kapcsolatában teret teremt. A harmadik erőközpontnak megfelelő harmadik és negyedik hang közé esik az első félhang hiánya. Az emberi hármasság energiahányos állapot. Az első három erőközpontunk közötti távolság egyenlően 7,23 cm. Amíg az első két erőcsokor a túlélésre, a harmadik az ember akaraterejére van hangolva. Ennek segítségével meg akarjuk tanulni, hogyan uralhatjuk a valóságot, a fizikai világot, hogyan uralhatunk másokat. Ezen az energiahányos helyen keresztül manipulálnak minket mások és mi is másokat.

Ez a féllépésnyi erőcsokor fontos az ember fejlődése szempontjából. Itt tapasztalja meg a világot. Ha elegendő tapasztalatot gyűjt, akkor át tud hatolni a féllépésnyi falon és bejut a negyedik szintre. Itt már lecsökkent az anyaghoz való ragaszkodása. Amikor az ember szelleme a negyedik szintre ér fel, a szívközpontba több energia áramlik és erősödik az összeköttetés a többivel. A gondolataink tisztasága vagy zavarra a hetedik szinten nyilvánul meg. Ez a fejtető központi eleméhez tartozik.

Gondolataink és érzelmeink tisztaságához, harmóniájához kell eljutnunk. A zene nyelvén ezt a C-dúr zene indítja el bennünk, mely a gyökérközpontozathoz kapcsolódik. A *dó* az istenfiaoknak megfelelő hang.

A föld-elem energiáiban, a gyökérközpontban kell az átalakulást elkezdeni. Önmagunkba szállással, csendes, békés állapotban a negatív energiák előjönnek. Azok felismeréssel megérthetők és átalakíthatók. Felismeréssel mindent meg lehet bocsátani, beleértve saját magunknak is.

Lelkünk belső régióit fedezzük fel az alatt, amíg megtapasztaljuk önmagunkat. Felismeréssel és átéléssel az alacsonyabb rendű rezgések – félelem, harag, fájdalom – magasabb rendű spirituális megéléssé alakíthatók át. A bennünk lévő sárkányenergiák működése logikus és érzelmi oldalunk egyensúlyától függ. Ahogy a magasabb rezgések felé emelkedünk, egyre újabb és újabb felismerések, elfogadások elé állítjuk magunkat. A sárkányenergiák átalakulnak a szeretet igazságának áramlásává. Az átalakulásban mindig alacsonyabb rezgésű energiákat alakítunk át magasabb szintű rezgésekké. A felismerések segítenek megszabadulni a korlátozó és fájdalmat okozó gondolatmintáinktól.

A gyökérközpontunkhoz és az érzelmeinkhez rendelődő erők anyai jellegűek. Nem véletlen, hogy mindkettő a sötét oldalhoz sorolódik. Ezért válhatott a rettegett vasorrú bábává. A mezopotámiai szépek szépe Istennő volt a Babba, adva a Babba-Ilona, illetve Babilon nevét. Később ő lett a hétfejű sárkány is. A hinduk Makará-ja maga az istennői erők képjele, Visnu istennő háttaslova hétfejű sárkányként jelenik meg. A dióshalmi templom mennyezeti freskóján az istennő ül a hétfejű sárkányon.

A keleti bölcsletben a lelki fejlődés útja az istennő hét törvényének van alávetve. A hindu bölcsletben a radzsa jóga a lélek útját az Uralom útjának nevezi, mely úton a Szűzies Hét törvénye uralkodik. Az uralom útja az istenfia útja, a mahájána. Ez a tao. Az Út. A Hét lépcsőre kell az embernek fellépnie. Ez az epiphania fokozata, amikor az ember magából isteni erőket szabadít fel, és tevékenységével áldást teremt. A hét bölcs beavatási foka az emberi életnek nem végső célja. A hét bölcs közé kerülni nem az életsors befejezését jelenti, hanem az igazi tevékenység kezdetét. [75]

A megvilágosodás jele a sumereknél a körbe írt négyzet. [35] Körbe írt négyszöggel ábrázolják az ember gyökérközpontjához rendelődő energiát. A japán harcművészet képjeleiben a kör a négyzettel az igaz útban rejlő erőt jelenti. A kínai bölcsletben „az igaz ember négyszöget formál” (*Tao Te King*). Az egyip-

tomiaknál Utu napisten útjához tartozik. A sumer Ud világot jelöl, akár a Napot a kör képjele. A régi zenehangsorban az első hang neve *ut* volt, és nem *dó*, mely hang az ember gyökérközpontjához rendelődik.

A hun bölcsélet szerint az Út az anyai jellegű emberi testben található, és az anyai jellegű érzelmekhez kötődik:

„Nincsen rossz út, csak úttalanság van.
Minden út őhozzá vezet, Istenanyánkhoz,
Akiben Istenatyánk is foglaltatik
A nagy nyugalomban.” [35]

A lelki fejlődés és beavatás útját írja le a mezopotámiai Gilgames eposz és az egyiptomi sírkamrák Duatja. A mezopotámiai eposzban En-KI-Du istennő segíti a fiú lelkét. A Gilgames eposzban a megvilágosodásra vágyó Fiú a cédrushegyre akar eljutni, melyet sárkány őriz. A fáraónak is hegyre kell felmennie, de az érzelmek vízi útján indul neki. A hegy Inanna, illetve Ozirisz szent helye. A hegy a föld-elem képjele. A sárkányt a hét fej jellemzi. Gilgames a hegy üregében kell tartózkodjon hét napig. Az anyja, En-Ki-du (Ho-Kő-út) segít neki, azaz saját anyai-érzelmi jellege, illetve kő-gyökérközpontja. Az egyiptomiak a lelket nevezték KA-nak. A Ka lélektestéhez az istenanyai szeretet rezgése képezi a bejutás lehetőségét. Az egyiptomiak szerint a Ka a Khnoomban (Kő-honom) van elrejtve. A gyökérközpont a csontok, a kövek otthona.

Az anyai oldal magvakat szór Gilgames lelke elé. Ez mag-bak-vak sötét zónája, a föld-elemű gyökér és az érzelmek hálója. Ezekben a sötétnek nevezett régiókban rejtőzik a fények-fénye gyermeki lélek. Nyugati úton haladva jutnak fel Inanna kék vizeihez. A nyugati irány a föld-elem égtája, azaz a föld-elemű gyökérközpont.

Amikor az anyagi kötődés hegye leomlik, a Hunbaba (Gilgames) homlokán kigyúl a fény. A Smaragd-táblák erre biztatnak:

„Teremtsd meg a nagy rezgést,
Mely az Egésszel egyesít.
Egyesülj a kozmosszal,
Legyél a fénnel egy.” [15]

A Fiú megszabadulva az érzelmi és fizikai világhoz való kötődéstől, a kialakult egyensúlyt a homlokcsakrának megfelelő tobozmirigy jelzi. Ez azt jelenti, hogy a hun eredetű Fiú megvilágosodik.

Az egyiptomi fáraó elér a Duat völgyéhez, melyben Ozirisz patakja két ágra szakad. Ez a gyökérközpontból kiinduló kettős áramlás, melyben az érzelmek tisztítása nagy fontosságot kap. Itt előtűnik Nut teremő istennő kékje.

Inanna vizében megjelenik az égi bika, melynek nevében *kút* szavunk rejtőzik. Neve Gud-anna, azaz Kút-anya. A holdsarlót lemintázó bikafej és a Kút is az érzelmeket képjelezi. A kék szín tiszta érzelmeket jelöl.

Gilgames tovább utazik egy csónakon az anyjával és a többi lelkekkel. Az egyiptomi Nut istennő testén utazik a fáraó lelke, a sólyomfejű istenfiú a bárkán a többi lélekkel.

A csónak a lélek bárkája. A Gilgames eposzban a lelkek neve Mag-an, azaz a gyermeki maglélek. Az egyiptomi sólyomfejű lény a tiszta gyermeki lélek képjele.

A Gilgames eposzban a holdsarló eltűnése és a háromrétegű vászon szétszakadása a víz-elemű régi érzelmek átváltozását jelenti. Az egyiptomi három női segítőt eltávozik. Mindkettőben a Fiú elválk anyjától, azaz a gyökércsakrából felemelkedik, mely merev és hideg lesz. Útját a fény felé veszi, azaz felfelé, Samas felé. Hat nap alatt érkezik meg Masu (isten Mása) hegyére. A homlokközpont a hatodik csakra. Az élet fáján haladva végül meglátja a fényt. Ez a fejhez rendelődő tobozmirigy kiáradásából keletkező fényt jelenti. Végül Gilgames a Szin oltalmába kerül, a holderő védelmébe jut. Azaz elnyeri a béke örömét, isten-élményben lesz része és továbbra is ez védi őt. A megvilágosult fáraó Nut istennőhöz jut el, azzal az istennői oldalhoz tartozó szeretet lesz úrrá rajta. [82]

A regék hőseire jellemző az átváltozás után a sebezhetetlen állapot. A tökéletes béke és szeretet állapota az anyai jelleghez, a mennyhez kapcsolódik. Ezt képviseli Manu, Minosz, Mano, Minotaurusz, Amon, Menes, Manasz, Mina, Mani.

11. HETEDHÉT ORSZÁG

A lét egy rend alapú rendszerrel rendelkezik. A spirál törvénye rendezi egybe a lét különböző energiáit. A rend alapú rendszer minden változó rezgéshalmazában létezik a hetes ritmus.

A spirális örvénylést hasonló görbületek és ismétlődő rendszer jellemzi. A világmindenség fraktális jellegű. Egymásra épülő hasonló elemekből áll. A körkörösen változó és visszatérő jellegű rezgések-tulajdonságok jellemzik mind a fizikai világ, mind a láthatatlan lélekvilág szerkezetét.

A harmonikusan növekvő spirál nem változtatja alakját. Egy logaritmusgörbe mintázatát követi. Arányait számokkal kifejezve adja a Fibonacci-számot. Az anyagi és szellemi rezgések változó frekvenciája alkotja a hetes vagy oktávós rendszereket. Ismeretes, hogy a hang hetes szerkezetű oktávval rendelkezik. Hét szín alkotja a szivárványt. A hetesség jelképezi a természetben és az emberben lévő hét princípiumot.

A változó és ismétlődő tulajdonság az anyagokra is jellemző. A Mengyelejev-féle periódusos rendszerben hét vízszintes sorban helyezkednek el az elemek, azért, mert fizikai és kémiai tulajdonságaik valamilyen módon a hetes ritmus szerint ismétlődnek.

Az ásványvilágban hétféle kristályrác létezik.

Hét csillagból áll a Göncöl szekere, valamint a Hetevény csillag. Egyiptomban a legrégebbi időktől fogva a Göncölszekér istennője volt a mindenek anyja. A magyarok a Göncölt a Boldogasszony társzekerének nevezik. A szibériai nomád népek a Göncölt hét farkashoz hasonlítják, melyek egy szürke és egy fehér lovat kergetnek. [87]

Hét bolygó van naprendszerünkben is.

Csillagképeink közül a Fiastyúk áll a szakrális hét csillagából. Nagyon népszerű ez a csillagzat. Mintázata hasonlít egy kifeszített íjhoz vagy egy kereszthez. A déli irányba mutat. Népiesen mi Hetevény csillagnak is nevezzük. Más népeknél ezt a csillagcsoportosulást *hét kecske*, *hét öregasszony*, *hét hal* stb. néven találjuk meg. Tudományos nevét a görögből eredeztetik: Plejades. A Plejádokról erednek az Egyiptomban tanító hetérák. A Plejádok magyarul Fő-látók. Ők tanították a neofitákat meditációs képek alkotására. A népi rege szerint Ozirisz szerelmes lett a Hét Nővérbe és üldözőbe vette őket. Az istenek védelmükbe fogadták a nővéreket és csillagokká, madarakká változtatták őket. Végül a legidősebb nővér, Maia, világra hozta Hermészt (Tót). A Plejádok az indián hitregékben is megjelennek. A hopi indiánok Chuhukonnak hívják, ami ragaszkodást-csókot jelent, ahogy magyarul is *csók* szavunkhoz hasonló. A navajók Szikrázó Napoknak mondják a Fiastyúkot, mely az istenek otthona. A cree indiánok szerint ők csillagként érkeztek a Földre, csak azután lettek emberek. Több indián törzs úgy tartja, hogy ők a Fiastyúkból jöttek le, és az a feladatuk, hogy a Földet őrizzék.

A hunok Joli Föld-anyja hét világot hoz létre a hétemeletű életfán. Sophia hét pillérrel építi házáat. Hét Urat szül a világra az egyiptomi gnosztikusok ősanja, Sophia, akárcsak a hunok Joli Föld-anyja, és kinevezi őket a hét ég urának. A tibetiek hegyen ülő Teremtőjének hét testőre van. A vogulok teremtőjének hét fia van. Az ő fia Elm-pi, aki hétfokú ezüslétrán jár le a Földre.

A Smaragdtáblákon Hét Úr vigyázza fel a szellemi szinteket. A hunoknak hétrétű egük van a változás hét szent törvényével. Archaikus imáinkban hétszer szentelt hét út van. A hinduknál hét nővér ül az élet kerekén. Hét magasztos úr szerepel a hindu Stanzákban. A hét fivér közül a legnagyobb ható ereje Fohatnak van, aki hét körből, illetve hét gömbből alkotja meg a világot. Van felső hetesség és alsó hetesség. A hinduknál a felső hetesség feje Jao volt, a Hold uralkodója. Tudatosságunknak ugyanennyi lépcsőfoka van, akárcsak testünk energiaközpontjainak, erőcsokrainak.

Még az időt is a hetesség jellemzi. A fejlődés időszakai a hetes rendszerbe sorolhatók. Az égen az idő kezdete a hetes számon és néven alapult, mert a csillagok ezt mutatták. A földi létben a csillag-hettest négy negyedre osztották, majd négygel megszorozták. Ekkor a huszonnyolc jel foglalta el az eredeti hét csillagkép helyét. Ma ennek látható maradványa a huszonnyolc napból álló hold-idő.

A hinduknál (I. Stanza) és a *Kalevala* szerint az összülő hét örökkévalóságon át alszik. Hét időtartamban történik a teremtés. A hetes teremtés nem csak a Bibliánkban található meg hét napként, hanem a Smaragdtáblákon, a hindu Stanzákban és Puránákban is.

Több hitregében a fa és/vagy a kígyó képezi le a világ szerkezetét. A mali bambara törzs hitregéjében az üresség Fu nevű ereje magot küld le a Földre és a keletkezett fehér fűzfán hét világ helyezkedik el. A kenyai hitrege szerint a teremtő erő létrehozta a világoosságot, megalkotja a 7 eget, az életfát és utána a föl-

det. Guineában a teremtő Alatangának 7 fia és 7 lánya volt. A hindu Imra a légzés kígyózó erejével hozza létre a 7 eget, és 7 folyóval választja el őket. [67]

Az ókor sárkányai és kígyói hétfejük. Így jelenik meg az akkád kígyó, a hindu Ananta és Makara, az örökkévalóság kígyója, mely Visnut korokon átviszi. A kínai bölcelet szerint a négy hetes a négy világtájon örökdő négy őrzőnek jut. A hinduknál és a kínai buddhizmusban a géniusokat négy Sárkánnyal ábrázolják. Ők a Stanzák Maharadjái. A hindu bölceletben a négy égtáj erőit a bölcsesség négy rejtett sárkányának, Maharadjáknak, égi Nagáknak, a kínaiak az őrzőket pedig a Fekete Harcos, a Fekete Tigris, a Bíbor Madár és az Azúrkék Sárkány néven ismerik.

A Mithrászról szóló hitregében a hét fokozatot a hét egymásból befelé nyúló barlang jelképezi. Az út a külső sötétségből befelé a belső fénybe nyílik.

A hermészi tanoknál is megjelenik a hetes lelki fokozat. A beavatás során a tanuló az aranyat, a lelki fényt magából kell előcsiholja. Az arany nem egyéb, mint a halhatatlan gyermeki lélek, a hetedik láng, az isteni Én. Az ábrázolásokon hét bolygó jelenik meg, melyeket a hermetikus hagyomány a Teremtő hét lélegzetének nevez. Ez a hét lélegzet nem egyéb, mint a hangsor hét hangja, a szivárvány hét színe, a beavatás hét lépcsője. [15, 42, 54, 62, 67, 76]

Mesénkben ez a hetedhét ország, a hétfejű sárkány, a hétrőfös szakállú törpe stb. Az indek Meru hegyére is hét világon keresztül lehet feljutni, melyek a szivárvány színeihez hasonlók. Merut fehér hegynek nevezik. A hunok segítő istenfia a szivárványhídon közlekedik a hét emeletű életfán le a Földre és fel az Égbe a fehér lován. A ragyogó lényeg (Tejút) kívül is hét, belül is hét (III. Stanza 4). A naprendszerünk hét bolygójának együttes neve: Arhat (Úrhét). Az ember hét érzékének urai a Hotrik. A hét áldozó pap: Hotris.

A muszlimok a kába kövénél a zarándokutat hétszer teszik meg. Az osztjókoknál a fő vezér hétszer hajlik meg az isten képét viselő szent fa előtt. [87]

A hét szűzies szám, és az istennőkhöz kapcsolódik. A görögöknél a szűzies Athéné száma a hetes volt. Az Akropoliszon az Erekhtheion (Örök-tej-hon) hét kariatidája is jelzi. A gnosztikusok Sophiájának száma szintén a hetes. Sophia palesztinai neve *Hohma*, és száma szintén a hét. Hohma: ez a név Amma mezopotámiai istennő nevéhez hasonló. A nagy istennők: Nut, Ízisz, Tiámat, Athéné, Sophia, Hohma, Kóré nem anyától születtek. A Hét törvénye szerinti születés nem anyától való születés. Egyiptomban a hetes szám jele az emberfej volt. Az ember hetedik erőcsokra a fejben található. Pallasz Athéné apjának, Zeusznak a fejéből pattant ki. Az istennő a gondolatban fogamzott meg, és úgy lép a világba, mint a gondolat, akárcsak Sophia. [67, 76]

A mezopotámiai agyagtáblák régi szövegei szerint a világ dolgainak hét sorsteremtője van, akik a felső világ kapuit őrzik. A hunok Numi teremtőjének hét fia felügyeli a hétemeletes életfát. Az esszénus–hun tanításoknál a tudatosodási szinteket angyaloknak nevezett szellemlények őrzik, a hét angyal. A tibeti bölceletben a Fényhozónak Hét törvénye van. A hindu Rigvédában hét nővér jelenik meg a hétkerekű széken. Hét Urat szül a világra az egyiptomi gnosztikusok ősanja, Sophia, aki kinevezi őket a hét ég urának. A hetedik ég urának neve Seboath, a Szép-út ura. A hun rovásírásos történet szerint Joli Föld-nyának hét fia volt, a hetedik a segítő istenfiú, aki lejár a Földre. A mali bambara törzs hitregében az üresség Fu nevű ereje magot küld le a Földre és a keletkezett fehér fűzfán hét világ helyezkedik el. A kenyai hitrege szerint a teremtő erő létrehozta a világosságot, megalkotja a 7 eget, az életfát és utána a földet. Guineában a teremtő Alatangának 7 fia és 7 lánya volt. A hindu Imra a légzés erejével hozza létre a 7 eget, és 7 folyóval választja el őket. [27, 54, 62, 67]

A Jelenések Könyvében minden jelenség hetes tagozódásban jelentkezik. Hét hangról, illetve hét mennydörgéstről számol be. A Jelenések Könyvét János apostol a kilencvenes években írta Patmosz szigeten. Amint János maga mondja, ott ő lélekben elragadtatott. Jézust látta meg, aki tűzlánghoz hasonló tekintettel nézett rá. Hófehér volt a ruhája, arca ragyogott, mint a nap, s jobbáiban hét fényes csillagot és hét arany gyertyatartót tartott. A hét pecsét felszakításánál előáll hét angyal, akiknek mindegyike hét trombitaszót hallat. Isten trónja előtti lények mint hét tűzlámpás jelenik meg, szelíd szivárványszínekben (Jel 1,16–20; 4,2–5).

Régi tudás áll amögött, hogy őseink hét törzsbe szerveződtek, hét vezérrel az élen. Erdélyt a szászok bejövetele előtt Septum Castrumnak, azaz Hétvárnak nevezték. Valószínű, hogy a tájainkra több ezer éve idevándorolt hunok hatására, a hettita és etruszk hagyományokat követve nevezték el Erdélyt Septum

Castrumnak, azaz Hétvárnak. Ezt a hagyományt követve a később betelepült szászok Siebenbürgennek hívták. Hét sáv található több régi vármegye címerében: Sáros, Győr, Békés, Csík, Fogaras, Temes, Maros-Torda, Csongrád. Még az 1895-ös Budapesti Közlönyben a magyar címeren is hét sávot láthattunk.

Van Hétúr hely- és határnevünk is. Népmeséink hetedhét országról regélnek, ahová hétmérföldes csizmával lehet eljutni. A boldog ember a hetedik mennyországban érzi magát. Amikor meleg van, nálunk hétágra süt a nap.

A világ hetes szerkezetű szellemi szintjeit a képjelek közül legszemléletesebben az életfa szerkezete képezi le. A fa ágai emeletekhez hasonló szinteket alkotnak. Az életfának rendszerint hét szintje van.

A fa ugyanakkor egy összetett jelkép. A fa az emberhez hasonló. A DNS-ünk ugyanabból a DNS-ből teremtett, amiből a fáké. A fa azt lélegzi be, amit mi kilélegzünk. Amit a fa kilélegez, arra van nekünk szükségünk. Tehát a fákkal közös a sorsunk. A fák és az emberek a Földből származunk. Az anyaföldből való származáshoz hozzájárultak a fák. A fák készítették elő a földi világot, az élet megteremtéséhez szükséges levegőt, a talajt és a vizek megkötését. A lét számára a víz szent szükséglet, akárcsak a levegő.

A fáknak egyéniségük van, akár az emberi lelkeknek. Az ember által érzékelhető a különböző fák erőterének hatása. Másképp érzi az ember magát a tölgyfák, fenyők, pálmafák vagy a különböző virágok között. Ugyanakkor a fák és a virágok megérik az ember szeretetét. A népi hiedelem nem véletlenül gnómkhoz vagy tündérekhez köti a fákat és az erdőket. A fákat a régi időkben emberi alakokhoz hasonlították. A Bibliában az emberek fákként jelennek meg.

„Embereket látok. Olyan, mintha a fák járkálnának.” (Mk 8,22–26)

A fa mint képjel a tudatossághoz, a bölcsességhez kapcsolódik. A bölcsesség olyan tudás, mely az élet fáját jelenti az embernek:

„Boldog ember, aki megtalálta a bölcsességet.
Életnek fája ez azoknak, akik megragadják,
És akik megtartják, boldogok.”
(Péld 3,13 és 3,18)

Az avaroknál a világhegyen álló fa hét ágú. A szamojédeknél a földi világnak hét emelete van, valamint az égnek is hét egymás feletti szintje. A fa ágai a megvilágosodás, a lelki fejlődés fokozatait jelzik. A különböző vallások szertartásai szorosan kapcsolódtak a szent fa megmászásához.

A fa a keleti bölcelet szerint a levegős lélek-elemhez tartozik. Az emberben található a lélek belső ösvénye, mely rétegezett, mint a fa ágai. Az ember mint állóhullám, rezgések halmazának különböző szintjeiből áll. A tudatossági szintek gondolatainkhoz és érzelmeink egyensúlyához kapcsolódnak. Tudatosodással és érzelmeink tisztításával rezgésszintünk emelkedik. Felfelé haladunk az erénylétrán. A fa spirálja bal osztatú, akár a női jellegű energia mozgása. Az ember lelke az érzelmeihez kapcsolódik, azaz anyatermészetű.

A tudatossági szinteknek megfelelő életfa emeletei a piramisban ábrázolhatók. A tudatosság spirálja piramisba írható. [24] A tudat spirálja bal osztatú, ezért anyai jellegű.

Az életfa, a kereszt és az erénylétra ugyanazon lényegiséget rejt magában. A spirális utat erény létrájának vagy életfa emeleteinek nevezik. Archaikus imáinkban reggel a piros hajnalban kell a szeretetben növekedve felmenni a vigaszlajtorján. A föld-elem, illetve a gyökérközpont színe a vörös. Az anyai jelleget, illetve a kiindulást a vörös szín jeleníti meg. A Boldogasszonnyal együtt található az aranyos kápolna, valamint az erénylétra is:

„Én fölöttem szép piros hajnalba,
Feltekintek fényes mennyországba,
Nyitva látom mennyország kapuját,
Azon belül egy vigasz lajtorját.” [20]

A piramisba írt spirállal szimbolizált emberi szellemnek belső ösvényei vannak. Ezek a hasonló rezgésű energiaszintek szellemlénynek tekinthetők. A hun–esszenus tanításban és archaikus imáinkban az azonos rezgésű tudatszinteket angyalok vigyázzák felül:

„Imádjuk a szent Angyalokat,
Akik felé tett erőfeszítéseink és
Egyesüléseink jobba tesznek bennünket.” [42]

Az emberben hét tudatossági szint létezik:

„A Törvény betöltetett a ragyogó
És szent Angyalokon keresztül.
Erősek és méltóságteljesek,
Akik halhatatlanok és szentek,
Akik heten meg heten vannak.” [42]

A tudatossági szinteket felügyelő angyalokat még nevezik Úrakkak, Aszúráknak, Nővéreknek, Halaknak, Öregasszonyoknak, Anyáknak, Kecskéknek.

Az atlantiszi Smaragdtáblák szövege szerint a hét tudatszintet Hét Úr felügyeli. Mindeniknek meghatározott szerepe van, eszközként szolgálnak a rendezetlenségből rendet alkotni.

„Messze ... trónol a hét Úr,
A felettünk levő ciklusokból jövő tudat egységei ők.
Az embert ... a végtelen tudáshoz vezetik.
Heten vannak. Erejük hatalmas.” [15]

A magyar táltos hagyatékban a teremtésről szóló részben megtaláljuk a *hétrétű eget*, illetve az egymástól el nem választható hét világot:

„Hét világ van.
Az egyik világ szélte-hossza-mélye-magasa
A másikkal széltét-hosszát-mélyét-magasát képezi.
EGY-ÖRÖK-Ég szellemteste ez.
Istenek anyaméhe ez.” [26]

A Teremtőnek egyik neve Fényhozó a tibetieknél, a másik a Gyémántjogar. A Fényhozónak Hét törvénye van. [45]

A hindu Puránák ugyanakkor a tudás hét ágáról szólnak.

Több nép hitregéjében a világotjást hét burok veszi körül, amelyek később a hét felső és a hét alsó világgá válnak. Ketté törik, héjából lesz az Ég, a tojás sárgájából a Föld, s a fehérje alkotja a földi vizeket. A teremtéskori első látható lény magában mind a két nem természetét egyesítette, a tojásban lakott, és abból jött elő. Az egyiptomi Seb Föld-anya tojása a kettős erőttől fogant meg. A hindu Puránák hasonló módon írja le az elemeknek tojás alakba való első tömörülését.

A szellemtudomány az anyagi világra ható hét felső tudatszintet különböztet meg. Minden rezgéstartománynak egy-egy szellemlény felel meg.

A hindu mitológia a lét geometriai szerkezetét egy kerékhez hasonlítja. A Rigvédában hét Úrnő jelenik meg hétkerekű szekéren. A lét szekere anyai jellegű. A szekeret a hold jellegű LŐ húzza (Rigvéda, I. 164).

A különböző népek hagyományában világunknak hetes vagy kilences szerkezete van. A magyar hagyományban ez a hetes vagy kilences szerkezet így jelenítődik meg:

„Kinek hét, kinek kilenc, kinek tíz BŰVÖLET.
Az ősök így hagyták ránk: kilenc,
Mert a Három Ős egyikének nyelvén ezt jelentené.
Ez a gyümölcs formája, de az íz a lényeg.” [26]

A lelki-szellemi fejlődés felfelé irányuló lépcsőin csak az Erőn, a Szereteten és a Bölcsességen keresztül lehet haladni:

„Az Erő, a Szeretet és a Bölcsesség angyalain keresztül
Bejárjátok a Határtalan kert Hét Ösvényét.
Testetek, szívetek és szellemetek beleolvad az Egységbe,
A Béke mennyei óceánjához való
Megszentelt repülésben.” [42]

A nyugalmat és örömet árasztó szent hely a paradicsomi állapotot idézi fel. Erre utal a kelták Pardes-ja, a héberek Pardés-ja, a latinok Paradise-ja, az indiánok Tula-ja, a hinduk Meru-ja. A toltékok Tulát fehér szigetnek nevezték, akárcsak a hinduk (Svéta-dvipa). Meru hegye a tengerben található, zöldövezet veszi körül. Az idejutáshoz át kell gázolni a szenvedélyek tengerén és el kell jutni az üdvhegyre. Meséinkben az elérendő cél üveghegyként szerepel. A hitregékben szereplő halhatatlanság földje, boldogok földje vagy a szentek földje maga a beavatás földje.

Az életfán, illetve erénylétrán csak az atyát ismerő juthat fel:

„Az összes mézevő madár a fészket
Mind ide építi, e fára s itt költ.
Fent az édes gyümölcs a csúcán, mondják,
De ahhoz csak az atyát ismerő jut.”
(Rigvéda, 1,164)

Isten szellemének a fényes, az édes felel meg.

Bennünk is hét világ van elrejtve. Az összekötő erőt az érzelmek folyói képezik. Az Élő Isten maga a bennünk élő anyai oldal legszentebb érzelme, a szeretet. Az emberi hang az Élő Égnek az anyagban való megnyilvánulási formája. Az összekötés egyesülést hoz létre a lelki szintek között. Az egyesülés egy szent belső út, melyhez segítségünkre van a helyes légzés és a kimondott szó.

A zenei összhangnak megfelelően a bennünk munkáló erők is összhangban kell legyenek. Az elemek közötti összhang felbomlása érzelmi egyensúlytalansághoz és végül betegséghez vezet. A tibeti bön hagyomány Anya-tantrának nevezi az elemekkel való gyakorlatot, amelyet az ember testének-lelkének kiegyensúlyozására végeznek.

Felélénkülünk és megnyugszunk a hegyi friss levegőn, a zöld tájon, a csobogó víz mellett, a napon kinn a természetben. Ők alkotják a Nagy Anyagot, a Nagy Anyát, amiből származunk, és ami összetartja világunkat.

A világunkat alkotó elemi energiákat a mi hagyományunk is a világot teremtő Istennőhöz köti. Rítussal összekötött ünnepeink fennmaradtak a Boldogasszony-ünnepekben. A karácsonyfa és a húsvétfa a régi Földanya-, illetve Faanya-tisztelet jeleiről beszél.

A lét energiáinak szerkezete ünnepeinknél is megtalálható. A hetes felosztás az ünnepeket körbevevő időkre vonatkozik. A nagyobb ünnepeket hét előkészületi hét – első nyolcad – előzte meg és hét utóhét – utolsó nyolcad követte. A régi magyar hitkönyvekben megőrződött a nagy ünnepek előtt és után a hetvened, hatvanad, ötvened vasárnap bejegyzés. A nagyobb ünnepek előtti utolsó négy hét a fontosabb lelki előkészülést, a böjti időszakot ölelte fel. Még a XX. század közepén is tartottuk a hetvened vasárnapot az ünnepek előtt és után. Régi imakönyveink mind őrzik ennek az emlékét.

A Karácsony előtti hetvened vasárnap Szent Márton napja körülre esett. Ekkor kezdődött el a téli ünnepre való felkészülés. Nem véletlen, hogy Szent Márton idején is – november 11. – madár, illetve liba a jellegzetes étek. Karácsonykor szintén a madarat szimbolizáló pulyka a hagyományos menü.

Ezt a hét hétnyi időszakot Karácsony, Húsvét vagy Sarlós Boldogasszony nyolcadának nevezték. A hetvened vasárnap után következett a hatvanad, majd az ötvened vasárnap. A nagyobb lelki felkészülés, a böjt csak ezután kezdődött a mai advent idején, illetve az utolsó négy héten. A Karácsony utáni hét hét Gyertyaszentelő Boldogasszonykor zárult. Ezt a beosztást az ünnepek nyolcadának nevezték el. Ez a módszer hasonló a zenei hangsor hét hangjának oktáv megnevezéséhez. Az első hang, illetve vasárnap ismétlődik a második oktávnál, illetve nyolcadnál. Az ünnepekhez kis és nagy nyolcad is kapcsolódott. A nagy nyolcad hét hetet ölelt fel, a kis nyolcad hét napot. Karácsony kis nyolcadának utolsó napja volt az újév, a Kiskarácsony. Míg Karácsony a földi születéshez kapcsolódik, addig Húsvét a halál utáni szellemi létről szól. Húsvét után hét hétre van Pünkösöd. Nem véletlen, hogy Úrnapja esetében már kilenc hétről van szó, mert ez a teljes szellemről szól.

12. A FÖLD-ELEM KRISTÁLYAI

A kristályok égitestje a Szaturnusz. A föld-elem ékkövei a kristályok.

Minden térbeli forma információt hordozó mintázat.

A fizikából ismeretes, hogy a kristályok számos fizikailag igazolható tulajdonsággal bírnak. Sajátos fizikai felépítésüknek köszönhetjük pl. a homogén fénynyaláb létrehozását, a lézert, radart, találkozhatunk velük a rádióban, számítógépben stb.

A kristályok befogadják a fényt, tárolják, átalakítják, kibocsátják, visszaverik. Megtörik vagy felerősítik az energiát, egyensúlyba hozzák és harmonizálják. Mivel képesek kapcsolódni más hullámszerű energiaforrásokra és jeleket adnak le, használhatók kommunikációs eszközként is.

A kristályok mintázata és belső szerkezete a természet törvényeit követve alakul ki. Formavilágukban a szabályos mértani testek vagy azok elemei köszönnek vissza. Ezeket az ógörögöktől platóni testeknek nevezik, akik iskolákat hoztak létre a szabályos mértani testek tanulmányozására. Az ókori görögök feltételezése szerint világunk ezen ősenergiákból épül fel.

A rendezettség már az atomok és molekulák belsejében létezik. A kristályok atomokból, molekulákból állnak, melyek tökéletesen szimmetrikusan rendeződnek el. Az atomoknál, valamint minden létező anyagnál az elrendeződés spirálisan növekvő jelleget mutat.

Az anyagi részek külső formája a belső szerkezettel függ össze. A kristálytanból tudjuk, hogy a kristályok zavartalan növekedésük közben a belső szerkezet szerinti formákat veszik fel. Az anyagi részecskék közötti kötőerők határozzák meg, hogy a kristály melyik rendszerbe sorolható.

Minden fizikai anyag, valamint az emberek között sok hasonlóság van. A lélek impulzusainak és az anyagok belső terének ereje rezgés formájában jelenik meg. A fizikai világ és a szellemi világ, maguk a gondolatok is rezgések összessége, különböző frekvenciákkal. A lét erői találkozásukkor egymással kölcsönhatásba lépnek. A rezgések a térben kapcsolódnak egymással azaz összeadódnak. A kölcsönhatásból új rezonanciafelületek jönnek létre. A kristályok és az ember teste-szellemé egyfajta kommunikációban van az energiamezővel. A tér erőiben találkozó rezgések kapcsolódási felületei szintén mértani alakzatokat vesznek fel. A kölcsönhatásból eredő metszési vonalak mértani idomokat alkotnak.

A föld kristályai mértani testek alakját veszik fel. A kristályok információ- és energia-adóvevők. A kristályok rezgéseket bocsátanak ki és rezgéseket nyelnek el. Tudatos intelligenciaként léteznek. Belső szerkezetük által a kristálybirodalom kapcsolatot képez a földi sík és a lét terének energiája között.

A kristályok alaprezgése harmonikus energiát sugároz, az eredeti helyükön, a földben információt vesznek fel, illetve adnak le. A föld Föld-anyaként a felvett, negatív, életet nem támogató információt a maga harmonikus rezgéseivel átalakítja.

A középkorból adatok vannak arról, hogy a kristályok fontos szerepet játszottak a gyógyításban. Paracelsus, e kor híres gyógyítója könyvében foglalkozik a gyógykövek alkalmazása mellett már azok szerkezetével is.

Természete szerint maga az anyaföld is kőszerűen kristályos. A rezgési tartományokat tekintve a kristályok vannak legközelebb az emberhez. Hasonló erőterük, hasonló személyiségük van. Minden embernek van egy lélekesszenciája, egy isteni gyermek része. Nem véletlen a *kristály* és a *kereszt* szavak hasonlósága. A kristályok tárolják a rezgéseket, egyensúlyt teremtenek. Energiaforrásként – piezoelektromos – és kapcsolóelemként is felhasználhatók. A harmonikus energiák a szabályos kristályok szerinti erővonalakon fejtik ki hatásukat.

Amikor a földből kivesszük a kristályt, a tisztulás megszűnik. A kristály továbbra is felveszi a külvilág rezgéseit, még az ember gondolatát is. Amit felvesz, azt mindig kisugározza magából. A kristály például a környezetében történt kiabálást vagy aggódás, illetve féltős ember gondolatait stb. rögzíti, majd akárhol, ahová letesszük, kisugározza magából. Lényegében ez történik a lakásunkat felépítő kőzetekkel is. Ezért ajánlatos új lakásba való költözéskor vagy ugyanott időnként legalább lemeszelní a régi rétegeket.

A kristályok a saját jellegzetes rezgéseikkel a környezet harmóniáját állítják helyre. Lényegében szent isteni rend szerinti összetett kozmikus rezgéseket sugároznak ki magukból. Az asztrálisnak nevezett kozmikus rezgések az anyag legalsóbb szintjén hatnak, harmonizálják az anyagot alkotó rezgéseket. Ahogy a kocka vagy hexaéder mindent magába fogad és rendet teremt belőlük, úgy a kristályok is elnyelik a harmóniahiányos rezgéseket. Ezáltal maga az anyag is kezd harmonizálódni. A földből kivett vagy megtisztított kristályok a harmonikus alaprezgésükkel áthatják a gyógyulni akaró embert. A rezgések harmóniája kihat a környezetben lévő anyagokra és az emberre is. A kristályok hatására a feszült ember megnyugszik, harmóniába kerül önmagával. Ha az ember érzelmeiben és gondolataiban rendet teremt, a kristályok jó hatása továbbra is megmarad.

Az emberben harmonikus állapot alakul ki akkor is, ha gondolatai és érzelmei tiszták. Ha a feszültség feloldása után továbbra is a régi rossz alaprezgések uralkodnak az emberben, a kristályokkal való kezelésben elért siker átmeneti lesz. Ez érvényes a gyógyszeres kezelések esetében is.

Az életterünk rezgéseinek harmonizálására is használhatunk kristályokat. A feng shui típusú térrendezésben segédeszközként helyezhetünk köveket a lakásunk, kertünk különböző pontjaira. A kertrendezés-

ben gyakran ismert kőként a szépérzék növelése mellett ezt a célt szolgálja. Ez esetben a nagyobb méretű köveket részesítjük előnyben.

Mi emberi lények sajátos kristályszerkezettel rendelkezünk. A DNS csomagja köbös rendszerű. A DNS spiráljától csontjaink és minden szervünk magasan szervezett, szimmetrikus rendszerű, mi is egyfajta élő kristályok vagyunk. Testünk két lényeges összetevőjének, a folyékony és a szilárd részeknek, a víznek, csontoknak, sóknak a szerkezete is megegyezik a kristályokéval. A kristályokhoz hasonlóan testünk is képes energiát gyűjteni, tárolni és kibocsátani.

Ismeretes, hogy pihenést és feltöltődést jelent a hegy-völgyön járás, a fák közötti séta. Szinte már mindenki által ismert tény, hogy ha kövek vagy kristályok vannak körülöttünk, megemelik a környezet energiájának minőségét. A kristályok hatással vannak lényünk minden területére: testre, lélekre, szellemre.

A kristályok viselése egyidős az emberiséggel. Tudatosan vagy tudattalanul használta és használja ma is az ember. Az ember szépérzéke okán ékszerekként viseljük őket. Színeikkel és alakjukkal az ember lelkét érintik meg. Jó eszköznek bizonyultak az emberi kapcsolatok ápolásában is.

A kristályok a szivárvány színeit öltik magukra. A színek, akár csak a kristályszerkezet, az éginek tartott lélekerő és a földinek tartott test között harmonizáló szerepet töltenek be. A kristályok hatóerejét a színeik befolyásolják. A színek az ember lelkére-szellemére különös hatással vannak. Az ember erőscokrai is a szivárvány színeit öltik magukra. A megfelelő erőközpontozáshoz hasonló színű kristály különös hatással bír a csakrákban jelen lévő lezáródások, blokkok feloldásában.

E lelki segítség mellett a kristályoknak gyógyhatásuk is van. Hasonló szerkezeteik révén a kristályok rezgései jó hatással vannak az emberre. A gyógykövek talán legelterjedtebb felhasználási módja, ha a testünkön viseljük ékszerként, vagy marokkövekként magunknál hordjuk őket.

A mai természetgyógyászat felhasználja a kristályokat. Ajánlatos, hogy az egyensúlyából kibillent vagy túl fáradt ember egy ideig kristályokkal vegye körül magát. Ez a módszer hatásosabb, ha nyugodt körülmények között, pl. meditáció vagy alvás, pihenés közben alkalmazza. Éjszaka apró kristályokat lehet a párna alá helyezni. Ma már ismeretes a kristályokkal való masszázis jótékony hatása is.

A természetgyógyítás az ásványörleményeket is felhasználja külső és belső kezelésre. Nemcsak a természetgyógyászat, hanem a modern orvostudomány is ismeri a föld-elem gyógyító hatását. Ismeretesek a bőrünket borító jótékony iszappakolások. A fák és kisebb növények főzeteit ivókúráknál vagy külső borogatásra is használjuk. A földterápiához tartoznak az iszappal, agyagokkal, sókkal, fémekkel, kristályokkal végzett kezelési módok. Terápiás célra használnak szódát, gipszet, timsót, vasokkert, földpátokat, arany-, ezüst- és rézporokat stb.

A vörös és fekete színű földpátok és kristályok különös gyógyhatással vannak a gyökércsakrához tartozó szerveinkre. Egyesek négypontú szimmetriával rendelkeznek, például a gyémánt, gránát. Más féldrágaköveknél a vörös vagy barnászvörös színhez trigonális kristályszerkezet párosul: rubin, spinell, achát, jaspis, fekete hematit, füstkvarc és korall. Ilyen szerkezetű a vörössárgás karneol és a borostyán is, mely nemcsak a szakrális központunkra gyakorol jó hatást, hanem a gyökércsakrára is. Ezek közül a gránát a maga lilás színével és ötponthoz tartozó szimmetriájával élenkítő hatással van az emberre.

A szakrális csakra színe narancssárga. Erre jó hatással vannak a sárgás színű kristályok, mint a trigonális szerkezetű citrin és karneol. A napfonathoz rendelődő kristályok szintén sárgás színűek: aragonit, pirit, borostyánkő, holdkő. A sárga színű aranytopáz a maga rombuszos szerkezetével hatásos a napfonathoz rendelődő szerveinkre. A trigonális szerkezetű füstkvarc a hasnyálmirigy egyik gyógyító kristálya. Ugyancsak a trigonális szerkezetű jaspis enyhíti a cukorbetegséggel és hasi gyulladásokkal járó tüneteket.

A szívközpontjára jó hatással vannak a zöld színű és többnyire a négyponthoz tartozó szimmetriával rendelkező kristályok: smaragd, morgánit, alexandrit, jáde, rodokrozit, malachit, kvarcit. A rózsakvarc ötponthoz tartozó szimmetriával és rózsaszínével szintén a szívcsakra kristálya.

A torokcsakrához a kékeszöldes kristályok állnak közelebb. Ilyenek a trigonális szerkezettel bíró zafír, kalcedon, türkiz és a többnyire rombuszos – négyponthoz tartozó szimmetria – szerkezetű celesztin, akvamarin, igazgyöngy. Az ötponthoz tartozó szimmetriával rendelkező azurit szintén jó hatással van a pajzsmirigyre. A gyökércsakrához sorolt füstkvarc a maga ötponthoz tartozó szimmetriájával idegnyugtató.

A homlokhoz – ötödik csakra – rendelődő kristályok színei között megtaláljuk a kéket, a sárgát és a fehéret: a hexagonális kristályokkal rendelkező háromszínű beril, szodalit, platina, valamint az ötponthoz tartozó szimmetriájú azurit kristály.

A fejtető gyógyító kristályai közé sorolhatjuk az igazgyöngyöt. A hunok gyöngyös pártája gondolatserkentő erővel bírt arra nézve, aki el tudta viselni a magas és tiszta rezgéseket. [24] A fehér és lila színű kristályok, mint a hegyikristály, ametiszt, lapisz, lazuli (azurit), fluorit, szintén jó hatású a fejtető csakrára.

A kristályok az őserők közül a föld-elem képviselői. Egy természeti környezet gyógyító hatását nemcsak a földben lévő kőzetek sugárzása határozza meg. Ebben minden elemi erő részt vesz. Az elemi erők egymással való kapcsolódásából keletkezett összetevők színekként jelennek meg.

A magyar néphagyomány az elemi energiákat a színes tündérekhez kapcsolja. A tündérek az egyszarvúval szoros kapcsolatban vannak, és a földi étellel kapcsolatos erökhöz rendelődnek. Tündére van minden őserőnek: víznek, tűznek, levegőnek. Ezenkívül tündére van a bőségnak, bizalomnak, hálának, jámborságnak, kiengesztelésnek, barátságnak, újjászületésnek, életörömnak, felszabadultságnak, ihletnek, sejtelemnek, a megértésnek és valós ismeretnek. Jelenlétüket nyugalom és jellegzetes illat kíséri. Égi áldással működnek. Nagy erő jellemzi őket.

A *bőség tündérének* színe az aranyszín, fején csillagkorona. Gyakran követi a művészeket, szereti a zenét. A bőség állandóan árad az életben. A szeretet bőségének áramlásában fejtheti ki a hatását. Kérésre jön, ha a bizalom is áramlik belőlünk. A bőség áradását a kétség akadályozza meg, a bizalmatlanság elgondolásaink és tetteink eredményeit illetően.

A *bizalom tündérének* színe a kék, akár az ég, búzavirág-koszorúval a fején. A szépség világának tündére. Szép sziklákon lakik. A bizalmat a gyanú és kétség gátolja meg.

A *hála tündére* az első kettőnek a nővére, és az első kettő jelenlétének hiányában akkor érezteti hatását, amikor a köszönet megjelenik. A bőség és bizalom tündére hívásakor a hála tündérét is kell szólítani. Hála szükséges a bőség áramlásához. A hála tündére zöld ruhát hord. A felismerés, illetve megismerés kulcsa van nála. A kegyelem a köszönet és hála segítségével áramlik. A hála segíti a visszahatás törvényének érvényesülését, a bőség és bizalom bejövételét. Olyan időket élünk, hogy minden megbocsáttatik, amit kérünk.

A *jámborság tündére* a legóvatosabban megjelenő tündér. Színe a rózsaszín. A nyugalmat, a belső békét igényli. Az állatok közül a szalamandra rendelődik hozzá. A nyári estek illatának és erőinek tündére. A nyugtalanság és háborgás esetén hívjuk a jámborság tündérét. A gondolataink rendezésével együtt megjelenik.

A *kiengesztelés tündére* áttetsző ibolyaszínű öltözetet visel. Leheletszerű magasrendű egyszerűség jellemzi. Keménnyé válik viszály és ellenségeskedés esetén. Kiengesztelődéskor együttműködik a barátság tündérével.

A *barátság tündérének* színe narancssárga. Tettre kész tündér. Nagy életerőt hoz elő. Tiszteli a másságot. Akkor kell hívni, mikor a másik embert meg akarom változtatni. Elfogadással minden barátságossá válik. Amikor a barátság tündére megjelenik, az öröm érzése uralkodik.

Az *újjászületés tündére* hosszú fehérben jelenik meg. Frissesség jellemzi. Belső és külső zavargás esetén kell hívni. Hívás nélkül is érkezik, amikor érzelmeink félelemmel teli örvényeiben forgunk. Regeneráló, gyógyító hatása van testre és lélekre. Őrzi a legegyszerűbb gyógymódokat.

Az *életöröm tündére* a vigassághoz, az örömhöz kapcsolódik. Az újjászületés tündére kíséri az életöröm tündérét, aki az élet eleveenségét hozza. Gránátalmaszínű a ruhája. Színes lepkék veszik körül. Amikor megengedjük magunknak, szívünk örömmel töltődik fel.

A *felszabadultság tündérének* öltözéke sárga, akár a kalász. A nyári szellő melegségét sugározza. Minden dolgok nagy tudója. Mindent termékenységre tud fordítani. Hívjuk, és bizalommal forduljunk hozzá. Amikor bízunk, akkor körülöttünk minden átalakul, örömmé válik. A ragaszkodás és bizalmatlanság a felszabadultság ellen működik. A ragaszkodással leállítjuk az öröm áramlását, és bizalmatlansággal visszafordíthatjuk életünk fonalát.

Az *ihlet és a készítés tündére* az éjszaka sötét kékjében jelenik meg bársonyszerű ruhában, fején ezüst hajpánttal, drágakővel a homlokán. A költészet szárnyait erősíti. Az első sugallat, az első gondolat a felsőbbrendű akarathoz kapcsolódik. Üzeneteivel álmainkat is kíséri. A lélek legmagasabb rendű és legszebb vágyait szereti beteljesíteni. Kíséri a kutatókat, művészeket, írókat. Ellene dolgozik az érdektelenség. Az alkotást letakarhatja az érdektelenség közönye, de akkor is ott szunnyad alatta a belső hang.

A *sejtelem és a belső hang tündére* ikertestvére az ihlet tündérének. A legáttetszőbb jelenség. Finom fátyol van az arcán. Az ihlet nővére mögött rejtőzködik. Az ihlet barátnője az egyén háta mögött bújik meg. Akkor jelenik meg, ha az ihlet barátnőjét el tudjuk fogadni. Aki túl tud jutni önmagán, az önző egón és

gondolatait rendszerezni képes, csak annak a kérésére jelenik meg. Aki az ő segítségére vágyik, el kell fogadja a szép és rút egymás melletti létezését.

A *megismerés, megértés és a valós ismeret tündére* a hajnalpír vörösében jelenik meg. Virága a pipacs. Hátározott erői vannak. Tekintetében nagy erő és intelligencia sugárzik. Akkor segít, ha gondolatainkat a szeretet járja át. Léte és segítése a szeretet egyszerűségén alapszik. Kéri a düh és harag kiiktatását életünk-ből. A háborgó ember valós ismerethez nem juthat.

13. AZ ÉLET VIRÁGA

A lét energiái formákban öltének testet. A formavilág legszebbjei maguk a virágok. A virág a világminőség eredetének és harmonikus összetettségének szimbóluma.

A virág egy életforma. A virágok a legharmonikusabb létezési formák. A virágok életerővel rendelkeznek és életerőt sugároznak ki magukból. Mintázatukban és színeikben a tökéletességet ismerhetjük fel.

A virágok érzékenyek. Az embertől szeretettel teli figyelmet igényelnek. Jobban fejlődnek, szebben virágoznak, ha szerető gondoskodásban részesülnek.

Mint a növényeket általában, a virágokat semleges harmónia jellemzi. A virágok teljes önátadása az odaadódó szeretet mintaképét közvetíti felénk. A növényi világ az önzetlen szeretet megtestesítője. Békés harmóniában leledznek. Csak vannak. Fenntartás nélkül odaadják magukat mint az állatok tápláléka vagy az emberek éke-étke. Odaadásuk szeretetet sugároz felénk. A szeretet békét, nyugalmat áraszt. A harmonikus formák, illetve a virágok is növelik odafigyelő, beleérző képességünket, és hozzásegítenek a békésebb nyugalomhoz. Minden együttérzéssel teli gondolat, minden csendes öröm növeli a minket mozgató szeretetet. A virágok a tökéletes lét megtestesítői, a szeretet jelképei.

A virág napjelpép. Az ókor a Napot istenként imádta. Az ókortól kezdve az Egyet, Istent, a Teremtő energiát körrel, rózsával vagy körbe írt ábrákkal szemléltették. Az Egy energiája Ég-ő ékként a Nap fényéhez hasonlóan ég. Égi eredetű az, igaz.

Kör alakból indulnak ki nemcsak virágaink, hanem településeink és szakrális épületeink is. Egy egybe-függő rendszerben a dolgok mélységéről szól a mítosz és a képjel is.

A kezdet és vég nélküli kör a Isten és a mindenség végtelenjét szimbolizálja. A létezés formáit egyszerű alapelvek működtetik. Ezek egymásra épülve bonyolultabb rendszert alkotnak.

A kör jelenti a Teremtő Egy-et és a világ egységét is. Költőnk szép szavakkal mondja el világunk egységét:

„Szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.
Tél, tavasz, nyár, ősz: meghitt tarkaság.
Égen és földön mosolygott a rend.
A nap hajnalban mindig megjelent.

...

Borzongó percek s naphosszú öröm:
a tengertől még nem váltam külön,
nem voltam sziget... Imák és csodák:
szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.”

(Szabó Lőrinc: *Egy Volt a Világ*)

Az ókor hitében a szellemi erő teremtette a világot. A világot teremtő szellemi erőt szűziesen tisztának tartották. Ő volt a nagy anya: a szent Jó, Yotengrit, Sophia, a Fehér istennő, Nagyboldogasszony. [67, 75, 76] Ugyancsak a Teremtő ereje tartja össze a létet. A létezés formáit egyszerű alapelvek működtetik, mert minden a szellem fényéből származik. Ezek egymásra épülve bonyolultabb rendszert alkotnak.

Az esszéus–hun tanítás szerint a fizikai világ mögött álló rend törvényei mindenütt jelen vannak:

„A Törvény az Élő Isten élő szava.
A törvény bele van írva mindenbe, ami élet.
Megtalálható a füvekben, a fákban, a folyókban,
A hegyekben, az égi madarakban,
Az erdő teremtményeiben, a tenger halaiban,
De legfőképpen megtaláljátok önmagatokban.” [42]

A világmindenségben rend van.

Az ókor bölcselétéből ismert az élet virága mintázata. A Nap körének megsokszorozódása által alakul ki ez a mintázat. Az élet virága a szakrális geometria szerint a körrel ábrázolt Egyből alakul ki, amikor a teremtés során az többszörözi önmagát.

Az élet virága mintázata nemcsak a teremtéshez kapcsolódik. A lét szerkezetét mintázza le. Az élet virága a földi életet átszövő energia alakzata, az anya-világegyetem szimbóluma, tele hurokszerű gyöngyökkel. A metszési hurkok a holdsarló köríveihez hasonlítanak. Létünk anyatermészetű.

Az élet virága elnevezés a földi létezés energiamezejével kapcsolatos. Ez régi képjel, egy információt hordozó mintázat. Az atlantiszi Smaragdtáblák tanítása szerint a szellem forrása az élet virága, illetve ennek rezgési mintázata.

Az élet virága alakzat a teremtéshez és az anya-világegyetem szerkezetéhez kapcsolódik. Az ókor bölcselete a szellemi erőt, a virágot az Istenanyához rendeli. A virág az Istenanyától származtatott világmindenség eredetének jelképe. Az élet virága a földi életet átszövő energia alakzata, az anya-világegyetem szimbóluma.

Szellemünk forrása a Föld belső energiájából ered. Ez egy élő energia. Földünk maga is élő szervezet. A gravitációs mezőt a Föld középpontjában gerjesztett hullám tartja fenn. Ugyanez az energia formázza az élővilág mintázatait. Nemcsak a földet, minket is ez az energiamező vesz körül és bennünk is kifejti hatását. Matematikai megfogalmazása Einsteinnek az egyesített mező-elméletében jelent meg.

A föld mélyén található az elraktározott energiacsomag, mely megadja a létezők formáit. Neve Melchizedek szerint az egyiptomi Tóttól származik: élet virága. Ez egy kristályszerkezetet mintázó energiafolyam, amelyen az élet alapszik. „Tót állítása szerint mindent magába foglal, kivétel nélkül minden tudást... A rajz arányai között az élet minden megjelenési formája megtalálható. Tartalmaz minden matematikai formulát, fizikai törvényszerűséget, zenei harmóniát, minden biológiai életformát, egészen sajátos testi megjelenésünkig. Benne rejlik minden egyes atom, minden dimenziósík és kivétel nélkül minden, ami a hullám alakú univerzumban megtalálható.” [4]

A földi lét formáit a bolygónk közepében lévő energiamező formálja. Nemcsak a lét formáit határozza meg, hanem erővel is feltölti:

„Mélyen az élet termeiben nyílt egy virág.

Közepén nagy erő sugara tört elő.

A virág erővel telített minden hozzájövőt.” [15]

Az atlantiszi Smaragdtáblák tanítása szerint a szellem forrása az élet virága, illetve ennek rezgési mintázata. A földünk közepén található erőforrás határozza meg a lét formáit:

„Mélyen a föld közepén van a virág,

A Szellem forrása, mely megköt minden alakzatot.

Mert tudd, hogy a föld testben él,

Mint ahogy te is saját alakodban lakozol.” [15]

Az alapszerkezet a körből indul ki. A teremtő Egy köre hét lépésben valósítja meg a kivetítéssel való osztódást. A létkörök metszéseiből alakul ki végül az élet virágának nevezett ősi jelkép. Először két kör metszi egymást, és a szeretet hármasságában a mandorlában kapcsolódik össze. A további teremtési lépéseknél, egy-egy újabb kör kivetítésénél újabb metszési zónák keletkeznek. Minden metszésnél egy-egy osztódással a körök száma kétszer több lesz. Ugyanígy történik a sejtek osztódásánál is. Az eredeti egy sejtből kettő lesz, a kettőből négy, négyből nyolc, azután tizenhat, harminckettő, majd hatvannégy stb. Az élet virágának alakzata is sokkal több körből áll, mint hét. Mintázata a sejtszaporodásnak megfelelően alakul ki, tele számos hurokszerű virágszirommal. Ez a mintázat a minden dolog eredetének tartott rezgési létformának felel meg. A hét kör, a bölcsesség hét oszlopa, az életfa hét szintje mind a lét szerkezetére utal.

A hét kör egymást metszéséből kialakult alakzatot Melchizedek, illetve Tót Életmagnak nevezi, mely a megismerés titkainak kulcsa:

„Kövesd a kulcsot, amit hátrahagytam.

Keresd és tiéd lesz az Élet ajtaja.

Keresd az én piramisomban, a mélyben,

A folyosón, mely falban véget ér,

Használd a Hétnek Kulcsát.” [15]

Az Életmag alakzatából alakul tovább ki minden létező dolog.

Az élet virágának mintázata egy végtelen és önmagába forduló áramlást képjelez. Minden egy időben történik, egy végtelen kerületű gömbszerű alakzatban, magában az emberben is. Az embert alkotó fraktálok is visszafordulnak önmagukba. Ha az emberben található eredeti modell egy kicsit is megváltozik, ez hatással van a nagy hologramra. Ha az eredetiből kiáradó fraktálok elég energiamozgást teremtenek, akkor az egész fraktálrendszer átrendeződik:

Az élet virága mintázata nemcsak a teremtéshez kapcsolódik, hanem ahhoz a nagy energiaforráshoz is, amelyik a Föld belső magjában található. Tót Smaragdtábláin olvasható [15]:

„Mélyen az élet termeiben nyílt egy virág,
Lángolóan növekvő, az éjszakát visszaverő.
Közepén egy nagy erő sugara tört elő.”

Az atlantiszi Smaragdtáblák tanítása szerint a szellem forrása az élet virága, illetve ennek rezgési mintázata a teremtő erőt jellemzi:

„Az élet virága hasonló a benned lévő szellemhez,
És úgy terjed szét a Földben,
Ahogyan a te szellemed tölti be testedet.” [15]

Az élet virágának mintázata egy egymásra épült és összefonódott rendszer szerkezetét mintázza le. Olyan, mint egy fraktálrendszer, mely egy rend alapú rendszernek felel meg. A kisebb hologramok halmozából álló fraktálrendszer alkotja a világot.

Az élet virága a szakrális geometria szerint a körrel ábrázolt Egyből alakul ki, amikor a teremtés során az megtöbbszörözi önmagát. A lépéselemek sora magát a sejtosztódást is szemlélteti. A világ hét nap alatt alakult ki, tanítja a Biblia. A geometria szerint hét körből jön létre az élet virága, a biológiában minden élő szervezet hét osztódási lépésből alakul ki. Így az élet virága a teremtésnek és az élet működésének szimbóluma. Ebbe a harmonikus szerkezetbe írhatók az őserőknek megfelelő mértani idomok.

A világot nemcsak teremti, hanem átszövi a teremtő energia. Az esszénusok imájában ez áll:

„Te Első, ó, Hatalmas teremtő!
Te teremtetted a kozmikus erőket,
És feltártad a kozmikus Törvényeket!
Te adod nekünk a megértést saját szellemedből!
És Te élteted testünket,
Te határoztál minden tettünkről erőd által!” [42]

Az esszénus tanítás az embert emberi virágnak nevezi. A bennünk munkáló fényerő és a bennünk lévő tanú is egyben a jó gondolat – jó szó – jó cselekedet egysége:

„Minden virágok között az emberi virág
Az, akinek legnagyobb szüksége van a Napra.
A Nap hoz életet a Földre.
A tettekben manifesztálódó erő
Hozza a szellemi életet az embernek.
Jó Gondolatok és Jó Szavak Jó Tettekben
Nyilvánulnak meg, és az Élet Kozmikus
Óceánjának tükrében a Nap és Energia sugarai
Találkoznak az Ember munkálkodó testében.” [43]

Az „emberi virágnak” a nap energiáihoz hasonló szellemi részre szüksége van. Az „emberi virágban” munkál a nap köréhez, illetve a teremtőhöz rendelődő fénytermészetű lélekerő.

Az ember őmaga is olyan, mint a csillag. Isten minden teremtményében ott van a tökéletes virág magja.

Minden a szellemi fényből származik, és rend alapú törvény szerint létezik. A fizikából ismeretes, hogy a fehér a töretlen fény színe. Ez a Fény tartalmazza az összes többi szín együttes erejét. Mozcgékonyaság jellemzi, nagyon magas frekvencián rezeg. A fehér lényegében egy dinamikus állapotot fejez ki.

A fehér szín felbontásával a szivárvány színeit kaphatjuk meg, melyre a hetes tagozódás jellemző.

A fény nem más, mint rezgés. Isten fénye a teremtő rezgést jelenti.

A Smaragdtáblákból [15] megtudhatjuk, hogy minden rezgés, még maga az anyag is. Az anyag egy alacsonyabb frekvenciájú rezgés. A rezgés egyik sajátos megjelenési formája az állóhullám, mely magának az anyagnak a sajátja.

Az élet virágának megfelelő hatágú csillag a középső részével hetes szerkezetet mutat, a hetes képjeléhez rendelődik. Ez a hétpontú csillag az élet hét nagy sugarának felel meg, és Isten trónusa mellett helyet foglaló hét angyaltól érkezik. Ezek kapcsolódnak a hét bolygó-erőhöz, az ember hét erőközpontjához. Az ember első erőközpontja az önfenntartást biztosítja. A második energiaszint az érzelmekhez rendelődik, az öröm, a félelem és a fájdalom síkjához. A harmadik a hatalmi sík. A negyedik a szerelem érzésének szintjét támogatja. Az ötödik a hanggal kifejeződött szerelem síkja. A hatodik az életben megértett isteni erő szintje. A hetedik az Én vagyok fenséges síkja.

„Néztem, ahogy az Élet Virága örökké él.
Figyeltem az emberek szívének titkát,
És azt találtam, hogy az ember sötétben él,
De a nagy tűz fénye benne rejlik.” [15]

A Bölcsesség hét lélegzetének nevezi a hindu bölcsélet a teremtést. A szellemi erő szelét hat kerék alkotja, középen a hetedikkel (V. Stanza).

Minden a szellemi fényből származik, és rend alapú törvény szerint létezik. Az isteni Egy maga a Bölcsesség.

„Az egész Ūrben csupán egy bölcsesség létezik.
Bár megosztottnak tűnik, de az Egyben egységes.
Minden, mi létező, a fényből származik,
És minden fény a Mindenségből.
Minden, mi teremtett, a renden alapszik.
Törvény uralja az ūrt, melyben a Végtelen lakozik.” [15]

A szellemi tudatosság költözött az anyagba és nem az anyagi felhalmozódás teremti meg a fejlődést. Ezt a szellemi erőt energiamezőnek nevezi a kvantumfizika. A mezőelmélet szerint mindennel egységben létezőnk és nem elszigetelt egyedekként. Az anyag jellegzetességét végső soron a mező határozza meg. Az ember magából impulzusokat bocsát ki ebbe a mezőbe, akár egy radar. Ugyanakkor minden pillanatban ebből a mezőből nyerünk ki információt.

Tót Smaragdtábláin ez olvasható:

„Az, ki követi a bölcsesség útját,
Az élet virágára nyitott legyen.
Tágítva tudatát a sötétségtől.” [15]

A teremtő körének kivetülésével a két kör metszési zónájába írható a szeretet háromszöge. A mezopotámiai jelrendszerben a szeretet képjele a háromszög volt. Ugyanakkor a harmonikus háromszög az Isten nő jeléhez is tartozott. A körbe írt háromszög a platóni szakrális geometria természetes és harmonikus eleme. Minden más szabályos mértani forma háromszögekből épül fel.

A hun-esszénus tanításban fennmaradt, hogy ez a fényháromszög egyben a kozmikus rend.

A szeretet kozmikus rendje fogja össze a világot. Az összekötő erő a létben folyékony közegként fogható fel. Az élőben működő szellemi rész folyékony áramlása egy magasabb rendű rezgésminőséggel rendelkezik, mint a fizikai anyag. A szeretet folyékony természetű és átható erejű. Olyan, mint a víz. Nem véletlenül kapcsolódik a víz a szeretethez. Az őserők közül a víz-elem az érzelmekhez rendelődik. A legnemesebb érzelem pedig maga a szeretet.

Az életben az összekötő erő a szeretet. A világ fényből, illetve szeretetből szövődött. A szeretet harmonikus háromszöge megtalálható az élet virága mintázatában is minden mandorlában.

Az élet virágának hurkai lényegében szeretetfraktált képeznek. Ezek a hurkok szövik át a lét terét. Nemcsak szeretetből teremtődött a világ, hanem a szeretet képezi az együttműködés alapját is.

A hét kör egymást metszéséből kialakult mintázat alkotja az élet virágának belső elemét, melyet életmagnak nevezünk.

A víz kristályszerkezete az életmagnhoz hasonló.

A Kárpát-medencében az élet virágának alakzata gyakran megtalálható kapuk, épületek díszítőelemeként. A belső kör, melyet életmagnak hívtak, faragott tárgyainkon, faragott kapuinkon gyakori. A virág

elnevezést azért kapta, mert alakja virágszerű. Faragott kopjafáinkon a belső hatos szerkezetű mintázatot Vénusz-csillagnak nevezik.

14. A FÖLD-ANYA ÉS FIA, A KECSKEFI

A rendelkezésre álló szakirodalom szerint a régi kelet vallása anyaközpontú volt.

Az ókor népe az Ősanyától, Istenanyától és Fiától származtatta a világot. Ő volt a Kőr-Ég-Ős, az Ég kereke, az Egykerék. Karácsonyi kördíszaink, koszorúink emlékeztetnek erre.

A kör a fény képeje. A lélek fényét az anyai természetű test, a föld-elem energiái zárják magukba. A föld-elem és víz-elem a sötéttel jelzett minőséghez tartozik. A föld-elem energiái kapcsolódnak az istenanyához és istenfiúhoz is.

A mi karácsonyfánk története a történelem előtti időkbe nyúlik vissza, amikor a mondák keletkeztek. Karácsony a szeretet ünnepe. Teremteni, újraéledni, újrakezdeni szeretettel lehet. A világ szeretetből szövdött és szeretet tartja össze. A szeretet az Ős-egység törvénye.

Az ókorban a világot szülő ősanja, Föld-anyja, istenanya volt az első, a mindeneget létrehozó szellemanyag. Teremtő ereje maga a szűzi szellem, mely nemcsak teremti, hanem át is szövi a világot. Az ókor istenfiai mind a szűzies anyáktól származtak.

Karácsony ideje a Föld-anyja, a Nagyasszony, a Babák ünnepe, és az istenfiaké.

Az ókor ősanja a fa alakjában ábrázolt Föld-anyja volt. Az egyiptomi Nut istennőt mint Fa-anyát ábrázolták. A hunoknál a Föld-anyja egy hétemeletű fán lakott.

A Föld-anyja megfelelője a Fa-anyja is. A Föld-anyja az életfán lakik. A hun teremtéstörténet nagyon hasonló a mezopotámiaihoz. A nagy Ős-egység mindent kiárasztott magából és az életfával összekötötte. Az észlelhető világot az istennő hozta létre, aki az életfa ötödik emeletén lakik, vagy öt madár alakjában van rajta. Az emberbe az istennő lehelte a lelket. [24]

A feldíszített fa a Karácsony egyik jele. December végén a föld-elem energiája érvényesül. A világ természeti népei újév táján a teremtést mindig újra ünneplik. Ekkor születtek a segítő istenfiak: Etana, Mitra, Krisna, Hórusz, Jézus. Az Istenfiú születését mindegyik nép az év legsötétebb időszakában, a Bak hónapjában ünnepli.

A különböző népek hitregéjében az istenfiú a Föld-anyja hetedik fia. A hetes szám az ókor istenfiainak egyik gyakori jellemzője. Az ókor teremtő istennőinek gyakran hét fia van. A hermetikában a hetes az istenfiak szintje.

A hunok decembert az istenfiak hónapjának nevezték. [24]

A különböző népek hitregéjében a hetedik a segítő istenfiú: Fohat, Seboath, Svabhavat, Világfelügyelő, Sevek, Kronosz, Kronus. Egyiptomban Sevek Kronus jelképe a krokodilus-sárkány. A hinduk Fohat istenfia maga a fény kígyója.

A hetes út a lelki fejlődés, a beavatás útja. A görögök *epiphaniának* nevezték. Ez a megvalósuláshoz, a megjelenéshez kapcsolódik. A megvilágosodás más, mint az isteni erők megvalósulása kívül-belül. Ez archaikus imáinkban a hétszer szentelt hét út.

A hinduk radzsa jógája a lélek útját az Uralom útjának nevezi, melyen a Szűzies Hét törvénye uralkodik. Az Uralom útja az ember belső érzelmi és gondolati tisztulásának útját jelenti.

Egyiptomban az istenfiút Utu napistennek hívták. A hunoknál az istenfiú jön le segíteni az embereken az életfa szivárványhídján. A hindu Stanzák szerint az istenfiú nevében a *Szép-út* (Seboath) szavunk rejtőzik. Az alsó világ hetedik emeletének az ura az istenfiú: Seboath, illetve Shabhavat. A hinduknál az istenfiú másik jellemzője a nagy hatóerő. Ő a Fő ható vagy a Fő út, azaz Fohat. Ő teremti meg hangjával a hét forgószelet, a hét gömböt, a hét világot (V. Stanza 6).

Jézus saját példájával – út, igazság, élet – mutatta meg az utat (Jel 10,2). Templomi énekünkben Ő a Deus Sabaoth.

Az emberhez kapcsolódó lélek-fiú útja a fény útja. A dióshalmi templom freskóján az istenfiú a hét gyertya fénye mellett áll.

Télen jut le a legkevesebb fény a földre. A Bak hónapja a Szaturnusz fennhatósága alatt áll. A kövek égitestje a Szaturnusz. Az ókor a köveket a Föld-anyja gyermekeinek vélte. A Szaturnuszhoz a kristályok,

a kőzetek és a barlangok is odatartoznak. Az ókor gondolkodói úgy tartották, hogy a kövek mint fénykövek visszatükrözik mindazt, ami a földön történik. A szaturnuszi energiát hordozó kövek a Föld-anya üregeiben találhatóak. A kövek színe a sötéttel jelzett barlanghoz hasonló.

A Tejút az éj sötétjéhez tartozik, és az életfához hasonló tartalmat rejt magában. Archaikus imáinkban az égi fából származott Anna, Mária édesanyja is:

„Ég szülte fáját,
Fája szülte Annát,
Anna szülte Máriát,
Mária a világ megváltóját.” [20]

Az egyiptomi hitvilágban Nut fa-istennő teste volt maga a csillagos ég is. Az éjszakai égbolt jelenti az érzelmek sötét jellegét és a kezdeti állapotot is.

Az ókor feketének tartotta az őanyagot. A hinduknál és a hunoknál a teremtés elindítását sötétség jellemzi. A hunoknál a kezdeti „Semmi-Valami végtelen nagy fekete golyó” vagy „sötét sűrű állapot” volt. [26]

A mezopotámiai kultúrában ismerték Kübelé istennő fekete kövét. A Pilis egyik barlangjában nagy kőkocka található. Valószínű az Istenanya tiszteletének jele. A barlang neve *Egy* és helye a fához kapcsolódó, *ág* szavunkkal rezonáló *Ágasvár*.

Kínában a Tao őslényként ma is élő, mély és sötét. Olyan, mint az anyaöl. Táplál, magába hordozza az életet és onnan születik minden újjá. Hérakleitosznál az őslény Egy maga a Törvény-Logosz, illetve az a materia prima, mely áthat mindent és állandóan átalakítja magát. Az állandó változásnak nincs vége, hanem önmagába fordul, melyből a kezdetkor kialakult, a nagy Kőbe. Minden új jelenség az ősanayi materia prima egy-egy változata.

A kő az őserők közül a föld-elemhez tartozik. Karácsony a föld-elemű Bak jegyében van. Az ember erőterében a Bak jegynek a térd felel meg. A *térd* és a *teremtés* hasonló zöngésű szavak. A teremtés a Föld-anyához tartozik. A Föld-anyától származtatás képjelek formájában is fennmaradt. A mezopotámiai Inanna-Anahita, Istár istennők térdét kiemelten ábrázolták. A térdükön szemszerű mintázatok láthatók.

A Föld-anya üregei a barlangok, melyek sötétek. Sötét színű a kerecsensólyom vagy más néven a kaba-sólyom.

A rábaközi magyar táltos hagyatékban a Naporcájút a Föld-anya, illetve Karacsán szülte:

„Első ünnep: Karácsony.
Ez a vadász sólymok ünnepe,
Vadászmadarak, halászmadarak ünnepe.
Karacsán-ra is gondolunk ekkor,
Ukko Földisten anyánkra,
Ki sötétségből, meleg öléből
Hím Isten-párját teremté, a Naporcájút.” [26]

A Naporcájú Atya pedig ünnepet úgy teremtett magának, hogy megvendégelte az éhezőket és szomjazókat. A legrégebbi ókeresztény leírások arról számolnak be, hogy csoportos ima után agapét tartottak, együtt ettek. A rítus nagyon régi lehet. Az esszénusok péntek este tartották a közös imát. [42] Ezt tette Jézus is a tanítványaival, melynek emléke utolsó vacsoraként maradt fenn. Az evangélisták kenyértörésnek nevezték (ApCsel 2,42). Ma áldozatnak nevezzük. Áldozásra járulás előtt a pap imádkozik és megcsókolja az Oltárkövet. „Maga az oltárkö a szentek királyára, az Úr Jézusra figyelmeztette. Őt jelképezi az oltárkö.” (Misszálé, Szent István Társulat, Budapest, 1933)

A karácsonyi ág, illetve az életfa szerkezete hetes. Ennek a tudásnak a maradványát megtalálhatjuk a rábaközi tudók hagyatékában és az ünnepek nyolcadában. Ahogy a hét hang sorát oktávnak, úgy az ünnepek előtti és utáni hét hetet nyolcadnak nevezik.

„Karácsonyt megelőzendő hét héttel,
Karácsonyra következő hét hétben
Regösök szólamlanak,
Mesemondók köré gyűlik hallgatóság.
A köszöntők pedig emígy szólnak:
»Adjon Isten szekeret, szekerünkbe kereket«,

Emlékeztén Ég-Isten-Atyánkra,
 Ki szarvast fogván a Göncölbe,
 Arra nyugóztván, visszahozá a megszőkött Napot.” [26]

Karácsony egyik jellemzője a karácsonyfa. Az ókor teremtéstörténeteiben az anyai minőségű szellemanyag, illetve a Fa-anyja gyakran szerepel. A Fa-anyja maga a Föld-anyja. Az életfa szintén a Boldoganya megfelelője. A hun–esszénusok teremtéstörténetében megtalálhatók a fák mint képjelek:

„A régi időkben, a Teremtés zsenge korában
 A Föld tele volt óriási fákkal,
 Amelyek ágai a felhők fölé nyúltak,
 És bennük lakoztak ősapáink,
 Azok, akik az Angyalokkal jártak,
 És akik a szent Törvény szerint éltek.” [32]

A szent Törvény maga a szeretet törvénye.

Régi imáinkban:

„Nemzetek között Isten az fárul országglott,
 Ékes ez fénylő díszes fa, királynak bársonyával ékesült.” [20]

Őseink jelképei nemcsak a nemzetségbeli hovatartozást jelölték, hanem a hitbelit is. A honfoglalás kori írott emlékekben életfa-tisztelőknak nevezték az Istenanyja-tisztelőket. Ez a mai Boldogasszony-tiszteletnek felel meg.

A hitregék életfája nemcsak teremti, hanem fenntartja a világot. Az életfa, az erény létrája és a kereszt egyfajta szimbólumok. A karácsonyfa és a kereszt összetartoznak.

A szakrális fa tiszteletéből alakulhatott ki a tuskóhoz kapcsolódó szokás. A ház gazdája hozza be Karácsony napján a tuskót és tűzre teszi, mondván: „Áldott legyen Krisztus születése napja.” Olykor az ünnepet köszöntők húzzák a tuskót. [87]

December végén a Bak havát hun őseink az Istenfiak hónapjának hívták. Az istenfiú a Föld-anyja fia volt: Ízisz (Nut) fia Hórusz, Anahita fia Van, Varuna fia Mitra, Joli fia a Világfejűgyelű, Sophia fia Cristos.

A Karácsony a dicsfényvel rendelkező *dics-ember* születésének ideje volt az ókorban. Innen eredhet a december hónap neve. Ez az időszak a Bak-jegyhez tartozó minőségű erőt rejti magában.

A kecske az ókor egyik legtöbb jelentéssel felruházott állatképjele volt. Az ókor népeinek hitében az ősananya mint kecske hozta világra az embereket. Ő táplálta, védte és gyógyította a rászorulókat. A kecske-fi volt a világot létrehozó istenanyának a fia, aki időnként lejött a földre segíteni az embereknek.

A korai kereszténységben a halfarkú kecske Jézus jelképe is, aki a Bak hónapjában született. A későbbi keresztény kultúrában a kecske alakja eltűnt, de a hal megmaradt szakrális képjelnek.

Az ókorban még istenfiúnak tartották Mitrát, Mardukot, Vant. Mindegyik az ókor nagy Istenanyjának a fia, isteni közvetítő és hídépítő volt Manu, Mina, Minósz, Ménes, Amon, Munay KI, Amenhotep. Ők voltak a bölcsesség képviselői, a szakrális király, az Ég és Föld közötti közvetítők.

Az ókorban a téli napforduló idején tartották az Etana és a Mithrász istenfiak születésének ünnepét. Rajtuk kívül kecske-finak ábrázolták a hinduk Rohita napistent, a görögök Dionüszoszt és Pánt, a tibetiek a letisztult lélek boldogságát elért embert kecskével az életfa mellett. A görögök regéiben maga az istennő is kecske alakját öltötte. Az ókor embere kecskét áldozott az égiek engesztelésére. Ezt a segítséget kérő áldozatot a Bibliában is megtaláljuk. A kecskebakot feláldozzák a pusztá démonának és „a bak elviszi minden bűnüket” (Lev 16,22). Ennek nyomán ma Azazélt a kecskével, a bűnbakkal azonosítják.

Az istenfiú és a bak név jelzőként is szerepel. A hindu Bhagavad-gitában a Teremtő a magas tudatosságú Arjunát baktának és barátjának szólítja, és végül Barátának nevezi.

A Bakta helynév a Kárpát-medencében több helyen előfordul.

Az egyiptomiaknál a világot szülő Nut istennő maga a Tejút. Nuthoz szintén a kecskét társították. Az égbolton kifeszülő Nut teste csillagokkal és égi bárkákkal van kirakva. A hold-bárkán az istenfiú segíti az emberek lelkét. Az isteni segítő maga az égi bárány. Egyiptomban a nők imáikkal folyamodtak a kecske-istenséghez gyermekáldásért.

A görögöknél a gyermek Zeust tápláló kecske-istennő bőre védőpajzsként borul a világra. Maga a mondabeli bőségszaru is az anyakecske szarvából készült. Így kaphattak a kecske-kellékek gyógyító és védőerővel felruházva fontos szerepet a termékenységi rítusokban.

Nálunk is megőrződött az anyakecske védő szerepe. A soproni kecsketemplom bejáratának homlokzatán a kis kecske felett védően őrködik az anyakecske.

A kecske szarvának csavarvonalához csatolták a Föld-anyára jellemző termékenységet és bőséget. Az ember érzelmeire és életerejére nagy hatással van a zene. A bőségszarut mindig az istennő tartja a kezében. Az ókorból ránk maradt kürt a dordogne-i ósanya kezében van. A legrégebbi szakrális zeneszerszám a jobel volt, melyet a karácsonyi (föld jegyű) bak szarvából készítettek. Ezt a kürtöt csak az 50. évfordulás ünnepeken volt szabad megfújni. A jó-bel felhangzásából keletkezhetett a *jubileum* szavunk.

A régi hitregékben a karácsonyi Istenfiú fogalma kecskeként is megtalálható. Egy babiloni pecséthengeren az Istennő mellett áll az életfa és a bakkecske. A görög mitológiában a nagy fehér Istennőnek, Leukothéjának van kecskelábú istenfia. Ez a képzet jelen van a tibeti és az óind hitregékben is. December a mindenkori istenfiaik hónapja. Egyes északi népeknél a kecske hozza a karácsonyi ajándékot. A kecskés alakoskodók rajzai kivehetők a legrégebbi barlangrajzokon is. A téli ünnepeken a Bak jegynek megfelelő kecske álarc használata szinte általánosan elterjedt. Ma mi a karácsonyi és az újévi köszöntőknél használjuk a kecske álarcot.

A mezopotámiai agyagtöredékek rajzolatain az istennő mellett látható az életfa, a kecske, a kutya, a csillag és a holdsarló is. Nimród kezében kis szarvast tart. A soproni kecsketemplom szemléletesen mutatja be, hogy nálunk még él a szeretetet hozó kis kecskének az emléke.

A lélek-fiú képjeleihez tartozik a kis bakon kívül még a szarvas és az egyszarvú is. A magyar népi hagyományban a szarvas gyakrabban jelenik meg kerámiáinkon, írásos terítőinken.

A karácsonyi ünnepünk a Bak jegyű föld-elemnek megfelelő időre esik. Karácsony a Föld-anya ünnepe is. A Bak jegyű január a kereszténységben is az Istenanya hónapja. Kapcsolat van az ókor Fa-istennője és a karácsonyfa között. Az ósanya, az életfa mint almafa és a tojás népi hagyományainkban összekapcsolódik. Almával díszítjük a fát télen a Fényváráskor, és tojással díszítjük tavasszal az élet újraindulásakor. Régen a tojás a karácsonyi asztal egyik dísze volt. A rokon mordvák karácsonykor ma is tojást adnak ajándékba. [87] A májusfát is a föld-jegyű Bika hónapjában állítjuk. Ekkor van a keresztény Anyák napja. Meséinkben Tündér Ilonánknak aranyalmái vannak, melyeket csak az égis erő fa megmászása után lehet megkapni.

A gyümölcsök oltása, érése, az új termés megáldása szintén a föld-elem jegyében történik. A Kisboldogasszony a föld-jegyű szeptemberrel összekapcsolódik. Ezt az időszakot Kisboldogasszony ünnepe nyitja meg szeptember 8-án, majd követi a Hétfájdalmú Szűz napja szeptember 16-án.

A születés és az állandó újrakezdés a föld-elemhez kapcsolódik. A föld-elem energiáiban alakulnak vérsajtjeink, csontjaink, bőrünk.

A fénytermészetű lelkünk a föld-elemű testünkhöz kötődik. A kövek halmazából emelkedik ki a kereszt a soproni kecsketemplom hátsó bejáratához közeli ajtó felett.

Az ókortól kezdve a kereszt a fény képjele. Az ókor e tudása rejlik abban, hogy Jézushoz kapcsolta e jelet. Az ókorban több istenfiúnak tartott lény létezett. Jézus volt az egyedüli pantokrátor, a világtanító, a gyógyító, a Mester, az igazság és szeretet földi megtestesítője. Jézus alakjához kapcsolódik a fény keresztje is.

Karácsony a szeretet ünnepe. A szeretet ünnepének egyik fontos díszítőeleme a karácsonyfa. A fa egyetemes szimbólum, a tudás, az örök fejlődés és növekedés jelképe.

Fény és fenyő szavunk hasonló gyökerű. Az ünnep, a meghitt pillanat, a szeretet öröme olyan, mint a fény. Ránk süt és szeretet-meleget ad. A fénynek teremtő ereje van. A tudatosság fény. A belső fényforrás a Mindenható Szeretet.

Az embernek önmagában kell megtalálnia belső fényét, önmagával kell egységbe kerülnie. Lényünk rejtekébe a sötétben keresztül jutunk el. A sötét magja a fény. A fény csak azért látszik, mert sötét veszi körül. A magunkból kibontott új szeretetsíra és annak növekedése maga a fények fénye.

A szent közép harmóniája a lélek fényének rezgéséhez tartozik. A saját sötétségünkben kell kibontanunk az istengyermeki szeretetrezgést. A bennünk lévő szeretetfény lényünk esszenciáját képezi.

A lélek állatmegfelelője a madár. A karácsony madara a sólyom. Népiesen ülnek hívják. A kerecsen-sólyom szárnyán kapja az ember a segítő lélekerősítőt:

„Boldogok, kik gyámoltalant gyámolítanak,
Mert Ós-Egünk Ülője szegődik hozzá örökül.” [26]

A kerecsensólyom sötét színű madár. A megújulás a sötétben keresendő. A föld- és víz-elem sötétjében van elrejtve a lélekcsíra és az életerő. Lelkünk érzelmeinkhez kapcsolódnak. Érzelmeink a sötéttel jelzett oldalhoz tartoznak. Az ókor bölcséletének megfelelően a lelkünk fényét a saját sötétségünkől kell kibontanunk.

Érzelmeinkhez az őserők közül a víz-elem kapcsolódik, melynek égitestje a Hold. A téli napfordulóhoz és az éjszakához az őserők közül a víz-elem rendelődik. Az égtájak közül az északi iránynak felel meg a víz-elem. A víz-elem a szeretethez sorolható őserő, melynek égitestje a Hold. Holdsarlóval ábrázolták az ókorban az istennőt és fiát is. A karácsonyi éjféli születés-szertartások ezt a régi tudást őrizték meg.

A sötét maga a fény. Az égi mag szellemi eredetű. A léleknek nevezett anyagtalán lény maga a lét oka, mely egyéni és bennünk megtalálható. A fizikai és szellemi rész között a kapcsolatot a közös rész, a mag biztosítja. Az apai és anyai jelleg között a lélekmag az összekötő erő. Lényünk anyai-érzelmi és apai-ható oldala között a kapcsolatot a tobozmirigy biztosítja. Magszerű alakja a fenyőtobozra emlékeztet. Belső érzelmi-gondolati egyensúlyunkat a tobozmirigy jelzi. A szeretet érzelmének eluralkodásával kezd fényleni lelkünk. Anyai jellegűvé kell válnunk, hogy lelkünk fénye megjelenjen. Ezt jelképezi egyik oromzati díszítőelemünk, Kolozsváron. Az anyai jellegét kihangsúlyozzák a palmetta és életfaágak, melyek egy női fej határolnak. A fej oltárszerű mintázata tetején toboz található.

A karácsonyi szokások egyik eleme a mag, a búza csíráztatása, a Luca-búza. A mag mint képjel a lélekhez, az istenfiúhoz kapcsolódik. A rábaközi hun hagyomány szerint a gabonamagvak az Istenatya részeit képezik.

A lét mozgató energiái és a fejlődés a föld-elemű életfa gyökeréből indulnak ki. Ez a bak, a mag, a vak, bagoly, pók, a sötéttel jelzett régióknak felel meg. *Bak, bogár* szavaink alapján érthető az egyiptomi bogár alakú napisten. A bogyó a gabonaszemhez hasonló alakjánál fogva szintén a lélekhez kapcsolódik. A csipkebogyó a néphagyomány szerint a harmonikus közép öröméhez viszi közelebb az embert.

Az embrionális állapotú magból keletkezik az élet. Luca-napkor éjjel a miséről való hazamenetelkor mákmagot kell elszórni, hogy a rossz elkerülje az embert. A pók, bagoly, bogyó, holló, bogár a szibériai sámánok kedvenc képletei közé tartozik.

A belső fényünk a lélek-gyermeki részünkben van elrejtve. A hindu bölcséletben az istenfiúhoz tartozó lélek jellegzetes hónapjai november–december (Bhagavad-gítá, 10, 35). Az istenfiú fénye az év legsötétebb idejében látszik. Karácsony táján a legkevesebb fény jut le a földre, a legrövidebb a nappal.

Sötéttel jelölik a földi erőket magába záró lényünk belsejét és az érzelmeinket. A földi erőket a föld- és víz-elem képezi. Karácsony a föld-elem jegyében található, de a víz-elem felségterületéhez tartozik a sötétség. Az őserők közül a víz-elemnek ekkor nagyobb a hatása. A téli napforduló idején a föld- és víz-elem együtt adják a karácsonyi bűvkör nagy erejét. Együtt rejtik a lények fényét és együtt segítenek az emberek lelki fejlődésében. A föld- és a víz-elem képjele a holdsarló. A holdsarló az istenfiúhoz és anyjához is odatartozik. A mezopotámiai pecsétengereken az istenfiú kezében van a holdsarló vagy az istennő mellett.

A karácsonyi sötétbe hasonlítanak a sötét színű madarak. A kerecsensólymunk is sötét színű. A holló vagy bagoly szintén. Bagoly volt a jele a görög Athénénak, Lilithnek, a bogyó Pán istenfiúnak. Morrigan ír istennőhöz a holló társul. Föld-anyja a navahó indiánok ősanyja, a Pókasszony, kinek színe vörös. Világot szövő pókistennő volt Inanna-Istár, Athéné, az afrikai (ghánai) Anansi, a görög moirák, a római párkák. Az északi Nornok az élet hálóját szőtték, Amaterasu japán istennő és a kínai Szövő Szűz az isteneknek szőtték ruhát.

A karácsonyi időkhöz a víz-elem kapcsolódik, melynek jele a holdsarló. Holdsarló alakú a kehely és a fazék is. Híntázó mondókáinkban füstösfazékként jelenik meg, a farsangi szokásoknál bakfazéknak nevezik.

A föld- és a víz-elem együtt teremtik meg az istenfiúnak megfelelő fényt. A holdsarló az éjszakai fény, illetve az érzelmek-test sötétjébe ágyazódott lélek képjele. A sötétből kibontakozó fényt nemcsak a Hold képjelezi, hanem a csillag is.

Népünk hagyományában a csillag maga a Vénusz. A Vénusz a Nap körüli keringésében a Földdel való árnyékolása miatt változó fényerejű. Olyan, mint a Hold. Gyakran veszi fel a holdsarló alakját.

A Vénusz fénye teljében kerek és nagy erővel világít. Az éj sötétjében a csillag jelezte az istenfiú születését. A csillag az istenfiúhoz, az istenanyához, illetve a Karácsonyhoz kapcsolódik, akárcsak a holdsarló.

A bronzkori pecsétek ábráin olykor az istenfiú nemcsak szárnyakkal rendelkezik, hanem csillag vagy holdsarló van mellette. Csillaggal ábrázolták és a Vénuszhoz kapcsolták a hinduk Mitrát és Kumarát, az ausztrál bennszülöttek Barnumbir istenfiút, az indiánok a szakrális teremtő Szél (Quetzalcoatl) Kígyójuakat.

Jézus magát a csillaggal azonosította. Jézus az Újszövetségben a Hajnalcsillagot ígérte a lélek szavára hallgató híveinek (Jel 2,28).

A sumerek jelrendszerében a munka képjele a csillag. A megváltás a szeretet szellemében végzett munkában és az igazságban rejtőzik. Ez a jel az isteni igazság útja, a mennyei akarat földi nyomatéka. Aki a Törvény útját járja, az szeretetmunkát végez. Az igazság látható formája a jó munka fényében rejtett erő.

A Vénusz az istenanyákhoz kapcsolódó csillagot is képviseli. Meséinkben Tündér Ilonánkhoz a Vénusz kapcsolódik. Énekeinkben a Boldogasszony a tengerek csillaga. A keresztény énekekben ezt a szerepet olykor Mária veszi át.

Az Esthajnalcsillag maga az éjjeli fényt adó Nap, akárcsak a Hold. Ez a sötétben világító fény jellege megtalálható a természeti képben is. Utána igazodtak és igazodnak iránytű hiányában a hajósok.

A tenger és a csillag társítása az érzelmi jellegű létről szól. A vízhez kapcsolódó érzelmekhez társul a Boldogasszony és fiának a fogalma. Az érzelmek legnemesebbike a szeretet. A víz az érzelmekhez társult öserő, és mint ilyen az anyatermészetű lét folyékonyságát és összekötő erejét képviseli.

A csillag fénye átvitt értelemben az anyai természetű ember lelkének fényét is jelenti. Az ember lelke és az istenfiú hasonló szellemi tartalmat jelent. A csillag és a tenger ilyen értelemben nem más mint a lélek-fiú és a szeretet-anya.

A tenger a szeretet érzelmének Boldogasszonya, a Vénusz csillag a lélek-fiú fénye, melynek jellemzője szintén a szeretet.

Népünk hagyományában a Vénusz a Szél bolygója. A levegő pedig a lélekhez társult öserő. A *szentlélek* szó lényegében istenfiút jelent, de jelenti az ember gyermeki lelkét is. A lélek első tartozéka a tudás és a tudatosság. A lélek másik fontos jellemzője az anyai oldalhoz sorolható beleérző és átható képesség, mely maga a szeretet.

15. A SZENT NÉGYESSÉG

A lét kereke forog. A sötétjéből kibontott Fény a centrum körüli örvénylésből jön elő. Ő a szent megoldás hordozója, isteni erő rejlik benne. Ő közvetít Ég és Föld között, a mennyei szivárványhídon jár le és föl. A fontosabb hatóerők száma négy, melyek rendszerint a kerék küllőiként ismeretesek. Ugyanezt fejezi ki a szvasztika és a kereszt is. Varrottasaink és templomi ablakaink szellőrózsái, akárcsak Galaktikánk, balra való mozgást jelöl. Ez az anyatermészet sajátja.

A világ körkörös rendszerében létezik két különálló irány, melyek négyes szerkezetet alkotnak. Az egyik kettősséget a szellemi és anyagi erők képezik, melyeket nevezünk még égi és földi erőknek is. A másik a ható, illetve a befogadó erők párjaként fogható fel. Mindkettőből az egyiket fehérrel és a másikat feketével képjelezzük.

Az ember a természettel egységben él és azonos rendszerű. Ez az egység a hasonlóságon alapszik. Az emberben szintén négyes erő hat. Az égi iránynak felel meg a szellemi erő, a földet a fizikai test képviseli. Az ember lényébe bezárt szellemből a jobb és bal oldal az apai és anyai erőkhöz rendelődik.

A földi létben négy égtáj erői hatnak. A nagy Egységben létezik két energetikai irány. Az egyik az észak–déli tengely, a másik a kelet–nyugati irány.

A fizikai anyagba ágyazott szellem a négyes jellegű szerkezetbe hatol be. A négy öserő: a tűz, víz, föld, levegő energiái uralják az anyagot.

A földi kettősségben a harmóniát a négyes alap biztosítja, a *négygerezdes alapkö*:

„Két Erő Forgataga teremtés.

Két Vízörvényként ölelkeznek,

Két Forgóséklként ölelkeznek.

Egyik sem alábbvaló, egyik sem följobbvaló.

Ez a négygerezdes alapkö bölcseletvilága.” [26]

Négyerezdesnek nevezik a várak kőből készült négyes osztatú tartóoszlopait is.

A keleti bölcséletben az igazi követendő út az anyatermészethez áll közel. A kínai Lao Ce gondolkodó szerint: „A bölcs ember négyszöget formál” (*Tao Te King*).

Az ókor vallotta a világ négyes szerkezetét. A hindu, egyiptomi és a tibeti hagyományban ismertek az égi tájak őrzői. Minden égtájhoz egy-egy szellemi erő rendelődik. A lét tere fölött az égboltozatot négy arkangyal tartja. Szent Ágoston angyali erényeknek, illetve szellemeknek nevezte őket. Gábor és Mihály arkangyal a kelethez és a nyugathoz, Uriel arkangyal a délhez és Rafael arkangyal az északhoz rendelődik.

A kereszténység átvette az ókor tudását. A Bibliánkban ez áll: „Láték négy angyalt állani a földnek négy szegletén, a földnek négy szélét tartva” (Jel 7,1). Archaikus imáinkban ez a tudás a ház négy sarkában „négy angyal”-lal jelenítődik meg. [20]

Az Erdélyi Zsuzsanna által lejegyzett régi esti imában a Boldogasszony ágyát négy angyal őrzi:

„A mi házunk négyszögletes,
Négy szép angyal őrizkedik.
Angyalok, őrizzetek,
Keresztek, forogjatok,
Hadd aludjam Boldogasszony ágyában...” [20]

Nem véletlenül jelenik meg a Boldogasszony ágya az esti imáknál. A napnyugta, illetve az esti sötétség a föld-elemhez, illetve a Föld-anyához kapcsolódik.

A négyes szám archetípusa, ösképe a szellemi és a fizikai erőnek. A szellemi erőből kivetített fizikai világban a négyszög az erőt, a Földet szimbolizálja. Ezért nem véletlen, hogy a szakrális geometriában a föld-elemet a kockával jelölik.

A föld-elem száma a négyes szimmetrián alapszik. NÉGYben is benne foglaltatik az EGY, a N-égy EGY vagy a NÉ-Gy. Az Egy a teremtő és előtte a NÉ maga az anyaelvűség kifejezője. Világunk anyavilágegyetem: anyag-, illetve anyaelvű. Az N az anyagnak a hangja és női jellegű. Az É hang Élő, fel-felé mutató, az Egy felé.

A Négyben az Egység új tulajdonsága jelenítődik meg: a Teljesség. Ennek az örök és teljes világnak jelképe a kereszt.

A négyes osztatú kereszt összekapcsolja a délt az északkal, a vízszintest a függőlegessel, a természetet a természetfölöttivel.

Az új király avatása a négy égtáj szellemében történt. Az uralkodó a koronázás alkalmával a kardjával a négy világtáj felé sújtott. Ez a szokás maradt meg az indiánoknál, akik a tanácskozás pipafüstjét a négy égtáj felé fújták.

A föld-elem ható jelleggel rendelkezik. Négyes ritmusú teremtő erőt képvisel. A sumerek a négyzetet erőnek, jó cselekedetnek nevezték. Az esszénusok így foglalták szavakba:

„Tiéd volt, ó, Uram, az Erő,
Amikor külön utat rendeltél
Mindenikünknek és mindeneknek.
Ez a tanítás volt az első szabály,
Hogy tetteinket vezérelje.
Az a legsegítőbb és legerőteljesebb,
Aki minden erejével szolgál,
Megtartván és éltetvén a Te
Kozmikus rendedet
Jó cselekedetek végrehajtásával...” [42]

A földi élethez az ember testének erő kell és a lét fenntartása erőt igényel. Erő kell az önismeretre és az önuralomra is. Ezt a kínai bölcsélet így fejezi ki: „Mások legyőzéséhez erő kell, de önmagunk legyőzéséhez belső erősség” (Lao Ce).

A kör maga Isten teremtő erejének képjele. Ez a teremtő erő a földön a négyben nyilvánul meg.

A teremtő körébe beírható a négyzet. Az esszénus jelrendszerben a két háromszöget tartalmazó négyszög a körrel együtt az ember megvilágosodását jelentette. Ez az ember szellemi tökéletesedésének azt a szintjét jelentette, amikor „a jó gondolatok és a jó szavak jó tettekben nyilvánulnak meg”.

Az esszénus tanítás a megvilágosodásról így szól:

„Nap... Energia... aranyló napsugarak,
 vitális energia járja át naprendszerünket,
 felébredtven mindazt, ami alszik,
 a növekedés muzsikája hallatszik a talajban,
 levelek zöldülnek ki és virágok nyílnak.
 Minden virágok között az *emberi virág*
 az, akinek legnagyobb szüksége van a Napra.
 A Nap hoz életet a Földre.
 A tettekben manifesztálódó erő
 hozza a szellemi életet az embernek.
 Jó Gondolatok és Jó Szavak Jó Tettekben
 nyilvánulnak meg, és az Élet Kozmikus
 óceánjának tükrében a Nap és Energia sugarai
 találkoznak az Ember munkálkodó testében.” [42]

A földi élet értelme a cselekvés. A Gondolat–Szó–Cselekedet egységében levés alakítja életünket. Nincs ránk erőltetett sors. Gondolataink, szavaink, tetteink alakítják életünket. Mindig azt kapjuk vissza, amit kiadunk magunkból.

„Halhatatlanságot és a Kozmikus rendet
 Adományoztál mindenkinek
 A Szent Tettek, Szavak és Gondolatok révén.”

A Teremtő köre és a négyes szerkezet fennmaradtak nemcsak építkezéseinknél, hanem körmeneteinkben is.

Az Egy szelleme és a Négy anyaga valamiképpen összetartozik. Mindkettő anyatermészetű. Nem véletlenül a szellemi lényeg háza itt lenn a Földön az Anyaszentegyház.

Más szempontból a négyes egy hármast és egy egyes számból áll. A hármast a teremtő hármasságot, az egyes a teremtőt jelöli. Ebből a szempontból is a négyes több, mint a fizikai világ energiája és száma. A négyes ritmus teremtő erő képvisel.

A NÉGY is valaminek az egészét jelenti, valami befejezettséget jelöl az anyagi világban. A négy az egy után a legegyszerűbb négyzet. Négy égtáj hatása, négy évszak szele, négy elemi erő éri az embert.

A lét sötétjéből kibontott Fény a centrum körüli örvénylésből jött elő. Ő a szent megoldás hordozója, isteni erő rejlik benne. Ő közvetít Ég és Föld között, a mennyei szivárványhídon jár le és föl. A fontosabb ható erők száma négy, melyek rendszerint a kerék küllőiként ismeretesek. Az örök örvénylés jele a kerék, a szvasztika, a szélkerék és maguk a kerekded virágok is.

A négyesben érvényesül a tér törvénye. A teremtő erő a világegyetem minden pontjából négyszeresen nyilatkozik meg: a négy őselem anyagi burkán és a négy szellemi hatáson keresztül.

Négy fő őserőből áll össze a világ. Ez a többrétegű jelképes négyes elosztású energia jellemzi a világ struktúráját. A hermészi tanításokban a világot négy alap őserő alkotja: föld, tűz, víz, levegő. A négy őserő a térben fejt ki a hatását.

Az anyag vonzásában a létezés négyes szerkezetű. A szeretet háromszöge megkétszerezve négyzetet alkot. Térben ez a kocka mintázatát adja, a hexaédert. A hexaéder hatos szerkezete szerint a létezésben három kettősség van. A szent három minden eleme magában foglalja a maga kettőjét. A keleti népek, a tibetiek ábrázolása, valamint a sumer jel egyazon gyökerű tudást rögzít.

A hitregék és a népi hagyományok gyakori eleme négyes. Egy hermopoliszi regében kezdetben nyolc őselem volt, de párokba rendeződtek és négy lett belőlük. A dogonok Amma istennője, miután létrehozta az égitesteket és a földet, megalkotta az első emberpárt, négy gyereke született. A zunyi indiánoknál az Awonawilona nevű úr-tündér gyermekei a világ négy üregében jöttek létre. [67]

A piramisnak is négyszögű alapja van és sarkai az égtájak felé vannak tájolva. Az egyiptomiaknál a hetérák az embert négyzet alapú piramissal ábrázolták. A piramis alapja a négyzettel jelölt fizikai test, rajta a szellem hármasságát jelölő három egyenlő oldalú háromszög. A piramisba írható az ember szellemének körkörös spirálja.

A teremtéssel kapcsolatos rítusokban a természeti népeknél is jelen van a négyes szerkezet. A két ellenétes oldal, illetve a duális teremtés a világegyetem négyrészes rendszerébe épül be. A kultikus háznak négy

oldala, két vagy négy ajtaja van. A négy égtájhoz kapcsolódó szertartási mozzanatok mind a szent négyesre utalnak.

Az indiánok kultikus háza gyakran négyes szerkezetű, egy-egy ajtóval a négy égtáj felé. Az indonézek a falujukat is felosztják. A zunyi indiánoknál a négyes szerkezet a két ellentétes fél együttműködéséből jön létre. A harc is csak szimbolikusan zajlik a kultikus tárgyak között. A keleti, nyugati, déli, északi irány náluk átvitt értelemben mély tartalmakat takar. A keleti és északi ajtón közlekednek a nők, a másik kettőn a férfiak. [76]

A létezésben ható energiák földi vonatkozásban négyes szerkezetűek. A földi négyes hatás több dolgot zár magába. A négy őserő egy-egy égtájhoz köthető. A régi templomok építésénél figyelembe vették az égtájakat. Az alapminta a négyes szerkezet volt. Később a négypontú szimmetriával rendelkező kocka felületének kibontásából keletkezett keresztszerű mintázat lett a templomok alapja. A régi templomok szentélye olykor megtartotta a négyszögű formát, melyet körablakok zárnak körül. Később az alap megnyúlt és egy kiterített kockára hasonlított.

Mi a halottaink mellett négy gyertyát gyújtunk, és egyes helyeken a koporsóba is betesznek négy gyertyát. Ismeretes, hogy az egyiptomiak négy gyertyát gyújtottak meg a halott mellé vagy a sírkamrákban a négy égtáj felé. Négy kígyó szobrát tették ki a lakóházuk, illetve a sírkamra négy sarkába. A természeti népek rítusos házáinál is szoktak négy bejáratot építeni és a négy égtáj szerint elhelyezni.

Négyzetes a régi kolostorok udvara, középen az istennő kútjával vagy szobrával, életfájával. Benne a kerengők négyszög alakúak. Ugyancsak négyszög alakúak a régi várak udvarai, középen a kúttal. Ugyanez megtalálható a muszlimoknál is. A híres keleti Kmer dinasztia négyzet alakú kertjeiben is a négy sarok mindenikében egy-egy toronytemplom áll, középen pedig a kút helyett szintén egy szakrális épület.

A tibeti bölcsélet a négy égtájnak megfelelő irányokhoz négy angyali-szellemi párt állít örnek. Mindegyik kapuörnek és úrnőnek más-más állati fej alakot feleltet meg különböző színekkel: Lóképű, Disznóképű, Lónyakú, Kígyóképű. Ugyancsak négy irány van a négy fő világtáj között: délkelet, délnyugat, északkelet és északnyugat. A kelet, nyugat, észak, délen kívül őrzőszellemeik vannak a köztes égtájaknak, délkeletnek, délnyugatnak, északkeletnek és északnyugatnak is. A nyugati égtájhoz rendelődik a vörös Lófejű, az északihoz a Bikafejű, a délihez a sárga Tigrisfejű, a keletihez a zöld Szarvasfő vagy Kányafő. [28]

Ezen irányokat is négy pár kapuőr vigyázza felül. A délnyugati kapuőr a Kányafő, akárcsak Kolozsvár délnyugati részén.

„A TAO minden dolog délnyugati sarka.
A jó embereknek kincse, a rossz embereknek oltalmazója.
Ezért amikor elfoglalja trónját az Ég Fia,
Akkor helyén áll a Három Főember...”
(*Tao Te King*)

Az égtájak és az őserői elemek jelképrendszere az ókorból maradt ránk. Az egyiptomi templomok szentélyében a négyszínű függöny képjelezte a négy őserői elemet és a négy égtájat. A szentek szentjének négyszögű alakú terme ugyanazt a négyes szerkezetet képjelezte, mint a piramisok, obeliszkék és kerengők. A hébereknél is a négy sarok a négy égtáj felé néz, amelyeken a négy elem állatövi jele látszik (Exodus XXVI). Négy karral ábrázolták a Törökországban előkerült szkíta istennőt és a tibeti Önmegszabadítót.

Négyes szerkezete van az életet biztosító elemeknek. A biológiai élet a szénhez kapcsolódik. Szerves szénhidrogénekből állunk. A szenet és a kalciumot tartalmazó ásványok nagy része a köbös kristályrácsban kristályosodik. A kövek a Föld-anyja csontjai. A szén és a szilícium a szerves anyagokon alapuló élet fő eleme. A modern digitális technika is a kristályok által tárolt és átengedett energián alapszik. A kocka vagy az oktaéder jellemzi a szén kristályosodási formáját a gyémántban és a szilíciumét is. Ugyanígy kristályosodik az élő rendszerek alapelemeként a vas.

Régen a horoszkóp készítéséhez az évköri jegyeket nem körbe helyezték el, hanem az elemeknek megfelelő négyes szerkezetbe. [78]

Az egészséges szerkezet köre szerint rendeződik a 12 állatövi jegy. Az egész kör lényegében felosztódik férfias és nőies jegyekre. A jegyek négyes osztatúak a polaritás szerint, a négy elemi erő után: föld, tűz, víz, levegő. A régi ábrázolások az állatövi jegyeket e négy fő erő alapján ábrázolták. Az évszakokhoz tartozó erők hármas részekre bontódnak: kardinális (tüzes), változó (vizes), szilárd (föld).

A japán harcművészet az univerzummal, az anya-világegyetemmel való szent kapcsolatból indul ki. Az *ajkido* képletei a háromszög, kör és négyzet, a kozmikus harmóniának a jele a háromszög. Ebben a harmóniában kapcsolatba kerül az ember a saját isteni életenergiájával és megtalálja az igaz úthoz az erőt, melynek jele a kör és a négyszög.

A nagy szeretet-gyógyító, Braco négyszögű erőterrel dolgozik. Négyszögbe kell álljanak a hozzá forduló emberek.

A Föld-anya jele a holdsarló. A holdsarló anyai jelleget hangsúlyoz. A koronázási palást, a szilágylom-perti kazetta és kerámiáink mintázatain mind a négy irányt egy-egy holdsarló jelzi.

Ugyanez a tudás fedezhető fel Ezékiel látomásában. A négy égtáj felől megjelenő lényeknek borjúlábuk volt. A borjúláb és a vele egyértelmű bikafej a holdsarló egyik képe (Ez 1,5–10).

16. A NÉGY ÉGTÁJ ÉS A KÖRMENET

Az ókorban a kör az anyatermészetű teremtő Egyet jelölte, aki megsokszorozva magát teremtette meg a világot.

A földi rend nem más, mint a teremtő körének levetülése. A teremtő köre védelemül szolgál. Az egyiptomi Duat Könyvének tartalmában is szerepel a teremtő köre, illetve a földi megjelenítése. A könyv szövegét III. Tutmószis fáraó (i. e. 2425–1479) sírkamrájára írták. Arra inti a fáraót, hogy készítse el a földön Duat rejtett körének a másolatát, mely védelemként szolgálhat.

Az ókorban úgy tartották, hogy az ember által lakott vagy megművelt területnek van égi előképe, mely maga a teremtő köre. Egy új terület kijelölése és fenntartása a teremtéshez hasonló cselekedet. A régi térképek a lakóterületet is kör alakban tüntették fel. A hindu Satapata-brahmana leírja (VII. 1,1,1–4), hogy csak az oltár és a mellette végzett rítus után telepedhettek le egy adott területre.

Nagyon régen a településeket, a várakat kör alakúra építették. A település körét az égtájak szerint felosztották, útkeresztveződésekkel választották el őket, melyek kereszt alakban futottak. Négy negyed alakult ki a négy égtáj felé.

A körmenet a teremtő körét mintázza le itt a földön. Írásos emlékek vannak arról, hogy az egyiptomi papok, neofiták járták a körmenetet kezükben tartva Hermész könyvét. [68]

A természeti népek ma is körmenetet tartanak a nagy ünnepeiken. Az ünnepeikkel járó körtáncuk lényegében a hely és alkalom megszentelését szolgálja. A közös éneklés imaként biztosítja a közösség számára a védelmet, az örömet. Az együtt végzett rítusok, a tánc az élet további együttéléséhez szükséges kapcsolatot erősíti. A természeti népek nemcsak a teremtéssel kapcsolatos rítusoknál, hanem esőért, termékenységért és védelemért is tartják a körmenetet vagy körtáncot.

A régi feljegyzésekből (Egyiptomi Halottaskönyv) tudjuk, hogy az egyiptomiak a betegségek gyógyításánál és a halottnál ugyanezt tették. A ráolvasások és körbekerülések alatt kézben tartott tárgyat, botot, szobrot a halott mellé temették.

A gyógyító ráolvasásokkor egyes helyeken ma is körbejárnak. A csángók a gyógyító ráolvasásokkor háromszor kerülnek meg a beteget. Csíkban imádkozás közben a halottat kerülnek meg háromszor, Kalotaszegen a sírját temetés után. Kalocsán fércnek nevezik a körbejárást, Somogyban pedig erőjárásnak. Rábacsanakon az ún. királyfa körül „járják a karéjt”. Teszik mindezt testi-lelki gyógyítás céljából.

A körmenet, a körbejárás, a körtánc a régi felszentelési rítusok utórezgése. Az ember a teremtő körének járásával lényegében a teremtés szent munkáját folytatja.

A körmenettel, körbejárással a teremtő szellemi erejéhez közelednek és azt erősítik meg. A csoportos körmenet a népszellemet erősíti.

A népszellemben teremtő erő lakozik. Az erő annál nagyobb, minél többen ápolják a hitükkel. A hunbölcséletben ez áll:

„Minden Isten olyan erős,
Mint amennyire hisznek benne,
Mint amennyire szítanak hozzá népei!” [26]

A népszellemet gyarapítja a szertartások alatti együttlét, az együttérzés, a napok forgásában az együttgondolkodás, a közös munka:

„Az isteni eredet minden porcikája istenség.
Teremthet bármit, amire ereje futja.” [26]

Az összefogás és a közös akarat egy népnek teremtő képességet kölcsönöz, akárcsak a rá készen álló embernek. A közösségnek a jó irányban fejlődő szellemi ereje befogadja és javítja a fejlődő egyéneket:

„Hiszen ők is Istenből vannak,
S a szellemanyagukból
Sokat eggyé olvasztanak,
Abból istenség támadhat.
Ez az eszmék jó vagy rossz,
De nagy erejének magyarázata.
A vakhitek rontó erejének titka is ez.” [26]

Világunk a teremtő szelleméből ered és fénytermészetű. A fizika törvénye szerint a fénycsomagok spirálisan haladva egymással keresztirányban terjednek tovább. A fényen kívül örvénylő körmozgásra az őserők közül a levegő és a víz képes. Az őserői elemek közül a tűz (Nap)-, víz (Hold)- és levegő-elem (Csillag) rendelődik a teremtő szellemi erőhöz. E három őserő alkotja a természeti népeknél az Ég Anyját. Mi Ég Királynőjének hívjuk. A tűz-, víz- és levegő-elem hozza létre a föld-elemet.

A hun bölcséletben a teremtéshez egy olyan természetű erő járult hozzá, amely magában rejtje a hármas ritmusú szeretetszellemet. Ezt a teremtő erőt szellemanyagnak nevezik, mely szellemanyag anyai jellegű. [37]

A szent hármassal jellemezhető szellemi erőt – az Ég Királynéja – átveszi a földi négyes szerkezetű lét is. Az Ég Anyjából létrejön a Föld-anya vagy a Boldogasszony. Ahogy a teremtő hármasság anyai jellegű, úgy a fizikai létezés is anyatermészetű.

Az anyai jellegű szellemi erő létrehozza az anyagot. Az anyag maga anyaölként jelenik meg, Maiaként. A hindu bölcsélet úgy fejezi ki, hogy a három a négygé válik Maia ölében (II. Stanza 4).

A szent égi hármasság alkotja a földi szent négyességet. A harmonikus hármas szellemi erő letükröződik a földre. A láthatatlan hármas erő nemcsak beágyazódik az anyagba, hanem mindennel egységes működést tesz lehetővé. Ez a hármas szellemi gyökerű erő fogja össze világunkat.

A teremtő erő a szélrózsa minden irányában kifejti hatását. A négy égtájnak megfelelő hatás az égi hármas erőből jön létre. Fény háromszöge – Nap, Hold, Csillag – kivetítődésével megkétszereződik a Nap–Hold-tengely mentén. Így megteremtődik a földi négyes irány. A Nap a déli égtájat és a tűz-elemet jelzi, a Hold az északi iránynak és a víz-elemnek felel meg. A keleti és a nyugati irányban a szellem csillaga helyezkedik el.

A hunok által kifejezett „két vízörvény” északot köti össze délrel, a „két légörvény” pedig kelet–nyugat irányában fejt ki hatását. [43]

A hindu Rigvédában a térből indulnak a „Menny Folyói”, melyek a négy égtájat táplálják. Az égi irányból árad ki a Szó és repül a szellemi erő madara. Ez az irány a tér-elemnek felel meg. Délre van a tűz-elemű Agni, északra a vizet kiszabadító Indra, nyugatra a kígyószörnyet legyőző Varuna, keletre a Varunával együttműködő Mitra:

„Négyféle részre oszlik a szent Szó...
Mert ő Indra, Mitra, Varuna, Agni.”
(Rigvéda, I. 164, 45–46)

Felvidéken a nyári szentjánosi tűzijátékoknál szól a rigmus:

„Tűzét megrakoljuk, négy szögére rakoljuk,
Egyik szögén ülnek szép öreg emberek,
Másik szögén ülnek öregasszonyok,
Harmadik szögén ülnek szép ifjú legények,
Negyedik szögén ülnek szép hajadon lányok.” [87]

Világunk kör alakú horizontjához négy égtáj rendelődik. A szellemi erő hármasa kivetülésével egy négyes jellegű földi lét jön létre. Mindenik irányhoz egy-egy őserői elem rendelődik. Az égtájakhoz rendelődő erők mindenike külön minőséget képvisel. A tűz és a föld jang, a víz és a levegő lágy, nőies jellegű.

A hun, kínai, tibeti, indiai hagyományban a keleti irányhoz az őselemek közül a levegő rendelődik. A déli irányhoz a tűz-elem, a nyugathoz a föld-elem és az északhoz a víz-elem tartozik.

A víz-elemnek megfelelő holdsarlót képezi le a bikaszarv. Olykor a kutya képjelezi az északi iránynak megfelelő víz-elemet. Az oroszlán és a kör a tűzjeggyel, illetve a Nappal kapcsolatos erőket ábrázol. A keletet és nyugatot szárnyas lényel ábrázolták.

Az égtájakhoz rendelődnek az évszakok is. A tavasz a kelethez, a nyár a délhez, az ősz a nyugathoz, a tél az északhoz. Mindeniknek más a fényminősége és az iránya. A napszakokból a keleti iránynak a reggel, a nyugati iránynak a naplemente felel meg. Az év köréből a reggeli keleti irányhoz a tavasz rendelődik, a napnyugtai időnek az ősz felel meg. A kelet és a nyugat a csillaggal, illetve madárral jelzett szellemi erő iránya. Reggel és este, tavasszal és ősszel a szellemi erő megnövekszik.

A tér-elemhez mint az ötödik őserőhöz az égi irány tartozik. A négy égtájhoz tartozó erők az égi irányban olvadnak egygé. Az égi irány az ötödik égtáj, illetve a tér energiáinak megfelelő szent közép. Az égi irány felé napfelkeltekor és tavasszal lehet jutni. Nem véletlen, hogy tavasszal tartjuk a határszentelő és búzaszentelő körmenetet.

A tavaszi határkerülés, a búzaszentelés az új földi év teremtési munkáját szenteli meg. Az évkörben mégis a legnagyobb megújuló erőket a tavaszi időben kapjuk. A tavasz az új dolgok kezdésének időminősége, akárcsak a reggeli óra. A dél a nyári napfordulóhoz tartozik, az est az őszi napéjegyenlőséghez, az éjszaka a téli napfordulóhoz rendelődik.

Ez a tudás állhatott a régi szertartási szokások mögött. A tavaszhoz rendelődnek és a keleti irányban kezdődnek a határszentelő, búzaszentelő körmenetek.

A magyar néphagyomány a körmenetekben megőrizte őseink tudását. Körmenetet tartunk a tavaszi határkerülésnél, a húsvéti éjszakai feltámadásnál, búzaszentelésnél és a nyári időkhöz tartozó Úrnapján. A körmenethez kapcsolódik nemcsak a körbejárás, hanem a négy égtáj felé való fordulás is.

A Rómában kiadott Misszálé szerint a rómaiak is tartottak búzaszentelő körmenetet. Régen Robigus mezei istenség tiszteletére tartották a körmenetet. Utána valószínűleg megszűnt ez a hagyomány. [65]

A körmenethez kapcsolódik a négy égtáj iránya. Az elemek szentelését szintén tavasszal végzik, a tér-elem ünnepén. Ez a szokás Húsvétkor máig megőrződött. A körmenetek hagyományában szerepel a négy égtáj vagy a négy evangéliumból való felolvasás. A szövegolvasás az égtájaknak megfelelő evangélistától történik.

A régi templomokban az égtájakat gyakran az evangélistákkal jelezték. Az égtájaknak megfelelő őserői elemek szerint sorolhatók be az evangélisták is. A keleti irányba mindig Máté evangélistát helyezik, akit a levegő-elemnek megfelelő madárként vagy szárnyal ábrázolnak. A kolozsvári Szent Mihály-templom szentélyének faragott oszlopain keletre Szent Máté szárnyas alakja látható, délre a tűz-elem felségterülete, melynek állatmegfelelője az oroszlán. Márk evangélistához az oroszlánfej vagy szárnyas oroszlán kapcsolódik. Nyugatra a föld-elem erőteljesebben érvényesül, de a kelethez tartozó levegő szellemi ereje is uralkodik. Ezt az irányt madárral szokták jelölni. A kolozsvári Szent Mihály-templom nyugati oszlopán János evangélista mellett madár látható. Az északi irányt legtöbbször a holdsarlónak megfelelő bikafej képezi le. A bikafej vagy szárnyas bika Lukács evangélista képjele.

Az evangélistákkal kapcsolatos ábrázolási mód sok templom szószékén szintén felismerhető.

A napjegyű és az oroszlánhoz kötött erő a déli irányhoz tartozik. A zsigrai templomban a déli irányt egy körrel kihangsúlyozott felnőtarc képjelezi. A Nap körére emlékeztető férfarc több székely templomnál megtalálható: Homoródszentpál, Szentegyháza, Kézdiszentlélek. A kolozsvári unitárius templom asztalánál sarlót tartó férfi látható. A jáki templom déli oszlopfőjén oroszlán szobra, a külső oromzaton férfiszobor mellett van oroszlán. Több templom díszítésén a holdsarló alakját leképező bikaszarv az északi iránynak felel meg. Szécsényben, Hermopoliszban az északi irányt kutya képjelezi. Gyulafehérváron János Zsigmond sírkövén halfarkú istennő található.

A nyugati irányt olykor kis ember vagy gyerekarcs képjelezi a madár helyett. Kis ember található Udvarhelyen a Szent Miklós-templom főoltárán János evangélista mellett, valamint a dubrovniki ferences zárda nyugati oszlopán. Kis gyerekarccal ábrázolják a nyugati irányt a zsigrai templomban, tanuló ifjúval Kolozsváron.

Az egyiptomiaknál az égtájaknak megfelelő elemeket állatképpel jelenítették meg: a négy égtájat olykor a Nap és Hold helyett azok képjeleivel vagy az őserői elemeknek megfelelően, az északi Holdat bikaszarvval, a déli irányt napját oroszlánnal, keletet és nyugatot szárnyas lényekkel. Egyiptomban az északra eső Felső Birodalmat bikával, a déli Alsó Birodalmat oroszlánnal ábrázolták.

Az őserő-elemekhez jellegzetes szín társul. A levegő-elem színe zöld, a tűz-elemé sárga, a föld-elemé vörös vagy fekete, a víz-elemhez pedig a kék szín rendelődik.

A Bibliában az Új Jeruzsálem a Föld-anya színeiben pompázik: úgy ragyogott, mint a jáspis (Jel 21,9–18), négyszögű fala volt, négy kapuval a négy égtáj felé, mindegyik kapunak három-három bejárata. A város falát jáspisból rakták ki, a köveket különféle színű drágakövekből: jáspis, zafír, kalcedon, smaragd, szárdom, karneol.

A tibeti bölcseletben a négy égtájnak megfelelően négy színnel jelzett tudásörző jelenik meg. A Négy tudást az ötödik fogja össze és egyesíti. A Négy Tudás az égtájakkal és a megfelelő őserőkkel egyezik. A víz-elemnek és északnak megfelelően a tükörszerű tudáshoz a kék magcsepp társul. A déli iránynak és a tűz-elemnek az egyenlő lényegű tudás és a sárga magcsepp felel meg. A föld-elemhez és a nyugati irányhoz az értő tudás és a vörös magcsepp társul. A levegő-elemhez és a keleti irányhoz a cselekvő tudás és a zöld magcsepp rendelődik. [28]

Az egyiptomi templomok szentélyében a négyszínű függöny jelképezte a négy őserői elemet és a négy égtájat. A szentek szentjének négyszögű alakú terme ugyanazt a négyes szerkezetet képjelezte, mint a piramisok, obeliszkok és kerengők. A hébereknél is a négy sarok a négy égtáj felé néz, amelyeken a négy elem állatövi jele látszik (Exodus XXVI).

Az öt égtáj és az öt elemi erő az aztékoknál is megtalálható. Középen helyezkedik el a tér-elem, akár csak a piramis csúcsa felülnézetből. Az aztékok a napkörükön a víz-elemet ötös jelekkel ábrázolják. A tűz az északi, a víz a déli irányban található. A tűz-elem a napkör közepén lévő fej tetején hármas szerkezetben van, mely mellett kis hulló teste – százlábú, gyík, szalamandra – rajzolódik ki. A keleti és nyugati irányban lévő levegő- meg föld-elemet hasonlóan hármas és négyes mintázatokkal jelölik. A külső körben húsz kis ábra található. Ez a húszas szám a tér-elem dodekaéderére és a víz-elem ikozaéderére jellemző. A külső körön nyugati irányban a föld-elem mellett kígyó és sárkányfej, míg a keleti levegő-elemnek megfelelő irányban madár feje rajzolódik ki.

A kolozsvári Szent Mihály-templom szentélye négyzet alakú. A sarkok egy-egy égtáj felé épültek. A négy evangélista a négy égtáj szerint besorolható. Így található meg nemcsak Kolozsváron, hanem a szécsényi ferences templom sekrestyéjénél, az udvarhelyi Szent Miklós-templom főoltárán, a krakkói vártemplom rotundájában és szentélyénél, a krakkói bencés kolostor rotundájánál, a betléri Andrásy-mauzóleumban stb.

Két égtájnál többféle szimbolikát találunk, a nyugati és északi irány jelzéseinél. Szécsény ferences templomában az északi irányt a bikafej mellett a kutya képjelezi, a nyugati irányt olykor kis ember vagy gyerekarca, a madár helyett. Kis ember található Udvarhelyen a Szent Miklós-templom főoltárán János evangélista mellett, valamint a dubrovniki ferences zárda nyugati oszlopán. Kis gyerekarccal ábrázolják a nyugati irányt a zsigrai templomban, fiatal férfiarccal és három liliummal jelenítik meg az északi irányt. A déli irányban körrel körbevett férfiarca, a keleti irányban ötös csillaggal díszített női arc látható. Ez a kelethez tartozó ötös mintázat látható a jáki templomban Máté evangélista kezében, akár csak a Szent Koronán Jézus kezében.

Az udvarhelyi Szent Miklós-templom főoltára felett jelen van az égtájak, illetve az őserői erők képjeles ábrázolása. A képjelek egy vonalban vannak elhelyezve: Máté evangélista mellett sas, Márk mellett oroszlán, Lukács evangélista mellett bikaszarvas állat, János mellett ember látható, akár csak Ezékiel és János Jelenéseiben. Máté és János felett csillag található.

A hermészi hagyomány szerint Egyiptomnak volt egy Hermes nevű városa négyszögű várostérrel. Hermész városának mérete az univerzum mérőpálcájának megfelelő 12 mérföld volt. A négyszögű térre négy kapun lehetett bejutni, a keleti kapun sas (levegőjegyű), a délin oroszlán (tűzjegyű), a nyugatin bika (földjegyű), az északon pedig kutya (vízjegyű) képével. [68]

A Bibliában is megtaláljuk az állatképjeleket. Ezékiel, János és Dániel próféta jelképes látomásaiban olvassuk: „Négy élőlény alakja volt ott. Ilyennek látszottak: emberhez hasonló alakjuk volt, de mindenkinek négy arca és mindegyiknek négy szárnya volt. Lábaik egyenes lábak voltak, de lábfejük olyan volt, mint a borjúláb. Ragyogóak voltak, mint a fénylő réz. Szárnyuk alatt négyfelől emberi kezek voltak. Mind a négynek voltak arcai és szárnyai. Nem kellett megfordulniuk, amikor jártak, mindig előre nézve tudtak menni. Ilyen volt az arcuk: volt emberarcuk, de volt oroszlánarca is mind a négynek jobbról, bikaarca is

mind a négynek balról, és volt sasarca is mind a négynek.” (Ez 1,5–10) János Jelenéseiben az Isten trónját négy szárnyas lény őrzi: oroslánarcú, bikaarcú, emberhez hasonló és egy sashoz hasonló (Jel 4,5–6).

Dánielnél az ég négy szélén jelenik meg a négy szellemlény: oroslán, medve, párdúc és egy nagyméretű szarvasféle. Az oroslánhoz hasonlító lénynek volt szárnya. Az északi irányhoz sorolom a medvét. A négyfejű és négyszárnyú párdúc a föld-elem jegyének felel meg és a nyugati irányhoz rendelődik. A hét-szarvú állatnak volt egy nagyobb sarva és szeme, a levegő-elemnek megfelelően a kelethez, az istenfiúhoz tartozik (Dán 7,2–8). Jánosnál a Báránynak volt hét sarva és hét szeme. A bárány a keleti levegős iránynak felel meg (Jel 5,6). Zakariásnál is megtalálható a négy földi iránynak megfelelő négy sarv és a négy kovács (Zak 2,1–4). Az égtájak energiáit a négy kocsni mintázza le (Zak 6,1–6).

János leírásában a négy égtáj angyalán kívül megjelenik napkeletről az ötödik angyal, aki megjelöli az Isten szolgálóinak homlokát: „Láték négy angyalt állani a földnek négy szegeletin, kik a földnek négy szeleit tartóztatják vala, hogy a szél ne fúna a földre, se a tengerre, se semmi élő fára. És láték más angyalt feljöni napkelet felől, kinek kezében vala az élő Istennek pecsége; ki nagy felszóval kiálta a négy angyaloknak, kiknek adatott vala, hogy ártsanak a földnek és a tengernek. Ezt mondván: Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak addig, míg meg nem pecsételjük a mi Istenünknek szolgálait az ő homlokukon” (Jel 7,1–3).

Az elemi erőket régen tavasszal szentelték meg. A tér-elemben rejtőzik a négy őserői elem, a tűz, víz, föld, levegő. Ezen őserők együttese a tavaszi teremtés ünnepéhez tartozott és tartozik ma is. Szent Ambrus leírja, hogyan szentelték meg őket az ő idejében, a III. században. Ezt a szakrális rítust ma is elvégzik a Húsvét-éjjeli liturgián. A tüzet kovakövel csiholták és gyújtották meg a hét fából előkészített máglyán. A tűz megáldása után ezzel meggyújtották a gyertyákat. A vizet a keresztkútba tették. Ott történt a vízszentelés vagy a kútszentelés. Ennek során a pap kezét a vízbe merítette és a vizet négy részre osztotta négy irányban. Utána ugyancsak kereszt alakban rálehel háromszor a vízre Isten áldásának jeléül, hogy az a víz felett szétáradjon. Ez egyben levegőszentelés is. A meggyújtott húsvéti gyertyát háromszor vízbe mártja és mondja: „Szálljon le a kút teljébe a Szentlélek ereje”, majd beállítja a kútba a gyertyát, és a vizet kereszt alakban megáldja. Ez a szenteltvíz, mellyel meghinti és megáldja a híveket. [65]

A hindu Ájurvéda szerint a tűz–víz együttese a pitta, mely északi és déli irányban fejti ki nagyobb hatását. Olyan, mint nálunk a víz- és tűz-elem. A Rigvédában tűz és víz az élet teremtő erői. A levegő- és tér-elemből tartalmazó vata a zöld színnel van jelölve, kelethez és nyugathoz kapcsolódik. A víz- és föld-elemből magába záró kapha vörös színnel jelenítődik meg. Keleten és nyugaton a föld, levegő és a tér erői hatásosabbak.

Az Istenanya, illetve az Istenfiú és a szent kő motívuma vallási rítusainkban is megőrződött. Jézust az oltárkö jelképezi. A felajánlás előtt a pap megcsókolja az oltárkövet. A régi római kiadású Misszáléban ez áll: „A pap alázatosan meghajolva néhány könyörgést mond, majd felmegy az oltárhoz és megcsókolja az oltárkövet, közben bűnbánatért esedezik... Krisztus misztikus testének vagyunk a tagjai. Maga az oltárkö pedig a szentek királyára, az Úr Jézusra figyelmeztet. Őt jelképezi az oltárkö... És ezért kell minden oltár előtt tisztelettel fejet hajtjanunk... Az oltárba zárják el a szentek ereklyéit is... Ez a csók a hívőknek Krisztussal és a szentlélekkel való egységét jelenti.” [65] Az oltárkö maga az Úr asztala.

Az egyházi rítusokban megtalálható a négy égtáj felhasználásával az elemi erők szentelése nemcsak Húsvétkor, hanem új templom vagy terület felavatásánál is. Templom szentelésekor a püspök megkeni szent olajjal – krizmával – az oltár négy sarkát és a közepét is. Kezében gyertyát tart az égi irány és tűz szentségének megfelelően. Az oltár köve maga a szent négyességet magába záró Föld-anyához és Fiához tartozik. Az oltár köve a krisztusi erővel, illetve a kristályerőkkel van kapcsolatban. Ugyanakkor együtt rezeg vele az ember anyatermészete és lelki Köve.

A körmenet a négy megállással és az elemek szentelése máig szokásos népi hagyományainkban. A tavaszi határkerülés, a búzaszentelés, az úrnapi körmenet megőrzött valamit régi szent rítusainkból. A körmenet során négy megállás, ún. stáció van, amikor a menet megáll és a nép imádkozik. Mind a határkerülésnél, mind a búzaszentelésnél a megállások a négy égtájjal függenek össze. A búzaszentelési körmenetnél az is fennmaradt, hogy a nép az égtájnak megfelelő ima elmondása során az illető égtáj felé fordul.

A körmenetben az első megállás a kelet felé való fordulással kezdődik, utána jön a déli, az őszi, majd az északi irányban való fordulás és a megfelelő ima. Minden égtájnál más-más evangéliumból olvasnak fel. A keleti iránynak Máté felel meg, de olykor János evangéliumából olvasnak fel.

A körmenet második megállója déli égtájnak felel meg. Itt következik a déli irányba fordulás, illetve az oroszlánál képjelezett Szent Márk evangéliumából való felolvasás. Uriel arkangyal kapcsolódik hozzá. A déli irányhoz a tűz-elem rendelődik, illetve a nap, és színe a sárga. A kolozsvári Szent Mihály-templom szentélyének déli falán az oroszlános Szent Márk evangélista képjele látható.

A körmenet harmadik megállójánál a nyugati irányba való fordulás következik és Szent János evangéliumából való felolvasás. János a nyugathoz rendelődő földjegyhez sorolódik be a Szent Mihály-templom szentélyének oszlopán is. A nyugati irány védangyala Gábor arkangyal Mihály arkangyallal együtt.

A körmenet utolsó megállója az északi irány, és a Szent Lukács evangéliumából való felolvasás. Az északi irányhoz a víz-elem rendelődik, melynek képjele a holdsarló vagy az ötös csillag. Rafael arkangyal kapcsolódik hozzá. Az északi irány a nap idejéből az éjszakának felel meg. Nem véletlen, hogy a karácsonyi és húsvéti éjszakai szertartásnál épp Lukács evangéliuma van soron.

Meg kell jegyezni, hogy mindegyik nagy ünnepnél Szent Lukács evangéliumából olvasnak fel. Szent Lukács képjele a holdsarlót lemintázó bikafej. A holdsarló anyaföldünk, anya-világegyetemünk, anyatermészetünk képjele is. Koronázási leplünk részlete talán szintén ezt ábrázolja. A holdsarló, illetve a víz-elem érzelmeink istennőjéhez, a szeretethez rendelődik. A víz-elem a napi idő szerint az éjszakához tartozik, mert a Hold a jele. Az ősegyházban a közös imát és a fő szakrális rítust este tartották, akárcsak az esszénusoknál.

A téli sötét napok ideje a karácsonyi idő. Karácsony a legrejtettebb dolgok feltárásának az ideje.

A tavaszi kezdés és a hajnali órák alatt kötődnek össze az égi iránnyal az erők. Az égi iránynak megfelelő tér erejében tartották régen a szereket, és tartjuk ma is a szertartásokat. Nem véletlenül a tavaszi nap-éjegyenlőség idején szentelték meg az elemeket.

A régi leírásban a körmenet szertartásánál előírták a keletre, illetve az égtájak felé való fordulást és a sorrend is jó volt. [64] A később leírt rítusokban olykor felcserélődik János Mátéval. [66] A Rómában kiadott Misszálé szerint a rómaiak is tartottak búzaszentelő körmenetet. Robigus mezei istenség tiszteletére szentelték meg a búzát. A Misszálé szerint a mai körmenetet az északi irányban kezdik el a Lukács evangéliumából való felolvasással. [65]

Szertartásaink olyan elemeket is tartalmaznak, amelyek régi kultikus szokásra utalnak. Az áldozás és az Úrasztala megléte, az Úrvacsora vétele megtalálható több nép szokásrendszerében. Nálunk magyaroknál őseink szakrális szokásait lehet felfedezni a rábaközi hagyatékról leírt Yotengritben. Miután az őszanya imádkozott Istenhez, azt „Ég kerekének” nevezvén, az ősapa azon töprengett, mit ajánljon fel az Egek Urának. Úgy döntött, hogy asztalt terít neki. Levágta harmadfű fehér csikóját és bort tett az asztalra, híván az Ég Urát. Egyszerre csak a Hétrét-Ég szent madara, egy sólyom szállt alá és mondá:

„Isten éhező szája az éhező,
Isten szomjazó szája a szomjazó...
Etesd ezért az éhezőt,
Itasd a szomjtól gyötörtet...
Mit emberrel cselekszel,
Istennel cselekszed azt...
Ég harasztján... csak tetteid hagynak nyomot!” [26]

Azután az Ég Istene tiszteletére közös lakomát rendeztek őseink. A keleti népek, hinduk, buddhisták, természeti törzsek ma is mindig visznek valami áldozati ajándékot a közös együttléti rítusaikhoz.

Az ősegyházban és az esszénusoknál este volt a szakrális együttimádkozás, amit mindig egy kis agapé – közös ételvétele – követett. Maga Malachiás próféta írja le, hogy a Melchizedek rendje szerint ételáldozatot – kenyér és bor – és jó illatú áldozatot mutattak be az Úrnak (1Móz 14–18, Mal 1,11).

Az Istenanya, illetve az Istenfiú és a szent kő motívuma vallási rítusainkban is megtalálható. Jézust az oltárkő jelképezi. A felajánlás előtt a pap megcsókolja az oltárkövet. A régi római kiadású Misszáléban ez áll: „A pap alázatosan meghajolva néhány könyörgést mond, majd felmegy az oltárhoz és megcsókolja az oltárkövet, közben bűnbánatért esedezik... Krisztus misztikus testének vagyunk a tagjai. Maga az oltárkő pedig a szentek királyára, az Úr Jézusra figyelmeztet. Őt jelképezi az oltárkő... És ezért kell minden oltár előtt tisztelettel fejte hajtánunk... Az oltárba zárják el a szentek ereklyéit is... Ez a csók a hívőknek Krisztussal és a szentlélekkel való egységét jelenti.” [65] Az oltárkő maga az Úr asztala.

Minden szakrális rítusnak egyik fontos mozzanata a felajánlás. A római történetírás szerint a misének a legrégebbi neve az *Úr asztala*, mely nem más, mint megemlékezés az Úrról. [65] Az apostolok *kenyértörés*nek nevezték (ApCsel 2,42). Az I. században Didache *áldozat*nak, Tertullianus *misztérium*nak nevezte. A II. században a bujdosó hívek *eucharisztia*nak, hálaadásnak hívták. A leírások szerint az áldozati adományok lehetnek tárgyak vagy az ember életerejének fenntartására szolgáló étel vagy bor. „Az adományok a szentmisében egyúttal szimbólumok is, az áldozatot bemutató egyénnek és közösségnek személyét jelző szent jelek.” [65] Még Malachiás próféta jövendölte meg, hogy ez „tisza áldozat”, ahogy maga Jézus is ezt ígérte.

A határszentelés a föld ünnepe. Tavasszal a határszentelésnél körbejárja a mezőt a falu népe. A négy égtáj felé a négy evangéliumból felolvasnak egy-egy részt és elmondanak egy-egy imafüzért. Úrnapján ugyanezt tesszük. A határkerülés és a szerzetesek kerengőjében a séta az óramutatóval ellentétes irányú. Ez a szeretet megélésével, a föld anyatermészetével, a bőséggel – termékenységgel kapcsolatos. Az óramutatóval egyirányú mozgás a szellemi megújuláshoz segíti az embert.

17. A TÜKÖR ÉS LETÜKRÖZŐDÉS

Minden az Egy-ből, a szellemből, az ideából származik. Az égi erő letükröződik a földre. Az amint fent, úgy lent elve alapján a földi világ az égihez hasonló szerkezettel kell rendelkezzen.

A régi hitregékben két Egy van. Az egyiket az örök, változatlan és a végtelenség jellemzi. A második Egy szintén fényttermészetű és az elsőnek a visszatükröződése. A második Egy fénye a felosztás révén hozza létre lent a változást.

A hindu bölcelet szerint minden a fényből származik. Az újonnan létrejött teremtés fénye tükörként visszasugározza az elsődleges fényt (III. Stanza 12).

A lét fény- és tükörtermészete biztosítja a szellemi és fizikai világ egységes szerkezetét. A Tót–hermészi tanokat magába foglaló *Smaragdtábla* szerint a természetben minden az Egyből keletkezett. Az atlantiszi Smaragdtáblák szerint a világ látható része olyan, mint a láthatatlan. „Amint minden dolog az Egyből keletkezett, az Egy Isten kezéből, úgy születik minden ebből az egyetlen dologból, a teremtő gondolatból.” [15]

A világ hitregéi mind azt üzenik, hogy a szellemi erő nemcsak a létezés kiindulópontja, hanem maga az összetartó erő is. A szellemi erő anyatermészettel rendelkezik.

A szellemi erő természetfeletti hatása a természetesnek nevezett fizikai közegben megtalálható.

A földi letükröződéssel és a rezgés csökkenésével az érzelmek helye jön létre. Az érzelmekhez a víz-elem rendelődik. A földi létet az érzelmek áramlása jellemzi. Az érzelmek anyatermészetűek. Földi létünk is anyatermészetű.

A föld az érzelmek felerősödésének helye. Az ősgondolat letükröződik a földre és érzelmek társulnak hozzá.

A földi erők irányultsága az égi szellemi erőknek a tükörképe. A teremtéssel kapcsolatos hitregékben a földi vízserű anyaggal a ható szellem levegő-eleme találkozott. A víz jin, a levegő pedig jangként jelenik meg. Az őserői víznek színe kék, a levegő-elemé zöld. A teremtéssel kapcsolatos hitregékben a földi vizes létbe – kék – felülről rázállt a levegős szellemi – zöld – erő. A földön a színek fordítottak: alul a füvek-fák zöld színe és fent a kék ég.

A földiek az égi dolgok másolatai. Az égihez sorolható ősképek itt a földön fizikai formát vesznek fel. A magas frekvenciájú szellemi rezgés alacsonyabb frekvenciára vált át az anyagban.

Az igazság egyszerű, kör alakú, akár a tükör:

„Ismerje meg bárki igazán az atyát,
A fenti és lenti helyet cserélnek.”
(Rigvéda, I. 164, 18)

A hun bölcelet szerint a teremtéskor jött létre a Teremtő által „az önmaga ellenkezője”. A kezdeteknél a Kör-Ég-Ős „magamaga anyagából készített nyílával lukat ütött az önmagában végtelen és mégis kicsi Semmin, mely egyben a Valami is volt. Az pedig átcsorogván önmagán, ketté vált, Létre és Nemlétre, Valami ellenkezője Semmire, meg Semmi ellenkezője Valamire.” [43]

Az égi hármasság szellemi erő letükörözésével létrejön a földi lét. A földi létezésben négy irányból ható erőter alakul ki. Ebben a négyes előtérben az anyagba ágyazódott szellemi rész felosztódik. A felosztódás fokok a tudatosság fejlődésére szolgálnak. Olyan, mint a kocka (hexaéder) a maga hetességével. A hexaéder hat lappal és egy belső térrel rendelkezik. A háromdimenziós világ kulcsszáma kockán keresztül a hetes.

Amíg a szellemi erőt a hármasság jellemzi, addig a letükörözött világ szerkezete hetes. A fizikai világban a hét tudatossági szint a földi lét négyes szerkezetéhez igazodik.

A hindu bölcelet úgy fejezi ki, hogy a felső istennői – Sephirot – erő a létben létrehozza az istenfiú hét rétegét. A megnyilvánult világ szerkezete hetes, akárcsak a kockáé. A szellemi teremtő hármasság kisugározza Fohat istenfiút, aki létrehozza a földi hét elemet (VI. Stanza 1).

A létezés energiái a hetes lépcsőzet szerint állandó változásban vannak. A földi létbe beágyazódott szellemi erő a tudatosság szintjeiben és lélekerőben jelenik meg. A hetes szerkezetet hét női lényel, hét őserővel vagy hét fával, hét kecskével, hét hallal ábrázolják.

A világ több táján élő népek bölceletében hét ember szükséges a helyi energiák egységbe hozatalához. Ezt tudják az ausztrál őslakók, az indiánok, de a mezősegi közösségek is. A Mezőségen a cseberbe nézéshez hét fiatal lány szükséges. A vizet hét külön kútból kell kinyerni. Ezt a módszert használják bizonyos történések megtudásához. Tiszta és tükröző vízfelület segít belelátni a tér tükörtermészetébe. A vizet tiszta helyekről a reggeli órákban kell összegyűjteni. A reggel a tér órája. Jó a kedd, illetve a pénteki nap. A kedd a Mars bolygó ideje, illetve a tűz-elem köridomja a cseber kerek vízfelületéhez kapcsolódik. A péntek a Vénusz, azaz az istennőkhöz tartozó érzékenység bolygója és ideje. A letakart kerek és sötét vízfelületet hét fiatal lány nézi, A lányok és a víz az érzékenységgel kapcsolatosak, azaz a lét anyatermészetéhez kapcsolódnak. A vízfelület tükörként adja vissza a tér természetét és a történések sorát. [84]

A hermetikában a felső szellemi és az alsó földi világot két körrel jelölik. A lét két köréből a felső világos színű kör a szellemi erő fényköre. Az alsó, a sötétebb kör maga a földi lét. Három angyali lény uralja a felső mezőt. A szellemi erő anyai jellegét az életfák is kihangsúlyozzák. Az angyali lények körbe írt háromszögeket tartanak kezükben. Az ókor szimbolikájában a víznek megfelelő érzelmeket, a szeretetet s a fényhez kapcsolódó energiát ábrázolták háromszöggel. Egyik hatás felülről, a másik hatás alulról éri az ember szellemét. A kettő egyenlő hatásának harmóniája adja a szent középet, a csillagtetraédert, melyet a középső angyali lény tart a kezében. Ez a hatás–visszahatás elve érvényesül a világban mindenre, a szellemi és az anyagi részre is. A piramis háromszögébe írhatók az alsó létre jellemző tudatossági rétegek. A teremtő szellem már az ősképbe belefoglalta a szellemi rétegeket, melyek a tudatossági szintekként jelennek meg a létezés formáiban.

A felső világ hármasság istennőjének neve a hindu bölceletben Sephirot. Hármasság istennő több nép hitregéjében létezik. A mi archaikus imáinkban három Mária szerepel.

Az égi és földi létezés mozgatórugója a kettősség. A kettősséget a holdsarló és a napkorong jelöli. Ez a kettősség létezik mind a szellemi részhez tartozó fénytermészetű gondolatban, mind a fizikai világban. Holddal jelölik az ember és a világ érzelmi, illetve anyai összetevőjét, Nappal pedig az apai, illetve a ható részét. A Holdhoz társítják bölcsességünket, a Naphoz az élethez szükséges erőnket. A holdsarlóval jelölt részhez az őserők közül a víz és a levegő tartozik. Ható természettel a tűz- és a föld-elem rendelkezik. A csillaggal jelölt középrész a harmonikusan semleges téreőröket képviseli.

A négyes alapszerkezetet a négy fő őserői elem alkotja meg. Fent a bal sarokban, a nap-oldalon van a tűz-elem. A felső jobb sarokban a levegő-elem, melyhez az anyagba ágyazódott szellemi rész rendelődik. Három kis angyalarc képezi le a levegős lélek-elemet. A jobb alsó sarkon a víz-elem, a bal alsó sarkon a föld-elem energiái vannak lemintázva.

A létezés körének alsó része sötét, mely a láthatóan megnyilvánuló világra utal. Testünkbe zárt szellemünk a Teremtő szent Hármasságából hét rétegzettségét mutat. Ezek a tudatossági fokokkal kapcsolatosak. A hét női alak lényünk anyatermészetére utal.

Amint a mennyben van, úgy jön létre a földön is. Világunk egy nagy hologram, illetve fraktál jellegű. Az *amint fent, úgy lent* elvének megfelelően a mikro- és makrokozmosz hasonlósága a rezonancia elvén alapszik. Az ember rezgésávjai megfelelnek a világban lévő hullámok rendszerének jellegzetességeinek. Ezért jöhet létre a kölcsönhatás, az el-visszaműködés.

A világ az ember tükörképe:

„Köztem és köztem ott áll a világ,
mint a tükör arcom és mása közt.
Ha rá mosolygok, ő rám: sírni ránt.
Örömet búra, bút öröme föst.
Telet játszom: hajamat behavaztam,
de velem szemben a tükörben tavasz van.”

(Bella István: *Köztem és köztem*)

Költőink beleéreznek az összevisszaságnak tűnő létbe, mely lényegében teljes egész. A világ az emberre mint tükörképre néz vissza. Ez azt jelenti, hogy a környező világ visszatükrözi az embert.

„Ha nézem a világot,
A világ visszanéz,
Azt mondom, összevisszaság,
Ő feleli, teljes egész.”

(Weöres Sándor: *Ha nézem a világot*)

A föld, víz, tűz és levegő szellemerői a térben összeadódnak. A téreőrök tartják egyensúlyban az egész világot.

Az ember a Föld-anya gyermeke és négyesség jellemzi. Ég és Föld, valamint a ható és befogadó erők az emberben találkoznak. Az embernek megadatott a két páros erő harmóniáját magában megvalósítani. Mindezt az élő ötös szerkezetben kell áramoltatnia. Geometriai szempontból ez lehetséges. Az ember hármaskból álló erőtere a négyes szerkezetű kockába és az ötös csillag mintázatába írható. A négyes és ötös szerkezet kompatibilis a hármassal.

A földi lét az égi előkép visszája. Reményik Sándor *A szőnyeg visszája* című versében ezt így írja le:

„A világ Isten-szötte szőnyeg,
Mi csak visszáját látjuk itt,
És néha – legszebb perceinkben –
A színéből is valamit.”

Létünk tükörtermészetére a Bibliában Pál apostol homályos tükörként utal. Az ember csak homályosan lát bele.

A különböző népek hitregéiben megjelenik a tükör vagy a világba való belátás képessége. A tobozmirigy aktiválásával megnyílik a harmadik szemünk. Belátunk a világba. Meséink Egyszeműje belátott a tükörbe. A skandináv Odin, illetve a germán Wotan a *kútból egy szemmel* ivott és bölcsességre tett szert. Fejjel lefelé lógott az életfán. Ez azt jelent, hogy világunk fordított helyzetben leledzik. A világ a teremtő erő tükörképe, a szellemi oldal fordítottja. Amateraszu japán istennő az isten *szeméből* született, és tükörrel a kezében ábrázolják. Az afrikaiak istennője, Mama-Wata a kezében szintén tükröt tart, akár a mi tükörös madonnánk, illetve Tündér Ilonánk. Több szkíta leleten tükröt tartó Istennőt láthatunk. Tündér Ilonának is volt egy varázstükre, amiből mindent megtudhatott, és amelybe az egész világ belefért. A mesehős hét napig kellett böjtöljön, az égig érő fára kellett felmásson, hogy a tükröt megtalálja. [22, 25]

Az ír Lugh *fényisten* átváltozott *egyszemű* istennővé, gyógyított. Az aranytükör, illetve a gyöngyszínű tükör a valóság tükör- és anyai jellegű természetére utal.

A hermetikában az Istennő volt a Királynő. Ő maga a Tükör anyja is:

„Föld, Hold, Mars forrása vagyok,
Szaturnuszt fékezem, Vénuszként ragyogok,
Legfőbb hercegasszony, királynő királyok fölött,
A Tükör anyja, fénybe öltözött,
Sugárzó szépség szépségek között.” [55]

A lét anyatermészetét holdsarlóval jelzik. Anyai jellegű az éginek nevezett szellemi erő és a földi négyes befogadó közeg is.

Ezért a Hold is olyan, mint a tükör. A boszorkánypereken olyan vallomásokat jegyeztek fel, hogy a vádlott a Holdba bámult és úgy találta meg az eldugott tárgyat. A sámánkellékek közé tartozott egy fényes fémdarab, ami szintén ezt a célt szolgáltathatta.

A kerek tükröző felületek, akár a Nap vagy a Hold, visszatükrözik énünket. A hét nap tisztulás is segít kapcsolatot létesíteni felsőbb énünkkel, a világlélekkel. Onnan mindent meg lehet tudni. Ez lehet az alap-

ja a Mezőségen hagyományos cseberbe nézésnek is, amikor bizonyos rítus betartásával a fiatal lányok a tükröző vízfelületen meglátják a választ a feltett kérdésükre.

A tükör és a hét nap böjt szerepel a Gilgames eposzban, a hindu Csándogja-Upanisadban és Goethénél is. A belső szemlélődés, a meditálás az önmegismerés egyik módszere.

A hermetikában az Ég–Föld tükröképet a Mag-úr hegyéhez viszonyítva ábrázolják. A hegyre felfelé fokozatonként lehet menni. A fenti világot a hegy feletti holdsarlóval-napkoronggal ábrázolják, a lenti világ ennek fordítottja. A fenti világ holdsarlóval jelzett anyai bal oldalának a lenti világban férfi alakja látható és fordítva.

Az ember a makrokozmosz tükre, energiarendszerét két tetraéder fogja közre, mely együtt csillagtetraédert alkot. Az ember erőterét két tetraéder képezi le. Egy nap- és egy föld-tetraéder. Férfi és nő között a különbség a csillagtetraéderek irányultságában van. A felfelé irányuló tetraédert nap jellegűnek, az alsót pedig hold jellegűnek hívják.

Az ember magába zárja a szellemi erőt és mégis annak tükröképe. Az emberben megtalálható az égi hármas erő a fejben. A jobb agyfélteke az érzelmi oldalnak, a holdsarlóval jelzett anyai oldalnak felel meg. A bal agyfélteke a ható férfias oldal szerve, melyet a Nap képjelez. A homloklebeny irányában van a tobozmirigy, mely a két oldalunk harmóniáját mérő gyermeki és halhatatlan lelkünk jelzője. A felső hármas tükröképe a fejtől lefelé jelenik meg. Épp csak a jobb és bal oldal helyet cserél. A testünknel a Holddal képjelezett érzelmi oldalhoz tartozik a bal oldal, bal láb, bal kéz, a Nappal képjelezett ható oldalhoz a jobb oldalunk, a jobb láb és jobb kéz.

A hunok Zöld Bibliájában az ember a szellem világának tükröképe:

„Ki-ki az Istenség átellenes felének.
Mert mi e világban bal,
Szelleme világában jobb,
Mi ott jobb, itt bal.
Mintha a Szelleme
Meg a húsból-vérből valók világa
Egymás tükröképei volnának.” [26]

Az emberben a fizikai anyag és a szellem keveredik egymással. Az élet tapasztalása során tartalmaikat felcserélik mindaddig, amíg az egyensúly kialakul. Az egyensúly kialakulásakor a lélek közép-energiáiban létező tobozmirigy jelez.

Nő és férfi egymáshoz való elhelyezkedése is a tükör törvénye szerint történik. Az éginek tartott szellemi régióban a ható erőt képviselő férfi balján helyezkedik el a nő. Az életben a nőnek a férfi jobbján van a helye. Más alkalmakkor fordítva. A népi faragásokon és festett darabokon, a székelykapukon a holdsarlót a Nap bal oldalára helyezik, ugyanígy a régi és mai életfa-ábrázolásokon.

Esküvőkor a nő a férfi balján helyezkedik el. Ezt a szokást ma is tartják a Székelyföldön. Ugyanígy temetnek ma sok helyen. A magyar hagyományban nő és férfi az égi rend szerint fekszik. A sírba tett tárgyak is fordítva vannak elhelyezve: ami életében a jobb oldalán volt (gömb, buzogány), balra kerül, ami bal oldalán volt (fokos, ostor, kard, bot), a jobb oldalra tevődik. [20] Börvelyben még a női fejfát is fordítva díszítik. A nő fejfája kerek idomban végződik.

A Szentcsalád ábrázolásain szintén József balján foglal helyet a Kisjézus és Mária. Ez az égi rend a földön megfordul, ahogy a kolozsvári Szent Mihály-templomban is látható.

Női és férfi jellegűek lehetnek az őserők is. Az őserők jellege és égtájak szerinti elhelyezkedése aszerint különbözik, hogy égi vonatkozásban vagy földi létben találhatók. Az égi szférában a levegő a ható jellegű a vízhez mint anyai befogadó közeghez viszonyítva. A földi létben a levegő lág, női jellegű, akárcsak a víz. Az égi szférában a tűz ható erővel rendelkezik a befogadó föld-elemhez viszonyítva. A földi létben a tűz és a föld is hatóerőt képvisel, mindkettő jang jellegű.

A Nap–Hold–Csillag hármasának letükrozdése a csillaghoz viszonyítva is felállítható. Ég és föld viszonyában a Nap az eget, a Hold pedig a földet képviseli. A csillag képezi a középpontot, a tükröt az udvarhelyi Szent Miklós-templom oltárának díszítésén, a Napot a déli irányban az oroszlánal megjelenített Márk evangélista, a Holdat az északi irányban a bikával együtt ábrázolt Lukács evangélista alakja. A középben elhelyezkedő két csillag lényegében a nagyobb szellemi irányt képviselő keletet – a madaras Máté evangélista – és nyugatot – az emberrel ábrázolt János evangélista – képjelezi.

A hármas szereteterő letükröződéssel hozza létre a földi világot. A lét terében a szeretet igazsága érvényesül. Létünk szerkezete a hármas, illetve ötös rendszerbe sorolható. A hármas a szellemre, az ötpontú szimmetria pedig az élő rendszerekre jellemző. Tornyaink mintázata ezt a ritmust írja le. A négyszögű alap két harmonikus háromszögből áll. A négyszögű alap minden oldalán egy-egy háromszögű elem található, akár a piramisnál. A négy égtáji irányt és az azoknak megfelelő arkangyali erőket olykor négy fiatorony emeli ki. A négyszög közepén kiemelkedik a szent középként megjelenő ötödik égtáj, illetve az égi irány.

A hármas szellemi erő letükröződéssel létrejön az anyagba ágyazott lét, melyet a föld-elem négyese jellemmez. A négyszög közepe képezi az ötödik pontot, a csillag vagy a tér-elem középső és összekötő szerepét. Ez is a szellemi hármasság letükröződése. Ilyen szerkezetet mutatnak a piramisok a csúcscsal, a fiatornyos templomok a négy kis toronnyal és a középső nagyobb toronnyal. Az árokalji Bethlen-kastélynak is ilyen-szerű öt tornya van.

A teremő szeretet tükörtermészettel rendelkezik, és gyógyító erőt képez. A gyógyító ráolvasások során gyakran előfordul a fordítva végzett cselekvés. [80] A földi lét anyai jellegét balspirál írja le. Bal felé megkerülve a beteget a ráolvasás így kezdődik: „Szombat, péntek, csütörtök...” [81]

A tükör törvénye érvényesül az ember és a környezete között.

A bölcsesség az, amikor meglátjuk, hogy a minket ért hatás valójában belőlünk fakad. Ekkor, ami élénkbe jön, visszatérve hozzánk nem vált ki belőlünk dühöt, hanem együttérzést.

Minden, ami történik, az emberből indul ki. Az ember maga az ok. A történések visszatükrözik az okozatot.

A dolgokhoz való viszonyulásban benne kell legyen az a tudás, hogy én magam te vagy. Mindent, amit a másokban szeret az ember, az magában van meg. A másokban az ember felismeri önmagát.

Amikor az ember a más szemében meglátja a szálkát, akkor saját magába lát bele. Minden, ami másokban vagy a világban zavaró, az benne van az emberben.

A kritikát nem bíró és sértődékeny embernek kevés az önismerete. Saját viselkedési problémáját és önmagát nem valósan ítéli meg.

Amikor mások kritikája nem érinti-sérti az embert, akkor az nem az ő problémája. Ilyenkor a másik kritikus fél nem ismeri önmagát.

18. IRODALOM

1. Hoppál M., Jankovics M., Nagy A., Szemadám Gy.: *Jelképtár*. Helikon, Gyula, 2000.
2. Székely E. B.: *Zarathustra: Zend Avesta*, Élő Föld Kiadó, Érd, 2000.
3. Márton V.: *A sumer kultúra története*. Miskolci Bölcsész Egyesület, 2000.
4. Melchizedek D.: *Az élet virágának ősi titka*. Mandala Veda, Budapest.
5. Haich E.: *Beavatás*. Édesvíz, Budapest, 1997.
6. Doppelfield B. OSB: *Szimbólumok*. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1998.
7. Badiny Jós F.: *A káld-pártus hagyomány és a magyarok Jézus-vallása*. Budapest, 1999.
8. Varga G.: *A székel rovásírás eredete*. Írástörténeti Kutatóintézet, Budapest, 1998.
9. Bíró L.: *Kerek Isten fája*. Szerzői kiadás, Eger, 2001.
10. Falvay K.: *Boldogasszony*. Tertia, Budapest, 2001.
11. Varga G.: *A magyarság jelképei*. Írástörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2001.
12. Pál J., Újvári E.: *Szimbólumtár*. Balassi, Budapest, 2001.
13. *A művészet története*. Magyar Könyvklub, Budapest, 2000.
14. Faragó J.: *Balladák földjén*. Bukarest, 1977.
15. *Az atlantiszi Toth smaragdtáblái*. Mandala Veda, Budakeszi, 2001.
16. Pandit Cs.: *Indiai bölcsességek könyve*. Mandala Veda, Budakeszi, 2002.
17. Szabó J.: *A fényttest*. Szerzői kiadás, Budapest, 2000.
18. Meszlényi R. I.: *A vallásalapító ősmagyarok kéklilioma*. Budapest, 2002.
19. Tánczos V.: *Csapdosó angyal*. Pro-Print, Csíkszereda, 1999.
20. Erdélyi Zs.: *Hegyet hágék, lőtöt lépék*. Kalligram, Pozsony, 1999.
21. Antal M.: *A gyimesvölgyi csángó magyarok hiedelmei*. General Press, Budapest, 2003.

22. *A tengerlépő cipő*. Budapest, 1959.
23. Cockren A: *Alchimia*. Herald, Bukarest, 2005.
24. Paál Z.: *Arvisura*. Püski, Budapest, 2002.
25. *Zöld Vitéz és Virág Péter*. Budapest, 1985.
26. Máté I.: *Yotengrit*. I–II. Palatia, Győr, 2004.
27. Gilchrist C.: *Az alkímia*. Édesvíz, Budapest, 2000.
28. *** *A köztés lét könyvei*. Farkas Lőrinc Imre Kiadó, Zalaegerszeg, 1998.
29. Arrhenius S.: *A világegyetem élete*. Franklin Társulat, Budapest, 1914.
30. Molnár E.: *Az Úr Evangéliuma*. Szombathely, 1997.
31. Hamvas B.: *Silentium*, Medio Kiadó, Budapest, 2006.
32. Bernád I.: *Egészségünkért*. Uránia, Sepsiszentgyörgy, 2004.
33. Murat G.: *Gyulladván Gyulladjék*. Magyar Nemzet, 2006. december 23.
34. Szatmáry L.: *Magyar alkémisták*. Budapest, Természettudományi Társulat, 1928.
35. Székely E. B.: *Az ASA művészete*. Élő Föld Kiadó, Debrecen, 2001.
36. Sheldrake M.: *Kristálygyógyító*. Édesvíz, Budapest, 2004.
37. Veres P.: *Homoródoklánci mennyezetfreskók*. Naptár, 2005.
38. Molnár E.: *Az Úr Evangéliuma*. Szombathely, 1997.
39. www.Lightworker.com: *A tökéletes tökéletlenség*. 2006. 08. 15.
40. Tenzin Wangyal R.: *Gyógyítás formával, energiával és fénnel*. Magyar Könyvklub, Budapest, 2003.
41. www.shaumbra.wire.hu: *Gyógyulás az elemek: a föld, a levegő, a tűz és a víz segítségével. A négy alsó test*.
42. Székely E. B.: *Az Esszénus Béke Evangélium*. I–IV. Élő Föld Kiadó, Budapest, 1999.
43. Faragó J., Olosz K.: *Régi erdélyi népballadák*. Kriterion, Kolozsvár, 2006.
44. Für Z.: *A magyar rovásírás ABC-s könyve*. Püski, Budapest, 2004.
45. Bíró L.: *A magyar éden*. Debrecen, 2002.
46. Lao Ce: *Tao Te King*. Terricum Kiadó, Budapest, 1994.
47. Bosnyák S.: *A világ közepe – a Föld köldöke. Hiedelmek, szokások az Alföldön*. Nagykőrös, 1992.
48. Bíró L.: *Magyar halottaskönyv*. Frig Kiadó, Debrecen, 2006.
49. Magyar Z.: *A mindentudó fű*. Dunaszerdahely, 2002.
50. Demény I. P.: *Táltosok, kerekék, lángok*. Csíkszereda, 1999.
51. Balázs L.: *Menj ki én lelkem a testből*. Csíkszereda, 1999.
52. Vasas S.: *Népi jelvilág Kalotaszegen*. Budapest, 1994.
53. Reich J.: *Az ősi Itália*. Budapest, 1987.
54. Eliade M.: *Az eredet bűvöletében*. Frig Kiadó, Budapest, 2002.
55. Christian A. J.: *A teljesség tekintete*. Édesvíz, Budapest, 2005.
56. Balázs L.: *A vágy rítusai – rítusstratégiák*. Scientia, Kolozsvár, 2006.
57. www.adamus-saint-germain.hu
58. Tolle E.: *Új Föld*. Budapest, 2006.
59. Jung C. G.: *Titokzatos jelek az égen*. Kossuth, Budapest, 1993.
60. Dante A.: *Isteni Színjáték*. Budapest, 1985.
61. Eliade M.: *Képek és jelképek*. Európa, Budapest, 1997.
62. Jung K. G.: *Az alkímiai konjunkció*. Kötet Kiadó, Nyíregyháza, 1994.
63. Zakar A.: *A sumer hitvilág és a Biblia*. Turn Printing, USA, 1973.
64. *Erdélyi imádságoskönyv*. Gyulafehérvári Egyházmegye, Gyulafehérvár, 1948.
65. *Misszálé*. Szent István Társulat, Budapest, 1933.
66. *Preorátor*. Gyulafehérvári Egyházmegye, Gyulafehérvár, 2003.
67. Jordan M.: *Din miturile lumii. Enciclopedie tematică*. Humanitas, București, 2002.
68. Graham H., Bauval R.: *Titkos jelek*. Alexandra, Pécs, 2005.
69. Takács Gy.: *Erre ülj fel, ne a csikó hátára*. Turán, 1999.
70. Eliade M.: *Kovácsok és alkémisták*. Budapest, 2004.
71. Köves-Zulaufer T.: *Bevezetés a római vallásba*. Budapest, 1995.
72. Luciano de Crescenzo: *Helena, szerelmem*. Helena, Budapest, 1993.
73. <http://www.friweb.hu/aranylaci/>

74. <http://www.almeea.com/sfinxul-din-bucegi-si-misteriosul-Kogaion>
 75. Hamvas B.: *Scientia Sacra*. II. Medio Kiadó, Szentendre, 2000.
 76. Eliade M.: *Vallási hiedelmek és eszmék története*. Osiris, Budapest, 2006.
 77. Shepherd R. et R.: *1000 jelkép*. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 2004.
 78. Biedermann H.: *A mágikus művészetek zseblexikona*. Kentaur Könyvek, Budapest, 1973.
 79. Jung C. G.: *Titokzatos jelek az égen*. Kossuth, Budapest, 1997.
 80. Oláh A.: *Újhold, új király!* Gondolat, Budapest, 1986.
 81. Diószegi V.: *A pogány magyarok hitvilága*. Budapest, 1978.
 82. Sitchin Z.: *Dimenziókapu*. Édesvíz, Budapest, 2004.
 83. <http://www.almeea.com>
 84. Keszeg V.: *Hiedelmek, narratívumok, stratégiák*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2013.
 85. Pozsony F.: *Erdélyi népszokások*. KJNT–BBTE, Kolozsvár, 2006.
 86. Tánczos V.: *Folklórszimbólumok*. KJNT–BBTE, Kolozsvár, 2006.
 87. Kandra K.: *Magyar mitológia*. Eger, 1897.

19. ÁBRÁK

- 1.1. Ókori kőtrónon ülő földistennő-ábrázolások, Mezopotámia (En-ki, Inanna) [1]
 1.2. Az egyiptomi Ízisz kőtrónon [1]
 1.3. Babiloni ábra kőtrónon és holdsarlón ülő holdistennővel [1]
 1.4. Istennő a kőasztallal, ungvári rotonda
 1.5. Jézus a kőtrónon, Urs Broina, máramarosi templom
 1.6. Jézus a trónon, Szent Mihály-templom, Kolozsvár
 2.1. Boldogasszony a holdsarlón: Csíksomlyó, Kolozsvár
 2.2. Boldogasszony a holdsarlón: Dióshalom, Nagycenk, Kisárva, Kajántó
 2.3. Sarlós Boldogasszony, Futásfalva
 2.4. Sarlós Boldogasszony, Szombathely
 2.5. Guadelupa istennője
 2.6. A Sarlós Boldogasszonyhoz kapcsolódó kikerülő Labaruma: Csíksomlyó, Bártfa
 2.7. Templom, Csetfalva
 2.8. Pajzs vagy félmadorla mint szakrális díszítőelem: Kolozsvár, Kiscell
 2.9. Pajzs a Szent Mihály-templom mennyezetén, Kolozsvár
 2.10. A görög Demeter földistennő [10]
 2.11. Sarlós Boldogasszony-templom keresztje, Szombathely
 2.12. Sarlós Boldogasszony pecsétje, Bártfa
 2.13. Kettős fokos újévet köszöntő csángók dobján [69]
 2.14. Címerek fokossal: Gelence, Szegvár, Szeghalom
 2.15. Freskótöredék, Kolozsvár, Szent Mihály-templom
 2.16. Ferences templom jelzője, Marosvásárhely
 3.1. Fülek vára
 3.2. Munkács vára
 3.3. Solymoskő
 3.4. Görgényszentimrei Rákóczi-vár, a kápolna freskója
 3.5. Mikóvára alaprajza, Csíkszereda
 3.6. Vecsvára alaprajza
 3.7. Boldogasszony a hegyel és a várral, Kiscell
 3.8. A Földanya mértani képeje a hexaéder, hexaéder az élet virágán
 4.1. A Teremtő sumér jele a kör [42]
 4.2. Színház múzsája, Kolozsvár
 4.3. Napszekér, Bonchida
 4.4. Napkörök, Sarmisegetuza

- 4.5. Őserők az élet virágán: tűz-, víz-, levegő-, tér-elem
- 5.1. Kőhalmazból kiemelkedő istennő és fia, mezopotámiai rajzolatok [1, 7, 11]
- 5.2. Boldogasszony a köveken, Kőszeg
- 5.3. Bábakövek: Bucsecs, Sárkányok kertje, Somoshegy
- 5.4. A görög Leukoteja fia a kővárban
- 5.5. Istenfiú a kőhegyen, hermetika [29]
- 5.6. Jézus a hegyen, Nagybánya
- 6.1. Ég és Föld mint Nap és Holdsarló (fekete Nap)
- 6.2. Fény és sötét mértani ábrázolása
- 6.3. A jobb (Nap) és a bal oldal (Holdsarló), értelem és érzelem kapcsolódásának mértani ábrázolása
- 6.4. Vass-ház, Kolozsvár
- 6.5. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület címere
- 6.6. A fekete Nap és madara, templomi kazetta, Kraszna [1]
- 6.7. A fényhármasság
- 6.8. Az első három elem (tűz, víz, levegő) létrehozza a negyediket, a Földet
- 7.1. A szeretet maga a kozmikus rend, sumér ábrázolás [42]
- 7.2. A fényhármasságban a csillag a szellemi (lelki) erőt képviseli
- 7.3. A fényhármasság letükröződve megalkotja a földi égtájak erőit
- 7.4. A tavasz és az ősz a szellemi erő felségideje
- 7.5. Az égtájakhoz rendelődő őserők és színeik
- 7.6. A reggeli órákban rejlő energiák kötik össze a kelet–nyugat tengelyt az égi iránnyal, a térelemmel.
- Az őserőknek megfelelő színek reggel megalkotják a piros-fehér-zöldet
- 7.7. A két égtáj kiemelése templomi kazettán, Szilágylompért
- 7.8. A szivárvány
- 7.9. A kelet–nyugatra eső csillagnak és levegő-elemnek megfelelő erőt hangszerrel (kürt, dob) ábrázolják: unitárius templom és Sétatér, Kolozsvár
- 7.10. A sárvári kastély múzeumában a kelet–nyugati irányt dob jelzi
- 7.11. A nyugatra eső föld-elemnek hetessége jelenik meg a nyugati ajtón, Kolozsvár, Szent Mihály-templom
- 7.12. A nyugati oldalon hetes ablak, Ják
- 7.13. Nyugati oltár, Kiscell
- 7.14. Naplemente
- 8.1. Az ember ábrázolása, Tibet [42]
- 8.2. Kínai képjel az emberről [42]
- 8.3. Az ember a teremtés folytatója, sumér ábrázolás [42]
- 8.4. Tornyos monstancia, Kiscell
- 8.5. Tornyos betlehemes, Kakasd/33]
- 8.6. Épület tetődísz, torony, Kolozsvár
- 8.7. Négykarú istennő, Babeş–Bolyai Egyetem díszterme, Kolozsvár
- 8.8. Négykarú ókori istennők: Hekaté, szkíta, Tibet, Siva, Szófia, Varuna [10]
- 8.9. Ókori istennők szobrai: Szombathely, Dordogne, Willendorf [1, 13]
- 8.10. Szobrocška, Tordos [7]
- 8.11. Szentanna-oltár, Szécsény
- 8.12. Szentanna-oltár, Bártfa
- 9.1. A teremtési lépések mértani ábrázolása. A földelemet a négyesség jellemzi
- 9.2. Oromzati minta, Kolozsvár
- 9.3. A földelem mértani jele a hexaéder [22]
- 9.4. Az őserők égtájak szerinti eloszlása és mértani mintázatai
- 9.5. A föld-elem az ember farközpontjához rendelődik, színe a vörös [1]
- 9.6. Az őserői elemek az ember energiacsokraiban
- 9.7. Az ember lelke az alsó erőközpontjaihoz kötődik. A föld-elemnek megfelelő állat a kecske, a víznek (érzelmeknek) a kutya, a tűznek (napfonatnak) az oroszlán [23]

- 9.8. Köbös kristályok szerkezete
- 9.9. Kockába írhatók az őserőknek megfelelő szabályos mértani testek
- 9.10. A földi ásványok különböző kristályai mind a köbös rendszerbe simulnak bele
- 10.1. Lelki-szellemi szintek, erénylétra fokai, meséink három világával
- 10.2. A tudatossági szinteket erőpályák kötik össze
- 10.3. Erénylétra vagy Jákob lajtorjája, templomi kazetta, Dióshalom, Szilágylompéért
- 10.4. Életfa: Szabadka, Verona
- 10.5. Életfa hímes tojáson [1]
- 10.6. Életfa, Verona
- 10.7. Hinduk Makarája, karácsonyhoz kötődő szakrális képjel [13]
- 10.8. Istennő a többfejű hátságállaton, Zsegra (XVI. sz.)
- 10.9. Istennő a hétfejű sárkányon, Dióshalom
- 10.10. A karácsonyfa emeletei
- 10.11. A hét fő erőnek felel meg a hegy, lépcső vagy a hét bolygó, hermetika [23]
- 10.12. Inanna heptagonja a hét bolygóval, wikipedia
- 10.13. Középkori hetes desztillálókészülék [78]
- 10.14. Az egyiptomi erénylétrát Ízisz istennő uralja [82]
- 11.1. Életfa ablakrács, Kolozsvár
- 11.2. Életfa szószéken, oromzaton, Kolozsvár
- 11.3. Erdély címere a hét várral
- 11.4. Gyulafehérvár hetes vára, a székesegyház hetes fülkéi
- 11.5. Régi kályhacsempe, Fülek vára
- 11.6. Báthory-címer, Kassa
- 11.7. Báthory Kristóf címere
- 11.8. Erkélydíz, Kassa
- 11.9. Templomi kazetta, Körösfő
- 11.10. A hét vezér, Képes Krónika
- 11.11. Kolostor kerítése, Berszán
- 12.1. Kristályok
- 13.1. Az élet virágának mintázata a hét teremtési lépésből alakul ki
- 13.2. Ház oromzata, Gyerőmonostor
- 13.3. Oromzati életvirág, Kolozsvár
- 13.4. Templomablak, Kolozsvár
- 13.5. Életmag csutorán, székelykapun, obeliszken, faragott széken
- 13.6. Életmag mintázata sírköveken, Tordaszentlászló, Domokos, Csíkkarcfalva
- 14.1. Koszorú, ajtón, karácsonykor
- 14.2. Mézeskalács
- 14.3. Babiloni pecséthenger [11]
- 14.4. Anahita szobrok [1]
- 14.5. Szkíta ivókürt kecskével, Issyk, Debrecen, 2010
- 14.6. A Kecsketemplom oromzati eleme, Sopron
- 14.7. Ló kecskeszarvval, Issyk, Debrecen, 2010
- 14.8. Szkíta csákó kecskével, Issyk, Debrecen, 2010
- 14.9. Kövekből kiemelkedő életfa-kereszt, Sopron
- 14.10. Szkíta szarvas, Issyk, Debrecen, 2010
- 14.11. Templomi hímzés, Gyergyószentmiklós
- 14.12. Templomi hímzés, Válaszút
- 14.13. Mezopotámiai rajzolat, a lélekerő a kecskével jelzett gyökérközpontban van elrejtve [82]
- 15.1. A megvilágosodás, sumér képjel [42]
- 15.2. Körbeírt négyzet, a gyökérközpont mértani jele
- 15.4. Kör és négyzet mint oromzati díszítőelemek, Kolozsvár
- 15.5. Boldogasszony a négy segítő lényvel, Kolozsvár, Szent Mihály-templom

- 16.1. A kozmikus rend maga a fényhármasság, mely létrehozza a földi négyest
- 16.2. A négy őserő a Nap–Holdszarló–Csillaghoz és az égtájakhoz kapcsolódik
- 16.3 A négy őserő a térben kapcsolódik össze.
- 16.4. Az őserőknek megfelelő mértani idomok
- 16.5. Az őserők ható, befogadó és semleges jelleggel rendelkeznek
- 16.6. Az őserők kapcsolódása és eloszlása, Ajurvéda
- 16.7. Azték napkő az őserőkkel
- 16.8. A sétatéri szökőkút elemei az őserők szerint vannak elhelyezve, Kolozsvár
- 16.9. A gótikus templomokban az evangélisták és képjeleik az őserők szerinti beosztásban találhatóak,

Kolozsvár

- 16.10. Négyosztatú kapudíszek, Kolozsvár
- 16.11. Evangélisták templomokban a négy égtáj szerinti beosztásban: Debrecen, Ják, Kolozsvár, Krak-

kó

- 17.1. Az égi hármas lent hetességet hoz létre, Reims, katedrális homlokzata
- 17.2. Az égi hármas (istennői) erő a földön hétszintes létet hoz létre [34]
- 17.3. A hármas erő földi letükröződésének mértani ábrázolása
- 17.4. A fényháromszög letükröződése
- 17.5. A víz (kék)–levegő (zöld) égi színének földi tükörképe
- 17.6. A fényháromszög letükröződése a csillag mentén
- 17.7. Felvidéki várak díszítőeleme a homokóra
- 17.8. Az ember erőtere a letükröződés szerint alakul
- 17.9. Hermetikai ábra az emberhez hasonló szerkezettel [23]
- 17.10. Kínai világmodell [1]
- 17.11. Erdélyi írásos párna mintája
- 17.12. Széki szőnyeg mintája
- 17.13. Rovásírásunk több betűje szimmetrikus
- 17.14. Az őserők égi és földi iránya egymásnak tükörképe
- 17.15. Oromzati tükrös elemek
- 17.16. A fiatornyos templomok tornyai a hármasság tükörképei

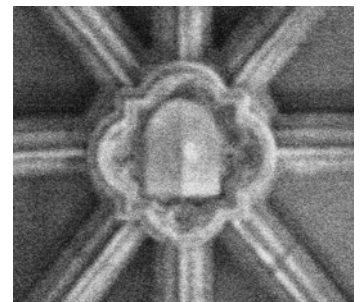
1.1.

1.2.

1.3.

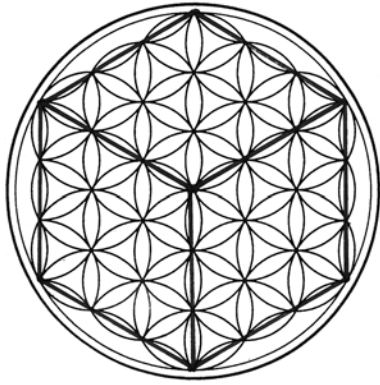
2.9.

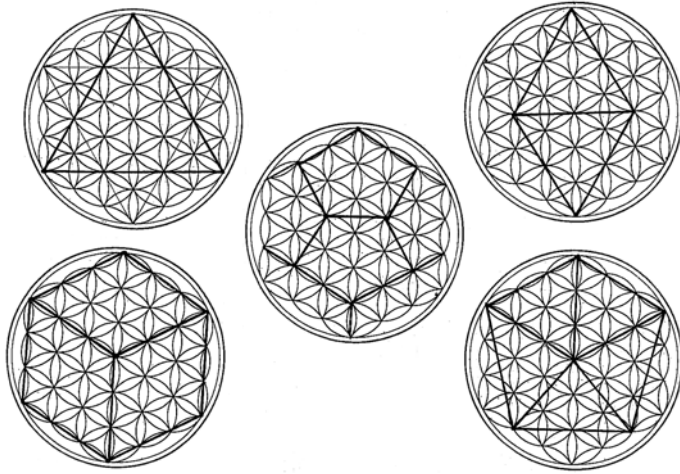
2.13.

2.10.

3.8.

4.5.

TEREMTŐ

*Te Első, Óh, Hatalmas Teremtő!
Te Teremtetted a Kozmikus Erőket,
És feltártad a Kozmikus Törvényeket!
Te adod nekünk a megértést
Saját Szellemedből!
És Te élteted testünket,
Te határoztál minden tettünkről,
Erőd által.*

4.1.

5.1.

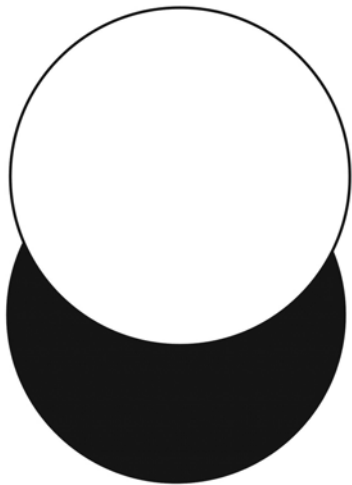
5.4.

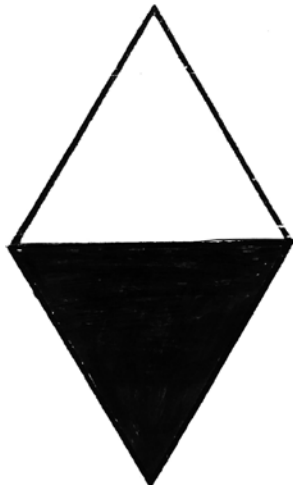
5.5.

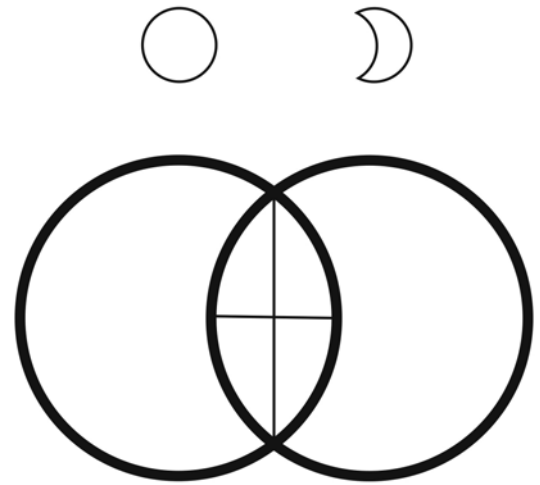
6.5.

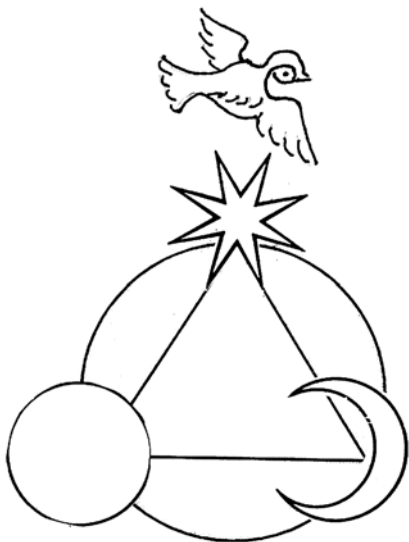
6.1.

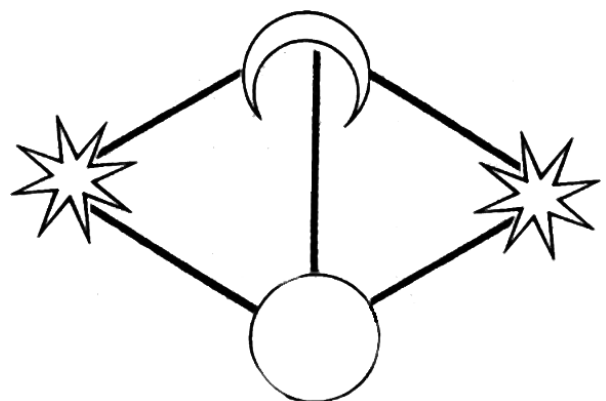
6.2.

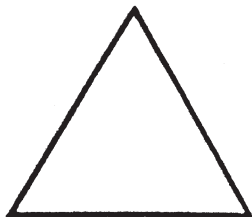
6.3.

7.2.

7.3.

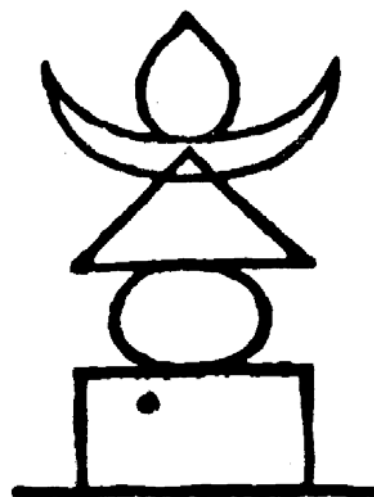

SZERETET

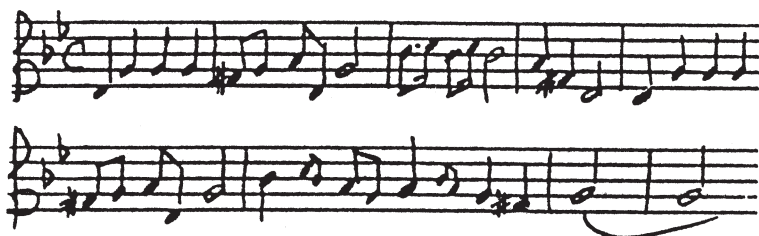

6.6.

*Óh, Kegyes Szeretet!
 Enged látni a Spirituális Igazságot
 Kozmikus Rendeden keresztül.
 Óh, Teremtője a Szeretnek!
 Tárd fel a leggyönyörűbb szavakat,
 Bennünk élő Isteni Szellemeden keresztül.*

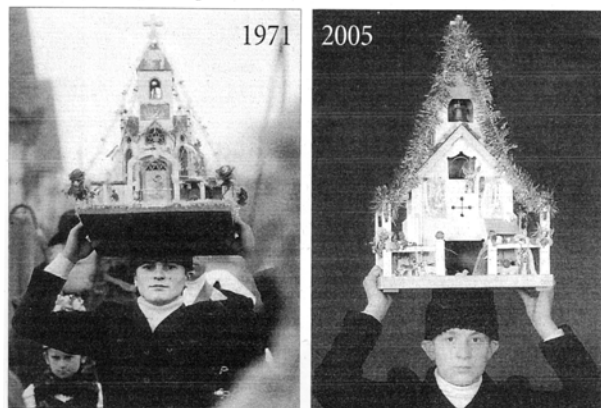
8.1.

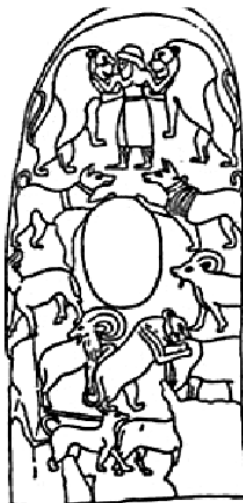
7.1.

Gyulladván gyulladjék

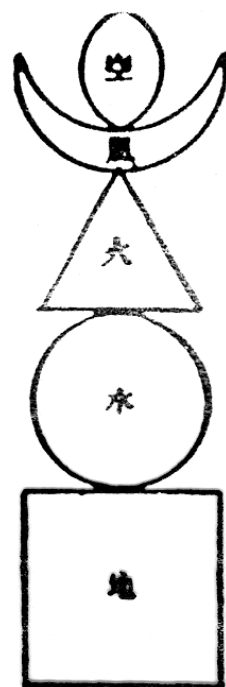
Karácsonyi ünnep a Kárpát-medencében · Korniss Péter Betlehemes albuma

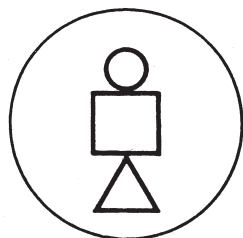
8.5.

9.7.

8.2.

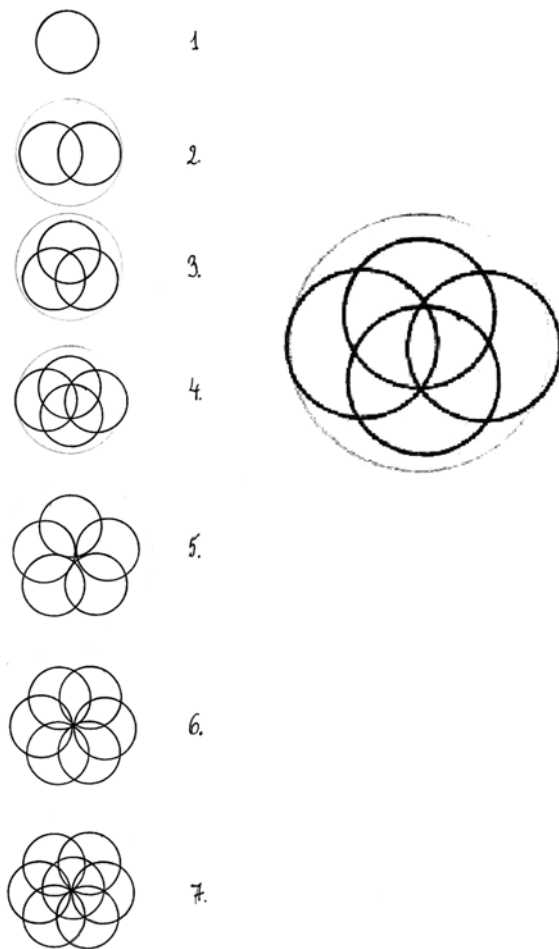

EMBER

*Megjelenik majd A Törvény Tanítója
A Földön, annak lakói között!
Az Ember szabad választása külön-külön
Mindenkinek, saját magának,
Hogy felismerje az ASA törvényének
Óriási hatását,
És azon munkálkodik majd, hogy
Bevégezze a Világ fejlődését, és megújítu*

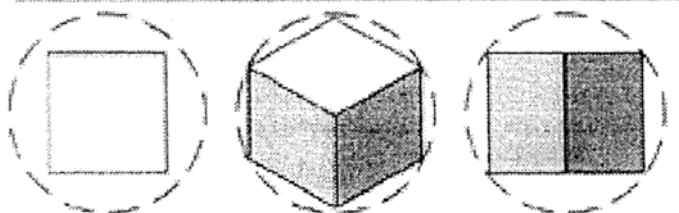

8.3.

9.1.

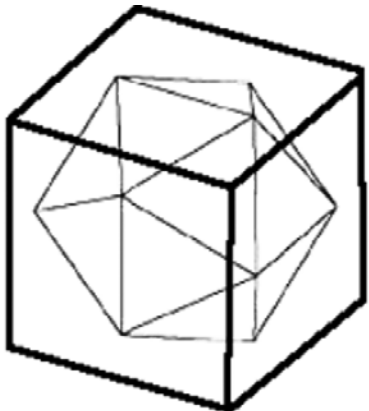
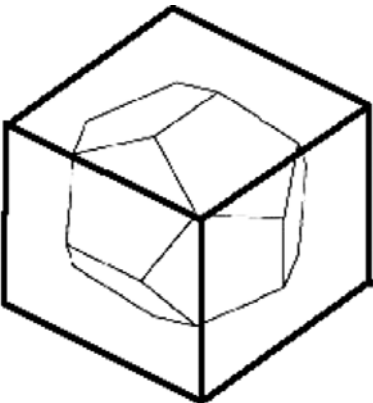
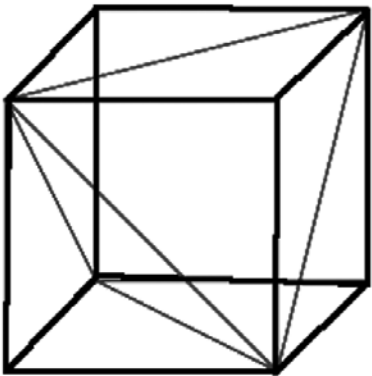
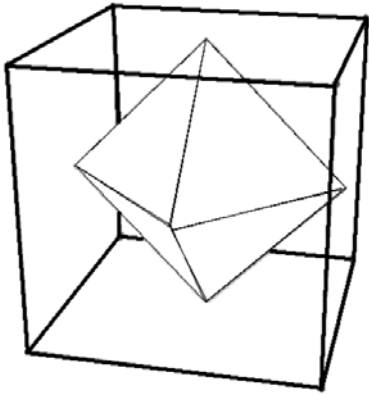
Kocka – Föld

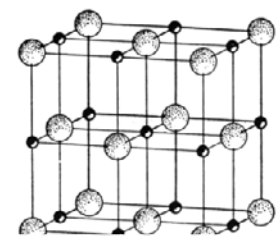
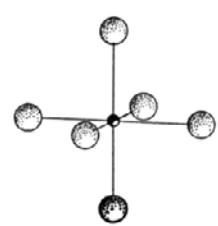
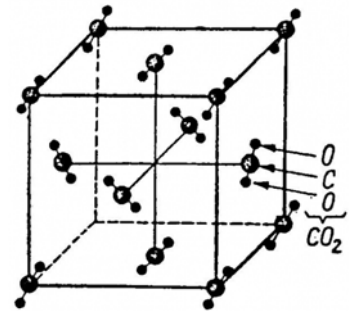
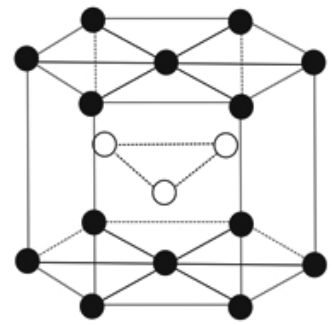
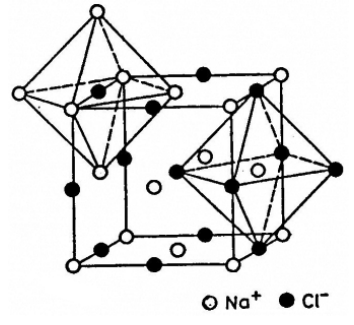
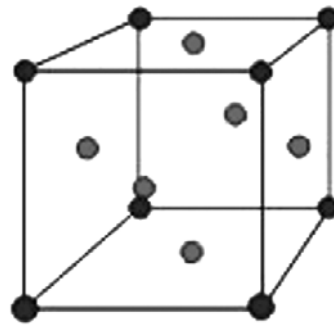
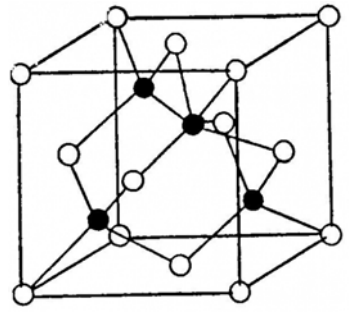
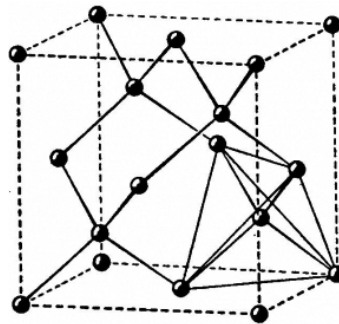
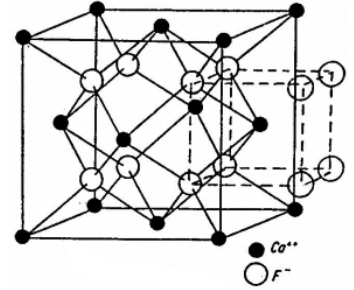
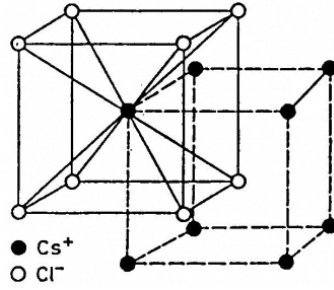
9.3.

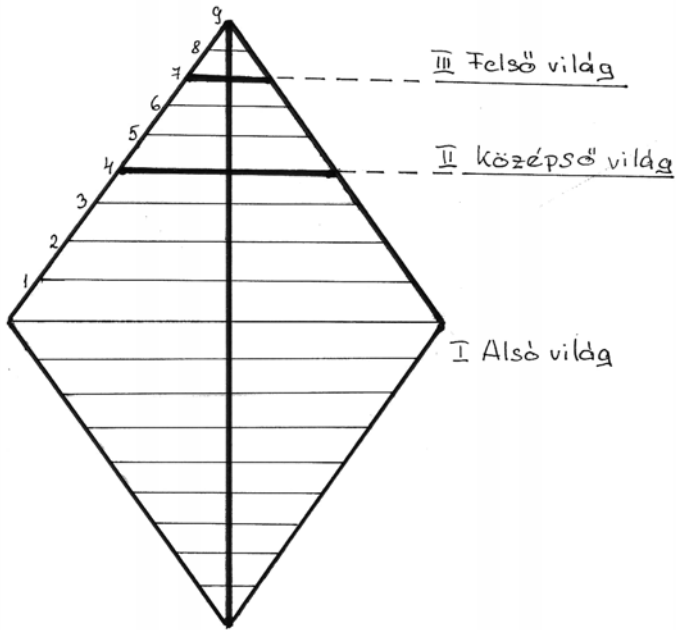
9.6.

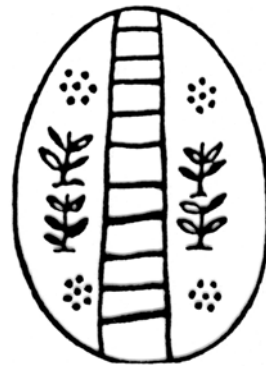
9.9.

9.10.

10.1.

10.5.

10.7.

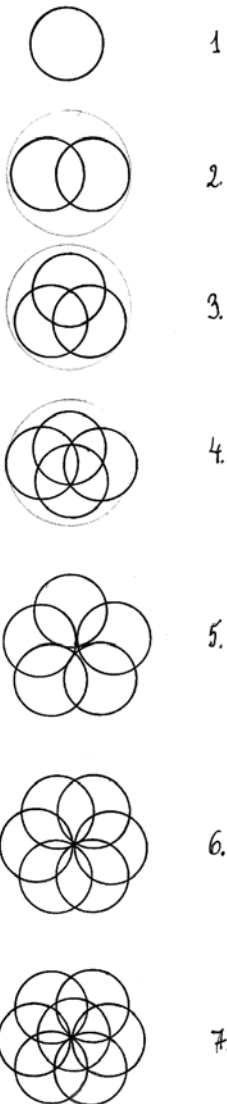
10.11.

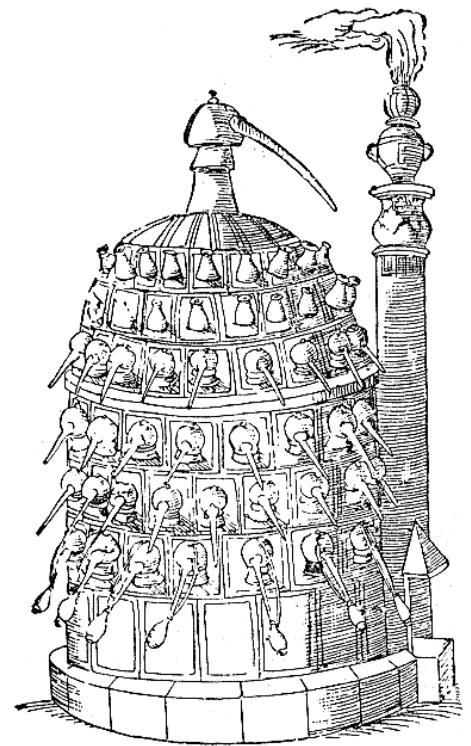
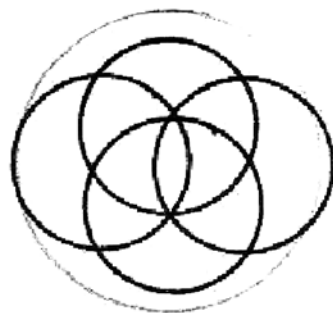
10.14.

11.7.

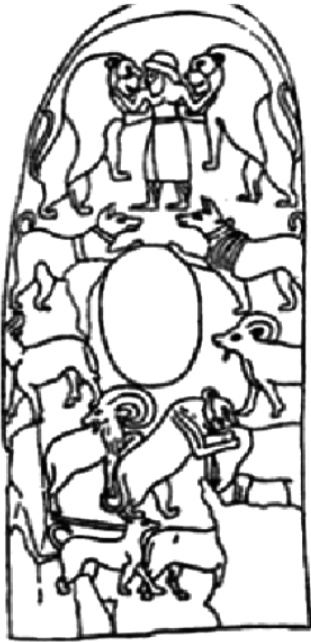
13.1.

10.13.

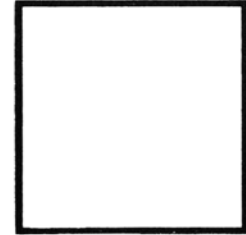
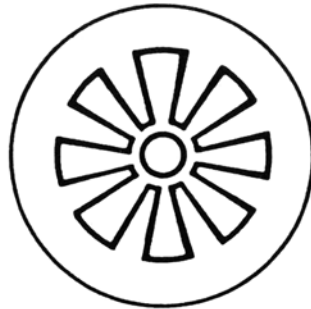

14.3.

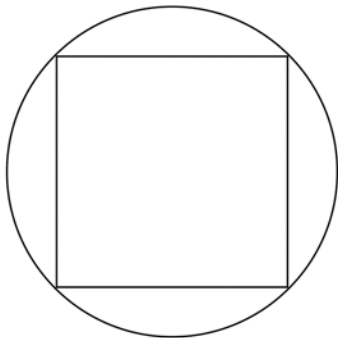

14.13.

Megvilágosodás

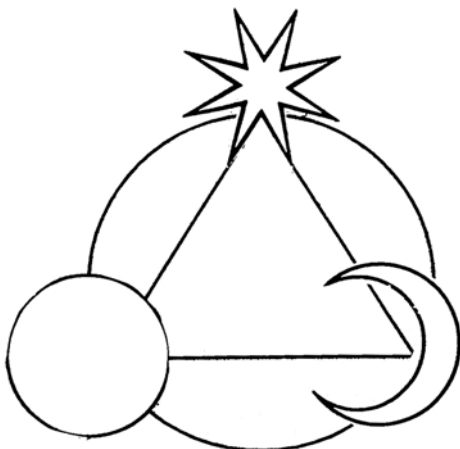

NAP...*Energia...aranyló sugarak,*
vitális energia járja át naprendszerünket,
felébresztvén mindazt, ami alszik...
a növekedés muzsikája hallatszik a talajban,
levelek zöldülnek ki, és virágok nyílnak...
"Minden virágok között az emberi virág
az, akinek legnagyobb szüksége van a Napra"...
a Nap hoz életet a Földre...
a tettekben manifesztálódó erő
hozza a Szellemi életet az embernek...
Jó Gondolatok és Jó Szavak Jó Tettekben
nyilvánulnak meg...és az Élet Kozmikus
Óceánjának Tükrében a Nap és Energia sugarai
találkoznak az Ember munkálkodó testében.

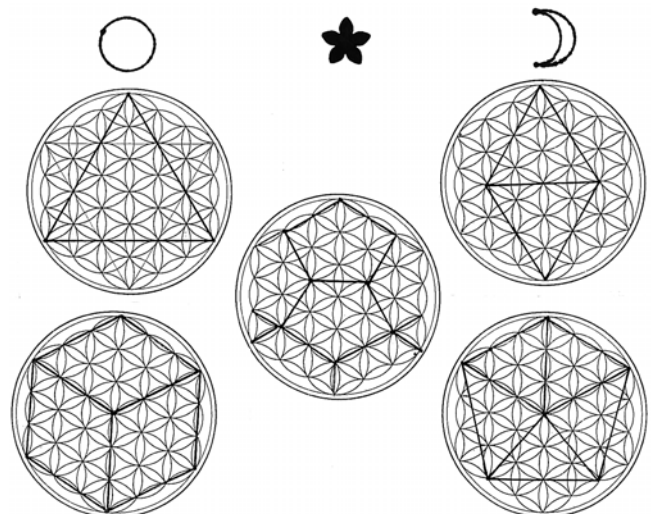

15.2.

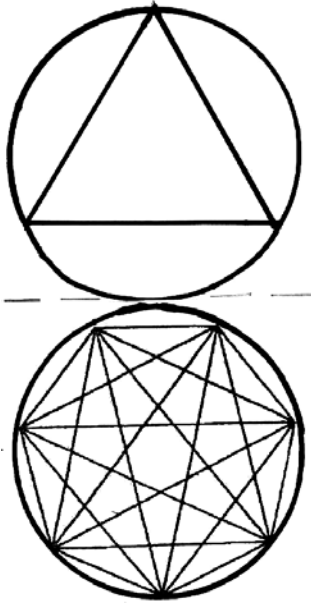
15.1.

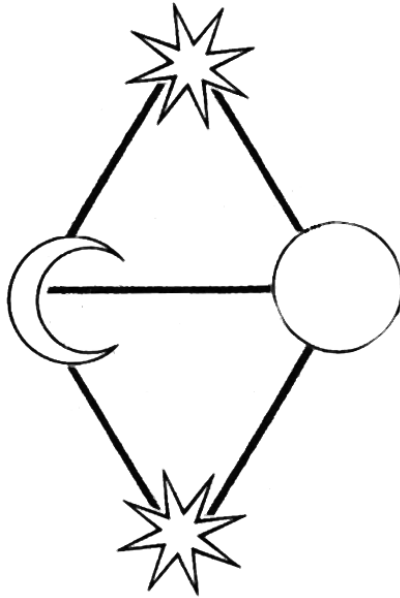
16.1.

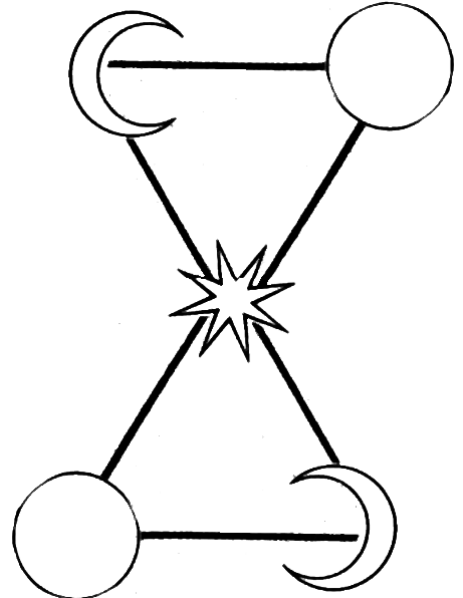
16.5.

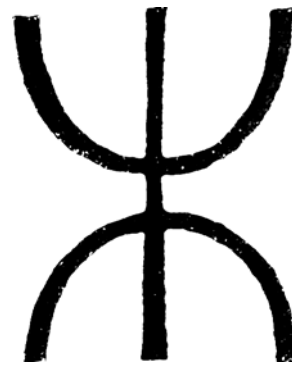
17.3.

17.4.

17.6.

17.10.

17.9.

Λ ⊗ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈

g f é e d c s c b á a

⊗ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙ ⊙

m ly l ek ak j í i h gy

⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈

t sz s r p ö ö ó o n y n

⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈ ⋈

zs z v ũ ü ú u ty

17.13.

1.4.

1.5.

1.6.

2.1.

2.3.

2.4.

2.5.

2.2.

2.7.

2.6.

2.8.

2.11.

2.12.

2.14.

2.15.

2.16.

3.1.

3.2.

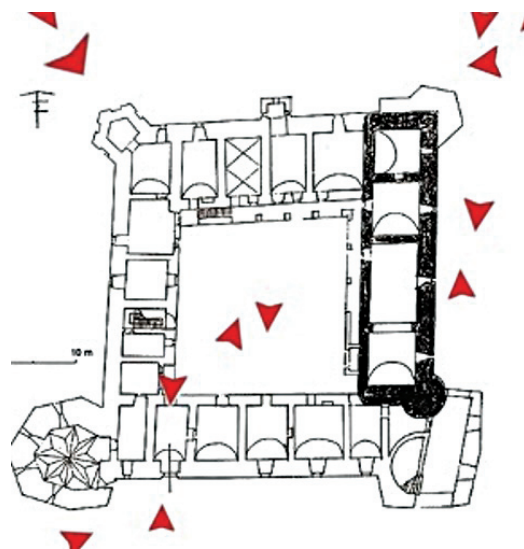
3.3.

3.4.

3.5.

3.6.

3.7.

4.2.

4.3.

4.4.

5.2.

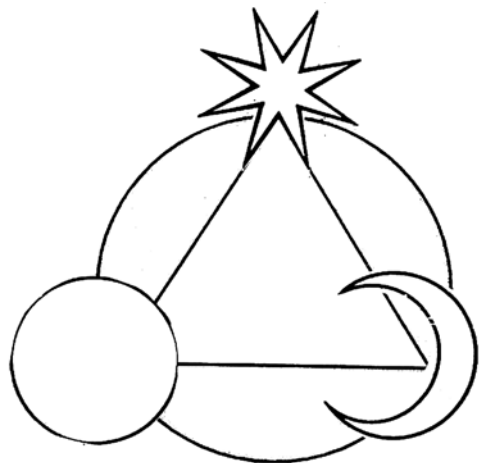
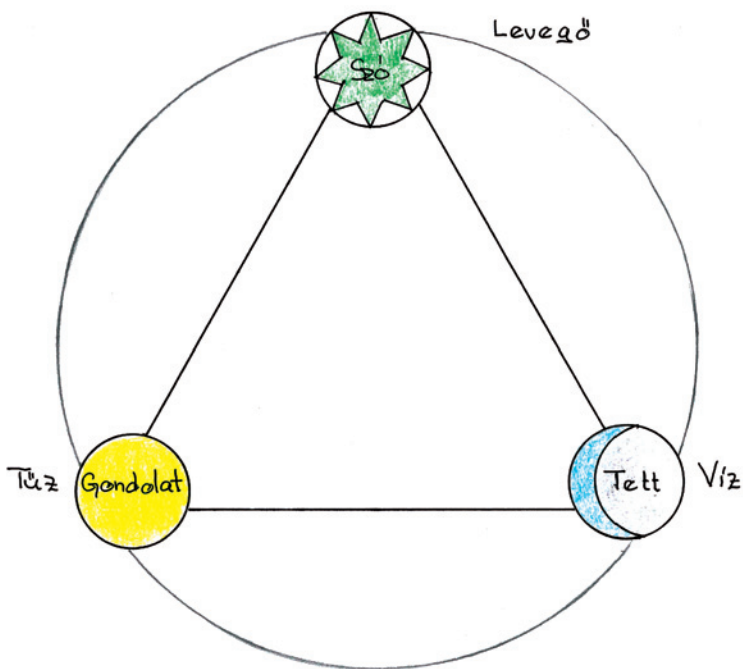
5.3.

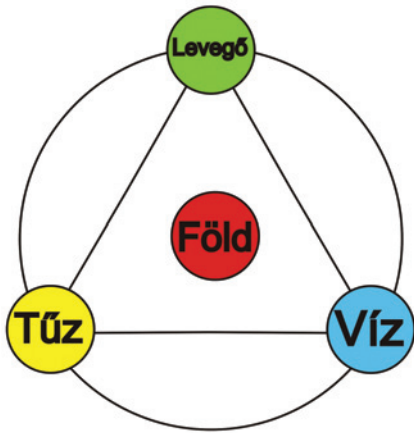
5.6.

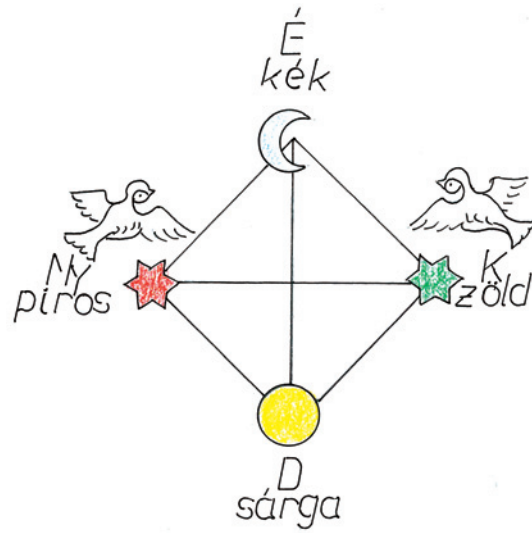
6.4.

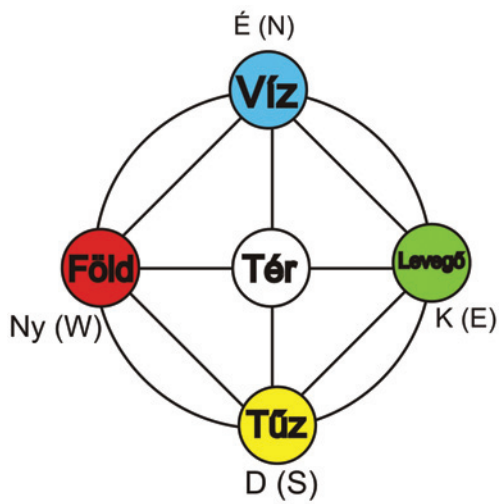
6.7.

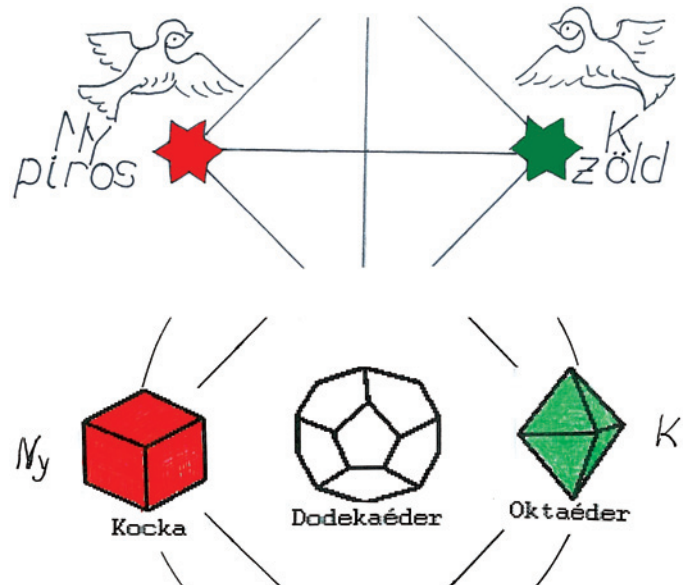
6.8.

7.4.

7.5.

7.6.

7.7.

7.8.

7.9.

7.10.

7.11.

7.12.

7.13.

7.14.

8.4.

8.6.

8.7.

9.2.

8.10.

8.11.

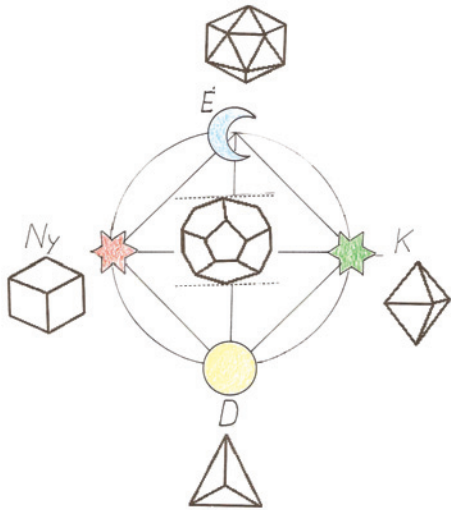
8.9.

8.8.

8.12.

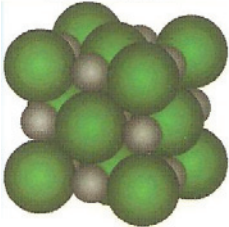

9.4.

9.5.

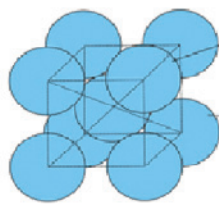
ionos kötés

fémes kötés 1

fémes kötés 2

9.8.

10.2.

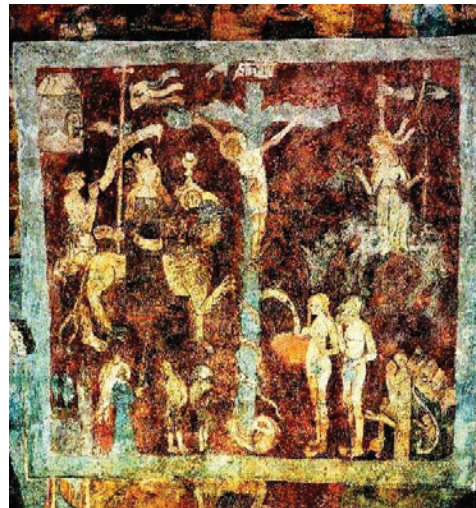
10.3.

10.4.

10.6.

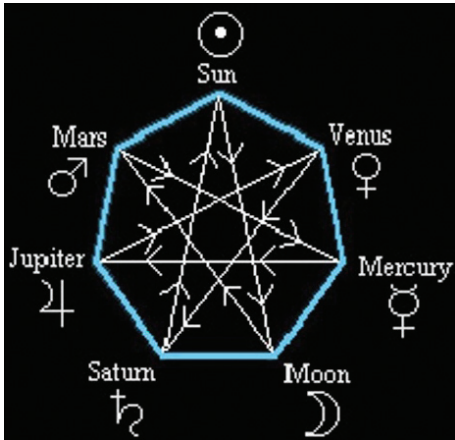
10.8.

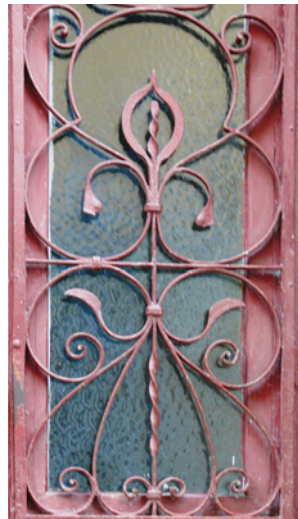
10.9.

10.10.

10.12.

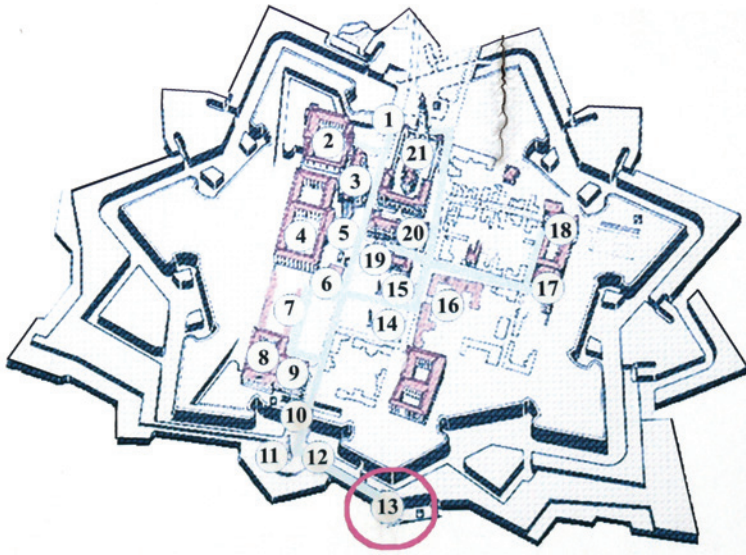
11.1.

11.2.

11.3.

11.4.

11.5.

11.6.

11.8.

11.9.

11.10.

11.11.

12.1.

13.2.

13.3.

13.4.

13.6.

13.5.

14.1.

14.2.

14.4.

14.5.

14.6.

14.7.

14.8.

14.9.

14.10.

14.11.

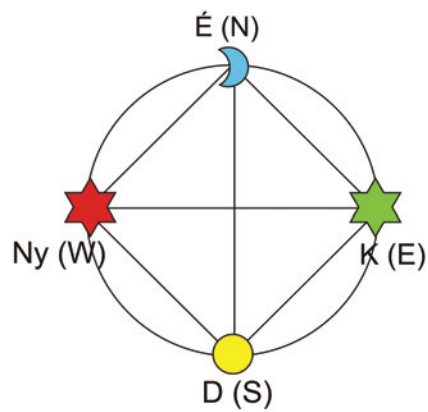
14.12.

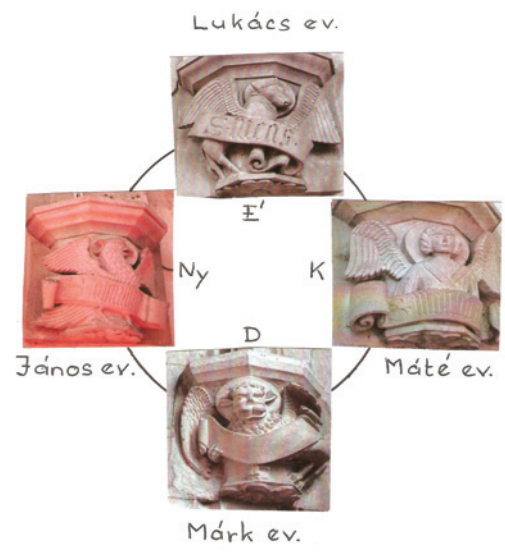
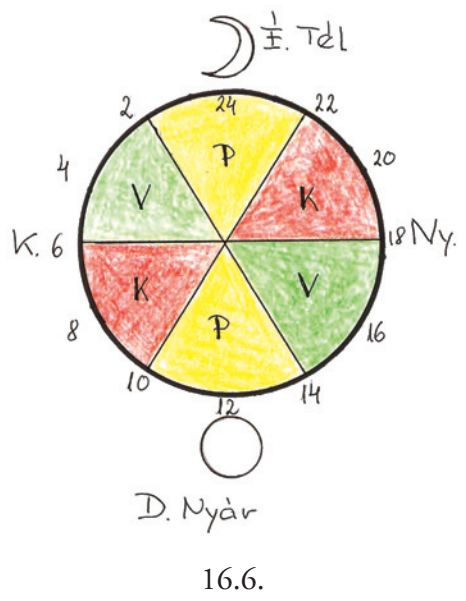
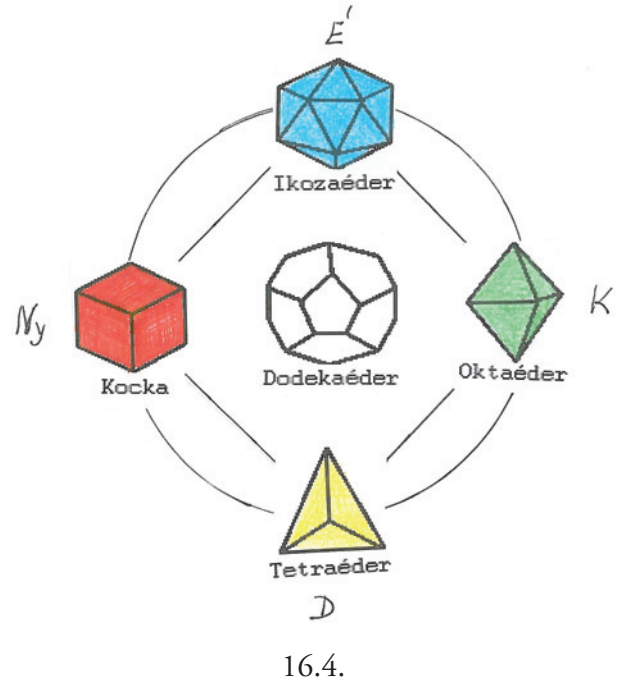
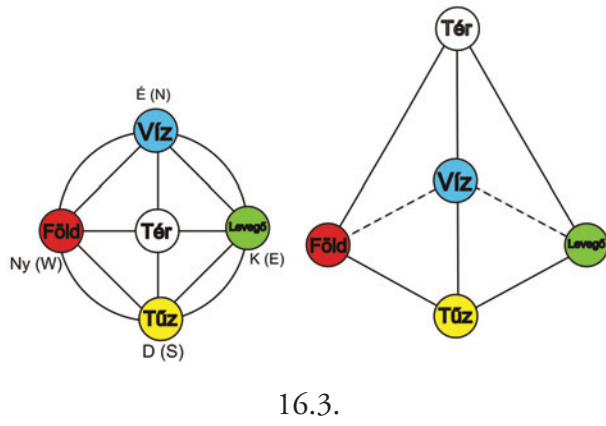
15.4.

15.5.

16.2.

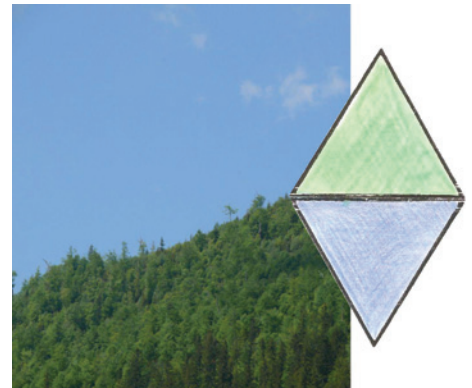
16.10.

17.2.

17.1.

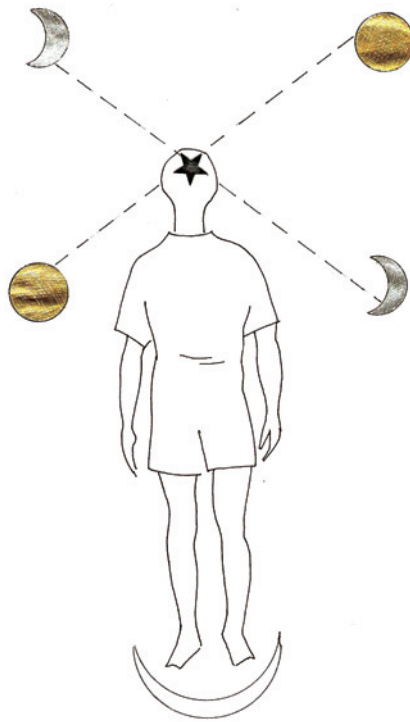
17.5.

16.11.

17.7.

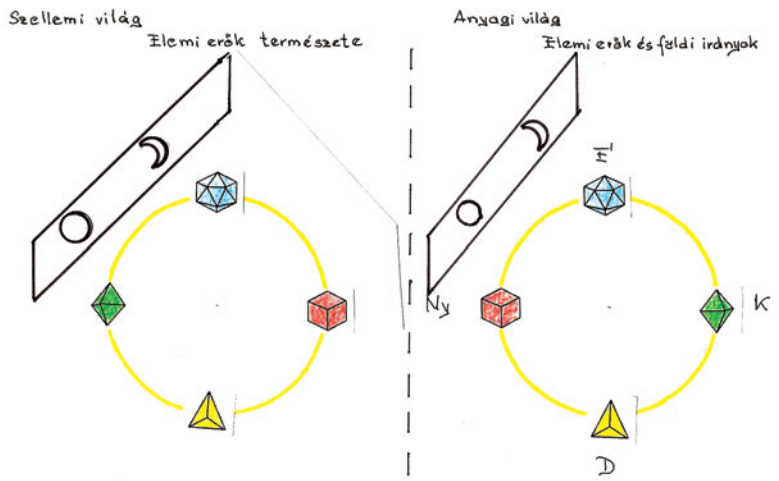
17.8.

17.11.

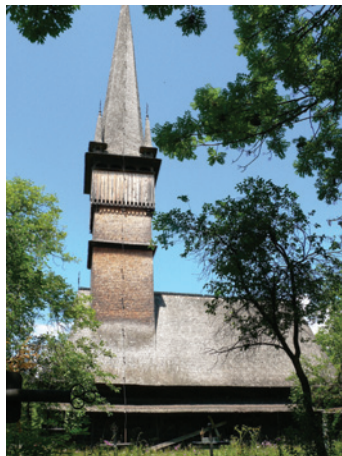
17.12.

17.14.

17.15.

17.16.